

Tanya's
BEAUTY SALON

THREADING / WAXING, FACIAL (MEN & WOMEN)
ANTI-AGING FACIAL, BLEACH, HAIR CUT, COLOR & STYLE

137-40 JAMAICA AVE., JAMAICA
NY 11435 TEL: 718-297-1019
85-03 ROOSEVELT AVE.,
JACKSON HEIGHTS NY 11373 TEL: 718-205-7832
We Specialize for Bridal & Henna

Pyramid Brokerage Company

Please contact to buy/sell commercial/Residential real estate

Specialize in:
• Gas Stations, Motels, Liquor Stores
• Tenant Rep
• Investment Properties
• Office, Retail and Industrial Space

Contact: Vikramdeep Cheema, Buffalo, NY
Ph: 716-777-0298
vcheema@pyramidbrokerage.com
Licensed Real Estate Person

ਬੋਬੀ ਸਿੰਘ
ਪੰਜਾਬੀ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹਰ ਪਲ ਹਾਜ਼ਰ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਗੱਡੀਆਂ, ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਟਰੱਕ, ਲਾਈਫ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਬੋਬੀ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੰਗੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਕਾਲ ਕਰੋ

(ਸੈਲ): 718-757-7809
ਫੋਨ (ਦਫਤਰ): 718-262-9700
(ਫੈਕਸ): 516-439-5418

ਗੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰਾਂ ਦੀ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਸਬੰਧੀ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬੱਚਤ ਕਰੋ।

120-20 101 Avenue S. Richmond Hill, NY 11419

Sixteenth Year of Publication ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਐਡੀਸ਼ਨ Price 50¢

ਸ਼ਿਕਾਗੋ, ਸੈਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫਤਾਵਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 16, Issue 47, November 21, 2015 20451 N Plum Grove Rd., Palatine, IL 60074 Ph:847-359-0746, Fax:847-705-9388

Email:punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com

ਪਿਉ ਮੁਆਫੀ ਤੇ ਪੁੱਤ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਰਾਹ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ ਸਫ਼ਬੰਦੀ

ਬਾਦਲ ਹੁਣ ਸਿਆਸੀ ਪਿੜ ਵਿਚ ਪੈਰ ਟਿਕਾਉਣ ਲਈ ਜੁਟੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ): ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸਿੱਖ ਰੋਹ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਈ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਕਿਤੋਂ ਵੇਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਦਲ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਮੁਸ਼ੀਬਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਵੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਡਫਲੀ ਵਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਜਿਥੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਦਿਆਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਖਾਤਕੂਆਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਕਰਾਇਆ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੂਰੋਂ ਸਲਾਮ ਕਬੂਲਣ ਵਾਲੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨਾਲ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਰਣਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਉਹ ਪਿੰਡ ਬਹਿਬਲ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਪਿਛੋਂ ਹਮਦਰਦੀ ਜਤਾਉਣ ਵੀ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਉਧਰ, ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਣ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ

ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਆਏ ਰਾਸ

ਪਟਿਆਲਾ: ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਫੋਨ ਟੈਪ ਕਰ ਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਭਾਵੇਂ ਉਪਰੇ ਮਨ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਨਾਕਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਦਰਖਾਤੇ ਅਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਲੇ ਵਿਚ ਵੇਖਦਿਆਂ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਖੀਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਕੱਠ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਰੋਸੇ ਦਾ ਤਰਜਮਾਨੀ ਸੀ, ਪਰ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਖਾਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ 2017 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵਰਦਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੀ ਇਕਸੁਰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਲੀ ਕਮਾਨ ਹੁਣ ਫਿਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਨੀਤੀ

ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੂਰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਧੁੰਹੀ ਤੇ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਗਰਦਾਨ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਮਨ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦਾ ਹਊਆ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵੱਲ ਸੇਧਤ ਹੈ। ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਠਾਠਾਂ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

ਲਖਨਊ: ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਿਆਸੀ ਸਮੀਕਰਨ ਬਦਲਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਹਾਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਭਾਰੀ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਤਜਰਬਾ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਗੱਠਜੋੜ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਨੇ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਏਕੇ ਦੇ ਸੁਰ ਅਲਾਪੇ ਹਨ। ਜਨਤਾ ਦਲ (ਯੂ) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੁਣ ਗੈਰ ਭਾਜਪਾਈ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਪਾਸੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਬੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸੁਪਰੀਮੋ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਟਕਲਾਂ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਇਹ ਚਰਚਾ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਹਾਰ ਵਾਲਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਵਰਤਨ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਵਿਚ

(ਬਾਕੀ ਸਫਾ 6 'ਤੇ)

‘ਆਪ’ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਫਤਿਹ ਲਈ ਕਮਰ ਕੱਸੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 2017 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕਮਰ ਕੱਸੇ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚਾ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਜਨ-2017 ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟੀਮ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਟੀਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਟੀਮ ਨੇ ਅਪਰੈਲ ਤੋਂ ਪਰਦੇ ਪਿਛੇ ਰਹਿ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਟੀਮ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੁਰਗੇਸ਼ ਪਾਠਕ (27) ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਦਿੱਲੀ ਵਾਂਗ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਰਣਨੀਤੀ ਘੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਐਪ ‘ਆਪ ਕਾ ਦਾਨ’ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਹਿਲਾ ਵਿੰਗ ਦਾ ਗਠਨ ਬਲਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇੰਡੀਆ ਕਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਸਰਵਿਸ

www.011india.com

\$25 2500 Minutes

ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਇਕੋ ਰੇਟ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਪੈਸੇ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਸਾਡੀ ਸਰਵਿਸ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤੋਂ।

Limited Time Offer. Restrictions & Additional Fees Apply.

✓ ਵਧੀਆ, ਸਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ✓ ਘਰੋਂ ਤੇ ਸੈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਇਕੋ ਵੇਲੇ ਦੋ ਫੋਨ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹਨ

✓ ਬਗੈਰ ਪਿੰਨ ਤੋਂ ਵਰਤੋਂ

✓ ਸਪੀਡ ਵਾਲੇ ਨੰਬਰ ਸੈਟ ਕਰੋ

800-914-1013 408-428-2300

ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲੇ ਨਾਲ ਹਿੱਲਿਆ ਪੈਰਿਸ

ਪੈਰਿਸ: ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਲੜੀਵਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ 140 ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਖੌਫ਼ਨਾਕ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਆਈ.ਐਸ. ਨੇ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਹਮਲੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਨੂੰ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਛੇ ਵਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਸੇ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਮੂਲਵਾਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਇਕ ਤਨਜ਼ੀਆ ਰਸਾਲੇ 'ਸ਼ਰਲੀ ਐਬਦੇ' ਦੇ ਦਫਤਰ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ 20 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ ਸੀ। 'ਸ਼ਰਲੀ ਐਬਦੇ' ਉਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੂਰੀ ਚੌਕਸੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਇਹ ਵੱਡਾ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਫਰਾਂਸ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਦਿਨ-ਬ-ਦਿਨ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਫਰਾਂਸ ਸੀਰੀਆ ਤੇ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਆਈ.ਐਸ. ਖਿਲਾਫ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਫਰਾਂਸ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਹਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਲਈ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਸੈਨਿਕ ਭੇਜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਜਹਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਦਲਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੈਰਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚ ਆਏ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਛੇ ਨੇ ਤਾਂ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਡਾ ਲਿਆ ਜਦਕਿ ਇਕ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਤਕਰੀਬਨ ਨੌਂ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਫਰਾਂਸਵਾਂ ਔਲਾਂਦ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ 'ਜੰਗ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੈਰਿਸ ਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਖੂਨ-ਖਰਾਬਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੱਠ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਬੋਲਟ ਪਹਿਨ ਰੱਖੀ ਸੀ। 2004 ਦੇ ਮੈਡਰਿਡ ਟਰੇਨ ਬੰਬ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖੌਫ਼ਨਾਕ ਹਮਲਾ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਹਿਰ ਪੂਰਬੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਪੈਂਦੇ ਬਾਤਕਲਾਨ ਕਨਸਰਟ

ਸੰਸਾਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਹੋਣ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਅੰਤਾਲਿਆ (ਤੁਰਕੀ): ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸੂਰ ਮਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਜੀ-20 ਦੀ ਸਿਖਰ ਸੰਮੇਲਨ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਤੇ ਸੰਗਠਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ, ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ ਜੰਗ ਤੇ ਜਹਾਦੀ ਆਈ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਾਵੀ ਰਹੇ। ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਤੇ ਅੰਕਾਰਾ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੌਨ ਧਾਰ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ

ਹਾਲ ਵਿਚ ਵਰਤਾਇਆ ਜਿਥੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰੈੱਡ ਬੈਂਡ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਸੀ। ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਏਕੇ-47 ਰਾਈਫਲਾਂ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ 'ਅੱਲਾ ਹੁ ਅਕਬਰ' ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਮਾਰਦਿਆਂ ਚਾਰ ਹਮਲਾਵਰ ਹਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤੇ ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 82 ਵਿਅਕਤੀ ਹਲਾਕ ਹੋ ਗਏ ਜਦਕਿ ਦਰਜਨਾਂ ਨੂੰ ਬੰਧਕ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਬਚੇ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਆਖ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ।

ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੇ ਘੇਰਾ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਡਾ ਲਿਆ ਜਦਕਿ ਚੌਥਾ ਹਮਲਾਵਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੀ ਗੋਲੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਿਆ। ਇਕ ਹੋਰ

ਹਮਲਾਵਰ ਨੇ ਬੁਲੇਵਰਡ ਵੇਲਟੇਅਰ ਨੇੜੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਡਾ ਲਿਆ। ਲੜੀਵਾਰ ਹਮਲਿਆਂ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਔਲਾਂਦ, ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਫੁੱਟਬਾਲ ਮੈਚ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੋਏ ਧਮਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ।

ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਾਤਾਵਰਨ ਵਾਰਤਾ ਹੋਣ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਆਲਮੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਇਸ ਸਾਲ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹੀ ਹਾਈ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਹਾਦੀਆਂ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਰਲੀ ਐਬਦੇ ਰਸਾਲੇ ਤੇ ਯਹੂਦੀ ਸੁਪਰ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਹਮਲੇ ਕਰ ਕੇ 17 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਆਈ.ਐਸ. ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਬਣੀ ਸੰਸਾਰ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ

ਪੈਰਿਸ: ਆਈ.ਐਸ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਸੰਗਠਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 11 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹਮਲੇ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਤੇ ਸੀਰੀਆ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ.ਐਸ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਕਰ ਅੱਲ ਬਗਦਾਦੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਇਸ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਜੂਨ 2014 ਵਿਚ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਗਦਾਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਖਲੀਫਾ ਐਲਾਨਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਇੰਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ, ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਕਈ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਈ ਅਹਿਮ ਖੁਲਾਸੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੈਰਿਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਰਸਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੰਗਠਨ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਹਮਲੇ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਫਰਾਂਸ, ਲਿਬੀਆ, ਲੇਬਨਾਨ, ਮਿਸਰ, ਟਿਊਨੇਸ਼ੀਆ, ਯਮਨ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਤੁਰਕੀ, ਕੁਵੈਤ, ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਸਟਰੇਲੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਈ.ਐਸ. ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਧ ਰਿਹਾ ਉਸ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਸ ਨੇ ਅਲ ਕਾਇਦਾ ਤੇ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦਾ ਥਾਂ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਆਲਮੀ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਆਲਮੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਹੋਏ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਉਤੇ ਦੁੱਖ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਹਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਬਾਨ ਕੀ ਮੂਨ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਫਰਾਂਸ ਸਰਕਾਰ ਸਾਜਿਸ਼ਘਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਫਤਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇ।

ਜਰਮਨ ਚਾਂਸਲਰ ਐਂਜ਼ਿਲਾ ਮਰਕਲ ਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡੇਵਿਡ ਕੈਮਰੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਉਹ ਵੀ ਹਿੱਲ ਗਏ ਹਨ। ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਨੇ ਵੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਔਲਾਂਦ ਦੇ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੈਲਕਮ ਟਰਨਬੁੱਲ, ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ, ਯੂਰਪੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੀਨ ਕਲੌਡ ਜਨਕਰ, ਯੂਰਪੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਸਕ, ਇਸਰਾਈਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨੇ ਵੀ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ।

ਅਗਸਤ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਨਾਕਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉੱਤਰੀ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਰਫਤਾਰ ਟਰੇਨ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਬੰਦੂਕਧਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਫਰਾਂਸਵਾਂ ਔਲਾਂਦ ਨੇ ਦੂਜੀ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਜਹਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਹਵਾਰਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਬਿਊਰੋ): ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸਿੱਖਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਨੇ 10 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਥੇਦਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਉਮਰ ਕੈਦ ਭੋਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਮਸ ਫਾਰ ਜਸਟਿਸ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਨ ਲਾਈਨ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਵਾਕਿਆ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1993 ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਨੂੰ ਤਸਦਦ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਤੌਖਲਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਹਵਾਰਾ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰਬਉੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਕੈਦ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇਗੀ।

ਦਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੈਣ ਲਈ ਇਸ 'ਤੇ 10 ਦਸੰਬਰ ਤੱਕ ਇਕ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਈ ਅਹਿਮ ਮਤੇ ਪਾਸ

ਸਿੱਕਾਗੋ (ਬਿਊਰੋ): ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਵਿਖੇ 13 ਅਤੇ 14 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਦਮ ਨਾਲ ਹੋਈ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਲੀਆਂ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉਤੇ ਕਈ ਅਹਿਮ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਕੋਈ 70 ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੀ ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਜੋ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੱਧਰ ਦੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਮੁਖ ਮਨੋਰਥ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ 13 ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਰਾਏ ਬਣੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਣ ਦਾ ਅਮਲ ਸੰਗਤ ਦੀ ਰਾਏ ਉਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਭੇਜਣ ਜੋ ਅਗੋਂ ਆਪਣੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ, ਜਿਥੇ ਪੰਥਕ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾਣ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਕਿਤੇ ਵੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਬੀ ਵਿਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇਕ ਵਖਰੇ ਸੁਤੰਤਰ ਧਰਮ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਮਾਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ

ਬੰਦ ਕਰਨ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਭ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਭ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਮੰਚ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਨਾ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਲੀ ਮਦਦ ਨਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ) ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਤੀ ਮਦਦ ਨਾ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇ। ਬਾਦਲਾਂ

ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੇ ਪੀ ਟੀ ਸੀ ਚੈਨਲ ਦੇ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਕਤਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ

ਜਾਣ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਜਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਬਾਪੂ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂਜਹਿਦ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਆਰ ਐਸ ਐਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ

ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਵਾਚ, ਅਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਭਾਗ ਪਾਸ ਉਠਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਹੋਰ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ 2003 ਵਿਚ ਬਿਕਰਮੀ ਕੈਲੰਡਰ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਿੰਨ ਤਰੀਕਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਲੋਂ ਇਕ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ 10 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਉਪਰੰਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਮਨਮਈ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਉਪਰੰਤ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ

ਰਹੀ ਘੁਸਪੈਠ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਦਖਲ ਨੂੰ ਹਰ ਅਮਨਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੋਕਣ ਦਾ ਤਹੱਈਆ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਵਲੋਂ ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੁਝਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਸੁਝਾਅ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਕ ਸਾਂਝੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਆਵਾਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਅਮੈਰੀਕਨ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਕਿ 30 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਖ ਵਖ ਖੇਤਰੀ ਪੰਥਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਕੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਅਨੁਸਾਰ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸਿੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਲਈ ਲੋਕ ਰਾਏ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਉਂਤ ਨੂੰ 2016 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਤਕ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸਪੈਨਿਸ਼ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਗ਼ਲਤੀ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ 'ਚ ਰੋਸ

ਟੋਰਾਂਟੋ : ਸਪੇਨ ਦੇ ਅਖਬਾਰ 'ਲਾਅ ਰੇਜ਼' ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇੱਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤੀ ਨਾਲ ਪੈਰਿਸ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਤਿਵਾਦੀ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। ਅਖਬਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗ਼ਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਉਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਦੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗ ਲਈ।

ਅਖਬਾਰ 'ਲਾਅ ਰੇਜ਼' ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਰਿੰਦਰ ਜੁਬਾਲ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਛਾਪੀ। ਤਸਵੀਰ ਦੀ ਕੈਪਸ਼ਨ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ— 'ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਤਿਵਾਦੀ'। ਅਖਬਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨੇ ਟੀਮਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਰਿੰਦਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਛੇਤ-ਛੇਤ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛਾਪਿਆ ਗਿਆ। ਤਸਵੀਰ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਇੱਕ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬ ਬੁੱਕ ਫਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਬੰਬ ਵਾਲੀ ਜੈਕਟ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ; ਜਦੋਂਕਿ ਅਸਲ ਫੋਟੋ ਵਿਚ ਵਰਿੰਦਰ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਆਈ ਪੈਡ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵੀ.ਐਚ.ਪੀ. ਆਗੂ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ

ਗੁਰਗਾਉਂ: ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (ਵੀ.ਐਚ.ਪੀ.) ਦੇ ਆਗੂ ਅਸ਼ੋਕ ਸਿੰਘਲ (89) ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਮ ਜਨਮਭੂਮੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਆਏ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘਲ ਇਥੇ ਮੇਦਾਂਤਾ ਮੈਡੀਸਿਟੀ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਸਨ।

ਰਾਮ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੜਾ ਹਮਲਾਵਰ ਰੁਖ਼ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਘਾਟਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਸਿੰਘਲ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਰਹੇ ਅਤੇ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹੀ ਵੀ.ਐਚ.ਪੀ. ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਕੈਦ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਰੀ ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਭਾਈ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 5 ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਜੱਜ ਕਰਨੇਸ ਕੁਮਾਰ ਵਲੋਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੰਭਾ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ 16 ਜੁਲਾਈ 2010 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਾਬਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ, ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ 500 ਗ੍ਰਾਮ ਆਰ.ਡੀ.ਐਕਸ, ਡੈਟੋਨੇਟਰ, ਟਾਈਮਰ, ਏ.ਕੇ. 47, ਮੈਗਜ਼ੀਨ, 50 ਰੌਂਦ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ 600 ਗ੍ਰਾਮ ਆਰ.ਡੀ.ਐਕਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਸਲਾ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਕਿਲੋ ਆਰ.ਡੀ.ਐਕਸ ਤੇ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਕਿਲੋ ਆਰ.ਡੀ.ਐਕਸ ਤੇ ਹੋਰ ਅਸਲਾ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਸਿੰਗਰ ਬੰਬ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਉਪਰ ਲਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਟਾਈਟਲਰ ਕੇਸ ਬਾਰੇ ਮੁੜ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸਹਿਮਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕਤਕਤਭੂਮਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ ਇਕ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਗੇ ਪਾਉਂਦਿਆਂ 4 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਤਰੀਕ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਪਾਈ ਗਈ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਪਰ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਗੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਜੱਜ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਸੁਣਵਾਈ ਅੱਗੇ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਖਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਪਤੀ ਪੁੱਲਬੰਗਸ਼ ਵਾਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਤਨ ਦੌਰਾਨ ਦੋ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 21 ਨੂੰ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਸਾਗਰ, ਬੈਲਰੋਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ 10ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਵੇਰੇ 11:30 ਵਜੇ ਅਰੰਭ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਹਿੱਲ ਸਾਈਡ 263 ਸਟਰੀਟ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ, 82 ਐਵੇਨਿਊ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 4 ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਾਗਰ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਵੇਰੇ 10:30 ਤੋਂ 11:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਗਤਕਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਗਤਕੇ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਗਮ 25 ਨਵੰਬਰ, ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣਗੇ। ਸਵੇਰੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਰਤਨ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ। ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੇ ਭੋਗ ਸ਼ਾਮ 5 ਵਜੇ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਰਾਤ 12:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸਜੇਗਾ। ਆਰਤੀ, ਅਰਦਾਸ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਮਾਗਮ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਲੜੀ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸਿੱਕੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਰਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਕੀ ਦਾ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪਚੇਤ ਕਰਾਉਣ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਡੂਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਉਪ ਚੋਣ ਲਈ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ।

ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਸਿੱਕੀ ਨੇ ਪਾਵਨ ਬੀਤਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਅਕਤੂਬਰ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਸਬਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ. ਸਿੱਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ. ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਰੋਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਰਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਕੀ ਨੇ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਰਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਕੀ ਨੇ 2012 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਸੀ।

Matrimonial

ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

Ghumiyar Sikh (Amritdhari), Engineer, Work Visa Holder, Living in Houston (USA), Age 27, Height 5'-7". Looking For well educated, US/Canadian Citizen girl. Contact: Ph. 281-253-3743 jasvirk.7812@gmail.com

Looking a match for a turbaned Saini Sikh, 27, computer Engineer, working in Canada after higher studies. Girl from USA or Canada will be preferred. Contact, Ph: 510-557-6988 or raj@gfbontime.com

ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਚੰਗੇ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ 24 ਸਾਲ, 6'-1", ਲੜਕੇ ਲਈ ਅਮਰੀਕਨ ਪੱਕੀ ਵਸਨੀਕ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਯੂਰਪ ਦਾ ਪੱਕਾ ਵਸਨੀਕ ਹੈ ਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਆਪਣੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਲੜਕੇ ਦੇ 26 ਸਾਲਾ ਵੱਡੇ ਅਮਰੀਕਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਭਰਾ ਨੂੰ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਇਛਕ ਹੋਣੇ। ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ, ਫੋਨ: 510-695-4836

To Advertise with Punjab Times

Call: 847-359-0746

ਹੈਲਪ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇਕ ਸਿਆਣੀ ਔਰਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਲੌਂਗ ਆਈਲੈਂਡ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਵਿਚ ਇਕੱਲੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਡਿਊਟੀ ਵਿਚ ਨੁਹਾਉਣਾ-ਧੁਆਉਣਾ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਫੋਨ: 917-440-8148 ਜਾਂ 516-778-7400

Help Needed

Live in mature lady needed to take care of an elderly lady, living alone in Long Island, New York.

Duties include personal hygiene and routine household work.

Additional family member can be considered for accommodation

Call: 917-440-8148 or 516-778-7400

Baby Sitter Needed

Need a responsible, mature lady to look after a newborn baby and manage the household all seven days a week for a young working couple in Cleveland, Ohio

Please call, Ph: 516-752-0444
or 917-440-8148

ਕਲੀਵਲੈਂਡ, ਓਹਾਇਓ ਰਹਿੰਦੇ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਇਕ ਨਵਜਨਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਫਤੇ ਦੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਵਡੇਰੀ ਉਮਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬੀਬੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ, ਫੋਨ: 516-752-0444
ਜਾਂ 917-440-814

Flat Rate Funding Group

Are you tired of waiting to get paid on your outstanding freight invoices?
Get your \$\$\$ now!

At Flat Rate Funding Group, we offer the lowest fixed factoring rate in the transportation industry-

1.5%!

Call Goldy Dhillon 734-444-9625
sales@flatratefunding.com

We also guarantee \$.20 off per gallon at all Flying J and Pilot stations!

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫਰੇਟ ਇਨਵਾਇਸਾਂ ਦੀ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਅੱਜ ਹੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪੈਸਾ ਲਓ

ਫਲੈਟ ਰੇਟ ਫੰਡਿੰਗ ਗਰੁਪ ਵਲੋਂ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਤ ਦਰਾਂ ਉਤੇ ਪੈਸਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਗੋਲਡੀ ਢਿਲੋਂ, ਫੋਨ: 734-444-9625

ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰ ਪਿੱਛੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਘਮਸਾਣ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਖਾਨਜੇਰੀ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ- ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਯਸ਼ਵੰਤ ਸਿਨਹਾ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤਾ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਉੱਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਬਿਹਾਰ ਦੀ ਨਮੋਸ਼ੀਨਕ ਹਾਰ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਸ ਸੂਰ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਜਵਾਬੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉੱਠਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਨਾਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਸਲੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਉਛਾਲਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪਾਰਟੀ ਮੰਚ ਉੱਤੇ ਉਠਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਸਿਨਹਾ ਤੇ ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭੋਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨਾਕਾਮੀਆਂ ਲਈ ਆਤਮ ਮੰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ੋਰ ਫੜਨ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਉਧਰ, ਮੋਦੀ-ਅਮਿਤ ਜੋੜੀ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਫਾ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ, ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ, ਸ਼ਾਂਤਾ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਯਸ਼ਵੰਤ ਸਿਨਹਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਨਿੱਤਰ ਆਏ

ਬਾਗੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਇਕਸੁਰ ਨਹੀਂ ਭਾਜਪਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਹਾਰ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਾਰਟੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੰਡੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹਨ, ਉਥੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਨਿਤਿਨ ਗਡਕਰੀ ਨੇ ਮੋਦੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕਰਦਿਆਂ ਗੈਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਾਇ ਹੈ ਕਿ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਤੇ ਮੁਰਲੀ ਮਨੋਹਰ ਜੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਤਜਰਬਾ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਸੂਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

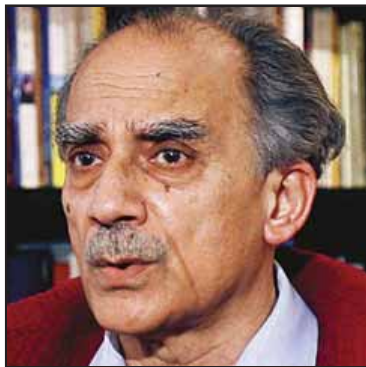
ਹਨ। ਹਾਸ਼ੀਏ ਉੱਤੇ ਧੱਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਮੋਦੀ ਤੇ ਸ਼ਾਹ ਉੱਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਠੀ

ਭਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਕ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਰੁਨ ਸ਼ੌਰੀ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਨੇਤਾ ਗੋਵਿੰਦਾਚਾਰੀਆ ਵੀ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ

ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਗਾਂ ਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ

ਚੋਹਤਕ: ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਹੀ ਪਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਗਾਂ ਰੱਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕੋਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਗੋਵੰਸ਼ ਸੰਰਕਸ਼ਨ ਤੇ ਗੋਸਮਵਰਧਨ ਬਿੱਲ-2015 ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਗਾਂ ਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਨੋਹਰ ਲਾਲ ਖੱਟਰ ਨੇ ਇਥੇ ਕਾਨ ਮੰਡੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ ਜੈਅੰਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਾਵਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦਾ ਸਾਬ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਅਰੁਣ ਸ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਨੇ ਛੇੜੀ ਨਵੀਂ ਚਰਚਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਬਿਹਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਨਿਤਿਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਮਹਾਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਜਿੱਤ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੇ ਮੋਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਖੇਮੇ ਦੇ ਆਗੂ ਅਰੁਣ ਸ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਨੇ ਅਰੁਣ ਸ਼ੋਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਤੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। 2012 ਦੇ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੇ 2014 ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ, ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੀਤੀਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸਨ। 'ਅਬ ਕੀ ਵਾਰ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਨੇ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗਿਰੀਸ਼ ਕਾਰਨਾਡ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ

ਬੰਗਲੌਰ: 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਜੈਅੰਤੀ ਮਨਾਉਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦ ਭਖਣ ਵਿਚਕਾਰ ਗਿਆਨਠੀਪ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਗਿਰੀਸ਼ ਕਾਰਨਾਡ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ) ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿਨਹਾ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਕਾਰਨਾਡ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਲਈ ਟਵਿਟਰ 'ਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਵੀ ਤਰਕਵਾਦੀ ਐਮ.ਐਸ. ਕਲਬੁਰਗੀ ਵਰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉੱਤਰੀ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਧਾਰਵਾੜ ਵਿਚ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਾਰਨਾਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਕੋਪੇ ਗੋਤਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਬੰਗਲੌਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। 'ਇੰਟਾਲਰੈਟ ਚੰਦਰ' ਨਾਮਕ ਟਵਿਟਰ ਹੈਂਡਲ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਾਰਨਾਡ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਨੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਕਲਬੁਰਗੀ ਵਰਗਾ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਵੋਕਲਿਗਾ ਫਿਰਕੇ, ਕੰਨੜ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਦੱਖਣ ਪੰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ

ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੋਪੇ, ਵੋਕਲਿਗਾ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਸਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਰਨਾਡ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।

ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਧਰਾਮਈਆ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਲੇਖਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਬੰਗਲੌਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਨਾਂ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਜੂਰ-ਕੋਡਾਗੂ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿਨਹਾ ਨੂੰ ਫੋਸਬੁੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ

ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਾਬਲੇਗੌਰ ਹੈ ਕਿ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਜੈਅੰਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਿਵਾਦ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਜੈਅੰਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਰਨਾਟਕ ਬੰਦ ਐਲਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਨੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਹਿੰਸਕ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਲੀਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ।

ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਹਾਰ ਲਈ ਸਿੱਧੇ-ਸਿੱਧੇ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। 'ਸਾਮਨਾ' ਵਿਚ ਸ਼ਤਰੂਘਨ ਸਿਨਹਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦ 'ਤਾਲੀ' ਕਪਤਾਨ ਯਾਨੀ ਸੰਘ ਚਾਲਕ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ 'ਗਾਲੀਆਂ' ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 'ਸਾਮਨਾ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ, ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਮੁਖੀ ਮੋਹਨ ਭਾਗਵਤ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬਿਹਾਰ ਚੋਣਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਿਖਾਈ: ਦਲਾਈਲਾਮਾ

ਜਲੰਧਰ: ਬਿਹਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬੜੀ ਕਮਾਲ ਦੀ ਹੈ। ਤਿੱਬਤੀਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਦਲਾਈ ਲਾਮਾ ਨੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਸਮਾਜਿਕ ਅਨਸਰ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਹਰ ਥਾਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਦਲਾਈਲਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਚ ਪਰਪੱਕ ਹੋ ਸਕਣ। ਭਾਰਤ ਤੇ ਤਿੱਬਤ ਵਿਚ ਗੁਰੂ-ਚੇਲੇ ਵਾਲਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਦੱਸਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਹੈ।

ਮਿਲਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ। ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸਵਾਲ ਉੱਠ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਜਿੱਤ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਸਿਹਰਾ ਬੱਝਦਾ, ਉਹ ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਕਰਾਰੀ ਹਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਾਜ਼ਾ ਹਾਰ

ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਜ੍ਹਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਉਹ ਰਸਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮੋਦੀ-ਅਮਿਤ ਜੋੜੀ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਮਾਇਤ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਰਥਿਕ ਮੰਦੀ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਬੈਂਕ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਠੰਮ੍ਹਣਾ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ: ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਨਾਲ ਜੂਝਦੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਠੰਮ੍ਹਣਾ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਊਰਜਾ ਖੇਤਰ ਲਈ 50 ਕਰੋੜ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਕਰਜ਼ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਲੱਗਦੇ ਬਿਜਲੀ ਕੱਟਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਗਰ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਰਮ ਇਸ ਸਾਲ ਅਪਰੈਲ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਹੋ ਜਾਣੀ ਸੀ, ਪਰ ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਲਾਈਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਕਰਜ਼ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਮੁਹੱਈਆ ਹੋਇਆ।

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਪਲਾਈਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੀ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਛੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨਣ ਕਾਰਨ ਬੈਂਕ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਰਜ਼ਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ

ਕਿ ਕਰਜ਼ ਨੂੰ ਬਜਟ ਲਈ ਰਾਸ਼ੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼ਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਊਰਜਾ ਖੇਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਬਿਜਲੀ ਦਰਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਊਰਜਾ ਵੰਡ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨਿਜੀਕਰਨ ਵੱਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੋਣ।

ਕੋਨਰੋਟ ਬਣੇ ਫਿਜੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ

ਸੁਵਾ: ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੀਓਜੀ ਕੋਨਰੋਟ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਲਈ। ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਸੁਵਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਤੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਐਥਨੀ ਗੇਟਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ।

ਮੋਦੀ ਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ ਉਤੇ ਸੋਨੀਆ ਦਾ ਹਮਲਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਮੋਦੀ ਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਖਿਲਾਫ ਜੰਮ ਕੇ ਭੜਾਸ ਕੱਢੀ ਹੈ। ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਭਾਰਤ ਛੱਡੋ' ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਦੋ ਸੰਗਠਨ ਵੱਖ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਕ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਅੱਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਿਮੋਟ ਕੰਟਰੋਲ ਹੈ। ਵਿਅੰਗਮਈ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਚੰਗੇ ਦਿਨ ਯਾਦ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦ ਨਹਿਰੂ ਜੀ ਪੀ.ਐਮ. ਸਨ ਤੇ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਹਿੰਦੂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ: ਅਨੀਸ਼ ਕਪੂਰ

ਲੰਡਨ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਲੰਡਨ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮੂਰਤੀਕਾਰ ਅਨੀਸ਼ ਕਪੂਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ। ਅਨੀਸ਼ ਨੇ ਗਾਰਡੀਅਨ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਆਪਣੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਆਖੀ ਹੈ। ਅਨੀਸ਼ ਕਪੂਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇ ਕਈ ਅਵਤਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਅਨੀਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਅਵਤਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਮੋਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਰ ਪਾਸੇ ਮੋਦੀ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਚਮਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਚਮਤਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਵਾਦ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਲੁਕੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੋਦੀ ਦੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਖੇਤਰੀ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਸੰਕਟ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਚਿੰਤਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਲਈ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਮੌਸਮ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਨੇ ਸੱਤਾ ਧਿਰ ਦੇ ਹੋਸ਼ ਉਡਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਤੇ ਅਗਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਉਲੀਕਣ ਲਈ ਧੜਾ ਧੜ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਗਰਮ ਖਿਆਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਉਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਜਾਹਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਤੋਂ ਲਾਭੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਾਜੀ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਲੱਖਾਂ ਦੇ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ।

ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਕੱਠ ਨੇ ਹੋਸ਼ ਉਡਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪ੍ਰਤੀ ਰੋਸ ਨੂੰ ਸਿਖਰ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਸੱਦਣ ਵਾਲੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਜਨਤਕ ਆਧਾਰ ਨਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰ ਇਸ ਗੱਲ ਉਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਦਲ ਦੇ ਪੰਥਕ ਅਕਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾਏ।

ਮੁੜ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਰਹੇ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ: ਸੁਖਬੀਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਅਜੋਕੀ ਪੰਥਕ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਕਾਰਨ ਉਪਜੇ ਸਿਆਸੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ 'ਨਰਮ ਖਿਆਲੀਆਂ ਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ' ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਰਮ ਖਿਆਲੀ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਰਗੀ ਹਕੂਮਤ ਬੋਧਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਅਣਕਿਆਸੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਰਮ ਦਲੀਆਂ ਦੇ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨੀਂਦ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਨੇ ਪੰਜਾਬ

ਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਗਰਮ ਦਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਘੋਖਣ ਲਈ

90 ਫੀਸਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਸਤੇ ਲੋਕ ਪੁੱਜੇ: ਸਿੱਧੂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗਾੜਨ ਲਈ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਉਤੇ ਤਿੱਖਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਮਾਤੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਵਿਗੜੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਬੰਦੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜੇ ਬਲਕਿ 90 ਫੀਸਦੀ ਉਹ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਤਾਏ ਹੋਏ।

ਨਵੇਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਸਣੇ 20 ਖਿਲਾਫ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਦਾ ਕੇਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਸੱਦਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਤਕਰੀਬਨ 20 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਜਥੇਦਾਰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਮੰਡ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਤੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ, ਵੱਸਣ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫ਼ਰਵਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਘੋਖ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹੁਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪੜਾਅ ਤਹਿਤ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਨੂੰ ਖੰਗਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਗਰਮ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੀ ਸੂਹ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਰਣਨੀਤੀ ਤਹਿਤ

ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਥਾਈਂ ਛਾਪੇ ਵੀ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੀਆਂ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਈਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਫਰੋਲਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਫੀਲਡ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਹਵਾਰੇ ਨੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਨ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਉਸ ਦੀ ਰਜ਼ਾਮਤੀ ਨਾਲ ਬਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਤਿਹਾੜ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਹਮਖਿਆਲੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਪੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਸ. ਹਵਾਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇਕ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜਥੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਆਰ.ਪੀ.

ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਵਾਰੇ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਆਏ ਵਕੀਲ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਹਨ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਮੁਹਿੰਮ ਛੇਤਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ। ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ 'ਕਾਲੀ' ਰਹੀ ਦੀਵਾਲੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਵਾਲੀ, ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦੌਰ ਦੀ ਯਾਦ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ, ਗੋਲੀਕਾਂਡ ਵਿਚ ਦੋ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਵਾਲੀ 'ਦੀਵਿਆਂ ਵਾਲੀ' ਨਾ ਹੋ ਸਕੀ।

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਦੀਪਮਾਲਾ ਤੇ ਸਾਜੇ-ਸਜਾਵਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਬਲਕਿ ਅਨੇਕਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਬਾਹਰ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਕਾਲੇ ਝੰਡੇ ਲੱਗੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਜਾਣਕਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕਾਲੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਸੀ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲੀਆ

ਘਟਨਾਕ੍ਰਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਕਾਲੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਪਮਾਲਾ ਜਾਂ ਰੌਸ਼ਨੀ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਲੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਅਸਰ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ।

ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉਤੇ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਫੇਰੀ ਲਕੀਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉਤੇ ਲਕੀਰ ਫੇਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿਚ ਦੁਬਿਧਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਝੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਬਲੇਗੌਰ ਹੈ ਕਿ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੱਦੇ ਗਏ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਤੇ ਉਸ ਮਗਰੋਂ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਸਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਥਕ ਹਾਲਾਤ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਲਈ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬੈਠਕ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ: ਮੱਕੜ

ਸ੍ਰੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ: ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਥੇਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਸਮਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਬੇਨਕਾਬ ਹੋ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਕੌਮ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦੇ ਰਖਵਾਲੇ ਦੱਸਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਟੈਲੀਫੋਨਾਂ ਉਤੇ ਹੋਈਆਂ

ਗੱਲਾਂ ਨਸ਼ਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਜਿਥੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਭਖਿਆ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੁੱਪ 'ਤੇ ਉਠੇ ਸਵਾਲ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੇ ਨਾਅਰੇ ਲਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਤੁਲ ਫੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜੇਲੀ ਨੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਇਹ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉਤੇ ਤੇ ਕੌਣ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਕੁਝ ਪਤਿਤ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਹੁਤਦੰਗ ਮਚਾਇਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਤੋਸ਼ਾਖਾਨਾ ਤੋਤਨ ਦਾ ਵੀ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਤੇ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੋਵੇਂ ਧੜਿਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਟਕਰਾਅ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਸਥਿਤ ਸਰਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਇਕ

ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਸਮੇਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ 15 ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇਵੇਗੀ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਧੜੇ ਵੱਲੋਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਲਹਿਰਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਉਭਾਰਦਿਆਂ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਪੰਜੇਲੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਕੌਣ ਸਨ, ਕੌਣ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉਤੇ ਆਏ ਸਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਾਵਾਂ ਵਿਚ ਕਮਰੇ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ ਉਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ

ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਚ.ਐਸ. ਧਾਮੀ ਤੇ ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾਈਆਂ ਤੇ ਰੌਲਾ ਰੱਪਾ ਪਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਈਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

Punjab TimesEstablished in 2000
16th Year in PublicationPublished every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018
Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388
Email:punjabtimes1@gmail.com
www.punjabtimesusa.com**Editor:**

Amolak Singh Jammu

Astt. Editors:

Jaspreet Kaur

Kuljeet Singh

Our Columnists

Ashok Bhaura

Tarlochan Singh Dupalpur

Baljit Basi

Major Kular

California

Shiara Dhindsa

661-703-6664

New York

Iqbal S. Jabowalia

917-375-6395

Circulation

Harbhajan Singh

917-856-5229

Photographer

Kamaljit Singh Viridi

Ph. 847-502-2703**Distributed in:**California, Illinois, Indiana, Ohio,
Michigan, Wisconsin, Mississippi,
Iowa, Arkansas, Massachusetts,
Texas, Virginia, Nevada, Washington,
Oregon, Arizona, Georgia, Florida,
New York, New Jersey, Connecticut,
Oklahoma, Pennsylvania, Missouri,
Kentucky**ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ**

ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 100 ਡਾਲਰ

ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 450 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ
ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ
ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ
ਹੈ। ਇਹ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਮਹਿਜ਼ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ
ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਜਾਂ ਗਲਤ
ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ
ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਪਾਠਕ ਕਿਸੇ ਵੀ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਆਪ
ਕਰ ਲੈਣ।**Disclaimer**The views expressed in the
articles published in the columns
of Punjab Times are that of
their writers, and it is not
implied that Punjab Times
endorses them.Sameway Punjab Times
does not necessarily endorse
the claims made in the
advertisements published in
Punjab Times.**All disputes subject to
Chicago jurisdiction.**

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਪਾਵਨ ਬੀੜਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਬਾਰੇ ਜਾਂਚ ਸੰਭਾਲੀ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ
ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਰਗਾੜੀ ਤੋਂ ਜੂਨ 2015
ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਰੂਪ ਦੀ
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਹੋਈ ਚੋਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਪਿੰਡ ਬਰਗਾੜੀ ਵਿਖੇ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਵਾਪਰੀ
ਘਟਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਕੋਟਕਪੂਰਾ
ਵਿਖੇ ਧਰਨੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਲਿਸ ਦੋਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ
ਗਾਇਬ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ 3
ਪੁਲਿਸ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.
ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ
ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਰੈਗੂਲਰ ਕੇਸ
ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਰਿਹਾ ਹੈ।ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ,
ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ
ਤੱਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ

ਆਈ.ਐਸ. ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਝਿਜਕਿਆ ਅਮਰੀਕਾ

ਅੰਕਰਾ: ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਹਮਲੇ
ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ
ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਸੀਰੀਆ ਨਾ ਭੇਜਣ ਦਾ
ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ
ਸਿਰਫ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ
ਜਦੋਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸੈਨਾ
ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ।ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ
ਆਖਿਆ ਕਿ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ
ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ
ਜ਼ਮੀਨੀ ਸੈਨਾ ਨੂੰ ਉਥੇ ਭੇਜਣਾ ਵੱਡੀ ਭੁੱਲ ਹੋਵੇਗੀ।
ਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਾਂਸ ਨੇ ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ
ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੈਰਿਸ ਹਮਲੇ
ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਅਲੋਚਨਾ
ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਈ.ਐਸ. ਦੇ ਖਾਤਮੇ
ਲਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਰਿਹਾ। ਤੁਰਕੀ ਵਿਚ
ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ
ਉੱਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ
ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਲੋਚਨਾ ਫਰਾਂਸ
ਵਿਚ ਵੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਸਿਆਸੀ ਸਫ਼ਬੰਦੀ

(ਸਫਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਕਾਂਗਰਸ ਇਸ ਪਾਸੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਰਗਰਮੀ
ਵਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ
ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਅਗਾਮੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ
ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਮਖਿਆਲੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਚੋਣ
ਗੱਠਜੋੜ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੋਣ
ਦੀ ਹਾਮੀ ਭਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ
ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈਕਮਾਨ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ
ਗੱਠਜੋੜ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ
ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਗੱਠਜੋੜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ
ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ
ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਤੇ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ
ਕਰ ਕੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ
ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਪੀਪਲਜ਼ ਪਾਰਟੀ ਆਫ ਪੰਜਾਬ
ਨਾਲ ਗੱਠਜੋੜ ਤਹਿਤ ਲੜੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਰ
ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਸਣੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੀ ਟੀਮ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਜਾ ਕੇ ਜਾਂਚ
ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ।ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਾਜਪਾਨਾ ਪੁਲਿਸ
ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ 2 ਜੂਨ, 2015 ਨੂੰ ਬਰਗਾੜੀ ਪਿੰਡਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਸਰੂਪ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਸਬੰਧੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.
ਨੰਬਰ 63 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂਕਿ ਇਸ
ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲਗਾਉਣ ਸਬੰਧੀ 25
ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ
117 ਦਰਜ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12
ਅਕਤੂਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਬਰਗਾੜੀ ਵਿਖੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨੇੜੇ
ਖਿਲਾਰੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਨਿਆਂ
ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਆਦਿ ਵਿਚ ਲੈਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵਾਪਰੀਆਂ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 128
ਬਾਜਪਾਨਾ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ ਵਿਖੇ
ਹੀ ਦਰਜ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ
ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ
ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 2 ਨਵੰਬਰ
ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ
ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਪਿਉ ਮੁਆਫੀ ਤੇ ਪੁੱਤ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਰਾਹ

(ਸਫਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਮਾਰਦਾ ਇਕੱਠ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਰਤਕ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਇਸ ਇਕੱਠ ਨੂੰ
ਅਸਫਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰ ਧੜ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲਾ
ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ
ਹਰ ਡੇਰੇ ਉੱਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ
ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਜੋ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹਜ਼ਮ
ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ।ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਭਾਵੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ
ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ
ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਪੈਂਤੜਿਆਂ ਤੋਂ
ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਈ ਆਗੂ ਇਹ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ
ਕਿ ਸੰਕਟ ਦੀ ਇਸ ਘੜੀ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ
ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨਾਲ
ਨਜ਼ਿਨ ਸਕਣਾ ਸੁਖਬੀਰ ਦੇ ਵੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ।
ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਸਰਬੱਤ
ਖਾਲਸਾ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਸਨ,
ਪਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਕਈ ਪੁਲਿਸ
ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਰੋਕ

ਨਵੇਂ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਚੁਫੇਰਿਓਂ ਘੇਰਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਥਾਪੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਚੁਫੇਰਿਓਂ ਘੇਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ
ਮੰਡ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮਨਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਉੱਤੇ ਇਕ ਹੋਰ
ਨਵਾਂ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਕਿ ਬੰਦੀ ਛੋੜ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਓਚੀ ਉੱਤੇ
ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਤੋਸ਼ੇਖਾਨੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਤੋੜਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਪੂਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।ਨਹੀਂ ਲਾਈ ਗਈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਨੇ
23 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਰੈਲੀਆਂ
ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਉਲੀਕੀ
ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੀ
ਪਰਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ 100 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣ ਦੇ
ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈਹੈ। ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ
ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ
ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਤਰੀਆਂ ਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿੰਡਾਂ
ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਕਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ
ਦਿਖਾਉਣ ਤੇ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ
ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਦੀਨਾਨਗਰ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਕਰੇਗੀ ਜਾਂਚ

ਦੀਨਾਨਗਰ (ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ): ਕੇਂਦਰੀ
ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਦੀਨਾਨਗਰ ਬਾਣੇ ਉੱਤੇ ਹੋਏ
ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੌਮੀ ਜਾਂਚ
ਏਜੰਸੀ (ਐਨ.ਆਈ.ਏ.) ਨੂੰ
ਸੌਂਪਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।
ਇਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ
ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸ਼ਾਨਿਕ ਅਫਸਰਾਂ
ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਪੈ ਗਈ
ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਅਫਸਰਾਂ
ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਘੇਰੇ
ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਬਾਰੇ
ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ
ਅਜੇ ਤਕ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ
'ਤੇ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ
ਹੈ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ
ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਜਲਦੀ ਪੜਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੀ
ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਆਈ.ਪੀ.ਐਸ.
ਅਫਸਰ ਅਖਿਲ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ
ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਮਲੇ
ਨੂੰ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਲੰਘ ਗਏ ਹਨ ਪਰ ਅਜੇ ਤਕਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ
ਮੁਤਾਬਕ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਜਾਂਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ
ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਮੁਲਕ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ
ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸੰਭਾਲਣ
ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ
ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਦਾਖਲੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ
ਜਾਵੇਗੀ।(ਡਾ.) ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
ਬਲਵਿੰਦਰ (ਨਿੱਕੀ) ਕੌਰ ਸੇਖੋਂ
ਪ੍ਰੋ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ
ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ
ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (ਜੱਸੀ) ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਡਾ. ਹਰਗੁਰਮੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਅਯੁਧਿਆ ਸਲਵਾਨ
ਡਾ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡੇਰ
ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿਆੜਾ
ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਤ
ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੂਰਾ
ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸੁਰਗਵਾਸ

ਕਰਾਊਨ ਪੁਆਇੰਟ, ਇੰਡੀਆਨਾ (ਬਿਊਰੋ): ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ, ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ

ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਲੰਬੀ 11 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ। ਉਹ ਸਿਰਫ 45 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਨਾਮੁਰਾਦ ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ ਪਰ ਇੰਨਾ ਜਿਗਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੇਸਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿਤਾ।

ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਕਲੋਤਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਛਮਾਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਪਤਨੀ ਵਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, 14 ਸਾਲਾ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਇਕ 10 ਸਾਲਾ ਬੇਟੀ ਪੁਨੀਤ ਕੌਰ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨਛੱਤਰ ਸਿੰਘ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਜਰ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡ ਜੱਬੋਮਜਾਰਾ, ਜਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਸਨ ਅਤੇ 1992 'ਚ ਅਮੈਰਿਕਾ ਆਏ ਸਨ।

ਵਿਛੜੀ ਰੂਹ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਸਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਨਿਚਰਵਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭੋਗ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਾਊਨ ਪੁਆਇੰਟ ਵਿਖੇ ਪਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦਾ ਪੁਤਰ ਜਸਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਨੀ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਓਹਾਇਓ, ਵਰਜੀਨੀਆ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਅਤੇ ਮਿਡਵੈਸਟ ਤੋਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਤਰ-ਦੋਸਤ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਫੋਨ: 219-880-6163 ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸ. ਗਿੱਲ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਦੁਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੁਖੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ, ਇੰਡੀਆਨਾ ਅਤੇ ਮਿਡਵੈਸਟ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਸ. ਗਿੱਲ ਦੇ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਦੁਖ ਦਾ ਦਿਜ਼ਾਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀ

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਖਿਲਾਫ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੈਨਾ ਦੇ ਇਕ ਅਫਸਰ ਨੇ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਹਰਜੀਤ ਸੱਜਣ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਊਬਿਕ ਸਿਟੀ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫੋਰਸ ਬੋਸ ਦੇ ਇਕ ਗੈਰ-ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਪੰਜ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਖਿਲਾਫ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੋਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਹਟਾ ਲਈ ਗਈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੈਨਾ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵਿਚ ਨਸਲੀ ਭੇਦਭਾਵ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 'ਟੋਰਾਂਟੋ ਸਟਾਰ' ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫੌਜ ਦੇ ਚੀਫ ਵਾਰੰਟ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੈਬਿਨ ਵੈਸਟ ਨੇ ਪੰਜ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਈਮੇਲ ਭੇਜੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਫੌਜ ਦੇ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੰਨੇ ਉੱਤੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਬਾਰੇ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਰਦੂ ਅਨੁਵਾਦ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਪਟਿਆਲਾ: ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਰੇਡੀਓ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਨੂੰ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ 10 ਤੇ ਉਰਦੂ ਦੀਆਂ 33 ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ 88 ਸਾਲਾ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਅਨੁਵਾਦ ਪੂਰਾ ਤਾਂ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਛਪਿਆ ਹੋਇਆ ਨਾ ਦੇਖ ਸਕਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਉਰਦੂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣ ਪੁੱਜੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਅੱਧ ਵਿਚਾਲੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਛਾਪਣ ਲਈ ਉਰਦੂ ਅਕਾਦਮੀ ਨੇ ਹਾਮੀ ਭਰੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ 'ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ' ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਵੀ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਦਲ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁੜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬਾਂਹ ਨਹੀਂ ਫੜਾਈ। ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਰਦੂ, ਫਾਰਸੀ, ਅਰਬੀ ਆਦਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਵਾਦ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੇਖਣੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਗਿਆਨ ਧਿਆਨ ਦਾ ਮੁਸਾਫਰ' ਵੀ ਕਿਹਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਛਪਵਾ ਦੇਣ, ਪਰ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਸੰਗਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਏਗੀ।

ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ: ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰਨੀ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ (ਬਿਊਰੋ): ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ ਵੱਡੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਤੋਂ ਡਰੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਤਖ਼ਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰਾਜ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਹਾਈ ਪਾਵਰ ਕੋਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਜ. ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰਨੀ ਨੇ ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ।

ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਬਾਪੇ ਗਏ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਮੰਡ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਅਜਨਾਲਾ, ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਥਕ ਅਵਾਜ਼ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਤੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਰਕਾਰ ਸਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਖਰਾਬ ਹੈ, ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਤਸੀਹੇ ਦਿੱਤੇ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ 10 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੁੰਗਾਰੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘਬਰਾ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਸਭ ਹਥਕੰਡਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਰਕਾਰ ਪੰਥਕ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਦਬਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗੀ।

ਸ. ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੈਠੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਜਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਾਜੇਆਣਾ ਨੂੰ ਜਿੰਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਈ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਰਾ ਵੀ ਉਸੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਜਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ।

ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਕਾਰਨ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ

ਬਠਿੰਡਾ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਕਾਰਨ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਬਠਿੰਡਾ-ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੇਲਵੇ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਚੰਦ ਭਾਨ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਨੇੜੇ ਕਿਸਾਨ ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀ ਹੇਠਾਂ ਆ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਕਪਾਹ ਦੀ ਫਸਲ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਕਿਸਾਨ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ ਤੇ ਸਿਰ ਕਰਜ਼ਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰਹੰਦੀ ਪਿੰਡ ਸਿੱਧੋਕੇ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਫਾਹ ਲਾ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਛੋਟਾ ਕਿਸਾਨ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਮਾਲਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਫ ਅੱਧਾ ਕਿੱਲਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਚਾਰ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਠੇਕੇ ਉੱਤੇ ਲੈ ਕੇ ਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੀ। ਬਾਸਮਤੀ ਦਾ ਰੇਟ ਘੱਟ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਤਣਾਅ ਵਿਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਫਾਹ ਲਾ ਕੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ।

ਵੇਟਰ, ਹੈਲਪਰ ਤੇ ਤੰਦੂਰੀ ਸੈਫ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਮੈਡੀਸਨ, ਵਿਸਕਾਨਸਿਨ ਵਿਚ ਵੇਟਰ, ਹੈਲਪਰ ਤੇ ਤੰਦੂਰੀ ਸੈਫ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਰਿਹਾਇਸ਼ ਫਰੀ, ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ:

ਸੰਨੀ, ਫੋਨ: 608-630-0287

44-47

BJ Digital Video & Photos
BROADCAST HD FILM QUALITY
Ph. 718-441-6516 Cell No. 646-403-7334
Blu-ray DVD

All Work In Digital
Wedding, Birthday, Ring Ceremony,
Sweet Sixteen & All Others Function
Experience 25 Year
Ph. 718-441-6516 Cell No. 646-403-7334

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਕਰਾ ਕੇ ਥੱਕ ਚੁੱਕੇ ਹੋ? ਹੋਮਿਓਪੈਥੀ, ਕੁਦਰਤੀ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਜ਼ਮਾ ਕੇ ਦੇਖੋ

Gurdeep Singh Sandhu

Homeopathic Practitioner/Consultant
DHMS-Gold Medalist, BAMS, MDEh.- India
1188 E Santa Clara St., San Jose, CA 95116

Well Experienced as:

Director, Principal, Professor and Chief Medical Officer in Medical Colleges and Hospitals of Punjab (India)
Practice Under State of California Act SB 577

Ph:(408) 687-1899

(408) 729-6691

Fax:(408) 292-6200

Toll Free: 1-877-OK-HOME (1-877-654-6636)

Homeopathic
natural
medicines
supply

Gurdeep Singh Sandhu

EX Member:

The California Homeopathic Society
National Center For Homeopathy- USA

Email: Homeomdicine@yahoo.com

Website: www.Homeopathyatoz.com

ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਡੀਓ ਯੂਐਸਏ
Punjabi
RADIO USA
Uniting Punjabi's All Over

24 ਘੰਟੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਸੁਣੋ

Listen on :Radio Sets (CA, WA, NV)
Dial in 832-551-5029 or 605-475-6868
Android & iPhone App

www.PunjabiRadioUSA.com
Ph: 408-272-5200

ਐਤਕੀ ਦੀਵਾਲੀ ਮੌਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਫੀ ਘਟਿਆ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਫੀ ਘੱਟ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਦੀਵਾਲੀ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੋਰਡ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਮੁਤਾਬਕ ਪਟਿਆਲਾ, ਮੰਡੀ ਗੋਬਿੰਦਗੜ੍ਹ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵਪਾਰਕ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਤੇ ਸਾਂਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮਾਪਣ ਲਈ ਸਟੇਸ਼ਨ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਐਤਕੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਰਿਹਾ।

ਇਥੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 180 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਰਹੀ, ਜਦਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, 254 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਰਹੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਸਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੱਦ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਘੱਟ ਰਹੀ। ਬੋਰਡ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਪਟਿਆਲਾ ਤੇ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਆਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਘਟਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਲੇ ਵੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਧੂੜ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ 363 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਵਾਰ 244 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ। ਸਲਫਰ ਡਾਇਆਕਸਾਈਡ ਇਸ ਵਾਰ 15 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਰਹੀ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 21 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਈਟਰੋਜਨ ਦੇ ਆਕਸਾਈਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਅੰਕੜਾ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ 40 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਸਾਲ 34 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣ ਮੀਟਰ ਹੈ।

ਇਹ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ 69.5 ਡੀਬੀ (ਡੈਸੀਬਲ) ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਐਤਕੀ 72.7 ਡੀਬੀ ਹੋ

ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਪਹਿਲਾਂ

ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਲਤੀਫਿਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਨਲਾਈਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਤੇ ਪੂਰੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ. ਵੱਲੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਆਪਣੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਪੇਜ ਤੇ ਵੱਟਸਐਪ ਉਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਉਕਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿਚ ਉਕਤ ਮਸਲੇ 'ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਹਰਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੌਧਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪਾਈ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਘਟਿਆ ਮਜ਼ਾਕ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਨ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ. ਜੀ.ਕੇ. ਨੇ ਪੀ.ਆਈ.ਐਲ. ਉਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ

ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਕਦਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮੀ,

ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਮਿਹਨਤੀ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬੁਰੀ ਛਵੀ ਨੂੰ ਘਤਨ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ ਉਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਲਾਜ ਬਚੀ

ਲੰਡਨ: ਭਾਰਤੀ ਵਿਗਿਆਨ ਸੰਸਥਾਨ (ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ.ਸੀ.) ਬੰਗਲੌਰ ਨੇ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਤੇ ਤਕਨੀਕ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ 100 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਰਾਬ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਨੂੰ ਤੋੜਦਿਆਂ 99ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟਾਈਮਜ਼ ਹਾਇਰ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ (ਟੀ.ਐਚ.ਈ.) ਰੈਂਕਿੰਗ ਫਾਰ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਐਂਡ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਸਟੈਨਫੋਰਡ, ਕਾਲਟੈੱਕ ਤੇ ਮੈਸਾਚੂਸੈਟਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ ਸਿਖਰਲੀਆਂ 100 ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ 31 'ਵਰਸਿਟੀਆਂ' ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 34 ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 18 ਦੀ ਥਾਂ 25 ਥਾਵਾਂ ਉਤੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਹਨ। ਏਸ਼ੀਆਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੀਆਂ 30 ਵਿਚੋਂ ਛੇ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮਾਸਟਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਪੱਕਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਸਾਂਝਾ ਅਧਿਆਪਕ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਅਦਾਖਿਲਾਫੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਰ-ਪਾਰ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਤਹਿਤ ਅਧਿਆਪਕ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੇ 28 ਤੋਂ 30 ਦਸੰਬਰ 2015 ਤੱਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ (ਡੀ.ਜੀ.ਐਸ.ਈ.) ਤੇ ਡੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਹਾਲੀ ਸਥਿਤ ਦਫਤਰਾਂ ਅੱਗੇ ਪੱਕੇ ਧਰਨੇ ਲਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਪਹਿਲੀ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਸਾਂਝੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਅੱਠ ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤਾਤਨਾ ਪੱਤਰ ਭੇਜਣਗੇ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਯੂ.ਟੀ. ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ 19 ਤੋਂ 30 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੁਹਾਲੀ ਅੱਗੇ ਸੱਤ ਰੋਜ਼ਾ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਘਰਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 16, 20 ਤੇ 25 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਦੀਆਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਘਿਰਾਓ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਧਿਆਪਕ ਮੋਰਚੇ

ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਛੇਤੀ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨਵੀਂ ਮੁਸੀਬਤ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਠੇਕੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਨਿਗੂਣੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਤੇ ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੈਗੂਲਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਂਝਾ ਅਧਿਆਪਕ ਮੋਰਚਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਡਾਕਟਰ ਚੀਮਾ ਨੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਵਫਦ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰ ਕੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉੱਚ ਤਾਕਤੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੇਕੇ 'ਤੇ

ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਰੈਗੂਲਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਪੰਜ ਮਹੀਨੇ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੇਵਾਵਾਂ ਰੈਗੂਲਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਟਕਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਰੁਕੀਆਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੀਆਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਉਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੋਰ ਭਖ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਪਈ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਮਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਦੀਵਾਲੀ ਮੌਕੇ ਕੀਤੀ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਿਚ ਬੇਤਰਾਸ਼ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਈ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਣਾਂ ਵਿਚ 20 ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪਟਾਕੇ ਨਾ ਚਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਅਸਰ ਘੱਟ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪਿਆ। ਭੂ ਵਿਗਿਆਨ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਏਜੰਸੀ ਸਿਸਟਮ ਆਫ ਏਅਰ ਕੁਆਲਿਟੀ ਐਂਡ ਵੈਦਰ ਫੋਰਕਾਸਟਿੰਗ ਐਂਡ ਰੀਸਰਚ (ਐਸ.ਏ.ਐਫ.ਏ.ਆਰ.) ਮੁਤਾਬਕ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸਿਖਰ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੀਵਾਲੀ ਦੀ ਰਾਤ ਆਨੰਦ ਵਿਹਾਰ, ਆਰ.ਕੇ. ਪੁਰਮ, ਮੰਦਰ ਮਾਰਗ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਬਾਗ ਵਿਚ ਹਵਾ ਤੇ ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੋਵੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ। ਆਨੰਦ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੀ.ਐਮ. 10 ਦਾ ਪੱਧਰ 2000 ਮਾਈਕਰੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਘਣਮੀਟਰ ਸੀ, ਜੋ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਧਰ ਤੋਂ 20 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀ। ਸਵੇਰੇ ਦਿੱਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੀ.ਐਮ. 2.5 ਤੇ ਪੀ.ਐਮ. 10 ਦਾ ਪੱਧਰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 446 ਤੇ 439 ਸੀ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਵਾਲੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਉਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੀ.ਐਮ. 2.5 ਦਾ ਪੱਧਰ 478 ਤੇ ਪੀ.ਐਮ. 10 ਦਾ ਪੱਧਰ 439 ਸੀ।

ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ। ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ 48 ਡੀਬੀ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਵਾਰ 53 ਡੀਬੀ ਰਿਹਾ।

ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਇਹ 64.5 ਡੀਬੀ ਰਿਹਾ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 60.6 ਡੀਬੀ ਸੀ। ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ

ਸਾਲ ਗਰੀਨ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਸਕੂਲ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗਰੀਨ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਤੇ ਪਟਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਦੀਵਾਲੀ ਮੌਕੇ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ

ਟੋਰਾਂਟੋ: ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਬੰਦੀ ਛੇਤ ਦਿਵਸ ਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਮੌਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਟਰੂਡੋ ਆਪਣੇ ਕਾਫਲੇ ਨਾਲ ਓਟਾਵਾ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ ਤੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਵੀ ਸਰਵਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦੀਵਾਲੀ ਤੇ ਬੰਦੀ ਛੇਤ ਦਿਵਸ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੀਵਾਲੀ ਰੋਸ਼ਨੀਆਂ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਲਈ ਆਏ ਹਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਟਰੂਡੋ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕੈਬਨਿਟ 'ਚ 4 ਸਿੱਖ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਜਸਟਿਨ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਕੋਲ ਪੁੱਜਾ ਭਾਰਤ ਨੇਪਾਲ ਸਰਹੱਦ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਕਾਠਮੰਡੂ: ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਕਿੱਲਤ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਬਾਨ ਕੀ ਮੂਨ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਨੇਪਾਲ ਸੀਮਾ ਉਤੇ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਤੁਰਤ ਖਤਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਾਮਾਨ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਸਪਲਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਨੇਪਾਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਜਿਹਾ ਜਾਣਬੂਝ ਕੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੇ ਮਧੇਸ਼ੀ ਅੰਦੋਲਨ ਕਾਰਨ ਸਾਮਾਨ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਿਹਾ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਭਾਰਤੀ ਟਰੱਕਾਂ ਨੂੰ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇ ਰਹੇ। ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿੱਲਤ ਤੇਲ ਦੀ ਹੈ। ਤੇਲ ਨਾ ਪਹੁੰਚਣ ਕਾਰਨ ਨੇਪਾਲ ਵਿਚ ਕਈ ਘਰੇਲੂ ਉਡਾਣਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਵਾਲੇ ਈ.ਡੀ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬਦਲੀ ਰੱਦ

ਜਲੰਧਰ: ਛੇ ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਦੇ ਡਰੱਗ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਤੇ ਬਦਲੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਰਹੇ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ (ਈ.ਡੀ.) ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ੀ ਆ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਨਵਰੀ 2015 ਵਿਚ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕੋਲਕਾਤਾ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਬਦਲੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਰਚਿਤ ਡਰੱਗ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿਚ ਮਾਲ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿਛ ਲਈ ਸੌਂਦਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਤੂਲ ਫਤ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਲਾਇਰ ਫਾਰ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ' ਨੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰਨ ਖਿਲਾਫ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਇਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਖਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬਦਲੀ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ

ਦੇ ਦਖਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਕ ਲੱਗ ਗਈ।

ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਤੌਰ ਉਤੇ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੋਆਬਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚ 500 ਕਰੋੜ ਦੇ ਹਵਾਲਾ ਕੇਸ ਦਾ ਖੁੱਲਾਸਾ ਕਰਕੇ ਕਈ ਹਵਾਲਕਾਰੀਆਂ

'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਈਸ ਕਿੰਗ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਰਾਜਾ ਕੰਦੇਲਾ ਤੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਅਹਿਮ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ 400 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਦਕਿ 230 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿਛ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਬਦਲੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਅਹਿਮ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਖੁਲਾਸੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ

ਬਠਿੰਡਾ: ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਐਤਕੀਂ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਲਹਿਰ ਖੜੀ ਹੋਣ ਲੱਗੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਹੈਰਾਨ ਹੈ। ਪੰਥਕ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਕਹੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀ ਸੂਝ ਬੂਝ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਪਿੰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਕੋਲ ਹੁਣ ਤੱਕ 186 ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮਤੇ ਪੁੱਜ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਲ 2016-17 ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਠੇਕਾ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 140 ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਸਾਲ 2015-16 ਵਿਚ 134 ਪਿੰਡਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਠੇਕੇ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਮਤੇ ਪਾਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 107 ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਠੇਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

ਐਤਕੀਂ ਹਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਠੇਕਾ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਇਸ ਕੰਮ ਤੋਂ ਸੁੱਕੇ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਹਲਕਾ ਲੰਬੀ ਦੇ ਅਪਣਾਏ ਪਿੰਡ ਮਾਨਾਂ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ ਠੇਕਾ ਬੰਦ ਕਰਾਉਣ ਖਾਤਰ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਮਾਡਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦੇ ਗੱਢੇ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਪੰਚਾਇਤ

ਹੁਣ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਡੋਕ ਨੇ ਵੀ ਮਤਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਲੰਬੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੰਨੂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੁੱਟਰ ਬਖੂਹਾ ਦੇ ਠੇਕੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪੰਚਾਇਤੀ ਰਾਜ ਐਕਟ ਤਹਿਤ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਰੀਕ 30 ਸਤੰਬਰ 2015 ਸੀ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਐਤਕੀਂ 15 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ

ਤਿੰਨ ਹੀ ਸੀ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ 20 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਹੀ ਸੀ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ 10, ਮੋਗਾ ਦੇ 10, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ 10 ਤੇ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਵੀ 10 ਪਿੰਡਾਂ ਨੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਅੱਠ ਪਿੰਡਾਂ ਨੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਦੋਂਕਿ ਐਤਕੀਂ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 15 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਐਤਕੀਂ ਪੰਜ ਪਿੰਡਾਂ- ਲੂਲਬਾਈ, ਬੱਲ੍ਹੇ, ਖੇਖਰ, ਰਾਈਆ ਤੇ ਚੋਟੀਆਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਨਿੱਤਰੇ

ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 5040 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਮਾਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਰਾਬ ਤੋਂ 5040 ਕਰੋੜ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਣੀ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਮਾਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ 4680 ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੱਜਣ ਦੇ ਡਰੋਂ ਸਰਕਾਰ ਠੇਕੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਟਾਲਾ ਵੀ ਵੱਟਦੀ ਹੈ। ਸਾਇੰਟੈਫਿਕ ਅਵੇਅਰਨੈਸ ਐਂਡ ਸੋਸ਼ਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਫੋਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸੰਗਰੂਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਮਾਫੀਏ ਦੇ ਦਬਾਓ ਹੇਠ ਸਰਕਾਰ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਦੇ ਮਤੇ ਮਾਮੂਲੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਗਾ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨੀਲਮ ਚੌਧਰੀਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜੁਆਇੰਟ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੀਲਮ ਚੌਧਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਸੀ ਕਿ ਕਈ ਦਫਾ ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸੰਜੀਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਤੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਹਿਕਮੇ ਤਰਫੋਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਤੇ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦਾ ਸ਼ਰਾਬ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪੰਚਾਇਤੀ ਮਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸੰਗਰੂਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਣਿਆ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਬਨ 48 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਐਤਕੀਂ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਕਰ ਤੇ ਆਬਕਾਰੀ ਅਫਸਰ ਬਠਿੰਡਾ ਆਰ.ਐਸ. ਰੋਮਾਣਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਐਤਕੀਂ ਮਤੇ ਪਾਉਣ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚੋਂ ਐਤਕੀਂ 15 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਹੀ ਸੀ। ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ 20 ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਨੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ ਅੱਠ ਹੀ ਸੀ।

ਹਨ, ਜਦੋਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਪਿੰਡ ਬੁਰਜ ਮਾਨਸ਼ਾਹੀਆ ਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਠੇਕੇ ਬੰਦ ਕਰਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬੱਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚੋਂ

ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਨੇ ਠੇਕਾ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਸੇਧ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਝਾਲਰ ਵਾਲੀ ਪੱਗ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਮੁਕਤੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਝਾਲਰ ਵਾਲੀ ਟੋਪੀਨੁਮਾ ਪੱਗ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਲਾਲ-ਨੀਲੀ ਝਾਲਰ ਵਾਲੀ ਪੱਗ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਦਿਵਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੋਛੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਉੱਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਭੇਜ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਲਾਲ-ਨੀਲੀ ਝਾਲਰ ਵਾਲੀ ਪੱਗ ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਦਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ, ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ (ਗ੍ਰਹਿ 3 ਸ਼ਾਖਾ) ਨੇ ਦਫਤਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਪੱਤਰ ਨੰ. 4466 ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ

ਸਾਡੀ ਕੌਮੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਵੱਲੋਂ ਬੋਧੀ ਗਈ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਾਧੂ ਆਰਥਿਕ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਵਾਲਾ, ਪਰ ਆਮ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਦੇ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇਗੀ।

ਮੋਦੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਨਾਲ ਬਾਦਲ ਚਾਰੇ ਖਾਨੇ ਚਿੱਤ

ਅਬੋਹਰ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗੁਪਤ ਦੌਰਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਲਈ ਨਮੋਸੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ, ਸ. ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਇਸ ਦੌਰੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨਾਲ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੰਨਾਂ ਕੰਨ ਖਬਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਪੰਜਾਬ ਦੌਰੇ ਨੇ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਪੋਲ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ। ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਣੇ ਮਾਹੌਲ ਕਾਰਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕੇ

ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਜਨਤਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕਰਨ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹਟ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਲੰਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਣਦੇਖਿਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਲਈ 76 ਕਰੋੜ ਪ੍ਰਵਾਨ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਜਲੰਧਰ) ਵਿਖੇ ਜੰਗ-ਏ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਯਾਦਗਾਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਜੰਗੀ ਯਾਦਗਾਰ ਤੇ ਰਾਮ ਤੀਰਥ ਵਿਖੇ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਯਾਦਗਾਰ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ 76 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਗਰੂਰ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਚ ਉਸਾਰੀ ਅਧੀਨ ਦੋ

ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ 20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੱਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦਿਆਂ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਯਾਦਗਾਰ ਲਈ 36 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ, ਜੰਗ-ਏ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਲਈ 25 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੇ ਜੰਗੀ ਯਾਦਗਾਰ ਲਈ 15 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੀ.ਆਈ.ਡੀ.ਬੀ. ਦੇ ਐਮ.ਡੀ. ਨੂੰ ਇਹ ਫੰਡ ਤੁਰੰਤ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਖੁਦ ਜਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਸੰਗਰੂਰ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਧੀਨ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਲਈ 5-5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਕੂਲ ਦੇ ਕੈਂਪਸ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ ਦੇ ਹੋਸਟਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ 10 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੁਸਾਇਟੀ ਫਾਰ ਪੂਅਰ ਐਂਡ ਮੈਰੀਟੋਰੀਅਸ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੇਜਰ ਜਨਰਲ (ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ) ਕੇ.ਏ.ਐਸ. ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਸੰਗਰੂਰ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਅਗਲਾ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ 73 ਸਾਲਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਿਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ

ਪਿਸ਼ਾਵਰ: ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਜੋਗੀਵਾਰਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਇਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ 73 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। 1942 ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਰਿਆਜ਼ ਮਹਿਸੂਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੈਠਕ ਪਖਤੂਨਵਾ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੇ ਜੋਗੀਵਾਰਾ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹਣ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਛੱਤੀ ਹੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਇਕ ਕੰਧ ਬਣਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ।

ਸਿੱਖ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਯੂ.ਕੇ. ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਬੈਸਟ ਟੀਚਰ ਐਵਾਰਡ

ਲੰਡਨ: ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਮਹਿਲਾ ਟੀਚਰ ਨੂੰ 2015 ਦੀ ਬੈਸਟ ਟੀਚਰ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਲੈਸਟਰ ਦੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਅਧਿਆਪਕਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਪੈਨਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਕਾਇਦਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਟੀਚਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ

ਭੇਜਦੀ ਹੈ। ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਲੈਸਟਰ ਵਿਚ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਸਿੱਖ ਸਕੂਲ ਦੀ ਟਰਸਟੀ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਹੈ।

ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਹ ਲੰਡਨ 'ਚ ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਬਰਤਾਨੀਆ ਜਾ ਕੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਹੋਕਾ

ਲੰਡਨ: ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਘਿਰੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੰਡਨ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਲਵਾਦ ਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੋਲੀਆਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਏਕਤਾ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਹੈ। ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵਡਿਆਉਂਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਹੁਣ ਹੋਰ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਤੇ ਆਲਮੀ ਤਪਸ਼ ਦੀਆਂ ਵੰਗਾਰਾਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਤਾਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਫਲਸਫ਼ੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਕਲਿਆਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਰਾਹ ਦਸੇਰਾ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸੂਫੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਬੂਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦੂਕ ਚੁੱਕਣ ਬਾਰੇ ਨਾ ਸੋਚਦਾ। ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਬਦਲਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਦੇਸ਼ ਕੋਲ ਗਰੀਬ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਜਿਥੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ

ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਉਥੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਵੀ ਗਿਣਾਈਆਂ ਤੇ ਸਵੱਛ ਭਾਰਤ, ਲੜਕੀਆਂ ਲਈ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਪਖਾਨੇ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਸਮਾਰਟ ਸਿਟੀ ਆਦਿ ਵਰਗੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੀ ਬਖਾਨ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਹੀ ਸਾਡੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਨ, ਬਾਨ ਤੇ ਸ਼ਾਨ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਹਨ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਣ

ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਹਰ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਿਥੇ ਗਏ, ਉਥੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਗਏ। ਅੱਜ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨਿਤ ਸਥਾਨ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ, ਅਸੀਂ ਬਰਾਬਰੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਗਰੀਬ ਰਹਿਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡੇਵਿਡ ਕੈਮਰੋਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ,

ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ

ਲੰਡਨ: ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਉੱਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਤੋਂ ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਡਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਧੱਜੀਆਂ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਮੰਗਿਆ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਐਮਨੈਸਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਐਲਨ ਹੋਗਰਥ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ (ਐਨ.ਜੀ.ਓਜ਼.) ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਵਿਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਧ੍ਰੋਹੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੇਵਿਡ ਕੈਮਰੋਨ ਆਪਣੇ ਇਸ ਮਹਿਮਾਨ ਦਾ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸੁਆਲ ਵੀ ਪੁੱਛ ਲੈਣ। ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਐਨ.ਜੀ.ਓਜ਼. ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫੰਡ ਹਾਸਲ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਹਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹੀ ਗਰੀਨਪੀਸ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਮੋਦੀ ਦੇ 28 ਵਿਦੇਸ਼ ਦੌਰੇ

ਲੰਡਨ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ 18 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ 28 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ 26 ਮਈ 2014 ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਸੰਭਾਲੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਾਲ 11 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੁੱਲ ਮਿਲ ਕੇ 28 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ 28 ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ 69 ਦਿਨ ਬਤੀਤ ਕੀਤੇ। ਵਿਦੇਸ਼ ਦੌਰੇ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਜੇਕਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਤੁਰਕੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੋਦੀ ਦੀ 30 ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਹੈ। ਹਰ ਸੰਸਦ ਸਾਹਮਣੇ ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤਾਨਵੀ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਲਈ ਅਜੂਬਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚਾਲੇ ਗੈਰ ਫੌਜੀ ਪਰਮਾਣੂ ਕਰਾਰਨਾਮਾ

ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਰੂਪੀ ਬਾਂਡ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਲੰਡਨ: ਭਾਰਤ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਮੋੜ ਦਿੰਦਿਆਂ ਗੈਰ ਫੌਜੀ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਵੇ ਲਈ ਰੇਲਵੇ ਰੂਪੀ (ਰੁਪਏ) ਬਾਂਡ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਾਈ ਮੈਂਬਰੀ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਨਿਰਯਾਤ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਭਾਸ਼ਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਸਦਨ ਵਿਚ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ 25 ਮਿੰਟ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਸੁਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਹੋ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਬਿਜਨਸਮੈਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਲੰਡਨ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਿਵ ਅਫਸਰਾਂ (ਸੀ.ਈ.ਓਜ਼.) ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਨਿਵੇਸ਼ ਲਈ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਢੁਕਵੇਂ ਸਥਾਨ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ 15 ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੋਰ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਸਮੇਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਨਵਿਆਉਣਯੋਗ ਊਰਜਾ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਤਾਨਵੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਦੇਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਸ਼ਵ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਕੈਮਰੋਨ ਕੋਲ ਉਠਾਇਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਲੰਡਨ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਮਰੁਤਬਾ ਡੇਵਿਡ ਕੈਮਰੋਨ ਨਾਲ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀਜ਼ੇ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਉੱਤੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਚੁੱਕਿਆ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 50 ਫੀਸਦੀ ਘਟੀ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਣੀ ਵੱਲੋਂ ਮੋਦੀ ਦਾ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ

ਲੰਡਨ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੌਰੇ ਮੌਕੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਐਲਿਜ਼ਬੈੱਥ ਦੂਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਕਿੰਘਮ ਮਹਿਲ ਵਿਚ ਗਰਮਜੋਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਜੈਗੁਆਰ ਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਮਹਿਲ ਪੁੱਜੇ ਜਿਥੇ 89 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਨੇ ਵੱਡੀ ਡਿਓਰੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਦਿਆਂ ਹੱਥ ਮਿਲਾਇਆ। ਮਹਾਰਾਣੀ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਸਵਾਰੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕੇ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿਚਕਾਰ ਗੂੜ੍ਹੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਨੇ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਮੁੜ੍ਹਕਾ

ਲੰਡਨ: ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੌਰੇ ਉੱਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਵਾਲਾਂ ਕਾਰਨ ਕਾਫੀ ਔਖਾ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਧ ਰਹੀ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਬਾਰੇ ਸੀ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਹਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ 'ਗਾਰਡੀਅਨ' ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ

ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੌਰੇ ਦਾ ਸੱਦਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਰਾਜ ਕੀ ਹੈ? ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਸੀ। 2003 ਵਿਚ ਵੀ ਉਹ ਲੰਡਨ ਆਏ ਸਨ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਡਨ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੇ ਸਨ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹਰ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਲੰਡਨ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫੋਰੀ ਮੌਕੇ ਵੈਂਬਲੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਵੱਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਮੰਗਾਂ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਤਕਰੀਬਨ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਛੇਤੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ। ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਚ ਵੀ ਚੋਖਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਭੁਲਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿੱਖ ਮਸਲੇ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਲੀ ਸੂਚੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੂਚੀ ਖਤਮ ਹੈ, ਜੇ ਕੋਈ 10 ਫੀਸਦੀ ਕੰਮ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਕੇ ਜਲਦੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰਾਜਸੀ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲਣਾ ਹੈ। 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਅਜੀਤ ਦੁੱਗਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ

ਮੋਦੀ ਖਿਲਾਫ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਆਏ ਸਿੱਖ

ਲੰਡਨ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਦੌਰੇ ਉੱਤੇ ਆਏ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਖਿਲਾਫ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਸਦ ਅੱਗੇ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 13 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਤਹਿਰੀਕ-ਏ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਵੇਂਬਲੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਸਥਾ ਭਾਰਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਫਾਹਿਮ ਕਆਨੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਯਾਤਰਾ ਉੱਤੇ ਲੱਖਾਂ ਪੈਂਡ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਾਹਿਮ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਫੇਰਿਆ ਪਾਣੀ

ਰਾਜਾਸਾਸੀ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਫੇਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਗੁਜਰਾਤ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਲੰਡਨ-ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਫੈਸਲੇ ਤਹਿਤ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਅੱਖੋਂ ਪਰੇਖੇ ਕਰਦਿਆਂ 15 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਲੰਡਨ-ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੰਡਨ ਸਮੇਤ ਯੂਰਪ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਡਨ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚਾਲੇ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਮੋਦੀ ਨੇ ਇਸ ਮੰਗ ਤੋਂ ਪੱਲਾ ਝਾੜਦਿਆਂ ਗੁਜਰਾਤ ਨੂੰ ਹੀ ਪਹਿਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। 15 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਵਫ਼ਦ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ

ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵੇਖਣਗੇ। 1984 ਸਿੱਖ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਣ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਯਤਨ ਤੇਜ਼ ਹੋਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਪੁਰਾਣੇ ਕਾਲੇ ਦਿਨ ਪਰਤਣ ਦੇ ਖਦਸੇ!

ਬੜੇ-ਬੜੇ ਖਤਰਨਾਕ ਦਾਅ ਖੇਡਦੀ ਹੈ ਰਾਜਨੀਤੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਹਾਵਰਾ ਹੈ, ਚੱਲ ਗਈ ਤਾਂ ਪੈਂ ਬਾਰਾਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਕਾਣੇ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕੱਢੀ ਹੋ ਰਾਜਨੀਤੀ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਗੁਜਰਾਤ ਦਾ ਦਾਅ ਜਦੋਂ ਵਰਤਿਆ ਤਾਂ ਗੁਜਰਾਤ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ। ਦਾਅ ਉਲਟਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਔਖਾ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਏਦਾਂ ਦੇ ਕਈ ਦਾਅ ਪੁੱਠੇ ਪਏ ਹਨ।

ਲੰਘੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਾਤਲ ਕਦੇ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਪੜ੍ਹਨ ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਲਾਉਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਾਲੇ ਦੋਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਕੋਲ ਸਨ। ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਤਲ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਪੈਰੋਲ ਉੱਤੇ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਬਾਕੀ ਬਚਦਾ ਹੋਇਆ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਵੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੁਣ ਆਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੋਚੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਵਿਗੜ ਗਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਾਤਲ ਹੋਣ ਦਾ ਮਿਹਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗਰੇਟ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਣ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਅਸੂਲ ਦੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਆਈ ਜਾਪਦੀ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਦਸ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਚੱਬਾ ਵਿਚ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਤਖਤਾਂ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੀ ਉਥੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਰਕਾਰ ਨਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਉਥੇ ਕਿਤੇ ਦਿੱਸੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਜਥੇਦਾਰ ਚਾਰਜ ਲੈਣ ਨਿਕਲ ਤੁਰੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਪੈ ਗਈ। ਫਟਾਫਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦਾ ਚੱਕਰ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਦੋ ਜਣੇ ਫੜੇ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਤੀਸਰਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਮੂਹਰੇ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਆਇਆ। ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਸਟਾਫ ਤਨਖਾਹ ਭਾਵੇਂ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅੰਦਰੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤੇ ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਚੱਬਾ ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕੁਝ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਰਾਗੀ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਓਹਲਾ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਖੇਡ ਤੋਂ ਅੱਕੇ ਹੋਏ ਜਾਪ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਝਾਉਣੀ ਵੀ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ

ਸਨ ਜਾਪਦੇ।

ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਨਹੀਂ, ਖੁਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਧਰਮ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜ ਉਸ ਵਕਤ ਪਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨ ਆਏ ਬਾਦਲ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪਵਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਵੀ ਆਪੇ ਬਣਵਾਏ ਤੇ ਨਿਬੇੜੇ ਦੇ ਕਈ ਮੌਕੇ ਬਣਨ

ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਲਈ ਆਖਰੀ ਵਕਤ ਤਕ ਗੱਲ ਲਮਕਦੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਕਿ ਕੇਸਾਂ ਕਾਰਨ ਸਿਰਸੇ ਵਾਲਾ ਬਾਬਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਮੁੱਕਣ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਖੀਰ ਜਦੋਂ ਮੁਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਹ ਏਨੇ ਭੱਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਲੋਕ ਭੜਕ ਉਠੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਗੂ ਉਦੋਂ ਇਹੋ ਕੰਮ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸਾਂਝੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਡੇਰੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਲਿਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਲਿਖ ਕੇ ਲਿਆਏ ਤੇ ਅਸੀਂ ਦਸਤਖਤ ਹੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਹੋਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਸੀਨੀਅਰ ਲੀਡਰਾਂ ਫੀਡਸਾ, ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਤੇ ਭੁੰਦਤ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹਿ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਲਈ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਗਲਤ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਆਖੀ ਗਈ, ਜਦੋਂ ਪਾਣੀ ਸਿਰੋਂ ਲੰਘ ਚੱਲਿਆ ਜਾਪਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਹੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਏਨਾ ਵਿਗਾੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਣਾ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਉਹ ਵਿਚਾਰੇ ਚੁੱਪ ਸਨ।

ਜਿੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨਾਲ ਖੇਡੀਆਂ ਗਈਆਂ, ਐਨ ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਖੇਡਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਈ ਵਾਰ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਵਕਤ ਬਾਬਾ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾਦੂਵਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਨਾਲ

ਟਕਰਾਅ ਹੋਇਆ, ਉਹ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਹਰਿਆਣੇ ਵਿਚ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਬਣੀ, ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਸਾਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਕੇ ਪਤਾਅ ਵਾਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਵੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਅਸੀਂ ਪਿੰਡ ਚੱਬਾ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਕੱਠ ਨੂੰ

ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਦੀ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਦਮਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ

ਏਨੀ ਕੌੜ ਭਰੀ ਬੈਠੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਚੜ੍ਹਾਅ ਵੇਲੇ ਪੈਂਤੀ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਹਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਕਰਨ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਸੀ, ਉਦਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਤੀਹ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਰੁਧ ਭਾਸ਼ਣ ਉਸ ਨੂੰ 'ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਏਜੰਟ' ਆਖ ਕੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਖਰਾ ਰੰਗ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਇਸ ਦਾ 'ਪੰਥ ਰਤਨ' ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਤਕਰੀਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉੱਤੇ ਸਨ। ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਦੌਰ ਵੇਲੇ ਤਕਰੀਰਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਜਿਹੜੀ ਚਰਚਾ ਚੱਲਿਆ ਕਰਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਇਸ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀ ਗਈ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਟ ਕੇ ਕੱਢੀ ਜਾ ਰਹੀ ਰੇਤ-ਬੱਜਰੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤਕਰੀਰਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਲੱਗ ਪਈ। ਰੇਤ-ਬੱਜਰੀ ਦਾ ਰੌਲਾ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਸੇ 'ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ' ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਓਨਾ ਮੁੱਦਾ ਉਥੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਜਿੰਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਸਹਿ ਦੇਣ ਤੇ ਹਲਕਾ ਇੰਚਾਰਜਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਪੋਰੇਟਾਈਜ਼ ਕਰ ਦੇਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕੀ।

ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਜਿਸ ਮੋੜ ਉੱਤੇ ਆਣ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਮੋੜਾ ਦੇ ਸਕਣਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਅਕਾਲੀ

ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਾਦਲ ਇਸ ਵਕਤ ਬਹੁਤੇ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਤੇ ਸਾਰੀ ਸਰਗਰਮੀ ਦੀ ਵਾਗ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੱਥ ਹੈ, ਪਰ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਉਲਝਾਵੇਂ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵਿਗੜਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਦੇ। ਲੰਮਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਜ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ 'ਪੰਜਾਬ ਦਿਵਸ' ਵਾਲਾ ਸਮਾਗਮ ਹੁਣ ਤੱਕ ਹਰ ਵਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਮੁਬਾਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਥੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲਾਈ ਗਈ, ਉਹ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਰੁਝੇਵੇਂ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਕਰ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਤਾਂ ਆਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਇਨੈਲੋ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਨਾਏ 'ਹਰਿਆਣਾ ਦਿਵਸ' ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਜਾ ਲਵਾਈ। ਇਹ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਮਾਗਮ ਸੀ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੁਧ ਸਦਾ ਸਰਗਰਮ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਏਥੋਂ ਲੱਗੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ ਉਥੇ ਮੋਰਚਾ ਲਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਸ ਵੇਲੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਅੱਕੀ-ਪਲਾਹੀ ਹੱਥ ਮਾਰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਟੇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਕੁਝ ਅਫਸਰਾਂ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਉਸ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਵੀ ਚੇਤਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਫਸਰ

ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਪਿੜ

■ ਜਤਿੰਦਰ ਪਨੂੰ
ਫੋਨ: 91-98140-68455

ਹਾਲਾਤ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਪਛਾਣਦੇ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਵਕਤ ਜਿਵੇਂ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਨੇੜ ਰੱਖਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਵੇਂ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਉਦੋਂ ਵੀ ਠੀਕ ਸੀ, ਅੱਜ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਇਸ ਵਕਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਤੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਖਿਆਲ ਆਵੇਗਾ, ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਬਹੁਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ।

ਹਾਲਾਤ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਵਹਿਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਜੇ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਉਸੇ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਫਸ ਚੱਲਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲ ਠੇਡੇ ਖਾ ਕੇ ਨਿਕਲਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਖਦਸੇ ਹਨ ਤੇ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਸਮਝਿਆ ਨਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਖੜੇ ਪੈਰ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਸੱਚ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਤੰਦੂਰੀਏ, ਕੱਰੀ ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਹੈਲਪਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਅਟਲਾਂਟਾ, ਜਾਰਜੀਆ 'ਚ ਵਧੀਆ ਚਲਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਲਈ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤੰਦੂਰੀਏ, ਕੱਰੀ ਕੁੱਕ ਅਤੇ ਹੈਲਪਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ, ਮੁਫਤ ਰਿਹਾਇਸ਼

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ

ਫੋਨ: 757-240-9348

ਨੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

National Truck Driving School

ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਅਤੇ ਯੂਬਾ ਸਿਟੀ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਓਨਰ ਅਪਰੇਟਰ ਅਤੇ
ਡਰਾਈਵਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਕੰਪਨੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ 35 ਸੈਂਟ
ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ

*ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ
*ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਕੰਮ/ਜੋਬ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ
*ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਛੱਡਣ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ
*2-3 ਹਫਤਿਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ ਬਣੋ

Call For Special Price

Kashmir S. Thandi

Office: (866) 933-3038

Balhar S. Ranu Cell:916-502-7733

Yuba City Ph:530-419-5058

1816 Main Ave., Sacramento CA, 95838

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 21 ਨਵੰਬਰ 2015

ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਮਾਰ

ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਹਮਲੇ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੁੰਨ ਕਰ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪੈਂਤੇ ਦੋ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਨਾਂ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਤੁਰਕੀ ਵਿਚ ਜੀ-20 ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਐਨ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਾਂਸ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਹੁਣ ਰੂਸ ਨੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਗੜ੍ਹ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਮੁਲਕ ਸੀਰੀਆ ਉਤੇ ਹਵਾਈ ਹਮਲੇ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਸੀਰੀਆ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਵੇਂ ਰੂਸ ਪੱਖੀ ਅਸਦ ਸਰਕਾਰ ਕਾਇਮ ਹੈ, ਪਰ ਮੁਲਕ ਦੇ ਖਾਸੇ ਹਿੱਸੇ ਉਤੇ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਜਹਾਦੀਆਂ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਵਾਈ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦਾ ਲੋਕ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਚਿਰ ਵਿਚ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਨੂੰਨੀ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਡਾਢਾ ਘਾਣ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੈਂਕੜੇ ਬੇਕਸੂਰ ਜਾਨਾਂ ਭੰਗ ਦੇ ਭਾਣੇ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹਨ। ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਜੰਗ-ਜਹਾਨ ਨੂੰ ਉਕਾ ਹੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣਾ ਧਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਬੰਦੇ ਦੇ ਘਰ ਤੱਕ ਅੱਪੜ ਗਈ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਹਮਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਛੱਡੇ ਹੀ ਹਨ, ਪਰ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲੇ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਰਾਟ ਸਵਾਲ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਬੜ-ਤੇੜ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਸੰਭਵ ਹੈ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਸਮੇਤ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਹਨ; ਭਾਵ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਘੋਖ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਵਰਗੀ ਖੁੱਖਾਰ ਦਹਿਸ਼ਤੀ ਜਮਾਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋ ਨਿਬੜੀ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਈ ਹੈ? ਇਸ ਲਈ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵੀ ਉਹੀ ਗਲਤੀ ਦੁਹਰਾ ਰਹੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਜੋ ਡੇਢ ਦਹਾਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਤੋਬਰੀ ਹਮਲਿਆਂ (9/11) ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਉਸਾਮਾ ਬਿਨ-ਲਾਦਿਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਜਮਾਤ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਬਾਰੂਦ ਦਾ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਡੇਢ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਸੰਸਾਰ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਵਿਚਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਜਨੂੰਨੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਬੜੀਆਂ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲੱਗ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਇਸੇ ਜਮਾਤ ਦਾ ਹੀ ਵਧਾਰਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਮਾਤ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟੇ ਕੁਝ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਬਣਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਸੱਦਾਮ ਹੁਸੈਨ ਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਸ ਜਮਾਤ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਸੰਭਵ ਹੋਈ। ਅੱਜ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਨੇ ਇਰਾਕ ਅਤੇ ਸੀਰੀਆ ਦੇ ਚੋਖੇ ਹਿੱਸੇ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟੋਨੀ ਬਲੇਅਰ ਨੇ ਤਾਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ ਉਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਗਲਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਇਰਾਕ ਵਿਚ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਗਲਤੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਆਫੀ ਵੀ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਜਿਸ ਜਮਾਤ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਲਈ ਰਾਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਉਹ ਹੁਣ ਉਸੇ ਨੂੰ ਹੀ ਵੰਗਾਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਿਚਕਾਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਠੰਢੀ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਸੰਭਵ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸੇ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦਿਲ ਉਤੇ ਵਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸੁੰਨ ਕਰ ਕਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਰਾਜਸੱਤਾ ਨੇ ਜਿਥੇ ਜਿਥੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਚਾਲ ਖੇਡੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਜ਼ਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਾਈ-ਤਿੰਨ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ, ਰਾਜਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦਾ ਖਾਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਲਹੂ-ਲੁਹਾਣ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਕਤਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸੇਕ ਅੱਜ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੌਰ ਦੇ ਲੱਗੇ ਫੱਟ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਭਰੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿਚ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਜੋ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਰਾਜਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਘੁੱਮਣਘੇਰੀਆਂ ਹੀ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਸ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਵਧੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨਾਲ ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਵਰਗੀਆਂ ਜਮਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਚਾਰਾ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਹਨ ਵਿਚ ਵਧੀਕੀਆਂ ਦਾ ਸੱਲ ਲਈ ਨੌਜਵਾਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਨੂੰਨੀ ਜਮਾਤਾਂ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜੁੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਜਨੂੰਨੀ ਜਮਾਤ, ਦੂਜੀ ਲਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਜੀਵਨੀ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਜਨੂੰਨੀ ਜਮਾਤਾਂ ਉਤੇ ਤਰਦੀ ਜਿਹੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਿਆਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਭਾਰੂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀਆਂ ਜਨੂੰਨੀ ਜਮਾਤਾਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਅਚੇਤ-ਸੁਚੇਤ ਇਸ ਅੰਨ੍ਹੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਵੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਿਰਨਾਵਿਆਂ ਦੀ ਪੈੜ ਨਹੀਂ ਨੱਪੀ ਜਾਂਦੀ, ਅਜਿਹੇ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨਾ ਜੇ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਔਖਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਹਰ ਖਿੱਤੇ ਅਤੇ ਹਰ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਥੋੜ੍ਹੇ-ਬਹੁਤੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਹਰਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਇਸ ਅੰਨ੍ਹੇ ਜਨੂੰਨ ਦੀ ਮਾਰ ਹੇਠ ਹੈ ਤੇ ਇਸ 'ਚੋਂ ਸਾਬਤ ਕਦਮੀਂ ਨਿਕਲਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਹਿਲਾ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਠਾਹ-ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੋਲਿਹਾਜ਼

ਆਦਮ-ਖਾਣੇ ਦੈਂਤ!

ਰੱਬ ਜਾਣੇ ਕੋਈ ਵਰਜਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਭਾਈ ਕੋਈ ਭੈਣ ਯਾਰੋ। ਸਿਰ 'ਚ ਰਹਿਮ ਤੇ ਅਕਲ ਨਾ ਵੜਨ ਦਿੰਦੇ, ਅਸਲਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਬਣਨ 'ਲਫਟੈਣ' ਯਾਰੋ। ਹੱਸਦੇ ਵਸਦਿਆਂ ਤਾਈਂ ਬੇਕਿਰਕ ਹੋ ਕੇ ਅਚਨਚੇਤ ਆ ਖਾਂਦੀ ਏ ਭੈਣ ਯਾਰੋ। ਦੁੱਖੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਣੀਏ ਜੀ, ਪੈਂਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਵੈਣ ਯਾਰੋ। ਗੁੱਸਾ ਕਿਸੇ ਦਾ ਲਾਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ, ਬੰਦੇ ਮਾਰ ਕੇ ਕੱਢਦੇ ਰੋਸਿਆਂ ਨੂੰ। ਆਦਮ-ਜਾਤ ਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੈਂਤ ਆਖੋ, ਫਿਰਦੇ ਮਾਰਦੇ ਜਿਹੜੇ ਬੇਦੋਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ!

ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਦੇ ਪਰਚੇ

ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਬਾਬਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਕਸੂਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਬਣੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਕਰ ਕੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਹੈ। 'ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਉਤੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਹੈ। 'ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਮਤਿਆਂ ਬਾਬਤ ਬਹੁਤ ਸੁਆਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਆਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਤਿਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਬੇਬਾਕ ਪੜਚੋਲ ਹੋਣੀ ਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਪਰ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹ' ਵਰਗੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਥੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੱਜ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੀ ਥਾਂ ਹੈ? ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਪਛਾਣਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਕਾਮਯਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜਬਰ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਢਕ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਪੀਪਲਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਲਿਬਰਟੀਜ਼ (ਪੀ.ਯੂ.ਸੀ.ਐਲ.) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪੁਸ਼ਕਰ ਰਾਜ ਨੇ ਸੰਨ 2012 ਵਿਚ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਨੂੰਨ' ਉਤੇ ਹੋਈ ਸਰਬ ਭਾਰਤੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਉਦਘਾਟਨੀ ਤਕਰੀਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਜਕ ਢਾਂਚਾ ਉਸਾਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅੰਦਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਅਮਲ ਦਾ

ਦਲਜੀਤ ਅਮੀ

ਫੋਨ: +91-97811-21873

ਜਾਮਾ ਪਹਿਨ ਸਕਣ। ਨਿਜ਼ਾਮ ਕਾਨੂੰਨ ਰਾਹੀਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਅਦਾਰਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਉਤੇ ਨਿਜ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬੋਧਣ ਦਾ ਸੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਥਾਂ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।" ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਹਮਾਇਤੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਆਲ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹੀ', 'ਹਿੰਦੂ ਵਿਰੋਧੀ' ਜਾਂ 'ਨਕਸਲਵਾਦੀ' ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ 'ਗੱਦਾਰ' ਜਾਂ 'ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ' ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਚਾਰ ਸਤਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੱਕ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਆਵਾਜ਼ੀ ਵਿਦਵਾਨ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹੀ ਹੋਣਾ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ'।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 'ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹ' ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪਰਚੇ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਸਰੋ-ਬਾਜ਼ਾਰ ਪਸ਼ੇਮਾਨੀ ਦਾ ਸਬੰਧ ਬਣੀ ਹੈ। ਦੋ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਵਿਚ ਘਿਰੀ ਪੁਲਿਸ ਜਨਤਕ ਇਕੱਠ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹ' ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਅਚਵੀਂ ਬੇਪਰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਜਾਂ ਮਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਔਖਾ ਜਾਂ ਪਸ਼ੇਮਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣ, ਪਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹ' ਦਾ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ 'ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਥੀ ਕਾਨੂੰਨ' ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਜਾਂ ਸਭਿਅਕ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ 1870 ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਉਸੇ ਦਾ ਚਰਬਾ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਨੇ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ

ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਅਹਿਮ ਹਨ, "ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਬੇਹੱਦ ਧੁੰਦਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਾਲਾਤ ਲਈ ਬਣਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਖ਼ਾਸਾ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਥੀ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਜਾਂ ਗ਼ੈਰ-ਪ੍ਰਵਾਨਤ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉਤੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।"

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੁਡਾਨਕੁਲਮ (ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ) ਦੇ ਤੀਹ ਕਾਰਕੁਨ, ਜੋ ਪਰਮਾਣੂ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 2500 ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਉਤੇ ਇਹੋ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਿਨਾਂ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਲਗਾਏ ਗਏ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪੰਜ ਪ੍ਰਧਾਨਾਂ ਉਤੇ ਇਹੋ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਉਤੇ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨ (ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ) ਦੇ ਆਗੂ ਸੁਰਜੀਤ ਫੂਲ, ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਪੇਂਡੂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਸੰਜੀਵ ਮਿੱਟੂ ਤੇ ਦਿਲਬਾਗ਼ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਓਵਾਦੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਹਰਭਿੰਦਰ ਜਲਾਲ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਦੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਪਰ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਮਿਲਣ ਤੱਕ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਡੇਢ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਿਆ।

ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਪਰਚੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਜ਼ਾਮ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਸਰੀਕੇਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਉਲਝਾਉਣ ਲਈ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ, ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਇਲਜ਼ਾਮ ਤਹਿਤ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਣਤਾਈ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਜਾਗਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਦਰਜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਖੱਜਲਖੁਆਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਹੱਥ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੇਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਹਥਿਆਰ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖੀ, ਸ਼ਹਿਰੀ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਜਾਂ ਜਮਹੂਰੀ ਹਕੂਕ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਵਾਂ ਪੈਂਤਤਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 107/51 ਤਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਜੁਰਮ ਰੋਕੂ ਧਾਰਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾਕਾਰੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਧਾਰਾ 307 ਤਹਿਤ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਹ ਧਾਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਹੋਏ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਪੰਜਾਹ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਚਾਲੀ-ਚਾਲੀ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਕੱਟੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਪਰਚੇ ਕਿਸਾਨ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ

ਉਤੇ ਦਰਜ ਹੋਏ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਂਚ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਰਚੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ, ਪਰ ਖੱਜਲਖੁਆਰੀ ਅਤੇ ਬੇਕਸੂਰਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹੀ ਡੱਕਣ ਲਈ ਕੋਈ ਜੁਆਬਦੇਹੀ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਵਿਚ ਹੋਏ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਉਤੇ ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਨੌਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਰਹੇ। ਇਰਾਦਾ ਕਤਲ ਦੀ ਧਾਰਾ ਭਾਵੇਂ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ, ਪਰ ਬਾਕੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਜਿਉਂ ਦੀਆਂ ਤਿਉਂ ਕਾਇਮ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂੰਹ-ਜ਼ੋਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਰਾਹੀਂ ਨਿਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੀ ਆਵਾਜ਼ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗ਼ੈਰ-ਜਮਹੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਮੀਸ਼ਾ, ਟਾਡਾ, ਪੋਟਾ ਅਤੇ ਯਾਪਾ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦਾ ਲੰਮਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਟਾਡਾ ਵਰਗੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਫ਼ੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿਚ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਵੁਕਵੀਂ ਪੈਰਵੀ ਜਾਂ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਵਿਰੋਧੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸਿਰ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਸੂਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਕਸੂਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਬਾਬਤ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸਿਰਫ਼ ਬੇਕਸੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢਾਂਚਾ ਬਣੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਕਰ ਕੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਹੈ। 'ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਉਤੇ ਪਰਚੇ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਹੈ। 'ਸਰਬੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ' ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਮਤਿਆਂ ਬਾਬਤ ਬਹੁਤ ਸੁਆਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਆਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਤਿਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਬੇਬਾਕ ਪੜਚੋਲ ਹੋਣੀ ਹੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਪਰ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹ' ਵਰਗੇ ਪੁਰਾਤਨ ਪੰਥੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਬੇਭਰੋਸਗੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੱਜ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਭਿਅਕ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੀ ਥਾਂ ਹੈ? ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਪਛਾਣਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਨਾਕਾਮਯਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜਬਰ ਦੇ ਪਰਦੇ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਢਕ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਜੇ ਕੁਨਬਾਪੂਸਤੀ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਸਿਆਸੀ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨਾ 'ਦੇਸ਼ ਧੌਹ' ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਾਣਮੱਤਾ ਕਰਮ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਜਾਗਰੂਕ, ਜਗਿਆਸੂ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ਪਸੰਦ ਨੂੰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਹੋ ਮਾਅਨੇ ਹਨ?

ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁਖੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਤਲਾਸ਼

ਐਤਕੀ 4 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਨਿਆਰੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕੜ ਨੇ ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਘਟਨਾਵਲੀ ਬਾਬਤ ਆਪਣੀ ਰਾਇ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕੌਮੀ ਸੰਕਟ ਹੋਵੇ। ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਰਾਇ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਜਾਂ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਹੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਦਰੁਸਤ ਗੱਲਾਂ ਕਹਿ ਕੇ ਉਹ ਅਗਲਾ ਨੁਕਤਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ— "ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਅਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ 1920 ਵਿਚ ਬੁਲਾਏ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਲੈ ਆਂਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ 'ਵਿਅਕਤੀ ਤੋਂ ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ' ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹੀ ਹੁਣ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਸੰਸਥਾਈ ਰੂਪ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ

ਡਾ. ਸੁਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ
ਫੋਨ: +91-94649-84010

ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਹੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ ਇਸ ਦਾ ਬੁਲਾਵਾ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਯਤਨ ਹੀ ਹੈ।

'ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਤਰੇ' ਦੇ ਘੰਟੇ ਦੀ ਟਣਨ-ਟਣਨ ਸੁਣਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸੀ ਕੰਨਾਂ ਲਈ ਇਹ, ਮੱਕੜ ਸਾਹਿਬ ਵਰਗੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਆਗੂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਦਲੇਰੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲੋਕ ਮੁਖੀ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਾ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਦਾ ਕੱਚ-ਸੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋ ਕੇ, ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਅੰਦੋਲਨ ਛੇੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ "ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਰਾ" ਹੋਣ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਮਸਲਾ ਮਨਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਰਵਾਇਤਾਂ ਦਾ ਘਾਣ ਖੁਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਕੌਮੀ ਮਸਲਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਤੰਗ ਆ ਕੇ ਲੋਕ ਜਦੋਂ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਪਏ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵੇਲੇ ਤੱਥਾਂ, ਤਰੀਕਾਂ ਅਤੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅਨਰਥ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾਕ ਦਾ ਪਾਤਰ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਦੇ ਤਰਕ ਵਿਚੋਂ ਉਠਿਆ ਅੰਦੋਲਨ ਉਸੇ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸੰਸਕਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅਸਹਿਯੋਗ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ 1920 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਮਹੰਤਾਂ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਖਿਲਾਫ ਗੁਰਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਹਿ ਕੇ ਕੌਮੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਲਾਸਾਨੀ ਯੋਗਦਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ, ਸਭਿਅਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਕੂੜ ਦੀ ਕੰਧ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਹਿੰਸਕ ਪਹੁੰਚ, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤਿਨਿਧ ਵਜੋਂ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਅਗਲੇਰੇ ਪੜਾਅ ਵਜੋਂ ਅਗਾਂਹ ਤੋਰਿਆ। ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਮਾਏ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਸੀਖਿਆ। ਹਿੰਦੂ, ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਦਾ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਪਾਦਰੀ ਐਫ.ਸੀ. ਐਂਡਰਿਊਜ਼, ਡਾ. ਸੈਫੁਦੀਨ ਕਿਚਲੂ, ਡਾ. ਸੱਤਿਆਪਾਲ ਆਦਿ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਅਕਾਲੀ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹਨ। ਮੱਕੜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਵਾ ਦਈਏ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਮਹਾਨ ਲੋਕ ਲਹਿਰ

‘ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ’ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾ. ਸੁਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਬੜੇ ਸਰਫੇ ਨਾਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਕਲਮ ਚੱਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਧਾਰ ਬੜੀ ਤਿੱਖੀ ਅਤੇ ਤਲਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਐਤਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅੱਜ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਏ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਗਤ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਤੋਰੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਨੂੰ ਉਸ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਚੇਤਾ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਬੜੇ ਸਹਿਜ-ਸੰਤੋਖ, ਪਰ ਪੂਰੇ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਫਿਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। —ਸੰਪਾਦਕ

ਦਾ ਜਥੇਬੰਦਕ ਅਤੇ ਸੰਗਤੀ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਇਸੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਦਾਗਦਾਰ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਹਿੱਤ-ਸਿੱਧੀ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਮਹੰਤਾਂ/ਮਸੰਦਾਂ/ਸਰਬਰਾਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕ ਦੇਖੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਓਟ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ 1920ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਮਹੰਤ ਆਪਣੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ, ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਆਚਰਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਦੇ ਸੰਦ ਹੋਣ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਢਕਣ ਲਈ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਧਰਮਸਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਦੁੱਤੀ ਪੰਥਕ ਸੇਵਾ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਮਸਲਾ ਗੁਰਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਆਧੁਨਿਕ ਦੌਰ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭਖਦੇ ਮੁੱਦੇ— ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਘਰਸ਼, ਵਿਚ ਹਿੰਦੋਵਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿੱਖ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਮੰਨ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਅਸਰ ਜਵਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਉੱਤੇ ਪੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ, ਗ਼ਦਰੀ ਵਿਚਾਰਵਾਨ ਭਾਈ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧਰਦਿਓ, ਗਿਆਨੀ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦ ਆਦਿ ਇਸੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਚੇਤਨਾ ਦੇ ਚਿੰਨ੍ਹ ਬਣੇ।

ਗੁਜ਼ਰੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਹੁਣ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਦੀ ਬੀਤਣ ਮਗਰੋਂ ਪੰਥ ਕੋਲ ਉਸ ਮਹਾਨ ਲੋਕ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਤਰੀਕਾਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਗੰਢਣ ਤੋਂ ਬਗ਼ੈਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬਾਗੀਆਨਾ ਬਿਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੁੰਢਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹੀਆਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਕਸੂਰ ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ (ਕਮੇਟੀ+ਦਲ) ਅਤੇ ਹੋਰ 'ਸਿੱਖ' ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਕਹੀਣਤਾ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸਾਂਝੀ ਸੁਹਿਰਦ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰਕ ਬੋਤਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਿਚ 1920 ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਿਕਸਤ ਖਾਧੀ ਹੈ।

ਦੁਬਾਰਾ ਆਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਖਲਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਵੇਂ ਰਾਹ ਲੱਭਣ ਵੱਲ ਤੁਰਦੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਜਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੋਏ ਦੀ ਪਰਖ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਪੜਚੋਲ ਵਿਚੋਂ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਦੇ ਨਕਸ਼ ਵੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਦਿਸਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਨਰੋਏ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਸਥਿਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੜਾਅ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨਿਗਰ, ਸੁਹਿੰਦਰ, ਲੋਕ ਮੁਖੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰੋਤਤਾ, ਪਕਿਆਈ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੇ ਬਾਨੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਚਾੜ੍ਹ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਦਿਸ਼ਾਦਰਸ਼ੀ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ ਹੋਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਰਚਨਾ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਰਾਹੀਂ ਵਿਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਈ ਆਸਣ ਕਾਇਮ ਕਰ ਲਿਆ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੇ ਅਗਲੇਰੇ ਪੜਾਅ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲਸਾ ਸਾਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ 200 ਸਾਲ ਤੱਕ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਸਰਬਪੱਖੀ ਅਗਵਾਈ ਹੋਣ

ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਬੋਤਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਗਿਆ। ਸਰਬੱਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜੂਝਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਵਿਰਾਸਤ ਹੈ।

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦਾ ਮਹਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸਾਹੋਕਿਆਂ ਦਾ ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ ਇਸੇ ਨੈਤਿਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲੋਕ ਨਾਇਕ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਰਨੀ ਨੂੰ 'ਦਸਮੇਸ਼ ਮਹਿਮਾ ਦੇ ਕਬਿੱਤ' ਰਾਹੀਂ ਸਜਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ: 'ਗੁਰੂ ਪੰਜ ਕੱਕਿਆਂ ਵਾਲੇ, 'ਤੇ ਕਰਾਰਾਂ ਪੱਕਿਆਂ ਵਾਲੇ।' ਇਹ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਸਾਧਾਰਨ ਸਤਰਾਂ ਦਰਅਸਲ ਉਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਖਮੀਰ ਵਿਚ ਰਚ-ਮਿਚ ਜਾਣ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਹਨ ਜਿਸ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਉਪਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦਾ ਪੰਜ ਕਕਾਰਾਂ ਦੀ ਖਾਲਸਾਈ ਸ਼ਾਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਦਰਅਸਲ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਮੁਹਾਜ਼ ਦੀ ਪਰਪੱਕਤਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ 'ਮਰਿਆਦਾ ਬਹਾਲੀ' ਦੇ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਗੌਰ ਕਰਨ ਹਿਤ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬੂ ਰਜਬ ਅਲੀ ਇਸ ਸਾਂਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੁਲਾਰੇ ਵਜੋਂ

ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ 'ਪੰਜ ਕੱਕਿਆਂ' ਨੂੰ 'ਕਰਾਰਾਂ ਪੱਕਿਆਂ' ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਮਹਾਨ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਕਾਰਜ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੱਕ, ਸੱਚ, ਇਨਸਾਫ਼, ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਸਰਬੱਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪੱਕੇ ਇਕਰਾਰਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿੱਖ ਜਜ਼ਬਾ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਕ ਸਿਖਰ ਤੋਂ ਤਿਲਕ ਕੇ ਸਿਰਫ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਫੌਰੀ ਹਿਤ ਸਾਧਣ ਦੀ ਸੌਂਤੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਮਾਰ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਪਰਖ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ਵੀ ਇਹੀ ਨੁਕਤਾ ਹੈ। ਕੀ ਉਥੇ ਹੋਈਆਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗੁਰਮਤ, ਲੋਕ ਮਾਨਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਪੱਕੇ ਇਕਰਾਰਾਂ' ਦੀ ਗੁਰਮਤ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ?

ਇਸ ਪੜਾਅ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ, ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵੱਲੋਂ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਏ 'ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ' ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਅਤੇ ਅਗਲੇਰੇ ਪੜਾਅ ਤੱਕ ਜਾਣ ਲਈ ਇਸ ਇਕੱਠ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਮਹੱਤਤਾ ਤਾਂ ਸਾਫ ਦਿਸਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਖਦਸ਼ਾ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਆਗੂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਪਸੀ ਵੰਡੀਆਂ, ਵਖਰੇਵੇਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਇਸ ਉੱਦਮ ਨੂੰ ਦਾਗੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਇਹ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਨੁਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਰਗੇ ਪੰਜਾਬ-ਮਾਰੂ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਅਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਏਕੇ ਦੀ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਫਲਤਾ ਹੈ। ਅਖਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਤਿੰਨ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਛਾੱਟੀ ਕਰ ਕੇ; ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨਾ; ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਾਰਜਗਾਰੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਆਦਿ ਏਜੰਡੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ। ਇਸ ਸਭ ਬਾਰੇ ਸੱਤ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ 'ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ' ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੈੱਸ ਵਾਰਤਾ ਰਾਹੀਂ ਆਗੂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਖਾਲਿਸਤਾਨ

ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਕੌਮੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ।

'ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ' ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ 10 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਹੜੇ ਖਦਸ਼ੇ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਰਤਾ ਕੁ ਨਿਗੂ ਮਾਰਨੀ ਵਾਜਬ ਹੋਵੇਗੀ:

1. ਕੀ ਦਸ ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? ਸਾਰੇ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਲਈ ਕੀ ਪੈਮਾਨਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ? ਇਹ ਦਰੁਸਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਨੇੜ-ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ, ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਤਿਆਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਉਂਤਿਆ ਜਾਵੇ?

2. ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨਕ ਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬੇਅਸੂਲੇ, ਬੇਬੂਫੇ ਅਤੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਆਪਾ-ਵਿਰੋਧੀ ਨਿਰਣਿਆਂ ਨੇ ਘੱਟੋ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਹਲ ਵਿਚ ਕੱਚੇ-ਪੱਕੇ ਆਪਸੀ ਸਮਝੌਤਿਆਂ, 'ਰਾਤ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ' ਅਤੇ ਏਜੰਡਿਆਂ ਨੂੰ 'ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ' ਦੇਣ ਦੇ ਕੱਚ-ਘਰਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ

ਜਾਇਜ਼ਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗੇ?

3. ਵਿਸ਼ਾਲ ਚਰਚਾ ਨਾਲ, ਡੂੰਘੀ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕੋਈ ਭਾਈਚਾਰਾ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੋਢਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਗਲੇਬਕਾਰੀ ਦੇ ਯੁਗ ਨਾਲ ਮੇਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਡੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ, ਸਮਾਜਕ ਇਨਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਗਾਡੀ ਰਾਹੀਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀਏ। ਇਉਂ ਅਸੀਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਫੌਰੀ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਨਕਾਰ ਕੇ ਸੁਹਿੰਦਰ, ਸਦਭਾਵੀ ਤੇ ਸਦਗੁਣੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਜੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਅ ਸਕਾਂਗੇ।

4. ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਬੀੜਾਂ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼, ਅਮਨ ਪੂਰਵਕ ਮੁਜਾਹਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਹੱਥੋਂ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਲਾੰਬੂ ਲਾਉਣ ਦੀਆਂ ਹੋਛੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਏਕੇ ਅਤੇ ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਪਛਾਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਰਾ-ਮਾਰੂ ਜੰਗ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਮੋਹਰੀਆਂ ਦੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਨੈਤਿਕਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸਗੋਂ ਕਟਿਹਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਜ਼ਬਾ, ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਅਗਵਾਈ ਨੂੰ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਬਿਆਨਾਂ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਦੀ ਚਾਹੀਦੀ।

5. ਦਸ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੀ 'ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ' ਕਾਹਲ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਣ ਪਿੱਛੇ ਦਰਅਸਲ ਲੋਕਾਈ ਬਾਬਤ ਸਾਡੀ ਤਿਰਸਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰਯਕੀਨੀ ਵੀ ਦਿਸਦੀ ਹੈ। ਆਗੂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੋਹ ਦੀ ਅੱਗ ਮੱਠੀ ਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਤਾਪੇ ਹੋਏ 'ਵਿਹਾਰਕ ਯੁੱਧਨੀਤੀਕਾਰਾਂ' ਦਾ ਅਸਲੀ ਡਰ ਸਗੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਗਾਂਹ ਨਿਕਲ

ਜਾਣ ਦੇ ਭੈਅ ਨਾਲ ਫਾਬਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਆਤਮਕ, ਸਦਾਚਾਰਕ ਬਲ ਸੰਗਤ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੈ, ਅਮਾਨਤ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੱਟ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ, ਸਗੋਂ ਸੰਜਮੀ ਸਦਾਚਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਨਾਲ ਅਹਿੰਸਕ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਸੱਚ ਦਾ ਨਾਮ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। ਸੰਗਤ ਸਿਰਫ ਤੈਅ-ਸੁਦਾ ਏਜੰਡੇ ਤੇ ਜੈਕਾਰੇ ਗਜਾ ਕੇ ਰਸਮੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਣ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ; ਸਗੋਂ ਏਜੰਡਾ ਤੈਅ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਇ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਈਵਾਲ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

6. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ—ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ, ਮੋਗਾ ਬੱਸ ਕਾਂਡ, ਮਰਿਆਦਾ ਬਹਾਲੀ ਅੰਦੋਲਨ ਆਦਿ ਵਿਚ ਸਰਗਰਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਮਾਜਕ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਾਡੀ ਚੇਤਨਾ 'ਚੋਂ ਲਗਭਗ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਹੈ। ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਜੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਦੋਗਲੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਰਹੇ: ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ (ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ) ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਕੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਇਹ ਨਸਲਘਾਤ ਕੌਮੀ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?

7. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਜ ਦੇ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਨ ਲਈ ਕੀ ਕੁੱਲ ਛੇ ਸੱਤ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਕਿਤੇ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨਾਂ ਵਾਂਗ ਨਾ ਢੰਗ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਵੇ, ਨਾ ਮਸਲੇ ਨਿਖਾਰੇ-ਨਿਤਾਰੇ ਜਾ ਸਕਣ, ਸਗੋਂ ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਨਿਬੇੜਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕੀ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਆਸੀ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਨਿਘਾਰ ਦਾ ਸਦਗੁਣੀ ਬਦਲ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸੇ ਦਲਦਲ ਦਾ ਨਵਾਂ ਮੰਚ ਹੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਜਾਂਵਾਂਗੇ?

ਮਸਲੇ ਹੋਰ ਵੀ ਗਿਣਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਰਗੀ ਜਿਸ ਮਹਾਨ ਪੰਥਕ ਜਮਹੂਰੀ ਰਵਾਇਤ ਦੀ ਓਟ ਸੰਗਤ ਤੱਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਆਗੂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਤੰਗਨਜ਼ਰੀ ਜਾਂ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਸਦਕਾ ਦਾਗਦਾਰ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਅ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਖੇਡੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜੇ ਸੰਗਤ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਦੂਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਵਾਲੀ ਸੋਧ ਘੜਨ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਗਈ ਤਾਂ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਾਰਕਾਰ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦਾ ਆਖਿਆ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ:

ਘਰੋਂ ਗਏ ਫਿਰੰਗੀ ਦੇ ਮਾਰਨੇ ਨੂੰ, ਬੇੜੇ ਤੋਪਾਂ ਦੇ ਸਭ ਖੁਹਾਇ ਆਇ। ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦਾ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਲੋਕ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੀਆਂ ਪੂਰੀਆਂ ਪਾਇ ਆਇ।

10 ਨਵੰਬਰ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਮੁਕਾਮ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਭਰਿਆ ਪੰਡਾਲ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਭਰ-ਵਗਦੀ ਸੜਕ ਸੰਗਤ ਦੇ ਨਿਰਭਉ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਬਣ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਿਮ, ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਰੋਕਾਂ ਅਤੇ ਬੱਸਾਂ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੋਹ-ਰੋਸ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਉਣ ਦਾ ਇਹ ਮੌਕਾ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਜਨੂੰਨੀ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੀਆਂ ਅਟਕਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੂਕਾਰੇ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੋਲ ਸਿਦਕ, ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਨਿਭਾਅ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਵਧ ਕੇ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਵੱਲ ਪੁਲਾਘ ਪੁੱਟ ਲਈ ਸੀ ਤਾਂ ਮੌਕੇ ਦੇ ਆਗੂ ਧੜੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਬੇੜਾ ਨਹੀਂ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ; ਜਾਤਪਾਤ ਆਧਾਰਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਸ਼ਾਮਲਾਟਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ; ਬੰਦੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਗਾ, ਕਸ਼ਮੀਰੀ, ਨਕਸਲੀ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਆਦਿਕ ਮਤੇ ਨਿਸਚੇ ਹੀ ਸਵਾਗਤਯੋਗ ਹਨ। ਮੰਚ ਵੱਲੋਂ ਜਮਹੂਰੀ, ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਰਨ

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਜੇ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਚ ਵੇਖਣ ਨਾਲ ਹੀ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਰੋਸ਼ਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਫਿਰ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿੰਡ ਚੱਬਾ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਉਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਦਰਅਸਲ ਉਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ, ਨੀਤੀਵਾਨਾਂ ਤੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵੇਖਣ, ਸਮਝਣ ਤੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੰਗ-ਫੰਗ ਸਨ 10 ਨਵੰਬਰ ਵਾਲੀ ਉਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੇ? ਉਹ ਇਕੱਤਰਤਾ ਇੱਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ 'ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ' ਸੀ, ਉਥੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਨਿਰਭਉ ਤੇ ਨਿਰਵੈਰ ਹੋ ਕੇ ਸਰਬੱਤ ਤੇ ਭਲੇ ਲਈ ਦਬੀਆਂ ਕੁਚਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਇਕੱਤਰਤਾ ਬੁਲੰਦ ਕਰਦੀ ਸੀ; ਪਰ ਹੋਇਆ ਇੰਜ ਕਿ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਫੋਨ: +91-99150-91063

ਸਦਾਚਾਰਕ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਜਦਕਿ ਮਨਭਾਉਂਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਵੱਧ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਮਨਪਸੰਦ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲ ਪਰਚਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਅਤੇ ਪਰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਚੈਨਲ ਵੀ 'ਉਹੋ ਕੁਝ' ਪਰੇਸ਼ਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ ਜੋ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਜੋ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਵਿਚ 'ਉਹੋ ਕੁਝ' ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਗਿਲਾ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਤੇ ਮਤਿਆਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਤੁਰ ਪਏ।

ਜੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤਕਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਥੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਸਟੇਟ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਜਿਵੇਂ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਗਿਮੀਅਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਮਤੇ ਰਾਹੀਂ 26 ਜਨਵਰੀ, 1986 ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਸ ਵਿਚ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਹਾਂ, ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਬੈਨਰ ਫੜੇ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਪੰਡਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੇ ਏਜੰਡੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਇਸ ਅਤਿ ਅਹਿਮ ਮਤੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਣਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ

ਅੱਖੀਂ ਡਿੱਠਾ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ

ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੁਣੀਆਂ

ਹੀ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੰਘਰਸ਼, ਨਕਸਲੀ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੇ ਹੋਰਨੀਂ ਥਾਈਂ ਦਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹੀਆਂ ਤੇ ਖਾਲਸਈ ਸਾਂਝਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨਿਓਟਿਆਂ ਤੇ ਨਿਆਸਰਿਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਉਠਣ, ਜੁਰਅਤ ਨਾਲ ਬੋਲਣ, ਲਿਖਣ ਤੇ ਲੜਨ ਦੀ ਦਾਸਤਾਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ 'ਫ਼ਖਰ-ਏ-ਕੌਮ' ਨੇ ਚਿਰੰਕਣੀ ਸਦੀਵੀ ਫ਼ਤਿਹ ਬੁਲਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਹ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਪਿਰਤ ਨੂੰ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਕੇ 1699 ਦੀ ਉਸ ਵਿਸਾਖੀ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਕੋਹ ਤੋਂ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਾਜਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੰਜ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਸਾਂਝ ਦਾ ਨਵਾਂ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਕੇਵਲ ਦੁਹਾਈ ਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵਰਗਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਢਾਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਬਰਾਂ ਵਰਗੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰੁਲਦੀ ਕਿਸਾਨੀ, ਪਾਣੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਧੱਕੇ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਲੱਗੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਹੋਰਡਿੰਗ ਵੀ ਇਹੋ ਦੱਸ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸੀਬਤਾਂ, ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਵੀ ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਪੇਨੀ ਲੇਖਕ ਮੀਗੁਇਲ ਕਰਵੈਟੀਜ਼ (1547-1616) ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਕੌੜੀਆਂ-ਮਿਠੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਨੁਭਵ ਸੀ। ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਦਾ ਨਾਵਲ 'ਡੌਨ ਕੁਇਗਜ਼ੇਟ' ਵਿਚ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਦਰਦ ਨਾਲ ਜੋੜਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਇਹ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਬੰਦੇ ਦਾ ਸਿਰ ਦੁਖਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਿਸਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਇਸ ਦਰਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।" ਪਿੰਡ ਚੱਬਾ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਜਿਸ ਦਰਦ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ 50 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਲੋਕ ਇਸੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਹੰਢਾਅ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਰਦ ਅਤੇ ਹੰਝੂਆਂ

ਦੀ ਇਸ ਸਾਂਝ ਵਿਚ ਈਸਾ ਤੋਂ ਵੀ 65 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਮੇ ਸ਼ਾਇਰ ਹੋਰੇਸ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦਰਦ ਵਿਚ ਹੰਝੂ ਵਹਾਈਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੀ ਉਸੇ ਉਦਾਸੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਰਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਪੌਣੇ 2 ਲੱਖ ਤੋਂ ਉਪਰ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਉਸ ਮਹਾਨ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਦੁੱਖ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਅਦਿਸ ਤੇ ਮਹੀਨ ਨਜ਼ਾਰਿਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦੁਰਅੰਦੇਸ਼ ਸਮਝ ਨਹੀਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਉਹ 'ਪਦਾਰਥ ਤੇ ਸਵਾਰਥ' ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਹਨ। ਬਾਹਰੋਂ ਆਇਆ ਕੋਈ 'ਸਿਧਾਂਤ' ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜੰਜੀਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਸੁੱਕ-ਕੁਮਲਾ ਗਏ ਹਨ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਰਝਾ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਇਸ ਸਰਾਪ ਦੀ ਉਮਰ ਅਜੇ ਸ਼ਾਇਦ ਹੋਰ ਲੰਮੀ ਹੈ।

ਉਸ ਮਹਾਂ ਵਿਰਾਟ ਇਕੱਠ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਜੋ ਸਿਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਪੱਖੋਂ ਵੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਸੁੱਚੇ ਤੇ ਪਵਿੱਤਰ ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦਾ ਤੂਫ਼ਾਨ ਵੀ ਲਈ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਰਵਾਇਤੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਲੈਸ ਸੀ, ਓੜਕਾਂ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਤੇ ਰੋਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਬਤੇ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭੈਰਾ ਵੀ ਈਰਖਾ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਇਕੱਠ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਰੁੱਸ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਿਨ ਜਜ਼ਬਿਆਂ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਨੇਤਰੇ ਤੇ ਦੂਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਅਸੀਂ ਜਿਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਜਾਗਦੇ ਹਾਂ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਨਮ੍ਹੇ, ਨਮ੍ਹੇ, ਨਮ੍ਹੇ, ਨੇਤ,

ਨੇਤ, ਨੇਤ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਕਣੀ ਦਾ ਮੀਂਹ ਘੜੀ-ਮੁੜੀ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਇਕੱਠ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਉਹ ਜਿੱਤ ਕੇ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ ਹਾਰ ਗਈ ਸੀ। ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਸੀ-ਕੋਸੀ ਧੁੱਪ ਨਿਕਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ ਬੰਦਾ ਪੰਡਾਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਰੋਕ ਰਹੀ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਉਨ ਸਕਦੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡ-ਵਡੇਰੇ, ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਮਗਰੋਂ ਪੂਰੇ ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬੀਕਾਨੇਰ ਦੇ ਮਾਰੂਥਲਾਂ ਵਿਚ ਅਸਮਾਨ ਹੇਠ ਉਹ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟਦੇ ਰਹੇ।

ਹਿੰਦੂ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਹਰੀ ਰਾਮ ਗੁਪਤਾ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਅਸਮਾਨ ਹੇਠ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵੀ ਅਸਮਾਨ ਜਿੱਥੇ ਵੱਡੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਾਂ 'ਦਿਮਾਗ' ਦੇ ਤਰਕ' ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਦੂਜਾ' ਰੂਹਾਂ ਵਾਲੇ ਤਰਕ' ਨਾਲ ਵੀ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡ-ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਹੀ ਸਨ ਜੋ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਚੱਬਾ ਵਿਚ ਇਕੱਠੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਅਨੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਇਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਮਾਤਾ ਸੁਲੱਖਣੀ ਨੂੰ ਸੱਤ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ। ਇਹ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਗੁਰੂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਆਏ ਸਨ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕੀ ਅਰਥ ਹਨ?

ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਉਪਰੋਂ-ਉਪਰੋਂ ਟੋਲੀਆਂ ਵਿਚ ਹੱਸਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਦਰਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਵਗ ਰਹੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨੇ ਆਪ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜਿਆ ਸੀ, ਜਗਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੋਂ ਸੁੱਤੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ, ਅਧਮੋਈਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਨੰਗੇ ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਪੰਡਾਲ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਬੀਬੀਆਂ, ਮਰਦ ਅਤੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ, ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਅੰਸ਼ 10 ਨਵੰਬਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਇੱਕੋ ਥਾਂ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ ਦਰਦ ਸਾਂਝੇ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਾਂਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਭੁੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਮੌਤ।

ਉਂਜ ਅਜਿਹੇ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸੱਚੀ-ਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਦਰਦ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਿਆਣੇ ਤੇ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਜੋ ਤੇਜ਼ ਤਰਾਰ ਬਹਿਸਾਂ ਵਿਚ ਦਲੀਲਾਂ ਤੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸੱਜੀਦਾ ਅਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਵੀ ਹਨ, ਜੋ ਰਤਾ ਬਚ-ਬਚ ਕੇ ਵੀ ਚੱਲਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਸਭ ਪਿਛੋਂ ਨੇ, ਵਿਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਸਾਰੇ 10 ਨਵੰਬਰ ਦੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਸੰਮੇਲਨ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਚਲੋਂ ਮੈਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਫਿਰ ਵੀ ਜੇ ਰੂਹ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਜੇ ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਸੋਚਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਸਤਰ 'ਬੈਠ ਵੇ ਗਿਆਨੀ ਬੁੱਧੀ-ਮੰਡਲੇ ਦੀ ਕੈਦ ਵਿਚ, ਵਲਵਲੇ ਦੇ ਦੇਸ ਸਾਡੀਆਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ ਯਾਰੀਆਂ' ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਬੇ ਵਾਲਾ ਸੰਮੇਲਨ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਹੀ ਸੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕਰੇ ਅਗਲੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਵਿਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਣ ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ।

ਆਖਰੀ ਗੱਲ। ਰਤਾ ਕੁ ਕੌੜੀ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੈ ਸੱਚੀ। ਜਜ਼ਬਿਆਂ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਦਰਿਆ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪੰਡਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਅਣਦਿੱਸਦਾ ਦਰਿਆ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬਾਹਰ ਵਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਦਰਿਆ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਉਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਇਹ ਇਕੱਠ ਕਿਸੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਹੈ, ਪਰ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਨਾਇਕ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤਕਰੀਰਾਂ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਪਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਾਇਕ ਅਤੇ ਨਾਇਕਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਸਾਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ। ਇਨ ਫ਼ਕੇ ਦਸਤ ਮੇਂ ਰਹਿਬਰ ਵੇ ਹੀ ਬਨੇ, ਜਿਸ ਕੀ ਨਿਗਾਹ ਦੇਖ ਲੇ ਸਦੀਓਂ ਕੇ ਪਾਰ ਭੀ।

ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁਖੀ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਤਲਾਸ਼

(ਪਿਛਲੇ ਸਫ਼ੇ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਤੁਸੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਸੋਚ ਦੀ ਕੰਧ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੰਗ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਕਿਉਂਕਿ ਅਸਲ ਖੇਡ ਹੋਰ ਮਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੇ ਐਲਾਨ ਵਿਚ ਜਾਂ 'ਸਿੱਖ ਰਾਜ' ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਰਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਮਤਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚਲੀ ਸਿਆਸੀ-ਨੈਤਿਕ ਤਿਲੁਕਣ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਉਦਮ, ਉਰਜਾ ਅਤੇ ਉਕਾਬੀ ਉਡਾਣ ਨੂੰ ਫਾਹੁਣ ਦਾ ਚਲਿੱਤਰ ਖੇਡਿਆ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜਿਥੇ ਮੰਚ ਤੋਂ 'ਅਮੂਰਤ' ਸੰਗਤ ਦੀ ਅਪਾਰ ਮਹਿਮਾ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ 'ਸਮੂਰਤ' ਸੰਗਤ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਅਣਦੇਖੀ ਵੀ ਗਿਣੇ-ਮਿਥੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ 'ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਖਰੇਵੇਂ' ਨਾ ਉਭਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਬੇਅਸੂਲਾ ਮਤਾ ਵੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਮਤੇ ਵਿਚੋਂ ਦਿਸਦੀ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਦਾ ਉਹੀ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਹੈ ਜੋ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ

ਹਮਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਕਰਨਾਟਕ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਥਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਘੁਲਾਟੀਏ ਅੰਦਰੂਨੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਦਮਨਕਾਰੀ ਮਾਡਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇ ਹੋ ਕੇ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਹਨ। 1980ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚਾਰਵਾਨਾਂ, ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ, ਲੇਖਕਾਂ, ਥੀਏਟਰ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਅੱਜ ਤੱਕ ਉਭਰ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ।

ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਗਤ ਦੀ ਆਹਤ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਲਹਿਰਾਂ 'ਚੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਉਸਾਰੂ ਸਰਗਰਮੀ ਅਤੇ ਆਗੂ ਧੜੇ ਦੀ ਸਿਆਸੀ-ਸੰਪਰਦਾਈ ਵਲਗਣ ਦੇ ਰੋਗੀ ਗਣਿਤ ਵਿਚ ਅਣਜੋੜ ਹੈ। ਇਕੱਠ ਦੇ ਬੁਲੰਦ ਹੌਸਲੇ ਤੋਂ ਡਰ ਚੁੱਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਆਖਰੀ ਸਹਾਰਾ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਟਕਰਾਅਵਾਦੀ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਕ ਗਰੀਬੀ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ। ਲੋਕ ਦੇਖੀ ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ 'ਸਿੱਖ ਰਾਜ' ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਜਿੱਤ ਤੱਕ ਲੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਲਾਣੇਦਾਰ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੁਰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸਰਗਰਮ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀ, ਸਿਆਲਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹੀਰ ਦਾ ਸਾਕ ਧੀਰੇ ਰਾਂਝੇ ਤੋਂ ਤੋੜ ਕੇ ਜਦੋਂ ਸੈਦੇ ਨਾਲ ਨਰਤਿਆ

ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲੀਆਂ ਦੀ ਹੀਰ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਹਜ਼ੂਰ ਸਿੰਘ ਬੁਟਾਹਰੀ ਲਾਹਨਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ:

ਅੱਜ ਖੇੜਾ ਚੂਚਕ ਕੈਦੋਂ ਸਭ ਪੰਚੈਤੀਏ,
ਲੱਗੇ ਸਗਨ ਮਨਾਉਣ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਸੱਥ 'ਚ
ਛਿਆਲੀ।

ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸੂਰਮੇ ਬਣਨ ਪੰਜਾਬੀ: ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੰਚੈਤੀਏ ਆਪਸੀ ਭੇਤ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਏਕੇ ਨੂੰ ਤੀਲੂ-ਤੀਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਟਿੱਲ ਲਾ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਸ ਲੋਕ ਉਭਾਰ ਦਾ ਦਮ ਪੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਤੱਤੋ ਨਾਹਰੇ, ਨੰਗੀਆਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ, ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹ ਦੇ ਕੇਸ, ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀਆਂ, ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਏਜੰਟ ਹੋਣ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ, ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕਰਨ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਆਦਿ ਨਾਲ ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੇ ਸੰਜਮੀ ਜੁੱਸੇ ਨੂੰ ਦੇਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਜ਼ਲੀਲ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਤਰਾ ਸਭਿਆਕ ਸੰਵਾਦ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੌਰ ਦੇ ਹਿੰਸਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸਿਧਾਂਤਕ ਗੋਸ਼ਟ ਦਾ 'ਸਤਿ, ਸੰਤੋਖ ਵੀਚਾਰੁ' ਦਾ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ-ਪਸੰਦ ਸਰਗਰਮੀ ਦਾ ਨੈਤਿਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਘੜਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸੱਚੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਸੰਵਾਦ ਵਿਚੋਂ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਕਾਮ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਗਲ ਦਰਬਾਰ ਦੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤੋੜ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਿੱਖ

ਲਹਿਰ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਜਾਂ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੈਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ। ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਸ਼ਟਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਦਲੇਰੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਪੂਰਨੇ ਪਾ ਕੇ ਦਿੱਤੇ।

ਇਹ ਨਾਜ਼ੁਕ ਪੜਾਅ ਸਾਡੇ ਤੋਂ 'ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ' ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸੀਮ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨਾਲ ਜੋ ਅਗਵਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਲੀਹ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਅਗਲੇਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਲਈ ਕਮਰ ਕੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਬੋਝ ਮਾਰਦੀ ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਹੱਕੀ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ 'ਪੰਥਕ ਮਰਿਆਦਾ' ਦੀ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਸੰਗਤ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂ ਧੜੇ ਦੀ ਸੋਝੀ ਰਣਨੀਤੀ ਹੱਥੋਂ ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸਮਗਲਿੰਗ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਵੇ, ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਵਡੇਰੇ ਵਿਚਾਰਕ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿਣ ਦਾ ਰਾਹ ਫਤਿਆ ਜਾਵੇ। ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਇਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਬਾਨੂਣੀ ਬੰਨੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਹਾਸਲ ਸਤਰ 'ਘੜੀਐ ਸਬਦੁ ਸੱਚੀ ਟਕਸਾਲ' ਦੀ ਸੋਧ ਵਿਚ 'ਸੁਭਚਿੰਤਨ-

ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ-ਸਰਬੱਤ' ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਕਰਾਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸੁਰਖਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ੇ।

ਇਨਕਲਾਬੀ ਸਿੱਖ ਲਹਿਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਅਸਲ ਵਾਰਿਸ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਹਨ; ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ, ਫਿਰਕੇ, ਖਿੱਤੇ, ਨਾਸਤਿਕ/ਆਸਤਿਕ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ। ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਚਾਰੇ ਦੀ ਧੁਰੀ 'ਨਾ ਕੋ ਬੈਰੀ ਨਾਹੀ ਬੇਗਾਨਾ ਸਗਲ ਸੰਗਿ ਹਮ ਕਉ ਬਨਿ ਆਈ' ਨੂੰ ਆਦਰਸ਼ ਵਜੋਂ ਸਾਧਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਜਮਹੂਰੀ, ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਤਾਕਤਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅੱਗੇ ਆਉਣਾ। ਸਭ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਬੌਧਿਕ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਬਲਵਾਨ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁੰਢਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਵੀਏ। ਆਪਣੀ ਕਰਮ ਭੂਮੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਗਰਕੇ ਹੋਏ ਲਾਣੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਸਹੇੜੀ ਲੋਕ ਮਾਰੂ ਕਾਲਖ ਧੋਣ ਲਈ ਸੱਚ ਦੇ ਵਹਿੰਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨੂੰ ਨਿਖਾਰੀਏ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ, ਗਿਆਨ, ਸੰਵੇਦਨਾ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵੱਲ ਫਿਰ ਤੋਂ ਯਾਰੀ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾਈਏ। ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਝਵਾਨ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਯਕੀਨ ਕਰੀਏ! ਸਾਂਝੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਬਹਾਲ ਕਰੀਏ! ਸੁਭਚਿੰਤਨ-ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ-ਸਰਬੱਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਬਣੀਏ!

ਗਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਚ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਗਮ

ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਚਿਤਾਉਂ ਪਰ ਲਗੇਗੇ ਹਰ ਬਰਸ ਮੇਲੇ ਵਤਨ ਪਰ ਮਿਟਨੇ ਵਾਲੇ ਕਾ ਯਾਹੀਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੋਗਾ

Vishnu Ganesh Pingle

G. Rattan Singh & Rattan Singh

Kartar Singh Sarabha

Jagat Singh

Harnam Singh

Surain Singh

Surain Singh

Bakshish Singh

Celebration of 100th years of martyrdom of Sardar Kartar Singh 'Sarabha' and six others hanged in Lahore & 150th years of two Namdhari martyrs hanged in Ludhiana (PB)

ਪਹਿਲੇ ਲਾਹੌਰ ਸਾਜਿਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਛੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਏ ਦੋ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ 150ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਸਮਾਗਮ ਉਲੀਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰਾਈ ਸਟੇਟ ਦੇ ਵਤਨਪ੍ਰਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਵਿਚਾਰ ਸੁਣੇ ਜੀ।

22 ਨਵੰਬਰ 2015, ਐਤਵਾਰ

ਸਮਾਂ: ਦੁਪਹਿਰ 12 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਹਿੱਲ ਸਾਈਡ ਬੈਂਕ੍ਰਇਟ ਹਾਲ

206-12 ਹਿੱਲ ਸਾਈਡ ਐਵਨਿਊ,
ਕੁਈਨਜ਼, ਨਿਊ ਯਾਰਕ 11427 (718-464-9100)

ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਬੁਲਾਰੇ: ਚਿੰਤਕ ਡਾ. ਗੁਰੂਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ), ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਟੋਰਾਂਟੋ), ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗਣਾ (ਬੇਕਰਜ਼ਫੀਲਡ), ਪ੍ਰੋ. ਕੇ ਕਲੋਟੀ (ਭਾਰਤ), ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਭਰਾ), ਐਸ ਪੀ ਸਿੰਘ ਅਟਲਾਂਟਾ (ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੋਹਤਰੇ) ਸੁਵਰਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ (ਭਾਰਤ), ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਾਇਲ (ਟੋਰਾਂਟੋ) ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ (ਸਾਬਕਾ ਐਮ ਪੀ, ਕੈਨੇਡਾ)

ਮੁੱਖ ਸਹਾਇਕ:

ਨਾਮਧਾਰੀ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਨਿਊ ਯਾਰਕ, ਭਾਈ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ), ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਹਿੱਲ ਸਾਈਡ ਹਾਰਡਵੇਅਰ ਸਟੋਰ, ਲਿਟਰੇਰੀ ਐਂਡ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਨਿਊ ਯਾਰਕ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਅਕੈਡਮੀ ਨਿਊ ਯਾਰਕ, ਬਿੱਟੂ ਸਿੰਧੂ (Malwa Brother & Association), ਹੈਰੀ ਸਿੰਘ (ਬੋਲਾ ਆਇਲ ਕੰਪਨੀ), ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਨੌਰ ਕਰੋਸ ਸਰਵਿਸ ਸਟੋਸ਼ਨ ਇੰਕ), ਜਸਵਿੰਦਰ ਜੌਹਲ ਅਤੇ ਦੀਪਕ ਭਾਰਦਵਾਜ (ਆਪਣਾ ਬਾਜ਼ਾਰ), ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ (ਸਬਜੀ ਮੰਡੀ), ਚੰਨੀ ਮੁਕਤੀ ਪੈਟਰੋਲੀਅਮ, ਰਾਣਾ ਅਟਵਾਲ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਸਿੰਘ ਫਾਰਮ), ਸ਼ੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਟੀ ਡੀ ਮੋਬਾਈਲਜ਼), ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ, ਰਤਨ ਸਿੰਘ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ, ਤਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਕੂ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਭੀਮਾ, ਰਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ (Angli Oil Company), ਕੁਲਵੰਤ ਪੁੰਨਾ, ਗੁਰਨਾਮ ਬਾਜਵਾ, ਸੁਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਾਲ, ਇਕਬਾਲ ਜੱਬੋਵਾਲੀਆ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀਆ (101 Insurance), ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ (Little Neck), ਮਾਸਟਰ ਪ੍ਰਮੋਦ ਕੁਮਾਰ, ਹਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਮੇਲੀ, ਬਲਵੀਰ ਸਿੰਘ ਡੁਮੇਲੀ, ਗੁਰਮੀਤ ਬੁੱਟਲ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਖੱਟੜਾ (ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ), ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀਆ (ਨਿਊ ਜਰਸੀ), ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ (ਨਿਊ ਜਰਸੀ), ਹਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਨਾਮ, ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ, ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ, ਦਵਿੰਦਰ ਝਾਵਰ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕੋਚ, ਪਵਨ ਘਈ, ਜੱਸੀ (Phone Whole Seller), ਉੱਕਾਰ ਜੌਹਲਾ, ਬੰਟੀ ਅਤੇ ਰਿੱਕੂ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਛੌੜੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਰਾਣਾ, ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਫੁੰਮਣ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ, ਤੁਲੋਕਬੀਰ, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਰੱਕੜ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਜੰਡਿਆਲਾ, ਪ੍ਰੋ. ਸੰਦੀਪ, ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪ੍ਰੀਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਘੋਤੜਾ, ਕਮਲ ਮੁਲਤਾਨੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (sec) & Media Friends. ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਵੀਟਸ ਵਲੋਂ

ਇੰਡੋ ਅਮੈਰਿਕਨ ਹੈਰੀਟੇਜ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ

ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ ਡੁਮੇਲੀ
347-476-1604

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪੁਨੀ
347-753-5940

ਸੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ
917-294-6430

ਜੈਕਰਨ ਸਿੰਘ
917-293-6953

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ (ਬਿਊਰੋ): ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਬਾਣਾ ਸਿੱਖ ਸੈਂਟਰ, ਰਿਚਮੰਡ ਹਿੱਲ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ 15ਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਲੰਬੀ 14 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਟਰਾਈ ਸਟੇਟ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਵਿਚ ਵਰਲਡ ਟਰੇਡ ਸੈਂਟਰ ਉਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਛੱਤਰਛਾਇਆ ਅਤੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਅਰੰਭ ਹੋਇਆ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਅਤੇ

ਸਰਬਤ ਦੇ ਭਲੇ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਵੰਡਿਆ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਰਾਸਤੇ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਵਲੋਂ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ ਸੰਗਤਾਂ ਲਈ ਭੋਜਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀਲਾ ਦੁਰਗ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਬਖਸ਼ਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿਹੋਵਾ, ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ), ਭਾਈ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਲੁਧਿਆਣਾ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਰਸਭਿੰਨਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ। ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਨੇ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਜੁੜੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ।

ਡਾ. ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸੁਭਾਨਪੁਰ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਗਿਲਜੀਆਂ ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ, ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ, ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬੀ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ

ਖੱਟੜਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਪੁਰਬ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਸਜਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਖਾਲਸਾ, ਹਿੰਮਤ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੰਗ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਵਾਪਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੁਖਾਵੇਂ ਮਾਹੌਲ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਦੁਬਈ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਪਵਿੱਤਰ ਨਗਰੀ ਤੋਂ ਦੁਬਈ ਅਤੇ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਹਵਾਈ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪਲੇਨੀ ਉਡਾਣ ਰਾਹੀਂ 174 ਮੁਸਾਫਰ ਦੁਬਈ ਤੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁੱਜੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਦੁਬਈ ਲਈ ਵੀ ਉਡਾਣ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ।

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਚਿਰੋਕਣੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਪਾਈਸ ਜੈੱਟ ਹਵਾਈ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਪਾਈਸ ਜੈੱਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੀ.ਵੀ. ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਨਵੀਂ ਉਡਾਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਉਂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਬੋਛਾਰ ਮਾਰ ਕੇ ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ

ਵੈਕਟੇਸਵਰ ਰਾਓ ਨੇ ਦੁਬਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ ਉਡਾਣ ਨੂੰ ਹਰੀ ਝੰਡੀ ਦਿਖਾਈ। ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਛੇ ਦਿਨ ਇਹ ਉਡਾਣ ਚੱਲੇਗੀ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਦੁਬਈ ਆ-ਜਾ ਸਕਣਗੇ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਨੰਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਆਬੂਧਾਬੀ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਰਾਓ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਨੰਦੇੜ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਵੀ ਸਿੱਧੀ ਹਵਾਈ ਉਡਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਪਾਈਸ ਜੈੱਟ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਮਿਆਂਮਾਰ 'ਚ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਹੱਕ 'ਚ ਫਤਵਾ

ਯੰਗੋਨ: ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਆਂਗ ਸਾਨ ਸੂ ਕੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਮਿਆਂਮਾਰ ਵਿਚ ਹਫਤਾ ਭਰ ਚੱਲੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਸ਼ਾਸਨ ਜੁੱਟਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਾਗਡੋਰ ਨਿਕਲਣ ਬਾਅਦ ਮਿਆਂਮਾਰ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਦਲਾਅ ਤਹਿਤ ਜੇਤੂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਲਈ ਜੰਗ ਲੜ ਰਹੀ ਸੂ ਕੀ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਡੱਕੀ ਰੱਖਿਆ।

ਸਾਲ 1990 ਤੋਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜ ਰਹੀ ਸੂ ਕੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲੀਗ ਫਾਰ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ (ਐਨ.ਐਲ.ਡੀ.) ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਐਨੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। 80 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੀਟਾਂ ਐਨ.ਐਲ.ਡੀ. ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿਚ ਐਨ.ਐਲ.ਡੀ. ਨੇ ਸ਼ਾਸਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਿਆ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਸੂ ਕੀ (70) ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਜੁੱਡਲੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਰਾਜਸੀ ਰੱਸਾਕਸ਼ੀ ਵਿਚ ਫਾਇਦੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਰੱਖੇਗਾ। ਸੂ ਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਉਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੁੱਟਾ (ਸੈਨਾ) ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਮੱਦਾਂ ਇਸ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕਾ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੈਨਾ ਲਈ 25 ਫੀਸਦ ਸੀਟਾਂ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸੂ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੋਂ ਉਪਰ' ਰਹਿ ਕੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਖਰਲੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਇਕ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ

ਆਂਗ ਸਾਨ ਸੂ ਕੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬਹੁਮਤ

ਜਿੱਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੂ ਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਅੜਿੱਕੇ

ਯੰਗੋਨ: ਮਿਆਂਮਾਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਆਂਗ ਸਾਨ ਸੂ ਕੀ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਸੱਤਾ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਦੇ ਅੜਿੱਕੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ। ਫੌਜ ਖਿਲਾਫ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੀ ਅਲਖ ਜਗਾ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਸੂ ਕੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ।

ਨੌਬੇਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਸੂ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬੈਠ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਨੇਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੋ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪਤੀ ਤੋਂ ਬੱਚੇ ਵੀ ਹਨ। ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਵਾਂਗ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ। ਸਿਆਸੀ ਮਾਹਿਰ ਖਿਨ ਜ਼ਾਅ ਵਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਸ਼ਾਸਕਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਰ 'ਤੇ ਇਬਾਰਤ ਸਾਫ ਹੈ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਤਾਕਤ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਲਵੇਗੀ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੂ ਕੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬੀਨ ਸੀਨ ਤੇ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਮਿੰਨ ਆਂਗ ਲੈਯਾਂਗ ਨੂੰ 'ਸੁਲਾ ਸਫਾਈ ਗੱਲਬਾਤ' ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਤੇ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਐਨ.ਐਲ.ਡੀ. ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ

ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੀਨ ਸੀਨ ਨੇ ਸਾਲ 2011 ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜੀ ਵਰਦੀ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਵਾਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਚੋਣਾਂ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਹੈ।

ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨਾਜ਼ੁਕ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਉਤੇ ਬੈਠੇ ਤੇ ਦਿਆਨੰਦ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਜੇਰੇ ਇਲਾਜ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਕਾਫੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਗੜ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਰਾਕ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੂਡ ਪਾਈਪ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਮ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਫੂਡ ਪਾਈਪ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਫੂਡ ਪਾਈਪ ਲਗਾ ਕੇ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਸੂਰਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਉਤੇ ਅਤੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖਰਾਬ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ ਛੱਡਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਵਰਜੀਨੀਆ ਇਕਾਈ ਦਾ ਗਠਨ

ਰਿਚਮੰਡ, ਵਰਜੀਨੀਆ (ਬਿਊਰੋ): ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ-ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਯੂ ਐਸ ਏ) ਵਲੋਂ ਵਰਜੀਨੀਆ ਇਕਾਈ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ-ਪ੍ਰਧਾਨ, ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ-ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਓ-ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ-

ਪਾਰਟੀ ਇਕਾਈ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸਰਬ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਜਠੇਵਾਲ, ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਲਾਟੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ

ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਂਬਰਾਂ, ਅਮਰੀਕਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਲਹਰ ਤੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰੋਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਵਿਰੁਧ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬੁਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ

ਸਕੱਤਰ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ-ਜੁਆਇੰਟ ਸਕੱਤਰ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ-ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ-ਸਹਾਇਕ ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ-ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਅਤੇ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੋਨੀ-ਜੁਆਇੰਟ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਅਤੇ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਤੌਰ ਮੈਂਬਰ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਸਭ ਮਤਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਨ ਹਮਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਬਾਪੇ ਗਏ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਪਾਰਟੀ ਕਨਵੀਨਰ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਖੜੋਦ, ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ-ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਊ ਜਰਸੀ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ-ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਊ ਯਾਰਕ, ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸਿਮਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਚੇਚਾ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਤੋਂ ਪਹੁੰਚੇ।

ਗਲੋਬਲ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਪਿਛੋਂ ਤਸੱਦਦ ਵਿਰੁਧ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀ ਗਲੋਬਲ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ ਨੇ 10 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਪਿੱਛ ਚੌਥਾ ਵਿਚ ਹੋਏ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਉਤੇ ਤਸੱਲੀ ਜਾਹਿਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਥੇ ਇਸ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ ਗਈ ਫਤੋ-ਫਤੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਉਤੇ ਡੂੰਘਾ ਰੋਸ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ

ਨੂੰ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸ ਪੰਥਕ ਇਕੱਠ ਕਰਨ ਉਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਮਾੜੇ ਹੀ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਰਬੱਤ

ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਬੁਗਿਣਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉਪਰ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਏਗੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਦੇ ਸਭ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਪ੍ਰਤੀ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ 2016 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਮੌਕੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ ਵਿਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਲਈ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ 18 ਮਾਰਚ 2016 ਤੋਂ ਅਰੰਭ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੱਲੀ ਨੇ ਮੈਰਾਥਨ ਵਿਚ ਮੈਡਲ ਜਿਤਿਆ

ਨਿਊ ਯਾਰਕ (ਬਿਊਰੋ): ਕਾਰਟਰੇਟ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੱਲੀ ਨੇ ਨਿਊ ਯਾਰਕ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਈ 42 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਮੈਰਾਥਨ ਦੌੜ 3 ਘੰਟੇ 44 ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਕੇ ਮੈਡਲ ਜਿਤਿਆ ਜਦੋਂਕਿ ਦੌੜ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੱਤ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸੀ।

ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲੱਲੀ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨਾਲ ਸਮੂਹ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ-ਸੱਜਣਾਂ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ।

WEBSITE - DHOLRADIO.CO

DHOL RADIO

ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਰੇਡੀਓ

REQUEST SONG MUSIC 24/7

LISTEN ON PHONE

Application For Android and iPhone - Dhol Radio

LIVE CALLS → USA 951-824-6365

skype - DHOLRADIO.ORG

LISTEN BY CALL → USA 702-489-0211

Sukhpal Gill 10 pm to 12 am (IST)

Puran singh waraich 2:30 pm to 4 pm (IST)

229.99

Out the Door
LP22.5 CASH ONLY

REPAIR TIRES & WASH

ਡੀਜ਼ਲ ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ - ਰਿਹਾਇਸ਼ ਮੁਫਤ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ

INDIANA LOCATION

● HWY 70, EXIT 123 SPICELAND IN

OFFER GOOD AT THIS LOCATION ONLY

ਮਕੈਨਕ ਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਰਿਪੇਅਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਕ ਵਾਰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ

Call : 765-717-7750

ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਪਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ

ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਦੀ ਸੁਰ-ਸ਼ਬਦ ਤਾਲ

ਗਾਇਕ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਦੇ ਕਈ ਗੀਤ ਅਤੇ ਐਲਬਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਰੂ-ਬ-ਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਐਲਬਮ 'ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ' ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਵਿਚ ਚੋਖੀ ਹਿਲਜੁਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਸ ਐਲਬਮ ਦੀ ਸੁੱਚੀ ਸ਼ਾਇਰੀ ਬਣੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਸਰੋਕਾਰ ਆਮ ਬੰਦੇ ਦੇ ਦਿਲ ਵਾਂਗ ਧੜਕਦੇ ਸੁਣਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਐਲਬਮ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਪੱਖੋਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਪਹਿਲ ਝਾਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਾਰਦੀ, ਪਰ ਚਿਰਾਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਐਲਬਮ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਸੁਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

'ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ' ਗੀਤ ਅਚਾਨਕ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਈ ਵਾਰ ਸੁਣਿਆ। ਗੀਤ ਲਿਖਿਆ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਨੇ ਗਾਇਆ ਵੀ ਸੋਹਣਾ ਹੈ। ਚਿਰਾਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਗੀਤ ਦਿਲ ਵਿਚ ਉਤਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਇਆ; ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਚੈਨਲਾਂ ਵਾਲੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕੋਈ ਸੰਜੀਦਾ ਸਰੋਤਾ ਤਾਂ ਉਂਜ ਹੀ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਉਖੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

'ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ' ਗੀਤ ਕਰ ਕੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਉੱਤੇ ਸਰਚ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਦੀ ਐਲਬਮ 'ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ' ਨਵੀਂ ਨਵੀਂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਐਲਬਮ ਵਿਚਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਇਸ

ਨਵਚੇਤਨ ਸਿੰਘ

ਐਲਬਮ ਦੀ ਚਰਚਾ ਚੱਲ ਨਿਕਲੀ ਅਤੇ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸਰਕਲਾਂ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਨਾਂ ਹੋ ਨਿਬੜਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਐਲਬਮ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਚੋਖੇ ਗੀਤ ਗਾਏ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਐਲਬਮ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਹੋਈ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵੀ ਮਨ ਨੂੰ ਟੁੰਬਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਖੁਦ ਗੀਤ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਐਲਬਮ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਇਕੱਲਾ ਗੀਤ ਸਮਾਜਕ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਸ ਐਲਬਮ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਸਾਹਿਤਕ ਐਲਬਮ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। 'ਛੱਲਾ' ਉਸ ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਗਾਇਆ ਹੈ। 'ਗੋਲਕਾਂ' ਵਿਚ ਖੁਦਾ ਨੂੰ ਉਲਾਂਭਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ' ਵਿਚ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਵਰਨਣ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 'ਸੁੱਚਾ' ਵਿਚ ਸੁੱਚੇ ਸੂਰਮੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਵਸੇ ਨਾਇਕ ਦੀ ਕਥਾ ਛੋਹੀ ਗਈ ਹੈ। 'ਸੁੱਖ' ਗੀਤ ਦਾ ਆਪਣਾ ਰੰਗ ਹੈ ਪਰ 'ਖਾਨਦਾਨੀ' ਗੀਤ

ਇਸ ਐਲਬਮ ਦੀ ਰੂਹ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ ਜਾਪਦਾ। ਗੀਤ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵੀ ਰਤਾ ਕੁ ਚੱਕਵੀਂ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। 'ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ' ਇਸ ਐਲਬਮ ਦਾ ਹਾਸਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮੁਕਾਮ ਹੈ, ਪਰ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਜੁਝਾਰਵਾਦੀ ਲਹਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸ਼ਿਵ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ਼ ਤੇ ਉਹਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵੱਲ ਖਿੱਚੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਕੋਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਹ ਗੀਤ ਅਹਿਮ ਹੈ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 'ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ' ਸਕੂਨ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਰੂਹ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ। ਸਾਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਘੜਮੱਸੇ ਵਿਚ ਇਹ ਐਲਬਮ ਇਕ ਸੁਨੇਹਾ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਹੈ।

ਓਹ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀ...

ਓਹ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀ...
ਓਹ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀ,
ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਦਾਈ।

ਓਹ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀ...
ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਦਾਈ।

ਓਹ ਲੋਨ ਦੇ ਗੁਲਾਬ ਵਰਗੀ,
ਤੇ ਮੈਂ ਜੀਰੀਆਂ 'ਚ ਉੱਗਰੀ ਚਲਾਈ।
ਓਹ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀ,
ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਦਾਈ।

ਸਾਡੇ ਚੇਤਿਆਂ 'ਚ ਕਹੀਆਂ ਅਤੇ
ਦਾਤੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ,
ਬੋੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਉਦਾਸੀਆਂ
ਦੇ ਗੀਤ।

ਓ ਬੋਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਸ਼ਬਾਬ ਵਰਗੀ,
ਤੇ ਮੈਂ ਔਲਖ ਦੇ ਨਾਟਕਾਂ ਦਾ ਭਾਈ।
ਓਹ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀ,
ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਦਾਈ।

ਉਹਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਏ ਕਵਿਤਾ ਰੁਮਾਂਸ ਹੀ
ਏ ਹੁੰਦੀ,
ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਵਿਤਾ ਦੁਖਾਂਤ ਵੀ
ਏ ਹੁੰਦੀ।

ਓਹ ਵਧਦੇ ਵਿਆਜ ਵਰਗੀ,
ਤੇ ਮੈਂ ਜੰਮਦਾ ਹੀ ਮੁੱਢੋਂ ਕਰਜ਼ਾਈ।

ਓਹ ਸ਼ਿਵ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਰਗੀ...
ਤੇ ਮੈਂ ਪਾਸ਼ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਸੁਦਾਈ।

ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ

ਕਾਲਮ 'ਆਖ ਤਸਵੀਰਾਂ ਬੋਲਦੀਆਂ' ਨੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨੂੰ ਖੂਬ ਹਲੂਣਿਆ ਹੈ। ਤਸਵੀਰ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ ਵਿਚ ਜੋ ਵਲਵਲ ਉਠਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਦੀਆਂ ਇਕ-ਦੋ ਸਤਰਾਂ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੇਜੇ। 'ਗਾਗਰ ਵਿਚ ਸਾਗਰ' ਭਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਮਿਲੇਗੀ। ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਛੋਟੇ ਨਾਲ ਕਾਵਿ ਟੋਟਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪਾਸ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਤਸਵੀਰ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਕਾਲਮ ਲਈ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਵਾਰ ਕੈਪਸ਼ਨ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 28 ਨਵੰਬਰ 2015 ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-196

ਲੈ ਨੀ ਮੰਮੀ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਖਾ ਕੇ ਭੁੱਖ ਮਿਟਾ ਲੈ।
ਹੱਥ ਤੇ ਬਾਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਗੁਣ ਓਸ ਦੇ ਗਾ ਲੈ।
ਸੜਕ ਕਿਨਾਰੇ ਝੁੰਗੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਆਪਣਾ ਵਾਸਾ,
ਨਿੱਕੜੇ ਪੁੱਤ ਦਾ ਬਾਲ ਵਰੇਸੇ ਪੱਲੇ ਬੰਨ ਧਰਵਾਸਾ।

ਕੈਪਸ਼ਨ ਮੁਕਾਬਲਾ-194

ਫੋਟੋ ਖਿੱਚਣ ਖਾਤਰ ਮੈਨੂੰ
ਮੱਝ ਦੇ ਉਪਰ ਬਹਾਇਆ।
ਮੋੜ ਕੇ ਗਰਦਨ ਕੌੜੀ ਝਾਕੇ
ਲੱਗਦੇ ਇਹਨੂੰ ਗੁੱਸਾ ਆਇਆ।
ਕਿਉਂ ਵਿਚਾਰੀ ਨੂੰ ਤੰਗ ਹੋ ਕਰਦੇ
ਬਥੇਰਾ ਇਹਨੇ ਦੁੱਧ ਪਿਆਇਆ।
ਭੂਸਰ ਕੇ ਕਿਤੇ ਵਗਾਹ ਨਾ ਮਾਰੇ
ਡਰ ਏਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਡਰਾਇਆ।
-ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਧੋਰ

ਮੇਰੀਆਂ ਅੜੀਆਂ ਤੋਂ ਤੰਗ ਆ ਕੇ
ਮਾਂ ਨੇ ਚੁੱਕ ਬਿਠਾਇਆ ਮੱਝ 'ਤੇ।
ਭੁੱਜੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਡਰ ਪਿਆ ਲੱਗੇ
ਮੂੰਹ ਘੁਮਾ ਐਸਾ ਡਰਾਇਆ ਮੱਝ ਨੇ।
ਘੂਰੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਕੱਢ ਕੇ
ਕਹਿੰਦੀ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਪੇ।
'ਦੇਵਾਂ ਗੋਤਾ ਕਿ ਸਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾ ਕੇ
ਜਾਂ ਬੰਦਾ ਬਣ ਉਤਰ ਜਾਹ ਆਪੇ।'
ਦੈਂਤ ਤੋਂ ਅੱਜ ਬਚਾ ਲੈ ਮੰਮੀ
ਮਾਂ ਦੇ ਤਰਲੇ-ਮਿੰਨਤਾਂ ਕਰਦਾ।
ਬੀਬਾ ਬਣੂੰ ਮੈਂ ਆਗਿਆਕਾਰੀ
ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਰਹੂੰ ਪਾਣੀ ਭਰਦਾ।
-ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਨੂਰਪੁਰੀ

ਉਪਰ ਬਹਿ ਕੇ ਝੂਟੇ ਲਈਏ
ਜਦ ਖੁੰਡੇ 'ਤੇ ਜਾਏ ਬੱਝ।
ਤਦੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਕਬੀ ਕਹਾਵਤ
ਅਕਲ ਬੜੀ ਕਿ ਮੱਝ?
-ਫਕੀਰ ਚੰਦ ਸੈਂਪਲਾ, ਐਲ ਏ।

ਨਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਝੂਟੇ ਮਿਲਦੇ
ਨਾਲੇ ਮਿਲੇ ਪੀਣ ਨੂੰ ਦੁੱਧ।
ਮੱਝ ਸਾਡੀ ਨੇ ਕੱਟਾ ਦਿੱਤਾ
ਨਾਂ ਬੁੱਧਵਾਰ ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ ਬੁੱਧ।
ਹਰ ਰੋਜ਼ ਅਸੀਂ ਪੱਥੇ ਪਾਉਂਦੇ
ਖਾਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਦਹੀਂ-ਲੱਸੀ ਸ਼ੁੱਧ।
ਮੱਝ ਤੋਂ ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲਾਹ ਲਉ
ਡਰਦਾ ਹੇਠਾਂ ਮੈਂ ਨਾ ਜਾਵਾਂ ਕੁੱਦ।
-ਸਤਵਿੰਦਰ ਥਾਂਦੀ ਦੌਲਤਪੁਰੀ

ਬੱਚਾ ਕਰ ਬੈਠਾ ਗਲਤੀ ਕੋਈ ਭਾਰੀ
ਤਾਂ ਹੀ ਮਾਂ ਕਰਵਾ'ਤੀ ਮੱਝ ਦੀ ਸਵਾਰੀ।
ਹੁਣ ਪਿਆ ਮਾਂ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਮੰਗੇ
ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੈਂ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ।
ਹਾੜੇ ਹਾੜੇ ਲਾਹ ਲੈ ਮੱਝ ਤੋਂ
ਅੱਗੋਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਗਲਤੀ ਕਰਦਾ।
-ਗੋਰਾ ਪ੍ਰਜਾਪਤ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ

ਲਾਹ ਲੈ ਮੈਨੂੰ ਮੰਮੀਏ ਛੇਤੀ
ਮੁੜ ਤੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।
ਕੌੜ ਵੀ ਬੜੀ ਹੈ ਇਹ ਮੱਝ
ਚੁੱਕਦੀ ਕੰਨ ਅਤੇ ਸਿੰਗ
ਭਾਵੇਂ ਦਰਖਤ ਨਾਲ ਹੈ ਬੰਨੀ।
ਕਾਂ ਜੇ ਮਾਰੇ ਠੰਗਾ
ਸੀਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟਿਕੀ ਰਹਿੰਦੀ।
ਖਾਹ-ਮਖਾਹ ਤੰਗ ਕਰੇ ਕੋਈ
ਫਿਰ ਜਲਵਾ ਹੈ ਦਿਖਾ ਦਿੰਦੀ।
ਹੈ ਪਰ ਪੰਜ ਕਲਿਆਣੀ
ਮੱਝੇ ਫੁੱਲ, ਨਸਲ ਚੰਗੀ ਗਿਣਦੇ।
-ਦਰਸ਼ਨਪਾਲ ਦੋਸਾਣ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ॥

ਜੇਹਾ ਚੀਰੀ ਲਿਖਿਆ ਤੇਹਾ ਹੁਕਮੁ ਕਮਾਹਿ॥ ਘਲੇ ਆਵਹਿ ਨਾਨਕਾ ਸਦੇ ਉਠੀ ਜਾਹਿ॥

ਕਹਿਰ ਕਮਾ ਗਿਆ ਗੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਕਿਧਰ ਤੁਰ ਗਿਆਂ ਓਏ ਗੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘਾਂ ਸਾਨੂੰ ਛਡ ਕੇ!

ਓਏ! 45 ਸਾਲ ਵੀ ਕੋਈ ਉਮਰ ਹੁੰਦੀ ਐ ਇਸ ਜਹਾਨੋਂ ਤੁਰ ਜਾਣ ਦੀ?

ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬਾਲਾਂ ਤੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ 'ਤੇ ਵੀ ਤਰਸ ਨਾ ਆਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਲਕਦੇ ਛਡ ਗਿਐਂ। ਤੇਰੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਣ ਵਰਿੰਦਰ, ਜਿਨ੍ਹੇਂ ਤੇਰਾ ਹਰ ਚੰਗੇ-ਮਾੜੇ ਵੇਲੇ ਸਾਥ ਦਿਤਾ, ਕਿਵੇਂ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇਵੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤੇ ਨਿੱਕੇ ਨਿੱਕੇ ਬਾਲਾਂ ਨੂੰ। ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਤਰਸ ਨਾ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਤੂੰ ਇਕੋ ਇਕ ਔਲਾਦ ਸੈਂ। ਤੇਰਾ ਬਾਪ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਕੱਲੀ ਛਡ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਤੂੰ ਤੁਰਦਾ ਬਣਿਓਂ!

ਅਸ਼ਕੇ ਤੇਰੇ, ਜਿਸ ਇੰਨਾ ਦੁਖ ਜਰਿਆ ਪਰ ਕਦੇ ਸੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਆਪਣੇ ਪੱਕੇ ਯਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ। ਤੇਰਾ ਘਾਟਾ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਪੂਰਾ ਹੋਣਾ, ਗੁਰਿਦਰ ਸਿੰਘਾਂ!

ਤੇਰੇ ਮਿੱਤਰ-ਦੋਸਤ ਤੇ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸਿੱਖ ਰਿਲੀਜੀਅਸ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਕਰਾਊਨ ਪੁਆਇੰਟ (ਇੰਡੀਆਨਾ)
ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਯੂਥ ਕਲੱਬ, ਇੰਡੀਆਨਾ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਟੀਪੂ ਬਾਰੇ ਭਗਵਾਂ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਹਕੀਕਤ

ਜਦੋਂ ਨਰੇਂਦਰ ਮੋਦੀ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਹਾਲੀਆ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਹਮਲਿਆਂ' ਬਾਰੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਫ਼ਰਤੀ ਨਾਲ ਨਿਖੇਧੀ ਬਿਆਨ ਦਾਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੀਆਂ ਫਰੰਟ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਉਸ ਦੇ ਰਾਜਤੰਤਰ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨੂੰ ਅੰਜ਼ਾਮ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ-ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ, ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿ ਹਰ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਭਗਵੇਂ ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ 'ਚ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਮਸਰੂਫ਼ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਜ਼ਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜੋ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮੈਸੂਰ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ

ਫੋਨ: +91-94634-74342

ਰਿਆਸਤ ਦਾ ਸੁਲਤਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਲਕ ਉਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਸਤੀਵਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਸੀ।

ਹੁਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੋਲ ਮਾਡਲ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘਿਨਾਉਣੇ ਫਾਸ਼ੀਵਾਦੀ- ਹਿਟਲਰ ਤੇ ਮੁਸੋਲਿਨੀ, ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਜੰਗ-ਏ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੌਰਾਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਏਜੰਡਾ ਬਰਤਾਨਵੀ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ 'ਨਸ਼ਟ' ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਹਿੰਦੂ ਗੌਰਵ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਦਾਬੇ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਭਲਾ ਕਿਉਂ ਕਰਨਗੇ! ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਪਸਾਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਨ-ਹੂਲਵੀਂ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਵਾਲਾ ਯੋਧਾ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਮਹਿਜ਼ 'ਮਜ਼ਹਬੀ ਕੱਟੜਵਾਦੀ' ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਉਪਰ ਜ਼ੁਲਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ, ਬਜ਼ਰੰਗ ਦਲ, ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਟੀਪੂ ਦੀ 'ਜੈਯੰਤੀ' ਮਨਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। 2018 'ਚ

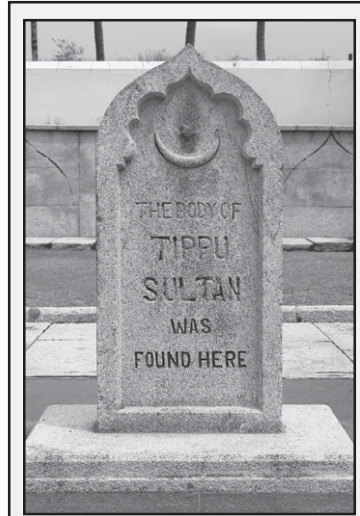
ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ 'ਲਵ ਜਹਾਦ' ਤੇ 'ਗੁਰੂ ਹੱਤਿਆ' ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਨਾਇਕ ਵਿਚ ਖ਼ਲਨਾਇਕ ਲੱਭ ਲਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਜ਼ਰੀਏ ਫਿਰਕੂ ਪਾਲਾਬੰਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਲਿਖਵਾਏ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਧਾੜਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਰਿਆਇਆ ਉਪਰ ਕੀਤੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਅਤੇ ਤੋੜਨ ਦੀਆਂ ਤਾਂ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਮਿਸਾਲਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰਾਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਸੀਹ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਮਦਦ, ਖ਼ੁਦ ਹਿੰਦੂ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਤੇ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਬੁੱਝ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਇਹ ਗ਼ਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਹਿੰਦੂਤਵੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ੂਬ ਰਾਸ ਆ ਰਹੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂਤਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਛੇਤੇ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ, ਮਸ਼ਹੂਰ ਕੰਨਤ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਲੇਖਕ, ਨਾਟਕਕਾਰ ਅਤੇ ਐਕਟਰ ਗਿਰੀਸ਼ ਕਰਨਾਡ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਉਹੀ ਰੁਤਬਾ ਹੋਣਾ ਸੀ ਜੋ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਦਾ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਬੁਰਫ਼ਾਗਰਦਾਂ ਨੇ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੂਰੇ ਕਰਨਾਟਕ ਵਿਚ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਹਸ਼ਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਐਮ.ਐਮ. ਕਲਬੁਰਗੀ ਵਾਲਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਗਰੋਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਤਰਕਪੂਰਨ ਆਲੋਚਕ ਸੀ। ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਟੋਲੀਆਂ ਨੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭੜਕਾਈਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਗਿਰੀਸ਼ ਕਰਨਾਡ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਾਅਰੇ ਲਗਵਾਏ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਇਆ। ਟੀਪੂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵਿੱਢੇ ਫਿਰਕੂ ਜਹਾਦ

ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਕੁਨ ਕੰਧ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਬੈਠਾ।

ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਜਾਵੀਏ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਮੁਲੰਕਣ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਤਾਲਿਬਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਸਥਾਪਤ ਪੈਮਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਗਜ਼ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸੋਝਾ ਗਜ਼ ਹੀ ਭਗਵੇਂ ਜ਼ਹਿਰਲੇ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਛੱਟਾ ਦੇ ਕੇ ਐਸੀ ਭਰਪੂਰ ਫ਼ਸਲ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਵਾਬਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ

ਸ਼ੀਰੰਗਪਟਨ ਵਿਚ ਉਹ ਥਾਂ ਜਿਥੋਂ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਦੇਹ ਮਿਲੀ ਸੀ।

'ਹਿੰਦੂ ਗੌਰਵ' ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੋਕ ਅਫ਼ਵਾਹਾਂ ਫੈਲਾਉਣ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਤੇ ਵਿਗਾੜ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਉਪਰ ਹੈ।

ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜ ਆਧੁਨਿਕ ਰਾਜ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਜਗੀਰੂ ਨਿਜ਼ਾਮ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਜ਼ਾਮਾਂ ਵਿਚ ਆਪੋ-

ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਾਰ ਲਈ ਨਹੱਕੀਆਂ ਜੰਗਾਂ, ਦੂਜੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰਿਆਸਤਾਂ ਨੂੰ ਹਤੋਪਣਾ, ਰਾਜ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਕਤਲ, ਤਾਕਤ ਦਾ ਬਦਰੋਗ ਇਸਤੇਮਾਲ, ਪਰਜਾ ਨਾਲ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਤੀਆਂ ਆਦਿ ਬੁਰੇ ਚਲਨ ਵਜੂਦ-ਸਮੋਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦਾ ਧਰਮ ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਪੈਮਾਨੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਉਹ 'ਹਿੰਦੂ' ਹੁਕਮਰਾਨ ਵੀ ਟੀਪੂ ਤੋਂ ਬਹੁਤੇ ਵੱਖਰੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1857 ਦੀ ਜੰਗ-ਏ-ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਟ੍ਰਾਵਨਕੋਰ ਅਤੇ ਕੂਰਗ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਰਾ ਕੇ ਸਲਤਨਤ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਲੜੀਆਂ ਜੋ ਉਸ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਆਮ ਹੀ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਇਕ ਪਾਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਛਾਲ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਜੋ ਇਸ ਕਦਰ ਗ਼ੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਉਹੀ ਮੁਨਕਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਜ਼ਰੀਏ ਆਪਣੇ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ ਕਰਨੇ ਹੋਣ।

ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਉਸ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਘੋਰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਬਹਾਦਰੀ ਭਰੇ ਟਾਕਰੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕੇ ਸਨ। ਟੀਪੂ ਬੇਮਿਸਾਲ ਯੁੱਧਨੀਤੀ ਘਾਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਹੈਦਰ ਅਲੀ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਬਹਾਦਰੀ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਲੈਣ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਯੂਰਪੀ ਲੀਹਾਂ ਉੱਪਰ ਆਪਣੀ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ। ਈਸਟ ਇੰਡੀਆ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀ ਪੇਸ਼ਕਦਮੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨੀ ਅਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੰਗ ਲੜੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਰੀਕ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜੀ ਮਦਦ ਲੈਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਤਹਾਦ ਬਣਾਇਆ, ਪਰ ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਪਹਿਲੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਟੀਪੂ ਚੌਥੀ ਅੰਗਰੇਜ਼-ਮੈਸੂਰ ਜੰਗ ਹਾਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀ

ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੜਦਾ ਹੋਇਆ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਅੱਗੇ ਗੋਡੇ ਨਹੀਂ ਟੇਕੇ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਟੀਪੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਿਆਸਤਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੋਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਇਆ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਸਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਜੀ-ਹਜ਼ੂਰੀ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਸਗੋਂ ਤੱਥ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੁਨੱਈਆ ਤੇ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਮੁਖੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਰਾਓ, ਦੋਵੇਂ ਹਿੰਦੂ ਸਨ। ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ 156 ਹਿੰਦੂ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਗਰਾਂਟਾਂ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਗਰਾਂਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਲਤਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਿਨਗਿਰੀ ਮੰਠ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰਚਾਰੀਆ ਦਰਮਿਆਨ ਸਤਿਕਾਰਤ ਖੜੋ-ਕਿਤਾਬਤ ਦਾ ਸਬੂਤ 30 ਖ਼ਤ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧ ਸਨ।

ਇਹ ਮਰਾਠਾ ਜਰਨੈਲ ਪਰਸੂਰਾਮ ਭਾਓ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਨੇ ਟੀਪੂ ਦੀ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਦੌਲਤਮੰਦ ਸੂਬੇ ਬੇਡਨੁਰ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ, ਸ਼ਰਿਨਗਿਰੀ ਮੰਠ ਦੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁੱਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਾਰਦਾ ਦੇਵੀ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਰਿਨਗਿਰੀ ਦੇ 'ਜਗਤਗੁਰੂ' ਸ਼ਿਕਰਾਚਾਰੀਆ ਨੇ ਟੀਪੂ ਸੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣ ਕੇ ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਪਛਾੜਨ ਲਈ ਫ਼ੌਜ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਰਾਚਾਰੀਆ ਨੂੰ ਖ਼ਤ ਲਿਖ ਕੇ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮੁਜ਼ਹਿਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੇਗੀ; ਉਸ ਨੇ ਮੰਠ ਲਈ ਚੋਖੀ ਮਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਭੇਜੀ। ਦਰਅਸਲ ਸ਼ਰਿਨਗਿਰੀ ਮੰਠ ਨਾਲ ਸੁਲਤਾਨ ਦਾ ਨੇਤਲਾ ਸਬੰਧ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਛੇ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਮੰਠ ਦੇ ਨਾਂ ਪਟਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸਰਵਮਾਨਿਆ' ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਦੇ ਕੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਖੇਤਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਟੀਪੂ ਨੇ ਮਾਲੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਵਪਾਰ, ਖੇਤੀ ਵਿਕਾਸ, ਸਿੰਜਾਈ ਢਾਂਚੇ ਸਮੇਤ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਰਿਆਸਤਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ। ਲਿਹਾਜ਼ਾ, ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕੂੜ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਦੂਰ ਦਾ ਵੀ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਭੱਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਥਕ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਾ ਰਿਹਾ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ

ਸੰਗਰੂਰ: ਪੰਥਕ ਅਖਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਨੂੰ ਵੀ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ 18 ਵਰ੍ਹੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਘੋੜੇ ਉਤੇ ਸਵਾਰ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਬੁੱਤ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਵਾਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਪਿੰਡ ਬਡਰੁੱਖਾਂ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਉਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ ਕਰ ਕੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਸੰਨ 1997, 2001, 2007 ਤੇ 2013 ਵਿਚ ਹੋਏ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੋਹਲੇ ਗਾਏ ਗਏ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜ ਵਰਗਾ ਰਾਜ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਵਾਰ ਇਹੋ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਸੁੰਦਰ ਪਾਰਕ ਬਣਾ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਕਾਂਸੀ ਦਾ ਬੁੱਤ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ 18 ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੁੱਤ ਬਡਰੁੱਖਾਂ ਨਹੀਂ ਪੁੱਜਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ 16 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ

ਯਾਦਗਾਰੀ ਪਾਰਕ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਬੁੱਤ ਲਗਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਥੜ੍ਹਾ ਵੀ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਡੇਢ ਸਾਲ ਤੋਂ ਬੁੱਤ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸੰਨ 2007 ਵਿਚ ਸ. ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਬਡਰੁੱਖਾਂ ਵਿਖੇ ਤਿੰਨ ਕਰੋੜ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਇਕ ਆਦਰਸ਼ ਸਕੂਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ. ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਲੜਕੀਆਂ ਦਾ ਸਕੂਲ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਭ ਐਲਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਬਾਬਾ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਖ ਰੇਖ ਹੇਠ ਇਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ

ਚਾਰ ਜਰਨੈਲਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ, ਅਕਾਲੀ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਦੇ ਬੁੱਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਸਰਪੰਚ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ

ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਯਾਦਗਾਰੀ ਪਾਰਕ ਬਣ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ਼ ਬੁੱਤ ਦੀ ਘਾਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਉਹ ਬੁਰਜ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ 13 ਨਵੰਬਰ 1776 ਨੂੰ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਪ ਰੋਹੀੜਾ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਸੇ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਯਾਦਗਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਫੂਲਕਾ ਵੱਲੋਂ ਹਰਸਿਮਰਤ 'ਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਕੇਸ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਬਠਿੰਡਾ: ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਸ. ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਉਤੇ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ. ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਬੀਬੀ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਫੀਸਾਂ ਲੈਣ ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਯੋਗ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੈਂਦਿਆਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੀੜਤਾਂ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਹਰਸਿਮਰਤ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਬਹਿਸ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਫੂਲਕਾ ਦੀ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਨੇ ਬਾਦਲਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ

ਬਠਿੰਡਾ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐਚ.ਐਸ. ਫੂਲਕਾ ਦੀ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਫੂਕ ਨਿਕਲ ਗਈ। ਸ੍ਰੀ ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਤੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਬਰਗਾੜੀ ਤੋਂ ਬਠਿੰਡਾ ਤੱਕ ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਕੱਢੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਇਸ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਫੇਲ੍ਹ ਕਰਨ ਲਈ 1984 ਸਿੱਖ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਰਖਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਧਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸ੍ਰੀ ਫੂਲਕਾ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈ। ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਬਠਿੰਡਾ ਦਫਤਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੇ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਵੈਲਫੇਅਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਰੋਸ ਮਾਰਚ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕ ਗੱਡੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਗੱਡੀਆਂ

ਉਤੇ ਸਪੀਕਰ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਲਗਵਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੁਣ

ਸ. ਫੂਲਕਾ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੰਗਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਬਠਿੰਡਾ ਇਕਾਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਸ. ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਪੂਰੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ. ਫੂਲਕਾ ਦੀ ਇਨਸਾਫ਼ ਰੈਲੀ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕਾਲੀਆਂ ਝੰਡੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਰੈਲੀ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਜੇ ਲੋਕ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਰੈਲੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ ਦਾ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ।

(ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ, 17 ਮਾਰਚ 1914)

ਗਦਰ ਦੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼: ਸਕੱਤਰ ਯੁਗਾਂਤਰ ਆਸ਼ਰਮ ਦੇ ਪਾਸ ਜਿਹੜੇ ਕਿਰਪਾ ਪੱਤਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵਾਸਤੇ ਦੁੱਗਣੀ-ਚੌਗਣੀ ਹਿੰਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਭਰਾਵਾਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਈ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲੂਮ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਚੌਧੀ ਪਾਸੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਰੋਂ ਤੁਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਖਬਾਰ 'ਗਦਰ' ਸਾਰੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਬਾਤ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖਿਆਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਭਾਈਆਂ ਨੇ ਪੱਤਰ ਭੇਜੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ—

ਮੁਸਲਮਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਾ ਪੱਤਰ: ਸਕੱਤਰ ਸਾਹਿਬ, ਬੰਦੇ ਮਾਤ੍ਰਮ। ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਮਿਲਿਆ। ਮੈਂ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਖਾਤਰ ਇਹ ਨੇਕ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਉਪਮਾ ਹਰ ਆਦਮੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੁਹੱਬਤ ਹੈ, ਕਰੇ ਬਗ਼ੈਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਈਸ਼ਵਰ/ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੁਸਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤ ਬਖਸ਼ੇ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੇਵਾ ਕਰ ਸਕੋ।

ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਪੱਤਰ: ਪਿਆਰੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਗਦਰ ਅਖਬਾਰ ਪੁੱਜਾ ਅਤੇ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ। ਪਿਆਰੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ, ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਸੇ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਲੜਨ ਮਰਨ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਤੁਸਾਂ ਦਾ 'ਗਦਰ' ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹ ਕਰ ਮੱਲੋ-ਮੱਲੀ ਜੋਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਦਦ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਫੰਡ ਭਰਪੂਰ ਰਹੁੰਗਾ। ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਏਸ ਦੀ ਉਮਰ ਬੜੀ ਕਰੇ।

ਦੁੱਖ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼: ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਗਦਰ ਅਖਬਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦਮੀ ਪਾਸੋਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਿਖਸ਼ਾ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀਆਂ (ਗੁਲਾਮਾਂ) ਨੂੰ ਸਾਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਪਰ ਮਾਲੂਮ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੁੰਭਕਰਨ ਵਾਂਗ ਜਾਗ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਹਰ ਥਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗਏ, ਪਰ ਸੌ ਵਿਚੋਂ ਨੌਬੇ ਪਿਛੇ ਹੀ ਮੁੜੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਲਾਡਲੇ, ਜਿਹੜੇ ਏਸ ਨਾਮ ਦੇ ਲੋਕ ਨਹੀਂ ਹਨ

ਬਾਤਾਂ ਗਦਰ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀਆਂ

ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ 'ਗਦਰ' ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਸਨ। ਉਹ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਅਥਾਹ ਲਗਨ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਉਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਠੋਸਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਲਿਖਣ, ਭਾਸ਼ਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਕਦੇ ਵੀ ਨਾ ਰੋਕਦੇ। ਲਾਲਾ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਬੋਲੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਹੀ 'ਗਦਰ' ਅਖਬਾਰ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਲੋਕ ਦਿਲਾਂ ਉਤੇ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਕਰਦੀਆਂ ਤੇ ਮੁਰਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾਨ ਪਾਉਣ ਦਾ ਦਮ ਭਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਿਧ-ਪੱਧਰੇ ਲੋਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਾਜ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਟੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਵੰਗਾਰਨ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੇਖਣੀ ਬੇਸ਼ੱਕ, ਬੜੀ ਖਰਵੀ ਅਤੇ ਮੂੰਹ-ਫੱਟ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਧੀ ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗੱਲ ਦਾ ਲਿਸ਼ਕਾਰਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੰਨਗੀਆਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗਣਾ (ਬੇਕਰਜ਼ਫੀਲਡ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ) ਨੇ ਭੇਜੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਲਾਮ ਬਣ ਕੇ ਰਹੇ। ਅਬ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਫਰਿਆਦ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦਾ ਅਤੇ ਹਰ ਇਕ, ਚਾਹੇ ਕੋਹਾ ਆਦਮੀ ਹੋਵੇ, ਕੁਲੀ ਕੁਲੀ ਕੋਹ ਕੇ ਸੱਦਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

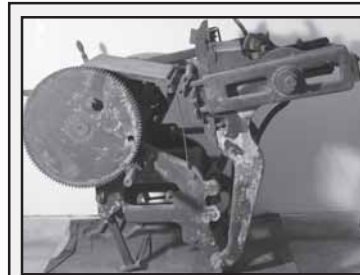
ਨਵੇਂ ਦਿਨ ਜਿਸ ਵੇਲੇ 1914 ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ, ਰਾਤ ਨੂੰ 'ਹੈਪੀ ਨਿਊ ਯੀਅਰ' ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਕਦ ਅੱਛੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਛੀਆਂ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਲਾਮ ਨੂੰ ਤਿਉਹਾਰ ਦਾ ਦਿਨ ਵੈਸਾ ਹੀ ਹੈ, ਜੈਸਾ ਦੂਜਾ ਦਿਨ। ਤੁਸਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕੁਝ ਮਦਦ ਬੋਤ੍ਰੇ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਦੂਜੇ ਭਾਈਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭੇਜੁੰਗਾ। — ਸੇਵਕ ਬ. ਸ.।

ਸ਼ੁਭ ਦਿਨ: ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੇ ਉਲੂ ਤੋਂ ਆਦਮੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ। ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸਾਂ ਦਾ 'ਗਦਰ' ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਕੁਲ ਹਾਲ ਮਾਲੂਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬੜਾ ਜੋਸ਼ ਅਤੇ ਗੁੱਸਾ ਅਤੇ ਕਰੋਧ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੇ ਤੁਸਾਂ ਦਾ ਗਦਰ ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਸਾਲ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ-ਬ-ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਹਿਲਜੁਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਲਿਖਦੇ ਹੋ, ਏਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਚੂ-ਚਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਏਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੋਈ ਬਾਤ ਨਹੀਂ। ਬਸ ਏਹੀ ਮਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਾਡੇ ਨਸੀਬ ਏਸ ਗਦਰ ਤੋਂ ਮੌਤੋਂ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸ਼ੈਦ ਬੋਤ੍ਰੇ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਦਿਨ ਬਦਲ ਜਾਣਗੇ। —ਸੇਵਕ ਜ. ਸ.।

ਸੈਕਰਾਮਿੰਟੋ ਵਿਚ ਸਭਾ: 22 ਮਾਰਚ, ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸੈਕਰਾਮਿੰਟੋ ਵਿਚ ਬੜਾ ਜਲਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਲਾ ਹਰਦਿਆਲ ਵਸਿੰਗਟਨ ਦਾ ਹਾਲ

ਸੁਣਾਉਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਭਾਈ ਜ਼ਰੂਰ ਆਵਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਕੌਂਸਲ ਵਿਚ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਬਤ ਬੈਰਸ: ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਆਉਣ ਉਪਰ ਬੈਰਸ ਹੋਈ। ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੀਹ ਮਾਰਚ ਮਗਰੋਂ ਸਾਰੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਿਸਟਰ ਲੈਮਕਸ ਨੇ ਜਪਾਨੀਆਂ

ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈੱਸ ਜਿਸ ਉਤੇ 'ਗਦਰ' ਛਪਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਦੀ ਉਪਮਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਪਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਚੀਨੀਆਂ ਬਾਬਤ ਜਪਾਨ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਟ ਵਾਂਗ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਟ ਨਾਲ ਭੀ ਸ਼ਰਤ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਉਤਨੇ ਹੀ ਚੀਨੇ ਏਥੇ ਆਇਆ ਕਰਨ, ਪਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਏਥੋਂ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਿੰਦੂ ਸਾਡੀ ਸੁਚਤਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਮਿਸਟਰ ਸਟੀਫਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਪਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਤਨੇ ਹੀ ਜਪਾਨੀ ਉਤਾਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਚੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਤਾਰਿਆ ਜਾਵੇ। ਮਿਸਟਰ ਆਲਵਰ

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦ ਜਪਾਨੀਆਂ ਤੇ ਚੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਉਤਰਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਿੰਦੂ ਕਿਉਂ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਿਸਟਰ ਲੈਮਕਸ ਨੇ ਏਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਬੜਾ ਗੋਲਮੋਲ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿਚੋਂ ਤਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੀ ਕੁਝ ਬੀਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਫੈਦੇ ਦੀ ਖਾਤਰ ਸੋਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਬਰਨ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦੇਣਾ ਭਾਵੇਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਪਰ ਹਿੰਦੂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਨਾ ਆਵਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੁਲਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਸਤੇ ਠੰਢਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਗੜਬੜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਂ ਜਪਾਨੀ ਅੱਛੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਅੱਛੀ ਵਿਦਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮ

ਮਿਸਟਰ ਸਟੀਫਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਰੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਥੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੋਰੇ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਬਾਬਤ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਈਅਤ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰਈਅਤ ਦਾ ਬਚਾ ਕਰਨਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਪਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਰਗਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਲਾਮ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਹੱਕ ਹੈ। ਜਦ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਕਿਸ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। (ਸ਼ਾਬਾਸ਼ੇ ਨਰ ਦੇ

ਬੱਚੇ। ਤੇਰੀ ਸੱਚੀ ਬਾਤ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਦਿਲ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ, ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਜੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਪੁੱਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਜਾ ਕੇ ਝਟ ਗਦਰ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਲੈਣ)। —ਅਡੀਟਰ

ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ: ਭਾਈ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਾਬਤ ਏਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਤਨ ਛੋੜਾ ਦੇ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਬੜਾ ਅੱਛਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਵਤਨ ਛੋੜਾ ਨੇ ਐਨਾ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ।

ਅਖਬਾਰ ਗਦਰ: ਏਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਗਦਰ ਬਾਬਤ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਟਿਕ ਕੋਸਟ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਤੱਕ ਰੋਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਹ ਲੋਕ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦੂਜਾ ਗਦਰ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਹਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ, ਸੂਰ ਦੇ ਪੁੱਤ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਜਲਦਾ ਹੈ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਸ਼ਹਿਰ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਵਿਚ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਮ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਗਦਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਵੱਡਾ ਗਦਰ' ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕ: ਇਕ ਹੋਰ ਗੰਜੇ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਏਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਆਉਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਔਰਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਆ ਜਾਣ ਤਾਂ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਛੇਕੜ ਵਿਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਸਿਪਾਹੀਓ: ਏਸ ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਮਜ਼ਮੂਨ ਰੁਪੀ ਆਰਸੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ ਦੇਖ ਲਵੋ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਤੁਸਾਂ ਦੀ ਕੀ ਕਦਰ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਸਾਡੇ ਮੁਆਫ਼ਕ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਗੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ਕ ਹੈ। ਕੋਈ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੈ ਨਾ ਗਜ਼ਬ ਦੀ ਬਾਤ ਕਿ ਗੋਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਾਫ ਪਏ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨੀ ਲੋਕ ਜਿਹੜੇ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮ ਹਨ, ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਗਦੇ ਹਨ?

ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਏਸ ਦਾ ਕੀ ਜਵਾਬ ਦੇਈਏ। ਬਸ ਚੱਲੋਂ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਤੇ ਗਦਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰੋ। ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਪਰ ਜਮਾਓ, ਫੇਰ ਬਾਹਰ ਆਓ। ਤਦ ਜਪਾਨੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਾਡੇ ਹੱਕ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ।

ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਗਦਰ: ਜਰਨੈਲ ਪਾਸੋ ਵੀਯਾਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ

(ਗਦਰ ਦੀ ਗੂੰਜ, 17 ਮਾਰਚ 1914)

ਸਿਖਸ਼ਾ— ਮੈਕਸੀਕੋ ਦਾ ਗਦਰ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਨਾਟਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਆਖਰੀ ਤਮਾਸ਼ਾ ਅਜੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨ ਹਾਕਮ ਜ਼ਾਲਮ ਡਿ ਮਾਜ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈਜੀਡੈਂਟ ਦੀ ਗੱਦੀ ਤੋਂ ਉਤਾਰ ਕੇ 'ਮਡੋਰੋ' ਨੇ ਬੋਤ੍ਰੀ ਸੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਟ ਬਣਾਈ, ਫੇਰ ਮਡੋਰੋ ਨੂੰ ਹਰੇਤਾ ਨਾਵੇਂ ਇਕ ਜਰਨੈਲ ਨੇ ਮਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਪ੍ਰੈਜੀਡੈਂਟ ਬਣ ਗਿਆ। ਤਦ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਗਦਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਬੰਨ੍ਹ ਲਈ। ਏਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਰਾਜ ਹੁਣ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਹੈ ਤੇ ਦੱਖਣ 'ਹਰੇਤਾ' ਦੇ ਅਖਤਿਆਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਮਡੋਰੋ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਦਿਨ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਡੋਰੋ ਇਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਗਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦੋ ਬੜੇ ਲੀਡਰ ਪ੍ਰੈਜੀਡੈਂਟ ਕਰਾਨਜ਼ਾ ਅਤੇ ਜਰਨੈਲ ਵੀਯਾ ਹਨ। ਹੁਣ ਉਤਰੀ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਜਰਨੈਲ ਵੀਯਾ ਨੇ ਹਰੇਤਾ ਦੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਹਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਏਸ ਫਤਿਹ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬੜੀ ਧੁਮ ਮਚ ਗਈ। ਹੁਣ ਸ਼ਹਿਰ ਟੋਰੀਓਨ ਲੈਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਤਾ ਦੇ ਕਈ ਜਹਾਜ਼ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਗਏ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸਾਰੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਜਰਨੈਲ ਵੀਯਾ ਦਾ ਜੀਵਨ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਲਿਖਦੇ ਹਾਂ। ਭਾਈ ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਏਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਲੈਣ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਵੀਯਾ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਘਰ ਜੰਮਿਆ ਸੀ। ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਕਰੀਆਂ, ਗਊਆਂ ਚਾਰਦਾ ਤੇ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਬੜਾ ਬਹਾਦਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਵਾਲਾ ਸੀ।

ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਏਸ ਨੂੰ ਸ਼ੇਰ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ੇਰਦਿਲੀ ਨੂੰ ਦਿਖਾਣਾ ਪਿਆ। ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਬੇ-ਲਗਾਮ ਹਾਕਮ ਡਿਆਜ਼ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਡਿਆਜ਼ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਖੋਹ ਲਏ ਸਨ। ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਨ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੂਜੀ ਕੌਮ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਵਿਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਿਸਾਨ ਤਾਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਫਲਾਣੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਾਸਤੇ ਤੂੰ ਏਸ ਦਾ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਏਸ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਮਾਮਲਾ ਦੇਵੀਂ। ਐਹਲਕਾਰ ਬੜੇ ਲਾਲਚੀ ਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸਨ। ਡਿਆਜ਼ ਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਦਸਤੇ ਬਣਾਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਬਾਈ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਆਦਮੀ ਸਿਰ ਚੁੱਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਨੂੰ ਝੱਟ ਫੜ ਲੈਂਦੀ ਸੀ। ਏਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦਾ ਹਾਕਮ ਵੀਆ ਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਨਿਕਾਹ ਪੜ੍ਹਾ ਲਿਆ। ਤਦ ਵੀਆ ਵੀ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਭਾਲਣ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਲੜਕੀ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰ ਸੀ। ਵੀਯਾ ਖੋਜ ਕੱਢਦਾ ਹੋਇਆ ਉਸ ਹਾਕਮ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਧ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਆਇਆ। ਜਦ ਇਹ ਖਬਰ ਡਿਆਜ਼ ਦੀ ਗਵਰਨਿੰਟ ਨੂੰ ਪੁਜੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੜੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸਾਨ ਅਜਿਹੇ ਡਰਾਕਲ ਸਨ ਕਿ ਕਹਿਰ ਤੋਂ ਕਹਿਰ ਦਾ ਜੁਲਮ ਸਹਿ ਕੇ ਕਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਚੁਕਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਵੇਲੇ ਹਾਕਮਾਂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ

ਚੁੱਪ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਵੀਯਾ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਸਜ਼ਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਹਾਕਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਉਸ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਪੈ ਗਿਆ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵੀਯਾ ਨੂੰ ਫੜ ਲਵੋ, ਪਰ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਪੰਛੀ ਨਾ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਪਿੰਡੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾ ਆਇਆ। ਗਵਰਨਿੰਟ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਵੀਯਾ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਂ ਮੁਰਦਾ ਲਿਆਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ 30 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਬਣਿਆ। ਵੀਯਾ ਪਹਾੜੀ ਜਾ ਵੜਿਆ ਤੇ ਗਵਰਨਿੰਟ ਦੇ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬਸ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ, ਕਈ ਸੂਰਮੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥ ਮਿਲ ਗਏ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਈ ਦਸਤੇ ਮਾਰ

ਗਦਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਛਾਪੇ ਜਾਂਦੇ ਅਖਬਾਰ 'ਗਦਰ' ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਫ਼ਾ।

ਦਿੱਤੇ। ਕਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਰੋਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਜ਼ਾਲਮ ਹਾਕਮਾਂ ਅਤੇ ਅਮੀਰ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਸੁਆਦ ਦੇਖਿਆ। ਵੀਯਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੁੱਟ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਦਾਣੇ ਫਲ ਜੋ ਚੀਜ਼ ਮਿਲਦੀ ਸੀ, ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਲੁੱਟ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀਯਾ ਸਭ ਨੂੰ ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੋਕ ਉਸ ਦੀ ਖਾਤਰ ਜਾਨਾਂ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ। ਉਹ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਛਿਪ ਰਹਿੰਦਾ, ਪਰ ਕੋਈ ਉਹਦਾ ਭੇਦ ਨਾ ਦੱਸਦਾ। ਗਵਰਨਿੰਟ ਅਤੇ ਜਗੀਰਦਾਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਵੀਯਾ ਲੁਟੇਰਾ ਹੈ, ਪਰ ਲੋਕ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਵੀਯਾ ਪਰਜਾ ਭਗਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀਯਾ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਗਦਰ ਵਿਚ ਅਨਮੋਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਜਦ ਮਡੋਰੋ ਨੇ ਡਿਆਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁੱਲ੍ਹਮ-ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਗਦਰ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵੀਯਾ ਮਡੋਰੋ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਜਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਰਨੈਲ ਦਾ ਦਰਜਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਵੀਯਾ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕਰਨੈਲ ਤੋਂ ਜਰਨੈਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਵੀਯਾ ਬੜਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਜਰਨੈਲ ਸੀ। ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ਗਰੀਬ ਬੇ-ਇਲਾਮ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਜਿੱਤ ਦੀ ਫੌਜ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਜਾਨ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕੋਈ ਲੜਾਈ ਨਹੀਂ ਹਾਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਾਲਚ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਰੁਪਿਆ ਹੱਥ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਵੈਰ ਨਹੀਂ। ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਜਾਨੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰੇਤਾ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰ ਕੇ ਮੱਛੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਵਾਂਗਾ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੌਗਾਲੇ ਵਿਚ ਵਖਿਆਨ

ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ, “ਓਏ ਪਿਆਰੇ ਦੋਸਤੋ! ਮੈਕਸੀਕੋ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਤੇ ਨਾ ਗਰੀਬ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤਾਂ ਨੇ ਖੋਹ ਲਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਊਗੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇਗੀ।”

ਇਕ ਲੱਖਪਤੀ ਮਿਸਟਰ ਟਰਾਜ਼ ਕਈ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਪਾਸ ਲਿਖੇ ਕਾਗਜ਼ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇਤਨੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਵੀਯਾ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਲਗਾਨ ਨਾ ਦਿਓ। ਹੁਣ ਉਹ ਰਈਸ ਲਾਸ ਏਂਜਲਸ ਦੇ ਪਾਸ ਇਕ ਬਾਗ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਦਰ ਨਾਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਜਾਨ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੂਰੇ ਜ਼ਾਲਮ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੀਯਾ ਨੇ ਇਕ ਬੰਟਨ ਨਵੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਈਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਹਰੇਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਵੀਯਾ ਅਜਿਹੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਕਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਪਰ ਮਾਲਕ ਬਣ ਕੇ ਬੈਠ ਜਾਵੇ ਤੇ ਬਗ਼ੈਰ ਕੰਮ ਕਰੇ ਪੈਸਾ ਕਮਾਏ। ਵੀਯਾ ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਾਜੀ। ਏਸ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕ ਉਸ ਪਰ ਜਾਨਾਂ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਵੀਯਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਖਤ ਪੱਤਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਹੁਣੇ ਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਹਿੰਮਤ ਬਹਾਦਰੀ ਤੇ ਸੱਚੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਵਿਚ ਇਕ ਮਸਾਲ ਹੈ।

ਹਿੰਦੋਸਤਾਨ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਾਲੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਗਦਰ ਕਰ ਕੇ ਜਰਨੈਲ ਬਣਨ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਦਾ ਸਰਵਣ ਪੁੱਤਰ !

ਸਤਿਯੁਗੀ ਬੰਦੇ

ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਭਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਧਰੋਹਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਣਹੋਈ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜ਼ੋਰਾਵਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਖੁਦਗਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਚੌਧਰ ਵਾਸਤੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਉਰਦੂ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ ਲਿਪੀਆਂ ਵੀ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ, ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲ ਤੇ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਟਾਂਕ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਕੁਝ ਦਹਾਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਦੇਸ-ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਉਜੜ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਆ ਟਿਕੇ ਲੱਖਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਇਹਦੇ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ

ਫੋਨ: 01191-1142502364

ਨੈਣ-ਨਕਸ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਹੋ ਗਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਿੰਸੇ ਆਏ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬੇਘਰ-ਬੇਦਰ ਹੋ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਉਘੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਇਕ ਮੁੱਖ ਜਾਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਵਧਦੀ-ਫੈਲਦੀ 'ਪੰਜਾਬੀ ਦਿੱਲੀ' ਵਿਚ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਆ ਵਸੇ ਅਨੇਕ ਇਧਰਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਸਦਕਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸਰੂਪ ਹੋਰ ਬਹੁਤਾ ਉਭਰ-ਨਿੱਖਰ ਆਇਆ। ਇਕ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹਾ ਆਇਆ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਮੋਹਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਕਲਮ ਦਾ ਜੌਹਰ ਦਿਖਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੀ ਦੇਣ ਅਨਮੋਲ ਰਹੀ। ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਛਪਦੇ ਤ੍ਰੈਮਾਸਕ, ਮਾਸਕ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਸਪਤਾਹਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ-ਰਸਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਰਹੀ।

ਪਰ ਇਸ ਸਾਹਿਤਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਅਹਿਮ ਪੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ, ਵਿਦਿਅਕ-ਅਕਾਦਮਿਕ ਪੱਖ। ਸਕੂਲ-ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਮਾਧਿਅਮ ਵਜੋਂ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਅਹਿਮ ਵਿਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ। ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾਕਾਰੀ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ-ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦਾ ਜੋਰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ ਪਰ ਫਿਰਕੂ-ਸਿਆਸੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਕੋੜੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ, ਫਿਰਕੂ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੱਖ ਪਛਾਣਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਾਸਤੇ ਵਿਦਿਅਕ-ਅਕਾਦਮਿਕ ਖੇਤਰ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਸੀ ਜਿਥੇ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਰਾਹ ਰੋਕਣ ਦੀ ਗੰਦੀ ਖੇਡ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਖੇਡ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਖੇਡ ਖੇਡੀ ਵੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਆਪਣੀ ਮਾਤਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਮੋੜਨ ਲੱਗੇ।

ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਕੂਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲਗਿਆ ਜੋ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਧਣ ਲਗਿਆ। ਨੇਮਾਂ ਨੂੰ ਬੇਅਸਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਲਗਿਆ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ

ਬੋਲੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪਛਾਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਮਕ ਪਛਾਣ, ਪਰੰਤੂ ਸਵਾਰਥੀ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਿਤਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿਤਾ। 'ਕੋਈ ਹਰਿਆ ਬੂਟ ਰਹਿਓ ਰੀ' ਦੀ ਉਕਤੀ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਢੁਕਦੇ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਜਿਊੜੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਖੁਦ ਮਾਂ ਬੋਲ ਨਾਲ ਵਫਾ ਨਿਭਾਈ ਸਗੋਂ ਇਸ ਖਾਤਰ ਜਦੋ-ਜਹਿਦ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਇਕ ਜਿਊੜਾ ਹੈ-ਐਨ ਆਰ ਗੋਇਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਤਰ ਹਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੁੱਧ ਸਮੇਂ "ਸਾਥੀਓ, ਹੱਲਾ ਬੋਲੋ" ਦੀ ਲਲਕਾਰ ਮਾਰੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਦੇ ਇਸੇ ਸਰਵਣ ਪੁੱਤਰ ਬਾਰੇ ਸ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਨੇ ਇਹ ਲੇਖ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਬੜੀ ਜਦੋਜਹਿਦ ਨਾਲ ਇਹ ਨੇਮ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਕਿਸੇ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਛੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਾ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਮਲ ਵਿਚ ਇਹ ਹੋਣ ਲਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਾ ਮੰਗਦਾ, ਉਹਦੀ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੋਰ ਆ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਤੈਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਉਹਨੂੰ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਲਾ ਹੈ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਤੂੰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣ ਲੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਚਲਿਆ ਜਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਿੱਲੀ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਘਰੋਂ ਦੂਰ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਲੇ ਸਕੂਲ ਤੱਕ ਆਵਾਜਾਈ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਦਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਕੂਲੀ ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਬਿਨਾਂ-ਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਰਨੀ ਨੂੰ ਪੰਨ ਕਹਿਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਲੰਮੀ, ਔਖੀ, ਬੇਗਰਜ਼ ਅਤੇ ਅਕਾਊ-ਬਕਾਊ ਲੜਾਈ ਅੱਕੇ-ਬੱਕੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਹੌਸਲੇ, ਹਿੰਮਤ, ਸਬਰ ਤੇ ਠਹੁੱਮੇ ਨਾਲ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਤੇ ਸਿਰਤੀ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਇਕ ਨਾਂ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਹੈ ਐਨ.ਆਰ. ਗੋਇਲ। ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਸਰਗਰਮ ਨਾ ਹੋਇਆ ਸਗੋਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿਚ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਉਹਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਹੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਗੁਆਂਢੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਥੋਂ ਡੇਢ ਕੁ ਸਾਲ ਵੱਡਾ ਲਗਭਗ ਮੇਰਾ ਹਾਣੀ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਪਿੰਡ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਕੋਹ ਵਾਟ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਵਿਰਲੇ-ਟਾਂਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਜਿਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਕੂਲ ਹੁੰਦਾ ਵੀ ਸੀ, ਉਹ ਆਮ ਕਰਕੇ ਚਾਰ ਜਮਾਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਸਕੂਲ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਚਾਰ ਜਮਾਤਾਂ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਰ ਜਾਂਦੇ। ਵਿਦਿਆ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਉਸ ਜਮਾਨੇ ਵਿਚ ਅਗਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਾਸਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਦੇ ਸਕੂਲ ਕੋਟ ਭੇਜੇ! ਘਰ-ਵਾਲੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰ ਆਖਦੇ, "ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ। ਹੋਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤੂੰ ਕੀ ਡੀ.ਸੀ. ਲੱਗਣੈ। ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ-ਸ਼ਹਰ ਭੇਜਣਾ।" ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਕਦਰ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਮਿਡਲ ਜਾਂ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕਰਦੇ।

ਗੋਇਲ ਨੇ ਤੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਰਾਮਪੁਰਾ ਫੂਲ ਦੇ ਸਟੇਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨੇ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਸਟੇਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਦਾ ਰਾਹ ਫੜ ਲਿਆ। ਸਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੋਈ ਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਧਰਤੀ ਉਤੇ, ਸੋਵੀਅਤ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੇਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਚ। ਮੈਂ ਮਈ 1967 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਆਇਆ ਤਾਂ ਗੋਇਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੋਈ ਸਾਢੇ ਦਸ ਸਾਲ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ-ਵਾਸੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਬੰਬ ਨਾਲ ਉਹ ਮੇਰੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਕ ਦਿਨ ਇਕ ਲੇਖਕ ਮਿੱਤਰ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਇਕ ਪੁਸਤਕ ਮੇਰੇ ਤੱਕ ਪੁਜਦੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਜਿਉਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਭੂਗੋਲ-ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਏ, ਬਚਪਨ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਦੋਵਾਂ ਦਿਲਾਂ

ਵਿਚ ਲਗਰਾਂ ਛੱਡਣ ਲੱਗੀ। ਪਰ ਇਸ ਪੁਰਾਣੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਨਵੀਂ-ਨਰੋਈ ਸੁਰਜੀਤੀ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਗੋਇਲ ਲਈ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਜੋ ਉਹਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਧੁਰਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਦਿੱਲੀ

ਵਿਚ ਲਿਖੋ।" ਮੈਂ ਇਕਦਮ ਬੋਲਿਆ, "ਹਾਂ, ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਮੈਥੋਂ ਜੋ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਜਾ ਸਕਿਆ, ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਿਆ ਕਰਾਂਗਾ।" ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ

ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਿੱਤਰ ਐਨ ਆਰ ਗੋਇਲ ਨਾਲ

ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਤਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਥਾਨ! ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਬੋਲਿਆ, "ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਇਕ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਏ ਹੋ। ਉਸ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਦਿੱਕਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਖਿਆ ਕਰੋ।"

ਮੈਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, "ਗੋਇਲ ਜੀ, ਸਾਡਾ ਰਸਾਲਾ ਰੂਸੀਆਂ ਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਦੇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਛਪਦਾ।" ਉਹ ਮੇਰੀ ਨਾਂਹ ਨਾਲ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਬੜੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਉਹਨੇ ਮੈਥੋਂ ਮੰਗੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦਾ ਰੂਪ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ, "ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਲੇਖਕ ਤਾਂ ਹੋ ਨਾ, ਆਪਣੇ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ-ਰਸਾਲਿਆਂ

ਗਿਆ। ਉਹਦੀ ਮੁੱਖ ਪਛਾਣ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲਈ ਦਿਨ-ਰਾਤ ਦਾ ਸੰਗਰਾਮੀਆ ਹੋਣਾ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਦਿੱਲੀ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ, 1965 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਲੱਗਿਆ ਗੋਇਲ ਤੀਹ ਸਾਲ ਤੱਕ ਮਾਣਯੋਗ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਤਾਂ 1995 ਵਿਚ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਮਾਈ ਦਾ ਲਾਲ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸਵਾਸ ਹਨ ਤਦ ਤੱਕ ਉਹ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਉਹਦਾ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਇਸੇ ਪਾਸੇ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੀ ਸਰਗਰਮ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਬਣੀ ਸੰਸਥਾ 'ਪੰਜਾਬੀ ਹੈਲਪਲਾਈਨ' ਉਸ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ

ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਮੇਲਾ ਹੋਈ

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੩
ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਮੇਲਾ ਹੋਈ॥
ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵੈ ਸੋਈ॥
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭ ਬਿਧਿ ਆਪੇ ਜਾਣੈ॥
ਹੁਕਮੇ ਮੇਲੇ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੈ॥੧॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੈ ਭਇ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਜਾਇ॥
ਭੈ ਰਾਚੈ ਸਚ ਰੰਗਿ ਸਮਾਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸੁਭਾਇ॥
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਰਾ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਇ॥
ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ॥
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਬਖਸੈ ਬਖਸਣਹਾਰੁ॥੨॥
ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਭ ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਹੋਇ॥
ਮਨਿ ਨਿਰਮਲਿ ਵਸੈ ਸਚੁ ਸੋਇ॥
ਸਾਚਿ ਵਸਿਐ ਸਾਚੀ ਸਭ ਕਾਰ॥
ਉਤਮ ਕਰਣੀ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰ॥੩॥
ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਚੀ ਸੇਵਾ ਹੋਇ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਛਾਣੈ ਕੋਇ॥
ਜੀਵੈ ਦਾਤਾ ਦੇਵਣਹਾਰੁ॥
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ॥੪॥

ਗੁਰਦੇਵ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਹੇ ਭਾਈ! ਜੇ ਗੁਰੂ ਮਿਲ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਮਿਹਰਵਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਵੀ ਮਿਲਾਪ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਆਪੇ ਮੇਲਿ ਮਿਲਾਵੈ ਸੋਈ, ਉਹ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੀ ਜੀਵ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ; ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਭ ਬਿਧਿ ਆਪੇ ਜਾਣੈ, ਉਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਹੀ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰਸਤੇ ਜਾਣਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹ ਜੀਵ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੈ ਭਇ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਜਾਇ॥
ਭੈ ਰਾਚੈ ਸਚ ਰੰਗਿ ਸਮਾਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਹੇ ਭਾਈ! ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭੈ ਅਦਬ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਜੀਵ ਦੀ ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਵਾਲੀ ਭਟਕਣਾ ਤੇ ਸਾਰੇ ਡਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਜੀਵ ਆਪਣੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਅਦਬ ਸਤਿਕਾਰ ਵਿਚ ਮਸਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਸਦਾ ਹੀ ਅਟੱਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਰੰਗ ਵਿਚ ਸਮਾਇਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸੁਭਾਇ॥
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਭਾਰਾ ਕੀਮਤਿ ਨਹੀ ਪਾਇ॥
ਸਬਦਿ ਸਾਲਾਹੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰੁ॥
ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਬਖਸੈ ਬਖਸਣਹਾਰੁ॥੨॥

ਹੇ ਭਾਈ! ਜੇ ਗੁਰੂ ਮਿਲ ਪਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮਿਹਰਵਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਉ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੂ ਤਾਂ ਬੇਅੰਤ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜੀਵ ਉਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ, ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੁਨਿਆਵੀ ਦੌਲਤ ਦੇ ਵੱਟੇ ਪ੍ਰਭੂ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਜੀਵ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ ਜਾਂ ਪਾਰਾਵਾਰ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰਭੂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣਾਵਰ ਬਖਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਸਭ ਮਤਿ ਬੁਧਿ ਹੋਇ॥
ਮਨਿ ਨਿਰਮਲਿ ਵਸੈ ਸਚੁ ਸੋਇ॥

ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਿਆਨ

ਸਾਚਿ ਵਸਿਐ ਸਾਚੀ ਸਭ ਕਾਰ॥

ਉਤਮ ਕਰਣੀ ਸਬਦ ਬੀਚਾਰ॥੩॥

ਹੇ ਭਾਈ! ਜੇ ਗੁਰੂ ਮਿਲ ਪਵੇ ਤਾਂ ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਤਮ ਬੁੱਧੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਫਿਰ ਜੀਵ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਉਹ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਮਿਹਰਵਾਨ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੱਚਾ ਮਾਲਕ ਜੀਵ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਚੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਿਫਤ ਸਾਲਾਹ ਹੀ ਉਸ ਜੀਵ ਦੀ ਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਰਨੀ ਉਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਉਹਦੇ ਅੰਦਰ ਟਿਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰ ਤੇ ਸਾਚੀ ਸੇਵਾ ਹੋਇ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਪਛਾਣੈ ਕੋਇ॥
ਜੀਵੈ ਦਾਤਾ ਦੇਵਣਹਾਰੁ॥
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਲਗੈ ਪਿਆਰੁ॥੪॥
ਉਸ ਸਦਾ ਅਟੱਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸੱਚੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਗਤੀ ਗੁਰੂ ਪਾਸੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਜੀਵ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੇ ਨਾਨਕ! ਜਿਸ ਵਡਭਾਗੇ ਜੀਵ ਦਾ ਪਿਆਰ ਉਸ ਮਿਹਰਵਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਜੀਵ ਨੂੰ ਅਟੱਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਭ ਦਾਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭੂ ਸਦਾ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉਤੇ ਜਿਉਂਦਾ ਜਾਗਦਾ ਕਾਇਮ ਬੈਠਾ ਹੈ।

-ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ
ਫੋਨ: 916-687-3536

ਵਿਅੰਗ

ਫੋਨ ਟੇਪਿੰਗ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਯਾਰ ਵੀ ਹੁਣ ਖੁਦ ਨੂੰ ਬਿਜ਼ੀ ਕਹਾਉਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਕਰਦਾ। ਤੇਜ਼ੀ ਫੜ ਗਏ ਨੇ ਝੁੱਟੇ ਕੇਸ ਬਣਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਕਰਦਾ। ਦੇਸ਼ ਧੌਹ ਦਾ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕੇਸ ਬਣ ਜਾਏ ਹੁਣ ਨਾ ਫੰਡ ਭਿਜਵਾਉਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਕਰਦਾ। ਦੁਖੀ ਜੱਟ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਤਪੇ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਖਾਕੀ ਜਾਮ ਫਲਕਾਉਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਕਰਦਾ। ਸਿੱਖ ਸਿੱਖ ਦੀ ਦਾਹੜੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਵੇ ਖਬਰੀ ਫੋਟੋ ਛਪਾਉਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਕਰਦਾ। ਜੇਸ਼ ਵੇਖ ਕੇ ਬਾਡੀਗਾਰਡ 'ਗਿੱਲ' ਦਾ ਕੰਧ ਤੋੜ ਭਜਾਉਣ ਦੀ ਕਾਹਲ ਕਰਦਾ।

-ਜੁਗਰਾਜ ਗਿੱਲ, ਸ਼ਾਰਲਟ
ਫੋਨ: 704-259-6693

ਵਾਪਸੀ-4

ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਵਤਨ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਲੰਮੀ ਕਹਾਣੀ

ਪੂਰਬੀ ਯੂਰਪ ਵਾਸਤੇ ਮਦਦਗਾਰ ਟੀਮ ਪੱਛਮ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਇਹ ਲੋਕ ਨੌਜਵਾਨ ਸਨ, ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਦਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੀਨ, ਆਜ਼ਾਦ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਸਦਕਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਅਤੇ ਇਸ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਵੀ ਸਾਹ ਲੈਣ, ਵਾਸਤੇ ਉਦਮ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੱਛਣ ਸਨ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰੇ, ਗੈਰ ਸੰਜੀਦਾ, ਹਠੀ ਅਤੇ ਹੰਕਾਰੀ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕੰਮ ਆਈ। ਹਰਜ਼ਲ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ਖਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਮੀਆਂ-ਖੂਬੀਆਂ ਸਨ; ਜੋ ਕਾਰਲਾਇਲ ਵੀ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹੀਰੋ ਐਂਡ ਹੀਰੋ ਵਰਸ਼ਿਪ' ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਰੀਦ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਇਕ ਸਮਝਦੇ ਸਨ, ਖੁਦ ਨੂੰ ਉਹ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਕਾਰਲਾਇਲ ਅਨੁਸਾਰ: ਇਤਬਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜੇ ਹੀਰੋ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਬੋਤਮ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲਾਸਾਨੀ ਇਨਸਾਫ ਦਏਗਾ। ਉਸ ਮਰਦ ਅਗੰਮਤੋਂ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਅਤੇ ਤਾਬਿਆਦਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਰੌਸ਼ਨ ਭਵਿੱਖ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿੱਡਾ ਕੱਦਾਵਰ ਹੈ, ਓਨੀਆਂ ਹੀ ਪਰਬਤ ਜਿੰਡੀਆਂ

ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ

ਫੋਨ: +91-94642-51454

ਗਲਤੀਆਂ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਵੀ ਕਲਿਆਣ ਉਸੇ ਸਦਕਾ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ, ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ, ਡਾਵਾਂਡੋਲ ਗੁਲਾਮ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਤੋਰ ਲਿਆ, ਤਦ ਇਹ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਸਿਆਸੀ ਹਨੇਰੀ ਬਣ ਗਈ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਦੁਚਿਤੀ ਦੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਟੁੱਟ ਗਈਆਂ। ਉਹ ਕੇਵਲ 8-9 ਸਾਲ ਪਬਲਿਕ ਵਿਚ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਰਿਹਾ, 44 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਚੱਲ ਵਸਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਵਿਛਾਈ ਪਟਤੀ ਉਪਰ ਦੌੜਿਆ ਇਜ਼ਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ।

ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਰਮਨ ਨਾਗਰਿਕਤਾ 'ਤੇ ਫਖ਼ਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬਿਆਨਦਾ, ਗੈਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦੀ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ, ਵਧਾ-ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀ, ਜਰਮਨ ਧਰਤੀ ਉਪਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹ ਘੁਟਣ ਲੱਗਾ ਹੈ; ਕਿਹਾ ਕਰਦਾ, ਇਸੇ ਕਰ ਕੇ ਇਲਾਜ ਇਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੜ੍ਹ ਲੱਭ ਗਈ ਹੈ।

ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਬੇਟਾ ਸੀ। 18 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰੇ ਭੈਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ ਉਮਰੇ ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਆਜ਼ਾਦ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਹਰਜ਼ਲ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਇਕਾਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲੱਗਾ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਹਰ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ। ਪੈਸੇ-ਟਕੇ ਪੱਖੋਂ ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਤਜਰਬੇ ਦੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਕੱਢਣਾ ਹੈ, ਪਿਤਾ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੇ ਦਿੱਤੇ।

ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਅਦਾਰੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਛਾਣ ਕੇ ਉਸ ਵਾਸਤੇ ਖਾਸ ਆਸਾਮੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਕੇ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਤੇ ਲੇਖ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸਨ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਬੌਧਿਕ ਤੀਖਣਤਾ ਅੱਗੇ ਝੁਕ ਜਾਂਦੇ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੇ ਰਤਾ ਕੁ ਸਰਕਾਰੀ ਪਾਲਿਸੀ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲੇ, ਸਰਕਾਰ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਛਪਾਈ ਦਾ ਖਰਚਾ ਝੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਹਰਜ਼ਲ ਦੇ ਜਿਸ ਮੁਢਲੇ ਲੇਖ ਦਾ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ, ਉਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਸੀ- ਯਹੂਦੀ ਸਵਾਲ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ। ਇਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਪੌਪ ਪਾਸ ਜਾ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਕਾਫਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਸਤੇ ਚਰਚ ਵੱਲ ਤੁਰਨ। ਯਹੂਦੀ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਸਮੇਤ ਮੈਂ ਸਤਕ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖਲੋਵਾਂਗਾ। ਐਤਵਾਰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਇਹ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰਸਮ ਦੇਖੇ। ਵੱਜਦੀਆਂ ਘੰਟੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਕਾਰਵਾਂ ਸੇਂਟ ਸਟੀਫਨ ਦੇ ਚਰਚ ਵੱਲ ਤੁਰੇ; ਜਿਵੇਂ ਹੁਣ ਤਕ ਤੁਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਂ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਸ਼ਰਮਿੰਦਗੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਨਾ ਤੁਰਨ, ਫਖ਼ਰ ਨਾਲ ਸਿਰ ਉਚਾ ਕਰ ਕੇ, ਛਾਤੀ ਤਾਣ ਕੇ ਚੱਲਣ। ਯਹੂਦੀ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਪੁਜਾਰੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇਖਦੇ ਰਹਿਣ ਤਾਂ ਇਸ ਜਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਧੁੰਮਾਂ ਪੈ ਜਾਣ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਜਸ਼ਨ ਪੂਰਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੇ ਜਲੌਅ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇ। ਯਹੂਦੀ ਮਸਲੇ ਦਾ ਇਹ ਸਰਬ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੱਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਰਜ਼ਲ ਨਾਮ ਦਾ ਇਹ ਬੰਦਾ ਯਹੂਦੀ ਸਟੇਟ ਲੱਭਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿਚਿਤਰ ਦਿਲਚਸਪ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਇਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਜ਼ਿਓਨਿਜ਼ਮ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਸੁਣਿਆ ਹੋਵੇ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਇਕ ਦਿਨ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀ ਸਭ ਦੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣਾ ਬੇਰੀਆ-ਬਿਸਤਰ ਚੁੱਕਣਗੇ ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਨਬੀ ਦੇਸ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਸਤੇ ਤੁਰ ਪੈਣਗੇ। ਸੱਜਣੇ ਤੇ ਸਹੇਲੀਓ! ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਦਾ ਦਿਲ ਦੁਖਾਉਣ ਦਾ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਯਹੂਦੀ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਲੋਪ ਹੋ ਗਏ, ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਮਜ਼ਾਕ ਕਿਸ ਦਾ ਉਡਾਇਆ ਕਰੋਗੇ? ਫਿਰ ਕਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ੇਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਹੋਇਆ ਕਰੇਗਾ? ਮਸਖਰਿਆਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ ਨੀਰਸ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣਗੇ?

ਹਰਜ਼ਲ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ: ਮੈਂ ਨਾਟਕ ਲਿਖਿਆ। ਪਾਤਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰਿਹਰਸਲ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਇੰਨੀ ਮਿਹਰਬਾਨ ਹੋ ਗਈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਖੇਡਣ ਉਪਰ ਪਾਬੰਦੀ ਲਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫਲਾਪ ਹੋਣੋਂ ਬਚਾ ਲਿਆ।

ਫਰਾਂਸੀਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ: ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਸੀ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀਤਾਂ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਇਥੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਲੋਕ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਯਹੂਦੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ! ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਕਲ ਫਰਾਂਸੀਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਆਏਗੀ?

ਇਕ ਹੋਰ ਲਿਖਤ: ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ, ਫਰਾਂਸੀਸੀ

ਲੋਕ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦਮ ਜਾਤ ਵਿਚੋਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਯਹੂਦੀ ਦੀ ਜੇਬ ਖਾਲੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲਿਸ਼ਕਦੀਆਂ ਸੂਹਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਈਰਖਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਦ ਇਹ ਅੱਖਾਂ ਸਦਾ ਲਈ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਤਾਂ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਡੇ ਈਸਾਈ ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦਫਨਾ ਦਿਉ। ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਪੂਰਾ ਮਿਲਵਰਤਣ। ਕਬਰਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦੇਖੇ, ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕਿੰਨਾ ਸਤਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਫਿਰ ਸੋਚੋ, ਜਿਉਂਦੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਈਸਾਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਦਰ ਕਰਦੇ ਹੋਣਗੇ, ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ।

ਆਪਣੀ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ, ਕਿਸੇ

‘ਯਹੂਦੀ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ’ ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਹਿਲਜ਼ਲ ਹੋਈ। ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ- ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੌਕਰੀਓਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ, ਤੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਹ। ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ- ਇਕ ਹੋਰ ਲੇਖ ਲਿਖ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਹੋਵੇ। ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲਾਂ ਆਖਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਗੁਸਤਾਖੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ, ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਦਿੱਤੀ- ਹੁਣ ਤੱਕ ਚਿੰਤਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਲੱਛਣ ਲੱਭਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਇਲਾਜ ਲੱਭਿਆ ਹੈ। ਲੇਖ ਦੀਆਂ 17 ਐਡੀਸ਼ਨਾਂ ਹਰਜ਼ਲ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ 1896 ਤੋਂ 1904 ਤਕ ਛਪ ਕੇ ਵਿਕ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ।

ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਕਰ ਸਕਾਂਗਾ ਕਿ ਨਾ, ਨਹੀਂ ਪਤਾ। ਸੁਫਨੇ ਵਰਗਾ ਹੈ ਇਹ। ਜਿਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ, ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੁਰਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮੋਢੇ ਉਪਰ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਾਸੇ-ਹੀਣੀ ਲਿਖਤ ਦੇਖ ਕੇ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾਲ ਮੁਸਕਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਬੇਚੈਨ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਝੁਮਣ ਵੀ ਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਪਿਤਾ ਨੇ 30 ਸਾਲ ਦੇ ਹਰਜ਼ਲ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਅਮੀਰਾਂ, ਰਸੂਖਵਾਨ ਬੰਦਿਆਂ ਉਪਰ ਆਸ ਨਾ ਰੱਖੀ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੀ, ਆਮ ਆਦਮੀ ਵਾਸਤੇ ਲਿਖੀ। ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹੇ-ਬਗਾਹੇ ਅਹਿਸਾਸ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਰਹੀ ਕਿ ਤੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ; ਕਿ ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਨਹੀਂ। ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ ਤੇਰੀ ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਯਹੂਦੀ ਸਟੇਟ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਕੋਲ ਜਾਵੇਗਾ, ਤੈਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ।

ਲੰਮਾ ਲੇਖ 'ਯਹੂਦੀ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ' ਛਪਿਆ ਤਾਂ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਹਿਲਜ਼ਲ ਹੋਈ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਦੋਸਤਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੈਨੂੰ ਨੌਕਰੀਓਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ, ਤੂੰ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਹ। ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਅਸਤੀਫਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਇਕ ਹੋਰ ਲੇਖ ਲਿਖ ਜਿਸ ਵਿਚ ਭੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸੋਧ ਹੋਵੇ। ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੈਂ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਭੁੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਭੁੱਲਾਂ ਆਖਦੇ ਹੋ, ਉਹ ਗੁਸਤਾਖੀਆਂ ਹੋ

ਸਕਦੀਆਂ, ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਮਾਲਕ ਚੁੱਪ। ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਦਿੱਤੀ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਚਿੰਤਕ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਲੱਛਣ ਲੱਭਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਇਲਾਜ ਲੱਭਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਦੀਆਂ 17 ਐਡੀਸ਼ਨਾਂ ਹਰਜ਼ਲ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ 1896 ਤੋਂ 1904 ਤਕ ਛਪ ਕੇ ਵਿਕ ਚੁੱਕੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਵਾਕ ਸਨ: ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾ ਜਤਾਉ। ਮੈਨੂੰ ਦਾਨੀ ਅਮੀਰ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਲਗਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਯਹੂਦੀ ਮੰਗਤੇ ਹੋ ਜਾਣ। ਰੱਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਯਹੂਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਲਾਮ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਜੜ ਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਚੰਗਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੂਚ ਕਰਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ

ਹਰਜ਼ਲ

ਈਸਾਈ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਣਗੇ ਤੇ ਵਧੀਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਆਵੇਗੀ। ਨਵੀਂ ਥਾਂ ਰਾਸ ਨਾ ਆਈ, ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ ਜਿਹੜੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਦਰ ਕਰਿਓ, ਜਿਵੇਂ ਸਭਿਅਕ ਕੌਮਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੀ ਗੱਲ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਨਾ ਸਮਝ ਆਈ, ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ; ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਮਝ ਲਵੇਗੀ। ਜਿਹੜੇ ਯਹੂਦੀ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਦੇਸ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗਾ।

ਹਰਜ਼ਲ ਦੇ ਮਨ ਉਪਰ ਆਪਣੇ ਹਮਧਰਮੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨ: ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹਰ ਥਾਂ ਤ੍ਰਿਸਕਾਰਿਆ ਕਿਉਂ ਜਾਂਦੇ? ਹੋਇਆ ਇਹ ਕਿ ਭਾਰੀ ਦਬਾਉ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੱਧ ਯੁਗ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀ ਵੱਡੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਿਚ ਜਜ਼ਬ ਨਾ ਹੋਏ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਅਮੀਰ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਬੇਚੈਨ ਹਨ। ਮੱਧਵਰਗ ਵਿਚ ਉਤਸੁਕਤਾ ਹੈ, ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ। ਹੇਠਲਾ ਤਬਕਾ ਘੋਰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਕਾਰਨ ਇਹ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਰਮਿਆਨੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ, ਅੱਗੇ ਜਾਈਏ ਕਿ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜੀਏ। ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਇਕ ਤੋਂ ਮਾਰ ਖਾਧੀ। ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੇ ਸਾਡੀ ਸਲਾਹ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸਾਨੂੰ ਇਕਜੁਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਦਫਾ ਹੋਵੇ। ਦਫਾ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ

ਲਗਦਾ, ਜਾਈਏ ਕਿਥੇ? ਜਦੋਂ ਯਹੂਦੀ ਭੁੱਬਣ ਲਗਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹਕੂਮਤਾਂ ਦੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਨਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗਣ, ਨੋਟਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਰੀਆਂ ਭਰਨ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਸੁਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਖਾਤਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਘੁਲ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਬੁਰਾ ਹੋਵੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਜੋ ਇਸ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਜੜ-ਉਖੜ ਕੇ ਇਹ ਇੰਨੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਫਿਰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਈਰਖਾਲੂ ਗੁਆਂਢੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਉਜਾੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਇਕੋ ਹੱਲ ਹੈ, ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ, ਬੋਕ ਵਿਚ ਉਜੜ ਜਾਣ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ ਨਹੀਂ, ਇਕ ਦੇਸ ਵਿਚ ਵੱਸਣ।

ਉਸ ਦੀ ਸਟੇਟ ਦਾ ਨਕਸ਼ਾ ਨੁਕਸ ਰਹਿਤ ਹੈ, ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਹਰ ਪੱਖ ਸ਼ਾਨਦਾਰ। ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ ਘੱਟ ਪੈਸਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਯਹੂਦੀ ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ ਆਪਣੀ ਹੁਣ ਤਕ ਦਬੀ ਪਈ ਕਲਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਗੇ। ਵਸੋਂ ਬਾਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਘਿਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਹਰ ਬਸਤੀ 'ਚ ਉਚਾ ਮੰਦਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਦੂਰੋਂ ਦਿਸੇ... ਮੰਦਰ ਸਦਕਾ ਜੀਵਨ ਬਚ ਸਕੇਗਾ। ਮਜ਼ਬੂਰ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਜਬਰਨ ਨਹੀਂ ਵਸਾਵਾਂਗੇ, ਮਾਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ ਗਾਚੀ ਕੱਢ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਉਪਜਾਊ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਬੂਟਾ ਫੈਲਦਾ ਹੈ, ਯਹੂਦੀ ਇਉਂ ਫੈਲਣਗੇ।

ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸ ਵਾਸਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦਾ ਦੇਸ ਨਹੀਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ। ਉਸ ਨੇ ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ, ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਨਾਮ ਸੁਝਾਏ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਯਹੂਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰੇ, ਕਿਥੇ ਵਸਣਾ ਠੀਕ ਰਹੇਗਾ! ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਦੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਦੇਸ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਯਹੂਦੀ ਦੇਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਬਣਾਉਣਗੇ ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਮਨ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚ ਵਸਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ ਉਥੇ ਬੰਜਰ ਪਥਰੀਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ ਤੇ ਯੂਰਪੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਯੋਗ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਨਬੀ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਇਥੋਂ ਦੀ ਸਖਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਸੁਖਦਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਰਕੀ ਦੀ ਮਾਇਕ ਹਾਲਤ ਮਾਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੁਲਤਾਨ ਸਾਨੂੰ ਵਸਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਏ, ਅਸੀਂ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਇਕ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਖਤ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ, ਮੈਂ ਹਵਾ ਵਿਚੋਂ ਤਿਣਕੇ ਫੜ-ਫੜ ਆਲੂਣਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਦਾ ਯਹੂਦੀ ਸਵਾਲ ਵਾਲਾ ਲੇਖ ਛਪਿਆ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਮੇਰੀ ਆਲੋਚਨਾ ਧਨਾਢ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਤੁਰੀ ਹੈ, ਉਹ ਦੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਯਹੂਦੀ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਿਖਤ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਲਿਓਨ ਨੇ ਸਮਰਥਨ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ: ਤੇਰੀ ਲਿਖਤ ਦੇ ਵਾਰ ਪੜ੍ਹੀ, ਕਲਾਸਿਕ ਰਚਨਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਹੁਣ ਤਕ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਸਤਰ ਨਾ ਲਿਖੀ ਹੁੰਦੀ, ਅੱਗਿਉ ਇਕ ਸਤਰ ਵੀ ਨਾ ਲਿਖੇ, ਤੂੰ ਵੱਡੇ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਸਰਬ ਕਾਲ ਵਿਚ ਬਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਾਕਤਵਰ ਦਲੀਲ ਕਿਸ ਸੁਹਜ ਅਤੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਤੋਬੇ ਸਿੱਖੇ। ਤੂੰ ਜਰਮਨ ਲੇਖਕ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਤਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੀਆਂ ਦੱਬੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਤੇਰੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ। ਲਿਖਤ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਅਸਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੁੰਦੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਅਜੇ ਕਹਿ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਤੂੰ ਅਸਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੋ ਗਿਐਂ।

ਸਨਾਤਨੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ: ਹਰਜ਼ਲ ਮੁਤਾਬਕ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚ ਵਸ ਜਾਓ ਭਾਵੇਂ ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ ਵਿਚ, ਇਕੋ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਹੜਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤੋਂ ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਿਖਾਏਗਾ?

ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਥੋੜ੍ਹੀ-ਥੋੜ੍ਹੀ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦਦੇ ਗਏ, ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭਾਅ ਵਧ-ਵਧ ਕੇ ਅਸਮਾਨ ਛੋਹਣ ਲੱਗਣਗੇ, ਸਾਡੀ ਖਰੀਦ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁੱਕ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਉਪਰ ਸਿਆਸੀ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੱਕ ਜਤਾਇਆ ਤਾਂ ਸੰਸਾਰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ।

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਸਫੇ 'ਤੇ)

ਯੋਰੋਸ਼ਲਮ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਭੂਮੀ ਉਪਰ ਆਪਣਾ ਧਰਮੀ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਸਾਨੂੰ ਮੰਦਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਹੱਕ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਮਨਾ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਲੇਖ ਛਪਣ ਤੋਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਬੋਦਨਹੀਮਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਪਿਛੋਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਜਾਣ ਗਿਆ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਨਾਇਕ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਕੂਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਟਰਾਇ ਦਾ ਹੀਰੋ ਹੈਕਟਰ ਲਗਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਹਰਜ਼ਲ। ਸਖਤੀ ਤੇ ਨਰਮਾਈ, ਹਮਦਰਦੀ ਤੇ ਹੌਸਲਾ; ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਉਤਮ ਗੁਣ ਹਨ।

ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ, ਤੁਹਾਡਾ ਕਿਸੇ ਦੇਸ ਉਪਰ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ? ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਮੇਰਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਯਹੂਦੀ ਸਟੇਟ ਕਾਇਮ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਹੋਵੇ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹੋਵੇ, ਵਿਧਾਨ ਹੋਵੇ, ਅਫਸਰ ਹੋਣ, ਪਰਜਾ ਹੋਵੇ; ਮਤਲਬ, ਆਧੁਨਿਕ ਸਟੇਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਣ-ਲੱਛਣ ਹੋਣ।

ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਹਰਜ਼ਲ ਤੁਰਕੀ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ, ਫਰਾਂਸ, ਜਰਮਨੀ, ਇੰਗਲੈਂਡ ਅਤੇ ਰੂਸ ਦੀਆਂ ਹਕੂਮਤਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਮਨੋਰਥ ਦੀ ਸਿੱਧੀ ਵਾਸਤੇ ਰਾਬਤਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, ਹਰਜ਼ਲ ਦੀ ਵਿਉਂਤ ਸਾਰੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚੋਂ ਉਜਾੜ ਕੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਯਹੂਦੀ ਜੇ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇਖੋਗੀ ਤੇ ਕਹੋਗੀ, ਇਹ ਜਿਹੜੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਮਾਤਭੂਮੀ ਦੇ ਦੇਸ ਭਗਤ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਸਨ, ਗੱਦਾਰ ਨਿਕਲੇ। ਯਹੂਦੀ ਸਟੇਟ ਬਣੇਗੀ ਕਿ ਨਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ; ਯਹੂਦੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਬਦਨਾਮੀ ਖੱਟਣਗੇ। ਹੁਣ ਤਕ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਦੇਖਣਗੇ, ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਆ ਰਹੇ ਨੇ, ਉਹ ਵੀ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਹਰਜ਼ਲ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਗੁਫਤਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦਾ ਲੀਡਰ ਮੰਨਿਆ, ਉਹ ਵੱਡੇ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੀ, ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਸਿਵਾਇ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ, ਕੂਟਨੀਤਕ ਲਾਵੇ-ਲੱਧੇ ਦੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਉਹ ਵਾਪਸੀ ਵਕਤ ਗੱਡੀ ਫੜਨ ਲਈ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਪੁੱਜਾ। ਸੋਫੀਆ ਕਸਬੇ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਗੱਡੀ ਲੰਘਣੀ ਸੀ। ਦੋ-ਤਿੰਨ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਲੰਘਣ ਵੇਲੇ ਮਿਲਾਂਗੇ। ਉਸ ਦੇਖਿਆ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਯਹੂਦੀ, ਛੋਟੇ-ਵਡੇ, ਪੜ੍ਹੇ-ਅਨਪੜ੍ਹ, ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਖਲੋਤੇ ਸਨ। ਉਹ ਅਚਾਨਕ ਯਹੂਦੀ ਜਹਾਨ ਦਾ ਲੀਡਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੋ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਉਸ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਵਿਚ ਕਹੇ ਗਏ, ਸੁਣ ਕੇ ਅਵਾਕ ਰਹਿ ਗਿਆ।

ਹਰਜ਼ਲ ਵਾਪਸ ਪੁੱਜਿਆ, ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰਕ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇ ਮੁਨਸ਼ੀ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਮਿਲਿਆ। ਲਿਖਿਆ ਸੀ: ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਕਿਹੋ, ਹਰਜ਼ਲ ਨੂੰ ਕਹੋ- ਇਹੀ ਗੱਲ ਦੁਹਰਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਨਾ ਆਵੇ। ਯੋਰੋਸ਼ਲਮ ਤਾਂ ਕੀ, ਮੈਂ ਤੁਰਕੀ ਦੀ ਕ੍ਰਿਧਰੇ ਹੋਰ ਵੀ ਇਕ ਗਿਨ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਦੇਸ ਮੇਰਾ ਨਹੀਂ, ਮੇਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਪਰਜਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਇਹ ਧਰਤੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਖੂਨ ਨਾਲ ਸਿੰਜ ਕੇ ਉਪਜਾਊ ਬਣਾਈ। ਜੇ ਸਾਥੋਂ ਇਹ ਧਰਤੀ ਕੋਈ ਖੋਹਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੇਗਾ, ਅਸੀਂ ਮੁੜ ਇਸ ਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗ ਦਿਆਂਗੇ। ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਦੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਦੋ ਰਜਮੈਂਟਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਖਪ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਇਕ ਵੀ ਸਿਪਾਹੀ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ, ਪਰ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੁੱਟੇ। ਤੁਰਕੀ ਸਲਤਨਤ ਤੁਰਕਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਵੰਡ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੇ ਕਰੋੜਾਂ ਡਾਲਰ ਯਹੂਦੀ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਣ। ਜਦੋਂ ਮੇਰੀ ਸਲਤਨਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਹੋਣਗੇ, ਫਿਰ ਵੰਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਫਲਸਤੀਨ ਯਹੂਦੀ ਭਾਵੇਂ ਮੁਫਤ ਮੱਲ ਲੈਣ। ਚੰਡੇ ਰੱਖਣਾ, ਜੇ ਵੰਡ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਲਾਸ਼ਾਂ ਵੰਡੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਮੈਂ ਦੇਸ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਵੰਡਣ ਨਹੀਂ ਦਿਆਂਗਾ।

ਖ਼ਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹਰਜ਼ਲ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਸ਼ਾਇਰੀ ਵਰਗਾ ਰੰਗ ਹੈ। ਉਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਪਾਹੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸੁਲਤਾਨ ਤੱਕ, ਹਰ ਅਰਬ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਹੈ। ਖ਼ਤ ਵਿਚਲੀ ਸ਼ੇਖੀ ਗੂੰਝੀ ਨਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇ ਏਲਚੀਆਂ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਮੰਗੀ। ਕਰਜ਼ਾ ਤਾਂ

ਕਹਿਣ-ਸੁਣਨ ਦਾ ਲਫਜ਼ ਸੀ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਰਬ ਬਖਸ਼ੀਸ਼ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਵੀਹ ਲੱਖ ਪੌਂਡ ਮੰਗੇ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਸੀ, ਬੰਦਰਗਾਹਾਂ ਤੋਂ ਚੁੰਗੀ ਦੀ ਉਗਰਾਹੀ ਨਾਲ ਕਰਜ਼ਾ ਮੋੜ ਦਿਆਂਗੇ। ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਆਰਮੀਨੀਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਆਰਮੀਨੀ ਦੇਸ ਛੱਡ ਗਏ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਈ। ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਚਾਹਿਆ, ਹਰਜ਼ਲ ਆਰਮੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਮਨਾਵੇ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀ ਪ੍ਰੇਸ ਨੂੰ ਕਹੇ ਕਿ ਸੁਲਤਾਨ ਵਿਰੁਧ ਭੰਡੀ ਪੂਰਨ ਸਮੱਗਰੀ ਨਾ ਛਾਪਣ।

ਦੱਸਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਹਾਕੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ, ਤੇਲ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਅਰਬ ਦੇਸਾਂ ਦੀ ਪਰਜਾ ਗਰੀਬ ਸੀ ਤੇ ਸੁਲਤਾਨ ਪੈਸੇ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸੌਦੇ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਸਨ।

ਬੋਦਨਹੀਮਰ

ਹਰਜ਼ਲ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, ਮੈਂ ਸੁਲਤਾਨ ਨਾਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਤਾਕਤ ਦੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਗੱਲ ਚਲਾਈ। ਮੇਰਾ ਮਜ਼ਾਕ ਨਹੀਂ ਉਡਾਇਆ ਗਿਆ, ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮੇਰੀ ਔਕਾਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਜੋ ਮਸਲਾ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸੁਲਤਾਨ ਨੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਦੇ ਕੇ ਜੇ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਸਕੀ, ਯਹੂਦੀ ਖਰੀਦ ਲੈਣਗੇ। ਹੁਣ ਧਨਾਢ ਦਾਨੀ ਸਾਹਮਣੇ ਗਰੀਬ ਯਹੂਦੀ ਮੰਗਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ; ਹੁਣ ਦਾਨੀ ਯਹੂਦੀ ਕੌਮ ਅੱਗੇ ਸੁਲਤਾਨ ਮੰਗਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਹੜੇ ਅਮੀਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਭੀੜਾਂ ਲੁੱਟ ਲੈਂਦੀਆਂ ਸਨ, ਹੋ ਸਕਦੇ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਧਨ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਰੀਦ ਲੈਣ। ਸੁਲਤਾਨ ਨਾਲ ਗੁਫਤਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਯੂਰਪੀ ਤਾਕਤਾਂ ਨਾਲ ਗਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਗਏ ਹਾਂ। ਹਰਜ਼ਲ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀ ਕੀਤਾ। ਹਰਜ਼ਲ ਕੋਲ ਅਮੀਰ ਸਿਆਸੀ ਸਮਰੱਥਾ ਸੀ।

ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਨੇ ਹਰਜ਼ਲ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਕੋਲ ਕੇਸ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਕੱਖ ਨਹੀਂ ਦਿਵਾਏਗਾ। ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਗੱਲ ਤੋਰਾਂਗਾ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਨਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਜਰਮਨੀ ਨਾਲ ਵੀ। ਬਗੈਰ ਖਰਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਲੈ ਕੇ ਦਿਆਂਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਝ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਤਰ ਮਿਲਿਆ, ਨਾ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਟੇਟ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਹੈ। ਅਸੰਭਵ ਬਾਰੇ ਮਗਜ਼ ਖਪਾਈ ਕੀ ਕਰਨੀ ਹੋਈ! ਉਸ ਨੇ ਲੰਮਾ ਬਿਆਨ ਪ੍ਰੇਸ ਵਿਚ ਭੇਜਿਆ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਅੱਜ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਜਹਾਨ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜਾਣ ਜਾਏਗਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਜੋਂ ਜਿਉਣ ਵਾਸਤੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਮੁਖਤਾਰ ਸਟੇਟ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸਮਰਥਕਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਗਤੀ ਹਰਜ਼ਲ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ। ਸੁਝਾਅ ਆਇਆ, ਹਜ਼ਾਰ ਆਤਮਘਾਤੀ ਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਦਸਤਾ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਏ, ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹਜ਼ਾਰ ਤਾਂ ਕੀ, ਲੱਖ ਜਵਾਨ ਮਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਅੱਠ ਪਹਿਰ ਵਿਚ ਅਰਬਾਂ ਹੱਥੋਂ ਇਉਂ ਝੰਬੇ ਜਾਣਗੇ ਜਿਵੇਂ ਸਕੂਲੀ ਛੋਕਰੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਮਾਸਟਰਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਖਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸ਼ੁਗਲ ਮੇਲਾ ਦਿਖਾਉਣ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਕੱਲਾ ਬੇਰੋਜ਼ ਦਸ ਲੱਖ ਪੌਂਡ

ਦਾਨ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਹਨ। ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਖਰੀਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੜਾ ਸੌਖਾ ਤੇ ਸਸਤਾ ਸੌਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਸੁਲਤਾਨ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਉਪਰ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਪੈਸੇ ਵੀ ਲੈ ਲਏ ਤੇ ਫਿਰ ਮੁੱਕਰ ਜਾਏ? ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤਾਂ ਜ਼ਾਮਨ ਹੋ ਜਾਣ, ਆਪਾਂ ਦੇਸ ਖਰੀਦ ਲਵਾਂਗੇ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕਈ ਥਾਂ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿਚ ਬੋਲਿਆ, ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜਾ ਹਾਂ, ਕੇਵਲ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਸਾਡਾ ਮੁਲਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਬੰਜਰ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ, ਕਦੀ ਉਪਜਾਊ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਪਜਾਊ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਵੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਏਗੀ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕਤਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ, ਮੈਥੋਂ ਵਧੀਆ ਲੀਡਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲ

ਲੇਖ ਛਪਣ ਤੋਂ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਬੋਦਨਹੀਮਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਪਿਛੋਂ ਲਿਖਦਾ ਹੈ- ਦੇਖਦਿਆਂ ਮੈਂ ਜਾਣ ਗਿਆ, ਇਹ ਸਾਡਾ ਨਾਇਕ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ ਤ੍ਰਿਪਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਕੂਲੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਟਰਾਇ ਦਾ ਹੀਰੋ ਹੈਕਟਰ ਲਗਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੈ ਹਰਜ਼ਲ। ਸਖਤੀ, ਨਰਮਾਈ, ਹਮਦਰਦੀ ਤੇ ਹੌਸਲਾ, ਉਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਉਤਮ ਗੁਣ ਹਨ। ਸਰਬ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰ ਇਹ ਯੂਰਪੀ ਬੱਚਾ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਮਾਂ ਦੀ ਛਾਤੀ ਨਾਲ ਜਾ ਲੱਗਾ।

ਗਿਆ, ਮੈਂ ਪਿਛੇ ਹਟ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਮੇਰੇ ਉਪਰ ਇਤਬਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀਰੋ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਤੇ ਤੁਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ ਸਮਝੋ, ਕਿਸੇ ਦਿਗੋਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹੀਰੋ ਜਾਣ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੇ ਨਾ ਲੱਗ ਤੁਰੋ।

ਇਸ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਡਾਇਰੀ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ, ਮੇਰੀ ਕੌਮ ਮੈਥੋਂ ਧੋਖਾ ਨਹੀਂ ਖਾਏਗੀ, ਮੇਰਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਚੱਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਇਤਬਾਰਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਦੇਖੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਾਇਮ ਰਹੇਗਾ।

18 ਜੁਲਾਈ 1896 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਦੇ ਧਨਾਢਾਂ ਅੱਗੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਧਮ-ਸਿੱਧੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਧੂੰਹਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਅਮੀਰ ਸਰੋਤੇ ਬੇਚੈਨ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਸੰਤ ਬਰਨਰਡ ਨੂੰ ਸੁਣਦੇ ਰਹੇ। ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੁਣੇ ਗਏ, ਇਸ ਪਾਗਲ ਦੇ ਆਖੇ ਲੱਗ ਕੇ ਮੰਨ ਲਓ, ਲੱਖ ਡੋਢ ਲੱਖ ਹੋਰ ਯਹੂਦੀ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਵਿਚ ਚਲੇ ਜਾਣ, ਇੰਨੇ ਮੰਗਤਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਕੌਣ ਖੁਆਏਗਾ?

ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਮੇਜ਼ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਛਤਰੀ ਚੁੱਕ

ਕੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਹਿਰਾਈ ਤੇ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਫੌਲਾਦੀ ਤਾਕਤ ਹੋ, ਮੇਰੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬੁਨਿਆਦਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਹਿੱਲ ਗਏ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮਹਿਲ ਤਿੜਕ ਜਾਏਗਾ। ਸਿੱਧਾ ਉਤਰ ਦਿਉ, ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ। ਧਨੀ ਲੋਕ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਅਹਿਲ ਖਾਮੋਸ਼ ਬੈਠੇ ਰਹੇ, ਸੋਚਦੇ ਰਹੇ- ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਕੋਈ ਬਿਪਤਾ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰੇਗਾ। ਸ਼ਾਂਤ ਬੈਠੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚ ਤਕੜੀ ਹਿਲਜ਼ਲ ਹੋਏਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿਗੜੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ ਇਸ ਜੁਆਨ ਤੋਂ ਡਰ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦਾ?

ਪਹਿਲੇ ਜ਼ਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਪਿਛੋਂ ਉਸ ਦਾ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਨਿਕੋਲਸ ਦੂਜਾ ਗੱਦੀ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਯਿਦਿਸ਼ ਜ਼ੁਬਾਨ ਦਾ ਅਖਾਣ ਸੁਣਾਇਆ, ਨਵੇਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਵਕਤ ਖੁਸ਼ ਨਾ ਹੋਵੇ; ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਪਹਿਲਾ, ਉਹੋ ਜਿਹਾ ਅਗਲਾ।

ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਰੂਸੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਰੀਬ ਇਕ ਦਰਜਨ ਲੇਖਕ, ਚਿੰਤਕ ਅਤੇ ਲੀਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਜਿਹੜੇ ਹਰਜ਼ਲ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਆਂ ਵਾਂਗ ਸਨ। ਹਰਜ਼ਲ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲਾਕੁਨ ਘੜੀ ਵਕਤ ਪੱਛਮੀ ਵਿੰਗ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਲੀਡਰ ਅਸਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੋਣਗੇ, ਪੂਰਬੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏਗੀ। ਰੂਸੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਬਦ ਤੋਂ ਬਦਤਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਮਜ਼ਦੂਰ, ਮੰਗਤੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਦਾਨੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਮੇ-ਕਰਮ ਉਤੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਚੇਤੰਨ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਬਾਕੀ ਰੂਸੀ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਵੀ ਬੇਸ਼ਕ ਉਹੀ ਸੀ ਜੋ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੰਗਿਆਂ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਖੱਬੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਸ ਦੀ ਕਿਰਨ ਨਜ਼ਰ ਆਈ।

ਰੂਸੀ ਲੀਡਰ ਸਕੋਲੋਵ ਨੂੰ ਹਰਜ਼ਲ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਸ਼ੱਕੀ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਰਾਹੀ ਆਖੇ- ਮੈਥੋਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੁਰਿਆ ਜਾਂਦਾ; ਪਰ ਮੈਂ ਪਹੁੰਚਣਾ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਹਾਂਪੁਰਖ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਨਟਾਈਨਾ, ਪਰ ਚੱਲ ਪਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਬੰਦੇ ਦੀ ਕਹਿਣੀ ਅਤੇ ਕਥਨੀ ਵਿਚ ਸਿਆਸਤ ਹੈ। ਸਿਆਸਤ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕ ਕਿਵੇਂ ਮਿਲ ਗਿਆ? ਹਰਜ਼ਲ ਪੱਕੇ ਖੇਤ ਖਲਿਹਾਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਮਰੇਗਾ ਤੇ ਮਰਵਾਏਗਾ। ਅਰਬ ਪਹਿਲੋਂ ਹੀ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਦੀਆਂ ਬਗਾਵਤਾਂ ਕਾਰਨ ਤਪੇ ਪਏ ਹਨ, ਰਹਿੰਦੀ ਕਸਰ ਇਹ ਨਵਾਂ ਨੇਤਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਏਗਾ। ਇਸ ਵਕਤ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ, ਅਰਬਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਦਿਵਾਈਏ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਿਆਸਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਗ-ਦੇਗ ਨਹੀਂ। ਤੁਸੀਂ ਰਾਜ ਕਰੋ, ਸਾਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਦਿਉ। ਹਰਜ਼ਲ ਵੱਡਾ ਲੇਖਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਮੂਰਖ ਨਾ ਬਣਾਏ। ਉਹ ਸੁਲਤਾਨ ਤੇ ਹੋਰ ਧਨਾਢਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਫਿਰਦਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ?

ਇਕ ਹੋਰ ਆਲੋਚਕ ਲੁਦਵੀ ਪੌਲ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, ਕੁਸਤੁਨਤੁਨੀਆਂ, ਲੰਡਨ ਅਤੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿਚ ਝਖ ਮਾਰਨ ਦਾ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਮਿਲਿਆ? ਬੁਠੀਆਂ ਅਫਵਾਹਾਂ ਉਡਾਈਆਂ ਕਿ ਸੁਲਤਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਇਓ। ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਲਗਦੇ, ਕਿਸੇ ਵਜ਼ੀਰ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ। ਜੇ ਉਹ

ਯਹੂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਯਹੂਦੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਸਾਡੀ ਗੱਲ ਸੁਣੇ, ਹੋਰ ਚੰਗਾ ਯਹੂਦੀ ਬਣੇ। ਜੇ ਯਹੂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਸ਼ਟ ਕਿਉਂ ਉਠਾ ਰਿਹਾ ਖਾਹਮਖਾਹ?

ਹਰਜ਼ਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਦੀ ਖਬਰ ਰੱਖਦਾ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਿਹਾ-ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਅਹਿਮ ਤੱਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ, ਉਤਰ ਦੇ ਦਿੰਦਾ। ਜੇ ਉਸ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਟੈਂਡ ਸੀ, ਉਹ ਬਿਰ ਸੀ। ਮੁਲਾਕਾਤੀਆਂ ਤੇ ਖੜਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਹੋ ਗਈ। ਖੜਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਕਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਵਾਲੰਟੀਅਰ ਆ ਗਏ। ਬੈਲਕੋਵਸਕੀ ਦਾ ਖ਼ਤ ਪੜ੍ਹਿਆ, ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਰੂਸੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਭੋਰਾ ਇਤਬਾਰ ਨਹੀਂ, ਕੀ ਕਰਾਂ? ਹਰਜ਼ਲ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰ। ਹੱਥ ਵਿਚ ਫਤਿਆ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਾਂਗਾ। ਜੇ ਮੇਰੇ ਉਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋਗੇ ਤਾਂ ਦੱਸਦਾ ਰਹਾਂਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਹੁਣ ਤਕ ਵੱਡੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ, ਹੁਣ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਜਾਵਾਂਗਾ।

ਫਿਰ ਵੀ, ਸੰਗਤ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜੇ ਉਸ ਨੇ ਖਾਸ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਫਰਦੀਨੰਦ (ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬੁਲਗਾਰੀਆ ਹੋਇਆ) ਨਾਲ ਸਫਲ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ, ਓਟੋਮਾਨ ਦੇ ਸੁਲਤਾਨ ਦਾ ਰਾਜਦੂਤ ਆਇਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, ਸੁਲਤਾਨ ਨਾਲੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋੜੋ ਨਾ। ਸਤੰਬਰ 1896 ਵਿਚ ਕੈਸਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਜੰਗੀ ਵਜ਼ੀਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹਿਆ, ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ। ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਿਸਮਾਰਕ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਪੇਪਰ 'ਯਹੂਦੀ ਸਟੇਟ' ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਸੀ, ਕਿਹਾ, ਨਿਰੋਲ ਕਲਪਨਾ, ਸੁਫਨਾਸਾਜ਼ੀ। ਬਿਸਮਾਰਕ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਯਹੂਦੀ ਧਨਾਢ ਤੁਰਕੀ ਵਿਚ ਪੈਸਾ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਬੇਚੈਨ ਹੋਇਆ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਿਆਸਤ ਨਹੀਂ, ਵਪਾਰੀ ਮਹਿਜ਼ ਵਪਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੈਸੇ ਦੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗੀ, ਦੋਸਤ ਹਾਸ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ, ਬੁਰਾ ਫੰਧਾ ਹੈ ਇਹ। ਪੈਸੇ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਬਗੈਰ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ। ਆਪਣਾ ਅਖਬਾਰ ਚਾਹੀਦੈ, ਬੇਗਾਨਾ ਅਖਬਾਰ ਦਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦਿੰਦਾ। ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਮਾਲਕ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਚੱਲ ਰਿਹੈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਵੱਡੇ ਅਖਬਾਰ ਨਾਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਦੇਸ ਨਾਲ ਗੁਫਤਰ ਹੋਵੇ। ਵਧੀਆ ਅਖਬਾਰ ਵਾਸਤੇ ਦਸ ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਚਾਹੀਦੈ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਚਾਰ ਲੱਖ ਮੈਂ ਦਿੰਨਾ, ਬਾਕੀ ਹਮਦਰਦਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕਰ, ਪਰ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦ ਨਹੀਂ ਪੈਸੇ ਦੇ ਮਸਲੇ ਵਿਚ! ਦਿਨ ਤਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਹੁੰਦਾ, ਮੈਨੂੰ ਸੌਣਾ ਪੈ ਰਿਹੈ।

ਦੋਸਤ ਦਾ ਖ਼ਤ ਆਇਆ, ਨਿਰਾਸ਼ ਨਾ ਹੋਈ ਹਰਜ਼ਲ! ਤੇਰੇ ਕਾਰਨ ਅਸੀਂ ਦੌੜੇ ਫਿਰਦੇ ਹਾਂ। ਤੈਨੂੰ ਪਤੈ, ਜਦੋਂ ਯਹੂਦੀ ਆਪਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿਰੁਧ ਕੈਨਾਨ ਵਿਚ ਲੜ ਰਹੇ ਸਨ, ਹੌਸਲਾ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਨਬੀ ਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਾਹਵਾਂ ਉਠ ਨਾ ਸਕੀਆਂ। ਮੁਰੀਦਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਕਿ ਬਾਹਵਾਂ ਸਿਰਾਂ ਉਪਰ ਉਚੀਆਂ ਚੁੱਕੀ ਰੱਖੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤਕ ਫਤਿਹਯਾਬ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਅਸੀਂ ਜਿੱਤਾਂਗੇ।

(ਚਲਦਾ)

ਡਾਲਰ

ਨੋਟ ਕਮਾਓ, ਨੋਟ ਖੁਆਓ, ਰਿਸ਼ਵਤ ਪਚਾਓ, ਐਬ ਲੁਕਾਓ, ਉਂਗਲ ਘੁਮਾਓ, ਦੁਨੀਆਂ ਨਚਾਓ। ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦਿਓ ਈਮਾਨ ਨੂੰ ਪਾਸੇ, ਵਫਾਦਾਰੀ ਬਦਲੋ, ਝੂਠ ਵਰਤਾਓ। ਵੋਟ, ਜ਼ਮੀਰਾਂ, ਜਿਸਮ ਖਰੀਦੋ, ਰੰਗਰਲੀਆਂ ਮਨਾਓ, ਦੁੱਧੀਂ ਨਹਾਓ। ਨੇਤਾ ਬਣਨ ਦਾ ਨਿਆਰਾ ਸੂਤਰ, ਨੋਟ ਦਿਖਾਓ, ਆਪ ਮੁਸਕਰਾਓ, ਜਨਤਾ ਭਰਮਾਓ, ਲਾਵੇ ਲਗਾਓ। ਸੁੱਚੇਆਮ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਵਿਕਦੀ, ਜਿਸ ਭਾਅ ਮਿਲੇ ਸੱਤਾ ਹਥਿਆਓ। ਕਰਾਮਾਤ ਡਾਲਰ ਰੁਪਈਏ ਦੀ, ਮਿਰਗ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਝੁਲ੍ਹਾ ਪਾਓ। ਲੋੜਵੰਦ ਵਿਕਾਊ ਦੁਨੀਆਂ, ਠੁਕਰਾਈ ਜਾਓ ਪੈਰੀਂ ਪੁਆਓ, ਡੁਗਡੁਗੀ ਵਜਾਓ, ਪਿੱਛੇ ਲਾਓ। ਪੰਨੂ ਮਾਇਆ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਸਾਰਾ, ਨਾਮ ਕਮਾਓ, ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਓ।

-ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ

ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਹੋ ਗਈ

ਪੁਰਾਣੇ ਕਿੱਸੇ ਛੇੜ ਨਾ ਚਾਚਾ! ਐਵੇਂ ਈ ਤੰਦ ਉਧੋੜ ਨਾ ਚਾਚਾ! ਹੁਣ ਨੀ ਕੋਈ ਟਿਕਾਊ ਲੀਡਰ, ਸਭ ਨੇ ਹੁਣ ਬਿਕਾਊ ਲੀਡਰ। ਬੇਈਮਾਨ ਸਭ ਢਾਈ ਹੋ ਗਈ, ਚਾਚਾ! ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਹੋ ਗਈ।

ਉਡਵਾਇਰ ਤਾਂ ਗੈਰ ਸੀ ਬੰਦਾ। ਇੱਥੇ ਕਰਨ ਸੀ ਆਏ ਧੰਦਾ। ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦਾ ਸਾਕਾ, ਹੁਣ ਤਾਂ ਭੁੱਲਦਾ ਜਾਂਦਾ ਚਾਚਾ! ਉਸ ਤੋਂ ਗੱਲ ਡਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ, ਚਾਚਾ! ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਹੋ ਗਈ।

ਸੁਣ ਤੈਨੂੰ ਇਕ ਗੱਲ ਸੁਣਾਵਾਂ। ਤਾਜ਼ਾ-ਤਾਜ਼ਾ ਏ ਕਾਰਨਾਮਾ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਅੰਗ ਨੇ ਪਾੜੇ, ਪਿੰਡ ਬਰਗਾੜੀ ਕਿਸੇ ਖਿਲਾਰੇ। ਬੋਝੀ ਗੱਲ, ਘਿਨਾਈ ਹੋ ਗਈ, ਚਾਚਾ! ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਹੋ ਗਈ।

ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇਖ ਇਹ ਸਾਕਾ। ਪਿੰਡ ਬੁਟਰ ਸੀ ਲਾਇਆ ਨਾਕਾ। ਖੇਲ੍ਹੀ ਗਈ ਫਿਰ ਖੂਨ ਦੀ ਹੋਲੀ, ਆਣ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਵਰ੍ਹਾਈ ਗੋਲੀ। ਪੁਲਿਸ ਬੜੀ ਜਰਵਾਣੀ ਹੋ ਗਈ, ਚਾਚਾ! ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਹੋ ਗਈ।

ਸੰਨ ਚੁਰਾਸੀ ਅਜੇ ਨਾ ਭੁੱਲਿਆ। ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਖੂਨ ਹੈ ਡੁਲ੍ਹਿਆ। ਦੁੱਖ-ਦਰਦ ਜੇ ਹੋਰ ਨੀ ਸਹਿਣਾ, 'ਕੱਠੇ ਹੁਣ ਸਭ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਪੈਣਾ। ਰੱਤ 'ਬਚਨੇ' ਦੀ ਪਾਣੀ ਹੋ ਗਈ, ਚਾਚਾ! ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਹੋ ਗਈ।

ਸਾਧ-ਸੰਤ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਏ। ਇਹ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਏ। ਲੀਡਰਾਂ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਾ ਪੈਣਾ, ਬੁਰਕਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਹੁਣਾ ਪੈਣਾ। 'ਰਾਨੀ' ਚਾਲ, ਪੁਰਾਣੀ ਹੋ ਗਈ, ਚਾਚਾ! ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਹੋ ਗਈ।

-ਰਾਠੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਸੂਰਾਪੁਰੀ
ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਿੱਧੀ ਕੋਈ ਲਕੀਰ ਨਾਹੀ

ਤਰਸੇਮ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਿਲਦਾ, ਲੰਮਾ ਹਉਕਾ ਭਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, “ਜੱਗਿਆ, ਸਾਨੂੰ ਇਥੇ ਆਇਆਂ ਦਸ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ, ਪਰਿਵਾਰ ਛੱਡੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ। ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀ ਭੱਠੀ ਵਿਚ ਭੁੱਜਾਂਗੇ। ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਜਰਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਮੈਂ ਐਤਕੀ ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜਾ ਵੜਨੈਂ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ, ਟੱਬਰ ਕੋਲ। ਬੱਸ ਤੂੰ ਰੋਕੀ ਨਾ।” ਉਹ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ।

ਮੈਂ ਤੇ ਤਰਸੇਮ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ‘ਤੇ ਮਿਲੇ ਸਾਂ। ਦੋਵਾਂ ਦਾ ਏਜੰਟ ਇਕੋ ਸੀ। ਉਹ ਸੰਗਰੂਰੀਆ ਤੇ ਮੈਂ ਲੁਧਿਆਣਵੀ। ਏਜੰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਕਬੀਲਦਾਰ ਸਾਂ। ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਸਮਝ ਤੇ ਵੰਡਾ ਸਕਦੇ ਸਾਂ। ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਹੀ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਪਿਆਰ ਬਣ ਗਿਆ। ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਦੇ ਅੱਠ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਆ ਗਏ। ਦਿੱਲੀ ਹੋਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੇ ਫਿਰ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ। ਬਿਜਨਸ ਵੀਜ਼ੇ ‘ਤੇ ਚਾਰ-ਚਾਰ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਗਰੁਪ ਸਿੱਧਾ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਡੀ ਵਾਰੀ ਆਈ, ਏਜੰਟ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਤੇ ਤਰਸੇਮ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਹਰਿਆਣੇ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਅਸੀਂ ਮੇਰੇ ਇਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਮਦਦ ਮੰਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਲੰਮਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ, ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਭੇਜ ਕੇ ਏਅਰਪੋਰਟ ਤੋਂ ਚੁੱਕਿਆ। ਚੋਥੇ ਦਿਨ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਛੱਡ ਆਇਆ।

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜਮਾਲ ਨੇ ਬੜੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ, ਰਹਿਣ ਲਈ ਛੱਤ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਖਾਣਾ-ਪਾਣੀ ਮੁਫਤ। ਜਿਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਾਂ, ਉਥੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਸਨ।

ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਬੰਧ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਇਥੇ ਸਾਡੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਖੜਕ ਨਾ ਪਵੇ, ਪਰ ਇੰਜ ਕਦੇ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ

ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦੇ ਸੀ। ਜਮਾਲ ਭਾਈਜਾਨ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਅਸਾਈਲਮ ਦਾ ਕੇਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰਾ ਕੇਸ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ, ਪਰ ਤਰਸੇਮ ਦਾ ਕੇਸ ਲਟਕ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਵੀ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਤੇ ਉਹ ਜਮਾਲ ਕੋਲ ਟਿਕਿਆ ਰਿਹਾ। ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਟਰੱਕ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲੈ ਲਿਆ। ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬੈਗ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਤਰਸੇਮ ਕੋਲ ਨਹਿਰ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਦੋਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਸਮੇਤ ਅਮਰੀਕਾ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਮੈਂ ਵੱਖ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਲੈ ਲਈ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਬਿਜ਼ੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਵਕਫਾ ਪੈਣ ਲੱਗਾ।

ਜਮਾਲ ਭਾਈਜਾਨ ਨੇ ਤਰਸੇਮ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕੁੱਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਖਰਚੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਨ, ਪਰ ਤਰਸੇਮ ਦੀ ਸਾਰੀ ਤਨਖਾਹ ਬਚ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਉਹ ਪਿੰਡ ਵੀਹ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਬਣਾ ਗਿਆ, ਕੋਠੀ ਪਾ ਲਈ। ਹੁਣ ਉਹ ਪੈਸਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੌਖਾ ਸੀ, ਪਰ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਠੇ ਪਹਿਰ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਪਾਈ ਰੱਖਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ‘ਤੇ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਵਾਪਸ ਮੂੰਹ ਲਟਕਾ ਕੇ ਆ ਜਾਂਦਾ। ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਘੇਰ ਲਿਆ।

ਤਰਸੇਮ ਦਾ ਪੁੱਤ ਤੇ ਧੀ ਵਧੀਆ ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੇ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਮੈਂ ਤਰਸੇਮ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦਾ, ਉਹ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ, “ਜੱਗਿਆ, ਹੋਰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਅਸੀਂ ਤਤਫਾਂਗੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਐਤਕੀ ਨਾ ਰੋਕੀ ਬੱਸ।”

ਤਰਸੇਮ ਨੇ ਪੱਕੀ ਠਾਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਐਤਕੀ ਦੀਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜਮਾਲ ਭਾਈਜਾਨ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਾਣ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੰਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਿਆ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਗਿਆ, ਸਾਰੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਦੇ ਈਦ ਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਮਨਾਈ ਸੀ। ਬੇਗਾਨੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਜਮਾਲ ਭਾਈਜਾਨ ਦੀ ਗਲਵੱਕਤੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸਭ ਨੂੰ ਰੁਆ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜ ਸੌ ਡਾਲਰ ਤਰਸੇਮ ਦੀ ਜੋਬ ਵਿਚ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, “ਤਰਸੇਮ ਸਿਆਂ! ਤੇਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਤੇ ਵਫਾ ਦਾ ਮੁੱਲ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਤਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਵੱਡੇ ਭਾਈਜਾਨ ਦਾ ਪਿਆਰ ਨਾ ਮੋੜੀ।” ਅਸੀਂ ਗਿੱਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਗਏ। ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਦੋ ਹੋਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਆ ਗਏ।

ਜਮਾਲ ਭਾਈਜਾਨ ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, “ਮੈਨੂੰ ਵੀਹ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ‘ਤੇ ਬਹੁਤ ਮੁੰਡੇ ਆਏ ਤੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣਾ ਸਟਾਫ਼ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਰੱਖਦਾ ਆਇਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਇੰਜ ਲੱਗੇ ਕਿ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਸਕੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਇਕ ਹਾਂ।”

ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਰੋਂਦਿਆਂ ਅਸੀਂ ਤਰਸੇਮ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਬਿਠਾ ਆਏ। ਕਈ ਦਿਨ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਨਾ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਫੋਨ ਕੀਤਾ, ਖੁਸ਼ੀ ਉਸ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਤੋਂ ਝਲਕਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ, ਤਰਸੇਮ ਨੇ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਕਾਸ਼! ਮੈਂ ਵੀ ਇੰਜ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਂਜ ਮੈਂ ਦੋ ਵਾਰ ਪਿੰਡ ਜਾ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਪਿੰਡ ਕੁਝ ਬਣਾ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ-ਪੂਹ ਨੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਨਵਾਂ ਟਰੱਕ ਲੈ ਲਿਆ ਤੇ ਫਿਰ ਘਰ ਖਰੀਦ ਲਿਆ। ਬੱਸ, ਕਿਸਤਾਂ ਲਾਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਸਾਰੀ ਉਮਰ।

ਤਰਸੇਮ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਕਾਲਜ ਜਾਣ ਲੱਗੇ। ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਬਾਬ ਭੁੰਨਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਕੁੱਕਤ ਤੇ ਬੱਕਰੇ ਨੂੰ ਤਤਕਾ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਤਰਸੇਮ ਕਦੇ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੰਘ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਦਾੜ੍ਹੀ-ਕੇਸ ਰੱਖ ਲਏ। ਦੋਵਾਂ ਜੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਲਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ

‘ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਪ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰ ਲੈਂਦਾ। ਤਰਸੇਮ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਆਈਲੈਂਟਸ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮਾਸਤ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਦੋ ਸਾਲ ਪਿਛੋਂ ਤਰਸੇਮ ਦਾ ਪੁੱਤ ਵੀ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ।

ਤਰਸੇਮ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਭਰਾਵਾਂ ਵਰਗੀ ਸਾਂਝ ਸੀ। ਧੀ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਖਤਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਮਾਸਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨਾਲ ਉਸ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਪੱਕਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਏ। ਤਰਸੇਮ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪੀ.ਆਰ. ਮਿਲ ਗਈ। ਮੈਂ ਤਰਸੇਮ ਦੇ ਸੱਦੇ ਉੱਤੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਤਰਸੇਮ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਿਚ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਂ ਬੜਾ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਦਿਲ ਵਿਚ ਸੋਚਿਆ, ਜੇ ਤਰਸੇਮ ਦਾ ਕੇਸ ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਝੱਟ ਪਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਨਾ ਬਣਦੀ। ਉਹਨੇ ਵੀ ਬੱਸ, ਮੇਰੇ ਵਾਂਗ ਗਿਣਤੀਆਂ-ਮਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ ਰਹਿਣਾ ਸੀ। ਤਰਸੇਮ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਅਗਲਿਆਂ ਦਾਜ ਵਿਚ ਇਕ ਰੁਪਏ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਵੀ ਨਾ ਲਈ।

ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਅਮਰੀਕਾ ਆ ਗਿਆ। ਅਜੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਘਰ ਵਾਲੀ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਈ। ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਵਿਆਹੁਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਮੈਂ ਤੇ ਤਰਸੇਮ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗ ਕੇ ਧਾਰੀ ਰੋਏ। ਕੋਈ ਸੱਚ ਨਾ ਮੰਨੇ ਕਿ ਜੋ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹਸੂੰ-ਹਸੂੰ ਕਰਦੀ ਗਈ ਸੀ, ਅੱਜ ਪੋਟਲੀ ਵਿਚ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੇ ਤਰਸੇਮ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਗਏ। ਬਿਤਾਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਫਿਲਮ ਵਾਂਗ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਆ ਗਈ।

ਵੱਡੇ ਪੁੱਤ ਨਾਲ ਰਾਏ ਕੀਤੀ, ਵਿਆਹ ਕਰ ਦੇਈਏ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ, ਮੇਰੀ ਤਾਂ ਗੋਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ। ਛੋਟਾ ਕਹਿੰਦਾ, ਕੁੜੀ ਲੱਭੀ ਹੋਈ

ਮੂੰਹ
ਆਈ
ਬਾਤ

ਮੇਜਰ ਕੁਲਾਰ ਬੋਪਾਰਾਏਕਲਾਂ
ਫੋਨ: 916-273-2856
www.boparaisudhar.com

ਹੈ। ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ‘ਤੇ ਉਹ ਵਿਆਹ ਲਈ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਇਥੇ ਹੀ ਉਸ ਪੰਜਾਬਣ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਵੱਡਾ ਪੁੱਤ ਗੋਰੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਹੀ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਛੋਟਾ ਪੁੱਤ ਤੇ ਨੂੰਹ ਵੀ ਕਹਿਣੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ। ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰ ਤੇ ਫਿਰ ਟਰੱਕ ਵੇਚ ਕੇ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਤਰਸੇਮ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ। ਉਸ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ, ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵਾਂ। ਮੈਂ ਤਰਸੇਮ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ‘ਤੇ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਚਾਲੀ ਸਾਲ ਦੀ ਤਲਾਕਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਮਿਲ ਗਈ ਜਿਸ ਦੇ ਬੱਚਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ। ਤਲਾਕ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਤਾਹੀਓਂ ਹੋਇਆ ਸੀ!

ਫਿਰ ਤਰਸੇਮ ਨੇ ਮੇਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਅਸੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕ ਲਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਟੁੱਟਦਾ ਗਿਆ। ਨਵੀਂ ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸੁਣਾਈ। ਮੈਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਥੇ ਲੈ ਆਇਆ। ਉਹ ਦੋਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਉਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਸਮਝਾਇਆ, ਉਹ ਵਾਪਸ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆ ਗਏ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਮੰਨ ਗਏ। ਵੱਡੇ ਨੇ ਗੋਰੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣਾ ਮੰਨ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਦੋਹਾਂ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਲੈ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਵੇਂ ਖੁਸ਼ ਨੇ। ਮੈਂ ਤੇ ਘਰਵਾਲੀ ਨੇ ਪੱਕੇ ਡੇਰੇ ਪਿੰਡ ਹੀ ਲਾ ਲਏ। ਟੁੱਟੀ ਮਾਲਾ ਦੇ ਮਣਕੇ ਫਿਰ ਪਰੇ ਲਏ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਤੇ ਤਰਸੇਮ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ।

ਉਸ ਦੇ ਕਾਲਾ ਲੰਮਾ ਕੋਟ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸੂਟਕੇਸ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੱਥ ਚੁੱਕ ਕੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ। “ਮਿਲਗੀ ਸ਼ੌਰਟੀ” ਸੋਚ ਕੇ ਮੈਂ ਬੇਦਿਲੀ ਨਾਲ ਟੈਕਸੀ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਸ ਆਦਮੀ ਕੋਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਟੈਕਸੀ ‘ਹੋਟਲ ਵੈਨਕੂਵਰ’ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਲਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਸਵੇਰ ਦੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਦਾ ਟਾਈਮ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਰਾਨੀ ਹੋਈ। ਉਹ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬੀ.ਸੀ. ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੀਮੀਅਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚ ਬੈਠਦੇ ਨੇ ਸਾਊਥ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦਾ ਪਤਾ ਦੱਸਿਆ। ਮੇਰੇ ਲਈ ਅਚੇਤ ਹੀ ਉਹ ਖਾਸ ਸਵਾਰੀ ਬਣ ਗਈ। ਮੈਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਨੇਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਜਾਂ ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਲਈ ਤੀਖਣ ਕੇ ਅਗਾਂਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪਿਛਾਹ ਧੱਕ ਕੇ ਮੂਹਰੇ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ‘ਤੇ ਚਿੱਤ ‘ਚ ਹੱਸਦਾ ਹਾਂ; ਪਰ ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਦਾ ਟੈਕਸੀ ‘ਚ ਬੈਠਣਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਮੈਨੂੰ ਅਚੰਭਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਉਹ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਐਨ.ਡੀ.ਪੀ. ਛੱਡ ਕੇ ਸੈਟਰਲ ਅਖਵਾਉਂਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ‘ਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਉਨਾ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰਿਹਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਉਤੇਜਿਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਸਗੋਂ ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਿਰਾਏ ਵਾਲਾ ਮੀਟਰ ਚਲਾਉਣਾ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਛੇਤੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸੋਚਿਆ, ਉਸ ਨਾਲ ਕੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ; ਉਸ ਦਾ ਪਾਰਟੀ ਬਦਲਣਾ ਜਾਂ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਰੋਹ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੀ ਉਸ ਦੀ ਤਕਰੀਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਦੁੱਖ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਕਰੀਰ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੀ ਕਰਾਂ। ਪਾਰਟੀ ਬਦਲਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਹੀ ਦੇਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਰੇਡੀਓ, ਟੀ.ਵੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਸੀ।

ਹਾਓ ਸਟਰੀਟ ‘ਤੇ ਟੈਕਸੀ ਮੋੜਦਿਆਂ ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ, “ਦੁਸਾਂਝ ਸਾਹਿਬ, ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸੋਹਣ ਪ੍ਰੰਨੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਕਨੇਡਾ ਦੇ ਗਦਰੀ ਯੋਧੇ’ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਸਮਾਗਮ ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਜਿਹਨੂੰ ਲੇਖਕ ਨੇ ਪੌਲਿਓ ਖਰਚ ਕੇ ਨੂੰ ਛਪਵਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ

ਸਿਆਸੀ ਸਵਾਰੀ ਦਾ ਧਰਮ ਸੰਕਟ

‘ਸਿਆਸੀ ਸਵਾਰੀ ਦਾ ਸੰਕਟ’ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਸਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਲੇਖਕ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ ਨੇ ਪਰਦੇਸੀਆਂ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਖ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬੰਦਾ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣਾ ਕਸਬ ਭੁੱਲ ਕੇ ਮਨ-ਆਈਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਸਹਿਜ ਵਰਨਣ ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸੇਖਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਦੋ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਿਹ ‘ਬੀ ਜੀ ਮੁਸਕਰਾ ਪਏ’ ਅਤੇ ‘ਬਾਰਾਂ ਬੂਹੇ’ ਛਪ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਪੜ੍ਹਦਾ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਬੰਨ੍ਹਦਾ ਹੈ। ‘ਟੈਕਸੀਨਾਮਾ’ ਉਹਦੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਟੈਕਸੀ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਅਤੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਰੋਇਲਟੀ ਦਿੱਤੀ ਆ?”

“ਮੈਂ ਨਾਰਥ ਅਮੈਰਿਕਾ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ।”

“ਨਾਰਥ ਅਮੈਰਿਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਹੀ ਨੂੰ। ਏਹਦੇ ‘ਚ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਬਣੀ ਉਹ ਵਧੀਆ ਕਿਤਾਬ ਐ। ਮੇਰੀ ਕਿਤਾਬ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਛਪੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਰੋਇਲਟੀ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਹ ਕਿਤਾਬਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸੀ। ਇਹਦੀ ਤਸਦੀਕ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਕੋਲੋਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਓ। ਹੋਰ ਵੀ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਜਾਣਦੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੌਲਿਓ ਖਰਚ ਕੇ ਨਹੀਂ ਛਪਵਾਈਆਂ। ਗਿਆਨੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਨੂੰ, ਬਣੀ ਪਬਲਿਸ਼ਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਛ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਹੋਊ।” (ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪਛਤਾਇਆ ਕਿ ਕਾਹਲੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਗੱਲ ਕਰ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਹੋਵੇਗਾ! ਮੈਨੂੰ ਸਗੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੇਖਕ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।)

“ਮੇਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ‘ਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਹ ਗੱਲ ਆਈ ਐਮ ਸੋਰੀ।” ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੁੰਦੈ, ਬਣੀ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਸੈਲੀਬਰੇਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ ਆਂ, ਉਦੋਂ ਅਚੇਤ ਹੀ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨੂੰ ਛੁਟਿਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਆਂ।”

“ਤੁਹਾਡੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, ਪਰ ਮੈਂ ਆਪ ਵਹਾਅ ‘ਚ ਆ ਕੇ ਕਦੇ ਤਕਰੀਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਅਸਲ ‘ਚ ਮੈਂ ਇਹ ਗੈਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ। ਆਈ ਐਮ ਸੋਰੀ ਅਗੇਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਆ; ਸਗੋਂ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਬੰਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਦੱਸੋ,

ਜਿਹੜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਂਗ ਸੋਚਦੇ ਆ, ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਵੀ ਸੋਰੀ ਮੰਗਾਂਗਾ।”

ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਵੱਜਣ ਲੱਗਾ। ਤੇ ਮੇਰੀ ਨਿਗੂ ਮੀਟਰ ‘ਤੇ ਪਈ। ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਤੇ ਮੈਂ ਮੀਟਰ ਚਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਫੋਨ ਬੰਦ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਾਂ। ਫੋਨ ਉਸ ਨੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਫਿਰ ਛੇਤ ਲਿਆ, “ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਐਚ.ਐਸ.ਟੀ. (ਨਵਾਂ ਟੈਕਸ) ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੜੇ ਧੜੱਲੇ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦੇ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਬੋਡੇ ਲੀਡਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ‘ਚ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਲਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ

ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ

ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿਚ ਇਸ ਟੈਕਸ ਦੇ ਹੱਕ ‘ਚ ਵੋਟ ਪਾ ਦਿੱਤੀ।” “ਪਾਰਟੀ ‘ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਤੁਸੀਂ ਪਾਰਟੀ ਲੀਡਰ ਦੇ ਉਲਟ ਨੂੰ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਮਿਸਟਰ ਇਗਨਾਟੀਅਡ ਨੇ ਜਦੋਂ ਵਿੱਧ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਮੇਰਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਾ... ਆਈ ਐਮ ਸੋਰੀ, ਮੈਂ ਕਾਲ ਕਰਨੀ ਆ।” ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਲੈਕ ਬੈਰੀ ਉਪਰ ਉਗਲਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ। ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕਤਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਖਿਝ ਚੜ੍ਹਨ ਲੱਗੀ। “ਫਿਰ ਜਿਹੜਾ ਬਿਆਨ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਚ.ਐਸ.ਟੀ. ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਪਬਲਿਕ ਸਪੋਰਟ ਲੈਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?” ਉਸ ਦੇ ਫੋਨ ਨੂੰ ਕੰਨ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦਿਆਂ-ਲਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਦਾਗ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਕਿ ਕਦੋਂ ਉਹ ਫੋਨ ਤੋਂ ਵਿਹਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਫੋਨ ‘ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚੇ ਹੋਰ ਕਾਲ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਨੇੜੇ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਫੋਨ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਸਮਾਂ ਅਜਾਈ ਜਾਂਦਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਟਿਕਾਣੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਫੋਨ ਕੰਨ ਨਾਲੋਂ ਲਾਹਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਐਚ. ਐਸ. ਟੀ. ਵਾਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਾਂ ਦਿੱਤਾ ਨੂੰ।”

“ਓ, ਆਈ ਐਮ ਸੋਰੀ। ਕੁਝ ਇੰਫੋਰਟੈਂਟ ਟੈਲੀਫੋਨ ਆ ਗਏ। ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਫਿਰ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਮਿਲ ਲਿਓ।” ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ। ਫਿਰ ਪੂਰਾ

ਟੈਕਸੀਨਾਮਾ

9

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖਾ
ਫੋਨ: 778-231-1189
hsekha@hotmail.com

ਕਿਰਾਇਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਬੋਲਿਆ, “ਮੈਨੂੰ ਪਤੈ ਐਨੇ ਕੁ ਚੱਲ ਜਾਂਦੇ ਆ। ਮੈਂ ਆਮ ਹੀ ਟੈਕਸੀ ਲੈਨਾ ਉਥੋਂ।” ਮੀਟਰ ਲੇਟ ਚਲਾਇਆ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਉਪਰ ਘੱਟ ਭਾੜਾ ਬਣਿਆ ਸੀ। ਪੂਰਾ ਕਿਰਾਇਆ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾ ਹੋਈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੇਰ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਖਿਆਲ ਆਇਆ ਕਿ ਟੈਕਸੀ ਚਾਲਕ ਵਜੋਂ ਸਵਾਰੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵੇ ਕਰਨੇ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ? ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੜ੍ਹੀ ਪੀਟਰ ਮਕਸੈਰੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ‘ਮੀਨ ਸਟਰੀਟਸ: ਕਨਫੈਸ਼ਨਸ ਆਫ਼ ਏ ਨਾਈਟ ਟਾਈਮ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ’ ਯਾਦ ਆਈ। ਉਸ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਰੀ ਵਜੋਂ ਬਣਦੀ ਸਰਵਿਸ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਗਿਲੇ ਜਾਹਰ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਲੇਖਕ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਲੱਗੀ। ਮੈਂ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਨੇ ਇਸ ਰਾਈਡ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰਨੀ ਸੀ, ਫਿਰ ਕੀ ਉਸ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਸ ਬਦਲੇ ਉਹ ਚੰਗੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰਦਾ। ਮੈਂ ਬਾਕੀ ਸਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਤਾਂ ਉਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੈਕਸੀ ਵਿਚਲਾ ਸਫ਼ਰ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇ। ਜੇ ਉਹ ਫੋਨ ਵਗ਼ੈਰਾ ‘ਤੇ ਰੁੱਝੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਮੈਂ ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਤੇ ਫਿਰ ਮੈਂ ਰਾਜਨੀਤੀਵਾਨ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਆਸ ਰੱਖੀ ਕਿ ਉਹ ਮੇਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇ? ਉਸ ਨੇ ਸਵਾਰੀ ਵਜੋਂ ਮੇਰੇ ਕੀ ਮਾਂਹ ਮਾਰੇ ਸਨ?

ਇਹ ਸਾਹਿਰ ਦੀ ਮੱਈਅਤ ਉਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਗੱਲ ਜਾਦੂ ਦੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਸਾਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਵੀ ਦਾ ਹੈ। ਜਾਦੂ ਅਤੇ ਸਾਹਿਰ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬੜਾ ਅਜੀਬ ਸੀ। ਜਾਦੂ ਜਾਵੇਦ ਅਖ਼ਤਰ ਦਾ ਨਿਕ ਨਾਂ ਹੈ, ਲਾਡ ਦਾ ਨਾਂ। ਮਿਜਾਜ਼ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਵੀ ਹੈ, ਬਾਗ਼ੀਆਨਾ ਵੀ...ਪੂਰਾ ਕੋਝਮਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ। ਬਾਪ ਜਾਂ ਨਿਸਾਰ ਅਖ਼ਤਰ। ਮਾਮਾ ਮਿਜਾਜ਼ ਅਤੇ ਹੁਣ ਸਹੁਰਾ ਕੈਫ਼ੀ ਆਜ਼ਮੀ।

ਉਸ ਨੇ ਬਾਪ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਤਾਂ ਕਦੇ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ। ਕੋਈ ਗੁੱਸਾ ਸੀ। ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਜਾਦੂ ਦੀ ਰਗ-ਰਗ ਵਿਚ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼। ਮਾਂ ਦੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਤਾਂ

ਮੂਲ: ਗੁਲਜ਼ਾਰ

ਅਨੁਵਾਦ: ਭਜਨਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਫੋਨ: 91-98556-75724

ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਵੀ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਗੁਜ਼ਰ ਜਾਣ ਪਿੱਛੋਂ ਗੱਲ-ਗੱਲ 'ਤੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਸਾਹਿਰ ਕੋਲ ਜਾ ਪਹੁੰਚਦਾ। ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਹਿਰ ਵੀ ਸਮਝ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਫਿਰ ਬਾਪ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਕਰਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਜਾਦੂ ਭੜਕ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹੋ ਪਵੇਗਾ। ਦੋਵਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ।

ਬੋਝੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਕਹਿੰਦੇ, "ਜਾਦੂ ਚੱਲ ਆ, ਰੋਟੀ ਖਾਈਏ।"

ਅਤੇ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਿਆਂ ਜਾਦੂ ਖੁਦ ਹੀ ਬੋਲ-ਬਾਲ ਕੇ ਭੜਾਸ ਕੱਢ ਲੈਂਦਾ ਅਤੇ ਵਿਲਕਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਦਿਨ ਉਥੇ ਹੀ ਕੱਢ ਦਿੰਦਾ। ਪਰ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਇੰਜ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਸਾਹਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ, "ਅਖ਼ਤਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੁਪਹਿਰ ਦੇ ਖਾਣੇ 'ਤੇ।"

ਜਾਦੂ ਨਜ਼ਰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਦੇਖਦਾ ਕਿ ਇੱਥੇ ਵੀ ਚੈਨ ਨਹੀਂ। ਉਸ ਦਾ ਵੱਸ ਚੱਲਦਾ ਤਾਂ ਸਾਹਿਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦਾ, "ਇਹ ਬਾਪ, ਹਰ ਥਾਂ! ਹਰ ਵੇਲੇ ਕਿਉਂ?"

ਜਾਦੂ ਬੇਟਾ ਜਾਂ ਨਿਸਾਰ ਅਖ਼ਤਰ ਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਸੁਭਾ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਮਜਾਜ਼ 'ਤੇ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇਖੋਰ...ਸਾਹਿਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਤਰ ਵਾਂਗ ਪਾਲਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸਤ ਵਾਂਗ ਸੰਭਾਲਿਆ। ਸਾਹਿਰ ਕਹਿੰਦੇ, "ਜਾਦੂ 'ਏਰੋਜ਼' ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਫਿਲਮ ਲੱਗੀ ਹੈ ਯਾਰ। ਉਹ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ ਉਸਦਾ...ਜਾ ਕੇ ਦੇਖ ਆ..."

ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਬਾਪ ਬੇਟੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਦਿੰਦੇ। ਬੜਾ ਅਨੋਖਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ, ਸਾਹਿਰ ਅਤੇ ਜਾਦੂ ਦਾ। ਅਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਸਾਹਿਰ ਦੇ ਘਰੋਂ ਵੀ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।

"ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਬਾਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

ਸਾਹਿਰ ਹੱਸ ਪਏ ਤਾਂ ਜਾਦੂ ਬੋਲਿਆ, "ਮੇਰਾ ਬਾਪ ਵੀ ਮੇਰੇ ਤੇ ਇੰਜ ਹੀ ਹੱਸਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਨਾ ਉਹ ਨਾ ਤੁਸੀਂ। ਅਤੇ ਲੜ ਕੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ।"

ਕੁਝ ਦਿਨ ਗਾਇਬ ਰਿਹਾ। ਖ਼ੁਦਦਾਰੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਨੱਕ ਬਹੁਤ ਉਚਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਿਜਾਜ਼ ਉਸ ਤੋਂ ਵੀ ਉਚਾ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੱਥੇ ਸੁੱਤਾ! ਕੀ ਖਾਧਾ!

ਕਮਾਲ ਸਾਹਿਬ, ਕਮਾਲ ਅਮਰੋਹੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਮੈਨੇਜਰ ਨਾਲ ਦੋਸਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਾਮ ਲੰਘਾ ਦਿੰਦਾ ਅਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ, ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਸੌਂ ਜਾਂਦਾ। ਉਸ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਾਨ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਸੀ। ਮੀਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮ ਫ਼ੇਅਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਟ੍ਰਾਫੀਆਂ ਵੀ ਉਥੇ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਆਦਮ ਕੱਦ ਸੀਸ਼ੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ, ਖੁਦ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਫੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ, ਫਿਰ ਇਹ ਟ੍ਰਾਫੀ ਰਿਸ਼ੀਵ ਕਰਦਾ, ਫਿਰ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਵੱਲੋਂ ਤਾਤੀਆਂ ਵੀ ਵਜਾਉਂਦਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਝੁਕ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰੀਆ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਜਾਦੂ ਨੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਦੱਸੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹੀ ਰੀਹਰਸਲ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕਈ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਸਟੂਡੀਓ ਵਿਚ ਲੰਘਾਏ।

ਫਿਰ ਜਦ ਸਾਹਿਰ ਦੇ ਘਰ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੂੰਹ ਉਤਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਾਹਿਰ ਨੇ ਲਾਡ ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਪਰ ਜਾਦੂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਅਜੇ ਉਤਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ।

"ਸਿਰਫ਼ ਨਹਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਬਾਬਰੂਮ ਅਤੇ ਸਾਬਣ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।"

"... .."

"ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਾ ਲੱਗੇ ਤਾਂ..."

"ਜ਼ਰੂਰ" ਸਾਹਿਰ ਨੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਫਿਰ ਕਿਹਾ, "ਕੁਝ ਖਾ ਲੈ।"

"ਖਾ ਲਵਾਂਗਾ ਕਿਤੇ ਵੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਖਾਣਾ ਮੈਂ।"

ਜਦ ਨਹਾ ਕੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸਾਹਿਰ

ਡਰੈਸਿੰਗ ਟੇਬਲ ਤੇ ਸੌ ਦਾ ਨੋਟ ਰੱਖ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕੰਘੀ ਫੇਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਲੱਭ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜਾਵੇਦ ਨੂੰ ਸੌ ਰੁਪਏ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ। ਜਾਵੇਦ ਦੀ ਖ਼ੁਦਦਾਰੀ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਵੀ ਸਨ, ਇੱਜ਼ਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਆਖ਼ਰ ਡਰਦਿਆਂ ਡਰਦਿਆਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ,

"ਜਾਦੂ ਇਹ ਸੌ ਰੁਪਏ ਰੱਖ ਲੈ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਲੈ ਲਵਾਂਗਾ।"

ਸੌ ਰੁਪਏ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸੌ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੋਟ ਤੁੜਵਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕ ਬੈਂਕ ਜਾਂਦੇ ਸਨ, ਜਾਂ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪ।

ਜਾਦੂ ਨੇ ਇੰਜ ਨੋਟ ਲਿਆ ਜਿਵੇਂ ਸਾਹਿਰ

ਸਾਹਿਰ ਲੁਧਿਆਣਵੀ

'ਤੇ ਅਹਿਸਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, "ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ। ਮੋੜ ਦਿਆਂਗਾ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਤਨਖ਼ਾਹ ਮਿਲੇਗੀ।"

ਜਾਵੇਦ ਸ਼ੰਕਰ ਮੁਕਰਜੀ ਨਾਲ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਲੀਮ ਖ਼ਾਨ ਨਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਕਮਾਇਆ ਉਸ ਨੇ। ਸ਼ਰਾਬ ਮਾਮੇ ਵਾਂਗ ਪੀਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀ ਕੇ ਬਾਪ ਤੇ ਭੜਾਸ ਕਢਦਾ ਸੀ, ਸਾਹਿਰ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ। ਪਰ ਉਹ ਸੌ ਰੁਪਏ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵਾਪਸ ਨਾ ਕੀਤੇ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਮਾਏ, ਫਿਰ ਲੱਖਾਂ ਵੀ ਆਏ, ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਸਾਹਿਰ ਨੂੰ:

"ਤੁਹਾਡਾ ਸੌ ਰੁਪਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਖਾ ਗਿਆ।"

ਅਤੇ ਸਾਹਿਰ ਵੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੇ, "ਉਹ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਕਢਵਾ ਲਵਾਂਗਾ ਪੁੱਤਰਾ..."

ਇਹ ਨੌਕ-ਝੋਕ ਸਾਹਿਰ ਅਤੇ ਜਾਦੂ ਵਿਚ ਆਖ਼ਰੀ ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚਲਦੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਦੋਸਤੀ

ਬਦਸਤੂਰ ਕਾਇਮ ਰਹੀ। ਸਾਹਿਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੋਸਤ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਉਹ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਐਸੀ-ਤੈਸੀ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਵਾਲੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੋਸਤ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸ਼ਕ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਅਸ਼ਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਸਾਹਿਰ, ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੂੰ ਗਾਲੀ ਗਲੋਚ 'ਤੇ ਕਿਉਂ ਉਤਰ ਆਉਂਦੇ?'"

ਸਾਹਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, "ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਨਮਕੀਨ ਵੀ ਤਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਯਾਰ!"

ਸਾਹਿਰ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ

ਕਪੂਰ ਵੀ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਖ਼ੁਦ ਦਿਲ ਦੇ ਮਰੀਜ਼

ਸਨ ਪਰ ਸਾਹਿਰ ਦੇ ਡਾਕਟਰ। ਸਾਹਿਰ ਕਹਿੰਦੇ

ਹੁੰਦੇ ਸਨ, "ਕਪੂਰ, ਮੈਂ ਦੇਖਣ ਆਵਾਂ ਤੈਨੂੰ ਜਾਂ

ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਆਵਾਂ?"

ਉਸ ਸ਼ਾਮ...ਉਸ ਆਖ਼ਰੀ ਸ਼ਾਮ ਵੀ ਇਹੀ

ਹੋਇਆ। ਇੰਨੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹਿਰ ਆਪਣਾ

ਮਕਾਨ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, 'ਪਰਛਾਈਆਂ'। ਡਾ.

ਕਪੂਰ ਵਰਸੋਵਾ ਦੇ ਇੱਕ ਬੰਗਲੇ ਵਿਚ ਸਿਫ਼ਟ ਹੋ

ਗਏ ਸਨ। ਜਾਦੂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਕਾਮਯਾਬ ਰਾਈਟਰ

ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਸ਼ਾਮ ਸਾਹਿਰ ਡਾ. ਕਪੂਰ

ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਗਏ ਸਨ। ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ

ਤਬੀਅਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ। ਹਾਰਟ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਡਾ.

ਸੇਠ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਸ਼ਾਇਦ

ਰਾਮਾਨੰਦ ਸਾਗਰ ਵੀ ਉਥੇ ਸਨ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ

ਆਏ। ਸਾਹਿਰ ਨੇ ਕਪੂਰ ਦਾ ਦਿਲ ਬਹਿਲਾਉਣ

ਲਈ ਤਾਸ਼ ਮੰਗਵਾਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਸਤਰੇ

'ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਹੀ ਖੇਡਣ ਲੱਗੇ। ਪੱਤੇ ਵੰਡਦਿਆਂ

ਅਚਾਨਕ ਡਾਕਟਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ, ਸਾਹਿਰ

ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਸਖ਼ਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ

ਉਹ ਦਰਦ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਕਪੂਰ ਨੇ ਬੁਲਾਇਆ, "ਸਾਹਿਰ!"

ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਹਿਰ ਬਿਸਤਰੇ ਤੇ ਲੁੜਕ

ਗਏ। ਡਾ. ਸੇਠ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਏ। ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ

ਦਿਲ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦੀ। ਪਰ ਸਾਹਿਰ ਜਾ ਚੁੱਕੇ

ਸਨ। ਡਾ. ਕਪੂਰ ਦੀ ਘਬਰਾਹਟ ਦੇਖ ਕੇ

ਰਾਮਾਨੰਦ ਸਾਗਰ ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ

ਲੈ ਗਏ।

ਸਾਹਿਰ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਅਨਵਰ ਭੱਜਾ

ਪਿਛਲੇ ਪੰਨੇ

ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਲਾਸ਼ ਸੰਭਾਲ ਲਈ। ਯਸ਼ ਚੋਪੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜਲੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਖ਼ਬਰ ਭੇਜੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਨਗਰ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾਦੂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਡਰਾਈਵਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਹ ਟੈਕਸੀ ਲੈ ਕੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਟੈਕਸੀ ਵਿਚ ਜਾਦੂ, ਸਾਹਿਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ 'ਪਰਛਾਈਆਂ' ਲੈ ਗਿਆ। ਅਨਵਰ ਅਤੇ ਟੈਕਸੀ ਵਾਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪਰ ਲੈ ਗਏ। ਫ਼ਸਟ ਫ਼ਲੋਰ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।

ਜਾਦੂ ਕਿਸੇ ਸੰਨਾਟੇ ਵਿਚ ਸੀ। ਪਰ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਲੇ ਲਗ ਕੇ ਜਿਵੇਂ ਰੋਇਆ, ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਰੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਰਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਜਿਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿੱਥੇ ਜਾਵੇ? ਕਿਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਵੇ? ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਦੂ ਨੇ। ਇਕੱਲਾ ਬੈਠਾ ਰਿਹਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ, ਆਂਢੀ-ਗੁਆਂਢੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਬੋਝੀ ਦੇਰ ਵਿਚ ਲਾਸ਼ ਆਕਤਨ ਲੱਗੇਗੀ। ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਸੀਨੇ ਤੇ ਲਿਜਾ ਕੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿਓ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਦੂ ਰੋਂਦਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਭ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜੋ ਲੋਕ ਦੱਸਦੇ ਰਹੇ।

ਫਿਰ ਸਵੇਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਖ਼ਬਰ ਫੈਲਦੀ ਗਈ, ਲੋਕ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ। ਬੈਠਣ ਲਈ ਚਾਦਰਾਂ ਕੱਢੇ। ਇੱਧਰੋਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਚੁੱਕ ਦਿਓ। ਉਧਰਲਾ ਬੂਹਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿਓ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗੂੰ, ਜਾਦੂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਵਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੱਈਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆਂ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ, ਟੈਕਸੀ ਵਾਲਾ ਉਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ।

"ਉਫ਼! ਦੱਸਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਹੋਏ ਤੇਰੇ?"

ਉਹ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗਾ ਇਨਸਾਨ ਸੀ। ਝੱਟ ਹੱਥ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ।

"ਮੈਂ ਸਾਹਿਬ...ਨਹੀਂ ਪੈਸਿਆਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਕਿੱਥੇ ਜਾਂਦਾ ਰਾਤ ਨੂੰ?"

ਜਾਦੂ ਨੇ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਬਣੂਆ ਕੱਢਿਆ।

ਟੈਕਸੀ ਵਾਲਾ ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ, "ਨਹੀਂ ਸਾਹਿਬ, ਰਹਿਣ ਦਿਉ ਸਾਹਿਬ।"

ਜਾਦੂ ਤਕਰੀਬਨ ਚੀਕ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਇਹ ਲੈ ਰੱਖ ਲੈ ਸੌ ਰੁਪਏ। ਮਰ ਕੇ ਵੀ ਕਢਵਾ ਲਏ ਰੁਪਏ ਆਪਣੇ..."

ਅਤੇ ਫੁੱਟ-ਫੁੱਟ ਕੇ ਰੋ ਪਿਆ।

ਇਹ ਸਾਹਿਰ ਦਾ ਜਨਾਜ਼ਾ ਉਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਕਹਾਣੀ

ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਗਿਆ। ਘਰ ਵਾਲੀ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, ਹੁਣ ਹੱਥਲਾ ਕੰਮ ਛੱਡੋ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲਓ ਆ ਕੇ, ਤੇ ਵੇਖੋ ਨਾਲੇ ਅੱਜ ਮੈਂ ਰੋਟੀ ਨਾਲ ਕਿੰਨੀ ਸੁਆਦੀ ਚੱਟਣੀ ਵੀ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਲੇਖਕ ਦਾ ਖਿਆਲ ਕਦੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਕਦੇ ਉਸ ਦੀ ਬਣਾਈ ਸੁਆਦੀ ਖੱਟੀ ਮਿੱਠੀ ਚਟਣੀ ਵੱਲ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਆਪਣੀ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਹੀ ਲਿਖੀ ਜਾਂ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਅਧੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਦੀਵਾਲੀ ਦੂਰ ਏ

ਸੇਠ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਨਵੇਂ ਸਿਰਿਉਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਮੁਰੰਮਤ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਤੌੜ-ਤੁੜਵਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੀਪਕ ਨਾਂ ਦਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੀਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਦੀਪਕ ਕੰਮ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਸੇਠ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਇਕ ਪਲੇਟ 'ਚ ਇਕ ਰਸਗੁੱਲਾ ਤੇ ਇਕ ਗੁਲਾਬ-ਜਾਮਣ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੋਲੇ, 'ਆਹ ਲੈ, ਮਠਿਆਈ ਖਾ ਲੈ! ਅੱਜ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਸੂਭ ਦਿਹਾੜਾ ਏ। ਤੂੰ ਵੀ ਕੀ ਯਾਦ ਕਰੇਗਾ?'

'ਨਹੀਂ, ਸੇਠ ਜੀ! ਮੈਂ ਮਠਿਆਈ ਨਹੀਂ ਖਾਣੀ।' ਉਹਨੇ ਨਾਂਹ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ।

'ਪਰ ਕਿਉਂ?' ਸੇਠ ਜੀ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ।

'ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਪੈਸੇ ਹੀ ਦੇ ਦਿਆ ਕਰੋ, ਮੇਰੇ ਲਈ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਾਫੀ ਏ।'

-ਨੂਰ ਸੰਤੋਖਪੁਰੀ, ਜਲੰਧਰ

ਚਟਣੀ

ਲੱਗੇ ਕਰੀ ਜਾਓ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਤੁਹਾਡੀ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੌਣ ਹੈ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ? ਇਸ ਬੇਸਿਰ ਪੈਰ ਲਿਖਣ ਯੁੱਧ ਤੋਂ। ਜੇ ਕਿਤੇ ਪੈਂਤੀ ਸਾਲ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਪਿੱਛੋਂ ਮਿਲੇ ਜੀ ਪੀ ਫੰਡ ਦੇ ਚਾਰ ਛਿੱਲੜ ਅਤੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਰਕਮ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਬੱਝੇ ਨਾ ਆਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪੇ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇਸ ਕਲਮ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ? ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਨੌਕਰੀ ਦੇ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕਰਕੇ ਆਰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਘਰ ਪਰਤ ਆਏ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਤਾਂ ਕੀ ਛੁੱਟੀ ਵੀ ਕਦੇ ਮਿਲੇਗੀ? ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਆਸ ਨਹੀਂ।

ਘਰ ਵਾਲੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੀ ਰਸੋਈ ਵਿਚ ਸਬਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤੜਕਾ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਧੂੰਏਂ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਚੁੰਨੀ ਦੇ ਪੱਲੇ ਨਾਲ ਪੁੱਝਣ ਲੱਗੀ। ਬਾਹਰ ਗੁਮ-ਸੁਮ ਬੈਠਾ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟੀ ਲੇਖਕ ਕੁੱਝ ਸੋਚੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਘਰ ਵਾਲੀ ਦੀਆਂ ਅੱਕ ਵਰਗੀਆਂ ਕੌੜੀਆਂ ਪਰ ਸੱਚੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਛੁੱਤ ਤੇ ਜਾਲਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਮਕੜੀ ਵਾਂਗ ਮੁੜ ਮੁੜ ਹੇਠਾਂ ਡਿਗਦੀਆਂ-ਉਠਦੀਆਂ ਲੱਗ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਨਾਲੇ ਉਸ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਵਿਚ ਬੰਦ ਪਈ ਕਹਾਣੀ ਵੀ ਤਾਂ ਔਰਤ ਦੀ ਇੱਸ ਨਾਬਰਾਬਰੀ, ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਕਮਰਤੋੜ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੀ ਤਾਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਉਹ ਜੱਕੋ-ਤੱਕੇ ਵਿਚ ਹੰਝਲਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਠਿਆ

ਤੇ ਪੰਜੇ ਲਿਫਾਫੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬੁੱਝਕੜ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕਰ ਆਇਆ।

ਘਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਜਰਾ ਧੀਰਜ ਨਾਲ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ, ਚੰਗਾ ਹੁਣ ਤੂੰ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸ ਕਿ ਮੈਂ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਮਾਰਨ ਵਾਲਾ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਤੇ ਇਸ ਵਾਧੂ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਬਚਾ ਕੇ ਕਿਸ ਪਾਸੇ ਲਾਵਾਂ? ਘਰ ਵਾਲੀ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾ ਹੀ ਬੋਲੀ, ਲਾਉਣਾ ਕਿੱਥੇ ਹੈ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੀ ਆਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਤੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਗਏ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਜੇ ਕਿਤੇ ਗੰਢੇ, ਅਨਾਰ ਦਾਣਾ ਜਾਂ ਇਮਲੀ ਆਦਿ ਹੀ ਲੈ ਆਇਆ ਕਰੇ ਤਾਂ ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਡੰਗ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂ ਰੋਟੀ ਸੁਆਦ ਨਾਲ ਖਾਣ ਲਈ ਕਿਤੇ ਚਟਣੀ ਕੁਟ ਲਿਆ ਕਰੀਏ! ਤੁਹਾਥੋਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰੱਦੀ ਲੈ ਕੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਚੰਗੇ ਹਨ, ਜੇ ਇਸ

ਬਹੁਤ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਮਗਰੋਂ ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੱਟ-ਵੱਢ ਕਰ ਕੇ ਮਸਾਂ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਰਚਨਾ ਵਖ ਵਖ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕੁੱਝ ਲਿਫਾਫਿਆਂ 'ਤੇ ਸਿਰਨਾਵੇਂ ਲਿਖ ਕੇ ਹਾਲੇ ਉਹ ਲਾਲ ਡੱਬੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਰਸੋਈ ਵਿਚੋਂ ਸਬਜ਼ੀ ਕੱਟਦੀ ਕਰਦ ਫੜੀ ਅਚਾਨਕ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੀ ਲੇਖਕ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੇ ਲਿਫਾਫਿਆਂ ਵੱਲ ਝਾਕਦਿਆਂ ਬੜੇ ਮਖੌਲੀਆ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ, ਕਿਹੜੇ ਯਾਰਾਂ ਬੋਲੀਆਂ ਵੱਲ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹੋ

ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ ਇਟਲੀ

ਇਹ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਰਦ ਵਿਛੋੜੇ ਦੀਆਂ, ਜਰਾ ਸਾਨੂੰ ਵੀ ਕੁੱਝ ਦੱਸ ਦਿਆ ਕਰੋ।

ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਲੇਖਕ ਬੋਲਿਆ, ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਅੱਜ ਇਹ ਇੱਕ ਰਚਨਾ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਸੋਚਿਆ ਕੁੱਝ ਮੈਗਜ਼ੀਨਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜ ਹੀ ਦਿਆਂ। ਕੀ ਪਤਾ ਕਿਤੇ ਛਪ ਹੀ ਜਾਵੇ।

ਆਹੋ ਜੀ ਛਪੇਗੀ ਕਿਉਂ ਨਾ, ਕਿੱਲੇ ਕੁ ਕਾਗਜ਼ ਕੱਟ-ਵੱਢ ਕੇ ਰੱਦੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਕੀ, ਸਾਰੇ ਟੱਬਰ ਦੀ ਨੀਂਦ ਵੀ ਹਰਾਮ ਕਰੀ ਰਖੀ, ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬਿੱਲ ਦਾ ਚੇਤਾ ਵੀ ਭੁਲਾਇਆ, ਘਰ ਦੇ ਕਈ ਕੰਮ ਆਪਣੀ ਲਿਸਟ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਕੱਢ ਦਿੱਤੇ, ਤੇ ਜੇ ਹੁਣ ਪੰਝੀ ਤੀਹ ਰੁਪਈਏ ਡਾਕ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤੇ। ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ, ਫਿਰ ਇਹ ਲੇਖ ਕਿਸੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਦੇਖਣ ਲਈ ਬੁੱਕ ਸਟਾਲਾਂ ਦੇ ਗੇੜੇ ਤੇ ਗੇੜੇ ਕੱਢਣੇ ਨੇ। ਤੇ ਜੇ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਸਸਤੇ ਜਿਹੇ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਭੁਲ-ਭੁਲੇਖੇ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਛਪ ਵੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਖਰੀਦਣ 'ਤੇ ਹੋਰ ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਲਿਖਣ ਦਾ ਭੁੱਲ ਕਿਸੇ ਅਮਲ ਨਾਲੋਂ ਕਿਹੜਾ ਘੱਟ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ

ਹਮੈਂ ਤਾਂ ਜਹਾਜ਼ ਖਰੀਦਣੇ ਨੂੰ ਫਿਰਾਂ

ਬਾਤਾਂ ਪੁਆਧ ਦੀਆਂ

ਸਰਕਾਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਨੂੰ ਬੜਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ। ਗੈਲ ਗਲਦੇ ਗਰੋਆਂ ਕੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਕੀਆਂ ਝੋਟੇ ਕੇ ਸਿਰ ਬਰਗੀਆਂ ਵੇਹੰਦਤ ਜਮੀਨਾਂ ਏਰੀਏ ਮਾ ਲੈਣੈ ਬਾਸਤੈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਗਾਪੀ। ਲੋਕ ਪੈਹਲਾਂ ਬਰਗੇ ਨੀ ਰਹੇ। ਹੁਣ ਜਾਗਾਗੇ। ਉਰੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਰੋਆਂ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹਾਲ ਬੀ ਦੇਖਿਆ ਬਾ ਜਿਹਤੇ ਗਰੋਂ ਸੈਹਰ ਨੂੰ ਬਸਾਣੈ ਬਾਸਤੈ ਅਜਾਤੇ ਤੇ। ਹਲੀ ਤੱਕ ਵੀ ਰਾਸ ਨੀ ਆਏ। ਸਰਕਾਰ ਬੀ ਦੋਗਲੀ ਚਾਲ ਚਲਾ। ਜਿਹਤੇ ਉਰੇ ਕੇ ਅਸਲੀ ਬਸਿੰਦੇ ਉਜਤੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਟੌਰ ਵਾਲਾ
ਫੋਨ: 91-98148-22451

ਕੀ ਸਾਰ ਬੀ ਨੀ ਲਈ। ਬਾਹਰ ਤੇ ਆ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਜਮੀਨਾਂ ਪਰ ਧੱਕੇ ਗੈਲ ਝੁੰਗੀਆਂ ਝੋਪੜੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਰੋਹਣੇ ਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਬਣਾ ਕੇ ਦਈ ਜਾਹਾ।

ਪੈਹਲਾਂ ਬੀ ਜਿਹਤੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ ਲਈਆਂ ਉਹ ਕੋਡੀਆਂ ਦੇ ਭੋਅ ਮਾ ਲੇਂਗੀ। ਹੁਣ ਬੀ ਲੋਕ ਅੰਦਰ ਤੇ ਡਰੇ ਪਏ ਤੇ। ਪਰ ਜਿਥੈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਸ ਲੋੜ ਹੋਆ ਉਥੈ ਤਾਂ ਚਕਮੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਕੇ ਕੰਮ ਨਬੋਤ ਦਿਹਾ। ਲੋਕ ਬੋਲਣੇ ਜੋਗੇ ਬੀ ਨਾ ਛੱਡੇ।

ਗੈਲੇ ਯੋਹ ਬੀ ਹੁਕਮ ਕਰਦੇ ਬਈ ਜਿਹਤਾ ਉਰੇ ਤੇ ਉਨ ਕੇ ਹੋਰ ਬੋਂ ਜਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦੁਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਾ ਖਰਚ ਬੀ ਨੀ ਦੇਣਾ ਪਉਗਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਾਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨੇ ਜੋਗਾ ਬੀ ਨੀ ਛੱਡਿਆ। ਪੈਹਲਾਂ ਈ ਲਿਖਾ ਕੇ ਗੁਣੇ ਲੂਆ ਲੇ। ਲੋਕ ਤਾਂ ਖੁਸ਼ ਹੋਂਗੇ ਬਈ ਚਾਹੈ ਸਾਰੀ ਜਮੀਨ ਸਣੈ ਗਰੋਂ ਮਾ ਬਣੇ ਘਰ ਕਾ ਮੁੱਲ ਬੀ ਪਾ ਦਹੈ। ਬਿੱਲੀ ਕੇ ਭਮਾ ਛਿੱਕਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੀ ਸੋਚ ਤਾਂ ਪੈਹਲਾਂ ਈ ਹੋਰ ਹੋਈ ਬੀ ਤੀ। ਬੈਦਵਾਣਾਂ ਕੇ ਗਰੋਆਂ ਕੰਨੀ ਜਮੀਨਾਂ ਕਾ ਭੋਅ ਤਾਂ ਕਰੋਤਾਂ ਪਰ ਪੈਹੰਚਿਆ ਬਾ ਤਾ। ਪਰ ਉਰੈ ਤਾਂ ਜਮੀਨਾਂ ਬੀ ਨੀ ਬਿਕੈਂਤੀਆਂ। ਕੋਈ ਕਲੋਨੀ ਕੱਟਣੇ ਆਲਾ ਬੀ ਇੰਧਰ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਨੀ ਕਰੈ ਤਾ। ਇਬ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਆਂ ਜਮੀਨਾਂ ਬਈਆਂ ਬੀਆਂ, ਉਹ ਯੋਹੀ ਸੋਚੀ ਜਾਹਾਂ ਬਈ ਇਬ ਏਰੀਆ ਅੱਗੇ ਕਦ ਬਧੂਗਾ। ਜਿੱਥੈ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਮਰਜੀ ਨੀ ਹੁੰਦੀ ਉਥੈ ਤਾ ਗਮਾਡਾ ਆਲਾ ਹਾਲ ਹੋ ਜਹਾ। ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬੀ ਇਬ ਤੱਕ ਅਲਾਟੀਆਂ ਨੂੰ ਪਲਾਟ ਨੀ ਦੇ ਸਕੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਮਾ ਈ ਲੜਾਈ ਜਾਹਾ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਆਪਣੀ ਜਮੀਨ ਕਾ ਕਬਜ਼ਾ ਬੀ ਨੀ ਲੰਦੀ। ਪਲਾਟਾਂ ਆਲੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਣੇ ਤੇ ਬੈਠੇ ਐ। ਸਰਕਾਰੀ ਜਮੀਨ ਪਰੇ ਖੇਤੀ ਕਰੀ ਜਾਹਾਂ। ਜਿਹਤਾ ਮਕਾਨ ਅੱਗੇ ਸਸਤੇ ਮਾ ਬਣ ਜਹੈ ਤਾ ਹੁਣ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲੂਆ ਦਿਹਾ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਾਈ ਕੀ ਮਾਰ ਝੱਲਣੀ ਪਵਾ।

ਸਰਕਾਰ ਨੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਾਂ ਗੈਲ ਰਜਾ ਦਿਆ, ਬਚਨੇ ਕੇ ਬੀ ਕਈ ਕਿੱਲੇ ਏਰੀਏ ਮਾ ਆਂਗੇ ਤੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਬੀ ਪੰਦਰਾਂ ਕਰੋਤ ਤੇ ਉਪਰ ਕਾ ਚੈਕ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੈ ਤਾਂ ਸੋਚਿਆ ਤਾ ਬਈ ਇੰਨੇ ਪੈਸੇ ਬੋਰੀਆਂ ਮਾ ਬੀ ਨੀ ਆਣੇ। ਉਰੈ ਤਾਂ ਇਕ ਪਰਚੀ ਜੀ ਦੇ ਕੇ ਕੰਮ ਸਾਰ ਦਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਸਵਾਸ ਨਾ ਆਥੈ। ਪਰ ਜਦ ਉਸ ਕੇ ਛੋਕਰਿਆਂ ਨੇ ਤਸੱਲੀ ਦਈ ਤਾਂ ਜਾ ਕੇ ਮਨ ਟਿਕਿਆ। ਬੈਂਕਾਂ ਆਲੇ ਬੀ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕਾਂ ਮਾ ਰਕਮਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਣੇ ਬਾਸਤੈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਰਮਾਣ ਲਗ ਪੇ। ਕਾਰਾਂ, ਗੱਡੀਆਂ ਕੇ ਡੀਲਰ ਬੀ ਲੋਕਾਂ ਪਾ ਪੈਸਾ ਦੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਚੱਕਣ ਚਲਾਣ ਲਗ ਪੇ। ਬੜੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਨਕੋਰ ਕਾਰਾਂ ਗਰੋਂ ਮਾ ਰੂਤੀਆਂ, ਢੇਰਾਂ ਪਰ ਲਿਆ ਕੇ ਖੜਾ ਦੀਆਂ। ਬਾਤ ਕਿਆ ਪੈਸੇ ਆਲੇ ਕੇ ਪਿਛੇ ਸਾਰੇ ਈ ਲਗ ਜਹਾਂ।

ਬਚਨੇ ਨੈ ਸਭ ਤੇ ਪੈਹਲਾਂ ਚੈਕ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ਰਗ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿਆ, “ਬਾਪੂ ਸਰਕਾਰ ਨੈ ਜਿਹਤੀ ਜਮੀਨ ਲਈ ਐ ਉਸ ਕੇ ਬਦਲੇ ਮਾ ਯੋਹ ਪਰਚੀ ਜੀ ਦਈ ਐ।” ਚੈਕ ਫੜ ਕੇ ਇੰਦਰ ਸੈਂ ਨੈ ਪੈਹਲਾਂ ਮੱਥੇ ਨੂੰ ਲਾਇਆ ਫੇਰ ਬਚਨੇ ਨੂੰ ਫੜਾ ਕੇ ਕੈਹਣ ਲਗਿਆ, “ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੀ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਛੋਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਗੈਲ ਲੇਜੀ। ਬੈਂਕ ਮਾ ਖਾਤਾ ਖੋਲ ਕੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਈ। ਜੇ ਹੋ ਸਕੈ ਤਾਂ

ਪੁਆਧ ਜਾਂ ਪੁਆਤ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਭਾਸ਼ਾਈ ਖਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮਾੜਾ, ਦੁਆਬਾ, ਮਾਲਵਾ ਤੇ ਪੁਆਧ ਚਾਰ ਭਾਸ਼ਾਈ ਖਿੱਤੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਰੋਪੜ, ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਪੂਰਬੀ ਹਿੱਸਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਦਾ ਖੇਤਰ, ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੀ ਗੁੱਠ, ਅੰਬਾਲੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੀਂਦ ਦੇ ਕੁਝ ਪਿੰਡ। ਦਰਿਆ ਘੱਗਰ ਦੇ ਅੰਬਾਲੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦੀ ਪੁਆਧੀ ਉਤੇ ਬਾਗੜੀ ਦਾ ਵੱਧ ਅਸਰ ਹੈ। ਪੁਆਧੀ ਵਿਚ ਦੋ ਸਵਰਾਂ ਵਿਚਲਾ ‘ਵ’ ਅਕਸਰ ‘ਮ’ ਵਿਚ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ: ਸਬੇਰਾ (ਸਵੇਰਾ), ਸੰਬਾਰ ਕੇ (ਸੰਵਾਰ ਕੇ), ਕਾਮਾ ਰੋਲੀ, ਕੈਮਾਂ (ਕਿੰਨਵਾਂ), ਜਾਮਾਂਗਾ, ਐਮੇ, ਸਮਗਾ (ਸਗਵਾਂ), ਸਿਰਨਾਮਾ, ਜਮਾਈ ਅਤੇ ਤੀਮੀ ਆਦਿ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਬਥੇਰੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਮੁਹਾਲੀ ਅਤੇ ਪੰਚਕੂਲਾ ਪੁਆਧ ਦੀ ਧਰਤੀ ’ਤੇ ਹੀ ਵੱਸੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਕੋਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਸਨ। 1980ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਭਾਅ ਬਹੁਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ 1990ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਖਾੜਕੂ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮਾਂਦੇ ਪੈਣ ਉਪਰੰਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਭਾਅ ਅਸਮਾਨੀਂ ਜਾ ਚੜ੍ਹੇ। ਜਿਹਤੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਕਿੱਲੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਿਕਦੀਆਂ, ਉਹ ਕਰੋੜਾਂ ’ਚ ਚਲੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਾੜਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਲੋਕ ਨਵੀਂ ਮਿਲੀ ਅਮੀਰੀ ਵਿਚ ਵਹਿ ਤੁਰੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦਰਿਆ ਵਗ ਤੁਰਿਆ ਅਤੇ ਜਵਾਨੀ ਰੁਲਣ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਟੌਰ ਵਾਲੇ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪੁਆਧੀ ਵਿਚ ਕਲਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਆਪਣੇ ਸਾਲੇ ਸਤਨਾਮ ਸੈਂ ਨੂੰ ਗੈਲ ਲੇਂਜੀ। ਉਂ ਜੇ ਮੇਰੀ ਮੰਨੈ ਤਾਂ ਤਕੜੇ ਬੈਂਕ ਮਾ ਈ ਖਾਤਾ ਖੋਲੀ। ਮਾੜਾ ਸ਼ਾਹੂਕਾਰ, ਮਾੜੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ, ਮਾੜਾ ਮਿੱਤਰ, ਮਾੜੇ ਕਾ ਸਾਥ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਿਰੇ ਨੀ ਲਾਂਦੇ। ਬਾਕੀ ਬਮੈ ਆਪ ਬੀ ਸਿਆਣੇ ਐ।”

ਬਚਨੇ ਨੈ ਚੈਕ ਬੋਬੇ ਆਲੇ ਸੰਦੂਕ ਮਾ ਬਣੇ ਚੋਰਖਾਨੇ ਮਾ ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਆ। ਮਖਾਂ ਕਿਤੀ ਗੁੰਮ ਏ ਨਾ ਹੋ ਜੈ। ਪੈਹਰਾ ਲਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਚੋਰ ਏ ਨਾ ਪੈ ਜਹੈ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਈ।

ਮਸਾਂ ਦਿਨ ਚੜ੍ਹਿਆ। ਸਵੇਰ ਕਾ ਕੰਮ ਬੀ ਛੇਤੀ ਨਬੋਤ ਕੈ ਨਾਹ ਧੋ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਹਾਜ਼ਰੀ ਮਾ ਬੇਰਤੇ ਕੀਆਂ ਰੋਟੀਆਂ ਕੀਆਂ ਬੀ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਮਾ ਦੇ ਦੋ ਬੁਰਕੀਆਂ ਈ ਕਰੀਆਂ। ਦੱਬ ਕੇ ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਛੋਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕਹੈ, “ਐ ਕਰੋ ਬਈ ਇਕ ਜਣਾ ਤਾਂ ਮੋਟਰਸੈਕਲ ਪਰ ਅਰ ਦੁਆ ਮੇਰੇ ਗੈਲ ਟਰੈਕਟਰ ਪਰ ਬੈਠ ਕੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਚਲੈ। ਇਸੀ ਕੇ ਸਿਰ ਪਰ ਏ ਕੰਮ ਚਲਾ। ਇਸ ਬੋਲਦਾ ਗੈਲ ਤਾਂ ਖੇਤੀ ਹੁੰਦੀ ਨੀ। ਪੁੱਤਾਂ ਬਰਗਾ ਪਿਆਰਾ। ਮਿਨੂੰ ਤਾਂ ਲਗਾ ਮੇਰੇ ਹੱਡਾਂ ਗੈਲ ਏ ਜਾਊਗਾ। ਬੇਚਦਾ ਮੈਂ ਬੀ ਨੀ। ਸੁੱਖ ਗੈਲ ਉਰੈ ਇਬ ਬੀ ਚਾਰ ਪੰਜ ਕਿੱਲੇ ਪਏ ਐ। ਬਾਹਰ ਜਾ ਕੇ ਬੀ ਬਸਣਾ ਔਖਾ। ਬਗਾਨੇ ਪੈਰ ਨੀ ਲਗਣ ਦੰਦੇ। ਜੇਬ ਮਾ ਤੇ ਪੁਰਜਾ ਜਾ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਨੂੰ ਕੈਹ ਦੇ ਬਈ ਸਿੱਧਾ ਈ ਬੈਂਕ ਮਾ ਪਹੰਚ ਜਹੈ।”

ਲੇ ਕੇ ਰੱਬ ਕਾ ਨੌਂ ਘਰਾਂ ਤੇ ਚਲ ਪੇ। ਬੈਂਕ ਮਾ ਬਚਨਾ ਅਰ ਦੇਏ ਛੋਕਰੇ ਪੱਖੇ ਹੇਠਾਂ ਕਰਸੀਆਂ ਮੱਲ ਕੇ ਬੈਠਾਗੇ। ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਹੋਰ ਲੋਕ ਬੀ ਆਣ ਲਗਾਪੇ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਮਾ ਮਨੇਜਰ ਨੈ ਹਾਕ ਮਾਰੀ, “ਸਰਦਾਰ ਸੈਹਬ ਅੰਦਰ ਆ ਜੋ।” ਬਚਨਾ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇਖੇ। ਯੋਹ ਸਰਦਾਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਾ। ਉਰੈ ਤਾਂ ਮਾਰੂ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਪਗੜੀ ਆਲਾ ਈ ਨੀ ਹੈ। ਇੰਨੇ ਮਾ ਮਨੇਜਰ ਉਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਮਿਨੂੰ ਕਹੈ, “ਸਰਦਾਰ ਬਚਨ ਸੈਂ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾ।” ਮੈਂ ਹਰਾਨ ਪਰਸਾਨ ਸੋਚੀ ਜਹਾਂ ਬਈ ਮਿਨੂੰ ਤਾਂ ਲੋਕ ਬਚਨਾ, ਬੱਧ ਤੇ ਬੱਧ ਬਚਨ ਸੈਂ ਕਹਾਂ। ਯੋਹ ਪੈਸੇ ਕੀਓ ਕਰਾਮਾਤ ਲਗਾ। ਪੰਦਰਾਂ ਕਰੋਤ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਰਕਮ ਹੋਵਾ! ਪੈਸੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਤੇ ਕੁਸ਼ ਬਣਾ ਦਿਹਾ।

ਬਚਨਾ ਆਪਣੇ ਦੋਹੇ ਛੋਕਰਿਆਂ ਗੈਲ ਅੰਦਰ ਮਨੇਜਰ ਕੇ ਸਾਮ੍ਹਣੈ ਕਰਸੀਆਂ ਪਰ ਜਾ ਬੈਠਿਆ। ਅੰਦਰ ਕਮਰਾ ਠੰਡਾ ਠਾਰ। ਗਰਮੀ ਕਿਥੈ ਲਗੈਂਤੀ। ਮਨੇਜਰ ਨੈ ਮਾਨੂੰ ਪੁਛਿਆ, “ਦੱਸੋ ਬਈ ਚਾਹ ਪੀਉਗੇ ਯਾ ਫੇਰ ਠੰਡਾ ਚਲੂਗਾ।” ਅੱਗੇ ਤੇ ਬਚਨਾ ਕਹੈ, “ਬਾਰੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਐ। ਠੰਡੇ ਠੰਡੇ ਕਾ ਤਾਂ ਮਾਨੂੰ ਸ਼ੌਂਕ ਨਈਂ। ਬਾਕੀ ਚਾਹ ਤਾਂ ਹਮੇਂ ਗੜਬੀ ਗਲਾਸਾਂ ਗੈਲ ਪੀਣੇ ਆਲੇ ਐ। ਕੱਪੀਆਂ ਜੀਆਂ ਗੈਲ ਮਾਰੂ ਕਿੱਥੈ ਸਰਾ। ਗੈਲੇ ਸਵਾਦ ਬੀ ਨੀ ਆਂਦਾ। ਯੋਹੀ ਬੋਹਤ ਐ, ਜੇ ਮਾਰੂ ਕੰਮ ਛੇਤੀ ਨਬੋਤ ਦਹੈ।”

ਮਨੇਜਰ ਨੇ ਬਚਨੇ ਕੇ ਨੌਂ ਪਰ ਖਾਤਾ ਖੋਲਣੇ ਕੇ ਫਾਰਮ ਭਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ। ਥੋੜੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਕਹੈ, “ਨੋਮੀਨੇਸ਼ਨ ਕਿਸ ਕੇ ਨੌਂ ਕੀ ਕਰਾਂ।” ਬੜਾ ਛੋਕਰਾ ਅੱਗੇ ਤੇ ਕਹੈ, “ਬਾਪੂ ਯੋਹ ਪੁੱਛਾ ਬਈ ਜੇ ਤਿਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਹੋ ਜਹੈ ਯਾ ਐਂ ਸਮਝ ਬਈ ਤੇਰੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਰਕਮ ਕਾ ਕੋਣ ਬਾਲੀਬਾਰਸ ਐ।”

ਬਚਨਾ ਕਹੈ, “ਮਨੇਜਰ ਸੈਹਬ ਮੇਰੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਭਗਵਾਨ ਕੁਰ ਏ ਬਾਰਸ ਐ। ਛੋਕਰਿਆਂ ਕਾ ਕਿਆ, ਘੜੀ ਮਾਂ ਬਿੱਟਰ

ਜਹਾਂ। ਬਾਅਦ ਮਾ ਕੋਈ ਨੀ ਪੁੱਛਦਾ। ਟੈਮ ਟੈਮ ਗੈਲ ਛੋਕਰਿਆਂ ਕੀ ਪੁੱਛ ਪਉਗੀ। ਇਹ ਕਿਹਤੇ ਬਿਗਾਨੇ ਐ। ਇਨੀ ਕਾ ਈ ਐਂ ਸਭ ਕੁਸ਼।” ਫੇਰ ਮਨੇਜਰ ਕਹੈ, “ਲੈ ਬਈ ਬਚਨ ਸੈਂ ਗੁਠਾ ਲਾਏ।” “ਮਨੇਜਰ ਸੈਹਬ ਕਿਹਤੀ ਬਾਤ ਐ। ਚਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਬਾਂ। ਖਬਾਰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਮਾ ਸੈਨ ਕਰ ਦਿਹਾਂ।”

ਮਨੇਜਰ ਨੇ ਫੇਰ ਪੁਛਿਆ, “ਬਾਰੀ ਯੋਹ

ਰਕਮ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਬਾਸਤੈ ਫਿਕਸ ਕਰ ਦਿਆ। ਚੰਗਾ ਬਿਆਜ ਮਿਲ ਜੁਗਾ। ਖੇਤੀ ਕਰਨੇ ਮਾ ਇੰਨੀ ਕਮਾਈ ਨੀ ਹੋਣੀ। ਸੱਖਾ ਰੈਹਜੁੰਗਾ।”

ਬਚਨਾ ਅੱਗੇ ਤੇ ਕਹੈ, “ਯੋਅ ਬਾਤ ਝੂਠ ਐ। ਰਕਮ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰੱਖ ਦੇ। ਜਦ ਮਰਜੀ ਕਢਾ ਲਹੈ, ਹਮੇਂ ਨੀ ਦੇਰ ਲਾਣੀ। ਦਿਨਾਂ ਮਾ ਈ ਜਮੀਨ ਲੇ ਕੇ ਪਰਾਂ ਕਰਨੀ ਐਂ, ‘ਝੱਟ ਰੋਟੀਆਂ, ਪਟੱਕ ਦਾਲ, ਚੱਕ ਮੁੰਡਾ ਹੋ ਜਾ ਨਾਲ’ ਇਕ ਬਾਰੀ ਤਾਂ ਉਥੈ ਬੈਠੇ ਸਾਰੇ ਈ ਹੱਸ ਪੇ। ‘ਮਨੇਜਰ ਸੈਹਬ ਪੈਸਾ ਤਾਂ ਸਾਂਭਣਾ ਔਖਾ ਐ। ਜਮੀਨਾਂ ਕੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਬੀ ਤਾਂ ਬਧੀ ਜਾਹਾਂ। ਗੈਲੇ ਜੱਟ ਤਾਂ ਜਮੀਨ ਗੈਲੇ ਚੰਗਾ ਲਗਾ।”

ਮਨੇਜਰ ਕੀ ਗੈਲ ਲਗਦੀ ਕੁਰਸੀ ਪਰ ਟੌਅਰ ਕੱਚੀ ਇਕ ਹੋਰ ਬਾਬ ਬੀ ਬੈਠਿਆ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਸੁਣੀ ਗਿਆ। ਉਹ ਕੋਈ ਕਾਰਾਂ ਆਲੀ ਕੰਪਨੀ ਕਾ ਡੀਲਰ ਲਗੈਂਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਬੀ ਆਪਣੀ ਛੱਡਦੀ, “ਸਰਦਾਰ ਸੈਹਬ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ

ਪਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਬੋਹਤ ਪੈਸੇ ਹੋਂਗੇ। ਬਾਰੇ ਗੈਲ ਕੇ ਕਈ ਤਾਂ ਬੜੀਆਂ ਬੜੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਗਾਪੇ। ਬਮੈ ਬੀ ਦੱਸੇ ਕਿਹਤੀ ਕਾਰ ਖਰੀਦਣੀ ਚਾਹਾਂਗੇ।”

ਬਚਨੇ ਨੈ ਉਸ ਕੀ ਬਾਤ ਗੋਰ ਗੈਲ ਸੁਣ ਕੇ ਜੁਆਬ ਮਾਰਿਆ, “ਬਾਬੂ ਜੀ ਬਮੈਂ ਕਾਰ ਕੀ ਕਿਆ ਬਾਤ ਕਰਾਂ, ਹਮੇਂ ਤਾਂ ਇਬ ਕੋਈ ਬੜੀ ਚੀਜ਼ ਦੇਖੁੰਗੇ।” ਬਚਨੇ ਕੀ ਬਾਤ ਨੈ ਇਕ ਬਾਰੀ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਚਾਂ ਮਾ ਪਾ ਦਿਆ। ਅੱਧੇ ਤਾਂ

ਮਾਰੇ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੈ ਪੱਟ ਦਏ। ਭਲਾਂ ਕਾਰਾਂ ਗੈਲ ਵਿੱਭ ਭਰਜੁੰਗੇ। ਕਈਆਂ ਕੇ ਘਰਾਂ ਮਾਂ ਝਗੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੈ ਈ ਪਾਏ ਬੇ ਐਂ। ਹਰ ਕੋਈ ਕੱਪੜੇ ਤਾਰਨੇ ਨੂੰ ਫਿਰਾ। ਲੁੱਟ ਲਿਓ ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਹੋਆ। ਗਰੋਂ ਮਾ ਹਲੀ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਚੈਕ ਮਿਲੇ ਬੀ ਨੀ, ਘਰਾਂ ਮਾ ਲੜਾਈਆਂ ਪੈਹਲਾਂ ਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਂਗੀਆਂ। ਕੋਈ ਕਹੈ, ‘ਮੈਂ ਨੀ ਜਮੀਨ ਲੇਣੀ।’ ਕੋਈ ਕਹੈ, ‘ਮਿਨੂੰ ਮੇਰਾ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਦਿਓ ਮੈਂ ਜਿਥੇ ਮਰਜੀ ਰਹਾਂ।’ ਜਿੰਨੇ ਮੂੰਹ ਉਨੀਆਂ ਈ ਬਾਤਾਂ। ਭੈਣਾਂ-ਭਾਈਆਂ ਮਾ ਫਰਕ ਪੈਂਗੇ। ਜਿਸ ਪਾ ਹੋਆ ਉਹ ਬੀ ਰੋਆ, ਜਿਸ ਪਾ ਹੈ ਨੀ ਉਹ ਬੀ ਰੋਆ। ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਬਰ ਨੀ, ਟਕੋਅ ਨੀ। ਦੁਨੀਆਂ ਕਾ ਯੋਹ ਰੰਗ ਤਮਾਸ਼ਾ ਲੋਕ ਦੇਖੀ ਜਾਹਾਂਗੇ।

ਬੈਂਕ ਕਾ ਕੰਮ ਨਬੋਤ ਕੈ ਤਿੰਨੇ ਬਾਪ ਪੁੱਤ ਘਰਾਂ ਆਂਗੇ। ਸੈਭ ਤਲ੍ਹੇ ਖੜਾ ਕੇ ਮੋਟਰਸੈਕਲ ਅਰ ਟਰੈਕਟਰ ਬਚਨਾ ਬਰਾਂਡੇ ਮਾ ਛੋਕਰਿਆਂ ਗੈਲ ਮੰਜਿਆਂ ਪਰ ਜਾ ਬੈਠਿਆ। ਹਾਕ ਮਾਰ ਕੇ

ਘਰ ਆਲੀ ਨੂੰ ਕਹੈ, “ਭਗਵਾਨ ਕੁਰੇ ਕੈਤੀ ਜੀ ਚਾਹ ਬਣਾ ਲਿਆ, ਸਰੀਰ ਕੁਸ਼ ਕੰਡੇ ਪਰ ਨੀ ਲਗਦਾ।” ਇੰਨੇ ਮਾ ਉਸ ਕਾ ਸਾਲਾ ਸਤਨਾਮ ਸੈਂ ਬੀ ਮੋਟਰਸੈਕਲ ਪਰ ਬਿਹਤੇ ਮਾ ਆ ਬੜਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਫੇਰ ਵਾਜ ਮਾਰ ਦੀ, “ਤੇਰਾ ਭਾਈ ਬੀ ਆ ਗਿਆ, ਪਤੀਲੇ ਮਾ ਹੋਰ ਦੁੱਧ ਪਾ’ਦੀ। ਸਤਨਾਮ ਸੈਂ ਬੜੀ ਦੇਰ ਕਰ’ਦੀ। ਹਮੇਂ ਤਾਂ ਡੀਕ ਡੀਕ ਕੈ ਗਏ ਐਂ। ਉਥੇ ਬੀ ਬੋਹਤ ਡੀਕਿਆ। ਯੋਹ ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਮਾ ਪੁਰਜਾ ਫੜਿਆ ਬਾ ਇਸ ਨੈ ਬੀ ਕੰਮ ਨੀ ਕਰਿਆ। ਛੋਕਰਿਆਂ ਨੈ ਬੜੀ ਟਰਾਈ ਮਾਰੀ। ਘਰਾਂ ਸੁੱਖ ਬੀ ਐ।” ਇਕੋ ਸਾਹ ਖਾਸਾ ਕੁਸ਼ ਪੁੱਛ ਲਿਆ।

ਸਤਨਾਮ ਸੈਂ ਕਹੈ, “ਸਭ ਠੀਕ ਐ। ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਐ। ਕਿਸਾਨ ਕਮੇਟੀ ਆਲੇ ਆਂਗੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੈਲ ਤੁਰਨਾ ਪਿਆ। ਤਿੰਨ ਪੜਾ ਈ ਐਂ ਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਈ ਸਰਕਾਰ ਗੈਲ ਲੜਾਈ ਲੜ ਹੋਆ। ਬਿਨਾਂ ਰੋਏ ਤੇ ਮਾਂ ਬੀ ਦੁੱਧ ਨੀ ਦੰਦੀ। ਮਾਸਤ ਨੀ ਦਿਖਦਾ। ਕਿਥੈ? ਠੀਕ ਬੀ ਐ?”

“ਬਾਪੂ ਠੀਕ ਐ, ਤੰਦਰੁਸਤ ਐ। ਲਾਲੇ ਪਾ ਬੈਠਿਆ ਹੋਣਾ। ਜਦ ਤਕ ਉਸ ਗੈਲ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਨਾ ਕਰ ਲਹੈ, ਰੋਟੀ ਹਜਮ ਨੀ ਹੁੰਦੀ। ਪੱਕੀ ਆੜੀ ਐ ਦੋਹਾਂ ਕੀ।” ਬਚਨੇ ਨੇ ਗਾਹਾਂ ਬਾਤ ਤੋਰ ਲੀ, “ਸਤਨਾਮ ਸੈਂ ਯੋਹ ਬੈਠੇ ਐਂ ਤੇਰੇ ਦੋਏ ਭਾਣਜੇ। ਬੈਂਕ ਮਾ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾ ਕੇ ਆਏ ਐਂ। ਦੋਏ ਗੈਲ ਤਾਂ। ਹੁਣ ਤੇਰੇ ਪਰ ਗੱਲ ਐ। ਛੇਤੀ ਤੇ ਛੇਤੀ ਜਮੀਨ ਕਾ ਟੱਕ ਲੇ ਦੇ। ਕੀਮਤਾਂ ਬੀ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰੀ ਜਾਹਾਂ। ਕੁਸ਼ ਮਾਰੇ ਲੋਕ ਬੀ ਇਕ ਦੂਏ ਕੇ ਉਪਰ ਨੂੰ ਗਿਰੀ ਜਾਹਾਂ। ਮਾਨੂੰ ਤਾਂ ਮਨੇਜਰ ਨੈ ਬੀ ਲਾਲਚ ਦਿਆ। ਜੇ ਖੁੰਝਗੇ ‘ਯਾਹਾਂ ਕੇ ਘਰ ਤਾਹਾਂ’ ਆਲੀ ਹੋਜੂਂਗੀ। ਜਮੀਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਏ ਛੋਕਰਿਆਂ ਕੇ ਨੌਂ ਪਰ ਲੇਣੀ ਐਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੀ ਕੋਈ ਭਰਮ ਨਾ ਰੋਹ’ਜੈ ਕਿਤੀ। ਮੈਂ ਬੀ ਬੋਹਲਾ ਹੋ ਜੁੰਗਾ। ਅੱਗੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੀ ਮਰਜੀ ਐ, ਸੇਵਾ ਕਰੈ ਭਮਾ ਨਾ ਕਰੈ। ਹਮੇਂ ਭੁੱਖੇ ਨੀ ਮਰਦੇ। ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏ ਕਹੁੰਗੇ। ਮਾਰੇ ਪਾ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਕਿੱਲੇ ਹੋਰ ਹੋਂਗੇ। ਜਿਹਤੀ ਬਾਤ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮਾ ਤੀ ਉਹ ਕੈਹ ਦੀ। ਗੋਡੇ ਲਗੈ ਭਮਾ ਗਿੱਟੇ ਲਗੈ। ਅਰ ਯੋਹ ਬੀ ਬਾਤ ਐ। ਜਮੀਨ ਲੇਣੇ ਤੇ ਬਾਅਦ ਜਿੱਤਰਾਂ ਕੀ ਕਾਰ ਇਹ ਮੰਗੂਗੇ ਉਹ ਬੀ ਲੇ ਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾ ਸ਼ੌਂਕ ਬੀ ਪੂਰਾ ਕਰ ਦੀ। ਭਲਾ ਮਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਪਰ ਐ ਕੋਈ।”

ਇੰਨੇ ਨੂੰ ਬਾਪੂ ਬੀ ਆ ਗਿਆ। “ਮਾਸਤ ਸਾਸਰੀ ਕਾਲ” ਸਤਨਾਮ ਨੈ ਗੋਡੀ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ ਮੰਜੇ ਪਰ ਸਰੁਣੇ ਕੰਨੀ ਆਪਣੇ ਗੈਲ ਏ ਬਠਾ ਲਿਆ। ਬਾਪੂ ਕਹੈ, “ਭਾਈ ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਾਰੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਬਾਹਰ ਖੜਿਆ ਸੁਣੈ ਤਾ। ਜੇ ਬੰਦਾ ਮਿਹਨਤ ਕਰੈ, ਸੱਚ ਪਰ ਰਹੈ, ਨਸ਼ੇ ਪੱਤੇ ਤੇ ਦੂਰ ਰਹੈ ਤਾਂ ਨੌਂ ਨਿਧੀਆਂ ਬਾਰਾਂ ਸਿਧੀਆਂ ਪਿਛੇ ਲੱਗ ਤੁਰਾਂ। ਕੋਈ ਘਾਟ ਨੀ ਰੋਹੰਦੀ।”

ਸਤਨਾਮ ਕਹੈ, “ਮਾਸਤ ਲਾਲੇ ਨੂੰ ਗੈਲ ਲੇ ਕੇ ਚਲੈਂ ਫੇਰ ਸ਼ੈਹਰ ਨੂੰ। ਭਾਣਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨਮੀ ਕਾਰ ਪੈਹਲਾਂ ਈ ਲਿਆ ਦਹੈ।”

ਬਾਪੂ ਅੱਗੇ ਤੇ ਬੋਲ ਪਿਆ, “ਤੋਹ ਬੀ ਹਲੀ ਕਾਰ ਕੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਕਰਾ। ਛੋਕਰੇ ਤਾਂ ਉਡੂੰ ਉਡੂੰ ਕਰਦੇ ਫਿਰਾਂ। ਹਮੇਂ ਤਾਂ ਇਬ ਜਹਾਜ਼ ਖਰੀਦਣੇ ਨੂੰ ਫਿਰਾਂ।” ਬਰਾਂਡੇ ਮਾ ਹਾਸੇ ਕੀ ਫੁਹਾਰ ਛਿੜਪੀ।

(ਪੁਆਧ ਕੇ ਘਰਾਣਾਂ ਕਾ ਆਟਾ ਵਿਚੋਂ)

ਮਿਰਾਸੀਆਂ ਬਾਰੇ ਹਸਾਉਣੀਆਂ

ਇਕ ਮਿਰਾਸੀ ਵਿਆਹ ਖੁਣੇਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੂੰ ਨਿਹੇਰਾ ਮਾਰਿਆ, “ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਹੀ ਕਰਦਾ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਮਿਰਾਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਕਦੇ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹਾਈਏ?”

ਪੰਚਾਇਤ ਦੇ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ ਨਾਈ ਨੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਗੋਤਾ ਮਾਰਿਆ ਤੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਮਿਰਾਸੀ ਨੂੰ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹਨ ਦਾ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਰਾਸੀ ਕਈ ਮਹੀਨੇ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਾ ਆਇਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਦਿਸਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਓ ਮਿਰਾਸੀਆ, ਤੈਨੂੰ ਘੋੜੀ ਕੀ ਚੜ੍ਹਾਈ, ਤੂੰ ਤਾਂ ਦਿਸਣੋਂ ਹੀ ਹਟ ਗਿਐਂ।”

ਮਿਰਾਸੀ ਬੋਲਿਆ, “ਕੀ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ ਜਜਮਾਨੇ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਸ ਇਕੋ ਦਿਨ ਘੋੜੀ ਚੜ੍ਹਿਆ, ਮੁੜ ਘੋੜੀ ਹੀ ਮੇਰੇ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹੀ ਏ।”

ਇਕ ਮਿਰਾਸੀ ਦੇ ਘਰ ਚੋਰ ਆ ਵੜਿਆ। ਮਿਰਾਸੀ ਤੇ ਮਿਰਾਸਣ ਦੇਵੇਂ ਜਾਗਦੇ ਸਨ। ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਚੋਰ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਰਾਸੀ ਨੇ ਮਿਰਾਸਣ ਨੂੰ ਝੁਠੀ-ਮੁਠੀ ਗੱਲ ਬਣਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ਉਹ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖੀ ਉ?”

ਚੋਰ ਦੇ ਕੰਨ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਮਿਰਾਸਣ ਸਮਝ ਗਈ, ਮਿਰਾਸੀ ਨੇ ਕਿਉਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਨੇ ਦੀ ਮੁੰਦਰੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਬੋਲੀ, “ਓਹੋ, ਮੁੰਦਰੀ ਤਾਂ ਬਾਹਰ ਆਲੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਗਈ ਏ।” (ਆਲੇ ਵਿਚ ਦਰਅਸਲ ਭੁੰਡਾਂ ਦਾ ਖੱਖਰ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ) ਮਿਰਾਸੀ ਵਿਚਲੀ ਗੱਲ ਜਾਣ ਗਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਚੱਲ ਪਈ ਰਹਿਣ ਦੇ, ਏਥੇ ਕਿਹੜਾ ਚੋਰ ਪੈ ਚੱਲੇ ਨੇ?”

ਚੋਰ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਵਾਲੇ ਆਲੇ ਵਿਚੋਂ ਮੁੰਦਰੀ ਚੁੱਕਣ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਾਂ ਉਹਨੇ ਆਲੇ ਵਿਚ ਹੱਥ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੰਡ ਲੜ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ‘ਹਾਏ’ ਨਿਕਲ ਗਈ।

ਅੰਦਰੋਂ ਮਿਰਾਸਣ ਬੋਲੀ, “ਭਾਊ, ਜੇ ਤੰਗ ਹੈ ਤਾਂ ਜ਼ਰਾ ਥੁੱਕ ਲਾ ਕੇ ਚੜ੍ਹਾ ਲੈ।”

ਇਕ ਮਿਰਾਸੀ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਉਠਿਆ, ਮੂੰਹ ‘ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਯਾ ਖੁਦਾ, ਸਾਨੂੰ ਮਿਰਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ‘ਤੇ ਆਇਓਂ ਵੀ ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਵੀ ਗਰੀਬੀ। ਅੱਜ ਤੈਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਹ ਭੁੱਲ ਸੁਧਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਂਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਐਸਾ ਜਜਮਾਨ ਟਕਰਾ ਦੇ ਤੇ ਮੈਥੋਂ ਉਸ ਦੀ ਐਸੀ ਸਿਫਤ ਕਰਵਾ ਦੇ ਕਿ ਮੇਰੀ ਗਰੀਬੀ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇ।”

ਲਾਗੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਤੂੰ ਜਜਮਾਨਾਂ ਦੀ ਸਿਫਤ ਛੋੜ ਕੇ ਸਿੱਧੀ ਰੱਬ ਦੀ ਸਿਫਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਗਰੀਬੀ ਕੱਟੀ ਜਾਵੇ?”

“ਓਏ ਰੱਬ ਕੋਲ ਤਾਂ ਜੋ ਸੀ, ਉਹ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਜਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੀ ਵਾਰੀ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸ ਪਾਸ ਰਿਹਾ ਈ ਕੁਝ ਨਾ। ਜੇ ਹੁਣ ਕੁਝ ਹੈ ਸੂ ਤਾਂ ਜਜਮਾਨ ਬਣ ਕੇ ਆ ਜਾਏ, ਤੇ ਸਿਫਤ ਕਰਵਾ ਲਵੇ। ਪਰ ਲਾਗ ਪੇਸ਼ਗੀ ਲਵਾਂਗੇ।”

-ਡਾ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇਕੀ

ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਆਬ ਸ਼ਬਦ ਬਾਰੇ ਬਥੇਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਖੁਦ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜ+ਆਬ ਯਾਨੀ ਪੰਜ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਬੇ ਦੀਆਂ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਰਹੱਦਾਂ ਬਦਲਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸਪਤ-ਸਿੰਧੂ ਕਹਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਜਮੁਨਾ ਤੋਂ ਸਿੰਧ ਤੱਕ ਸੱਤ ਨਦੀਆਂ ਵਾਲਾ ਇਲਾਕਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਪੰਚ-ਨਦ ਕਹਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਇਹੀ ਪੰਚ-ਨਦ ਫਾਰਸੀ ਵਿਚ ਪੰਜ-ਆਬ ਕਹਾਇਆ।

ਇਥੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੋਕੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਆਬ ਸ਼ਬਦ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਜੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਮਧਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਆਬ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, 'ਅਮੁਲ ਕਰਿ ਧਰਤੀ ਬੀਜੁ ਸਬਦੇ ਕਰਿ ਸਚ ਕੀ ਆਬ ਨਿਤ ਦੇਹਿ ਪਾਣੀ॥' ਅਤੇ 'ਆਬ ਖਾਕੁ ਜਿਨਿ ਬੰਧਿ ਰਹਾਈ ਧੰਨੁ ਸਿਰਜਣਹਾਰੇ॥' (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ)। ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਆਬ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਕਾਫੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ। ਰਾਝਾ ਆਪਣੀਆਂ ਭਰਜਾਈਆਂ ਨੂੰ ਆਖਦਾ ਹੈ,

ਭਾਈ ਸਾਕ ਸਨ ਸੋ ਤੁਸਾਂ ਵੱਖ ਕੀਤੇ,
ਤੁਸੀਂ ਸਾਕ ਕੀ ਸਾਡੀਆਂ ਲਗਦੀਆਂ ਹੋ।
ਅਸੀਂ ਕੁੱਜਤੇ ਰੁਪ ਕਰੂਪ ਵਾਲੇ,
ਤੁਸੀਂ ਜੋਬਨੇ ਦੀਆਂ ਨੈਣੀਂ ਵਗਦੀਆਂ ਹੋ।
ਅਸਾਂ ਆਬ ਤੇ ਤੁਆਮ ਹਰਾਮ ਕੀਤਾ,
ਤੁਸੀਂ ਨਗਣੀਆਂ ਸਾਰਤੇ ਜੱਗ ਦੀਆਂ ਹੋ।
ਵਾਰਸ ਸ਼ਾਹ ਇਕੱਲਤੇ ਕੀ ਕਰਨਾ,
ਤੁਸੀਂ ਸਤ ਇਕੱਠੀਆਂ ਵਗਦੀਆਂ ਹੋ।
ਹੋਰ ਸੁਣੋ, "ਕਾਬਲ ਗਏ ਮੁਗਲ ਹੋ ਆਏ,

ਬੋਲੇ ਬੋਲ ਪਠਾਣੀ; ਆਬ ਆਬ ਕਰ ਪੂਤਾ ਮਰ ਗਏ ਧਰਾ ਸਿਰਹਾਣੇ ਪਾਣੀ॥" ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਰੂਪ ਹੈ, "ਆਬ ਆਬ ਕਰ ਮੋਇਓ ਬੱਚਾ, ਫਾਰਸੀਆਂ ਘਰ ਗਾਲੇ। ਜੇ ਜਾਣਾ ਤੂੰ ਪਾਣੀ ਮੰਗਦੇਂ ਤਾਂ ਭਰ ਦਿਆਂ ਪਿਆਲੇ॥" ਆਬ ਸ਼ਬਦ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਚੜ੍ਹਤ ਨਾਲ ਮਧਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਫਾਰਸੀ ਵਲੋਂ ਆਇਆ। ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਸੱਤਾ ਕਾਇਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਫਾਰਸੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਹੋਰ ਫਾਰਸੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਹੀ ਬਲਕਿ ਹੋਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚ ਵੀ ਆਬ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਆਭਾ ਫੈਲਣ ਲੱਗੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਫਾਰਸੀ-ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ।

ਆਬ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਾਲੇ ਅਰਥ ਕਈ ਸਮਾਜੀ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਪੌਣ-ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ਆਬੋ-ਹਵਾ ਜੋ ਲਾਖਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਝਰਨੇ ਲਈ ਆਬਸ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਖੂਬ ਵਰਤਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਆਬ ਤੋਂ ਬਣੇ ਮੁਰਗਾਬ ਦਾ ਅਰਥ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲਾ ਆਬ

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਮੁਰਗਾਬੀ ਆਈ ਜੋ ਜਲ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਇਕ ਨਿੱਕਾ ਪੰਛੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਰਗ ਦਾ ਫਾਰਸੀ ਵਿਚ ਅਰਥ 'ਪੰਛੀ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਫਤਾਬਾ ਕੁੱਜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਬਖੇਰਾ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਟੋਰਾ ਜਾਂ ਗਲਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰੋਣੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਲ ਛਿੜਕਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ, ਆਬਪਾਸ਼ੀ। ਇਸ ਦੇ ਟਾਕਰੇ 'ਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਪਾਉ ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵੀ ਸਿੰਜਣਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, "ਇਹੁ ਤਨੁ ਧਰਤੀ ਬੀਜੁ ਕਰਮਾ ਕਰੋ ਸਲਿਲ ਆਪਾਉ ਸਾਰਿਗਪਾਣੀ॥" (ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ)

ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਦੇ ਕਰ ਨੂੰ ਆਬਿਆਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਕੱਢਣ ਵਾਲਾ ਆਬਕਾਰ ਹੈ ਤੇ

ਆਬ-ਹੱਯਾਤੀ ਵੀ ਕਮ ਹੋਸੀ ਮਰਸੋਂ ਵਾਂਗ ਸਿਕੰਦਰ।

ਪ੍ਰਸਿਧ ਨਿਰੁਕਤਕਾਰ ਅਜਿਤ ਵਡਨੋਰਕਰ ਨੇ ਆਬਾ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਆਬ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਖੇਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਜਦ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਿੰਜਣ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਬਾਦ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਅਰਥ ਸਿੰਜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਵਾਹਿਯੋਗ ਬਣਾਈ ਜ਼ਮੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਆਬਾਦ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਨਗਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪਿਛੇ ਵੀ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪਰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਮੈਂ ਉਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸ਼ਬਦ

ਹਨ। ਚੜ੍ਹੇ ਭਰਵੱਟਿਆਂ (High Brow) ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਘੁਮੰਡੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਨੱਕ-ਚੜ੍ਹਿਆ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਝਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਨੱਕ ਲਾਖਣਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜ਼ਤ ਜਾਂ ਨਾਮਣਾ ਦਾ ਬੋਧਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 'ਨੱਕ-ਨਮੂਜ ਨਾ ਰਹਿਣਾ।'

ਆਬਦਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ (ਹੀਰਾ ਆਦਿ) ਚਮਕੀਲਾ, ਲਿਸ਼ਕਾਇਆ ਅਤੇ (ਲੋਹਾ ਆਦਿ) ਚੰਗੀ ਪਾਣ ਚੜ੍ਹੀ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਧਿਆਨ ਦਿਉ, ਪਾਣ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਿਆ ਹੈ। 'ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਦਾ ਪਾਣੀ' ਉਕਤੀ ਇਸ ਦੇ ਚਮਕੀਲੇ ਗੁਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਆਬਤਾਬ ਦਾ ਅਰਥ ਚਮਕ, ਲਿਸ਼ਕਾ-ਪੁਸ਼ਕ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਸ਼ਾਨ-ਸ਼ੌਕਤ, ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਵੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਰਦੂ ਫਾਰਸੀ ਵਿਚ ਬੱਦਲ ਨੂੰ ਅਬੂ ਜਾਂ ਅਬਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, 'ਆਏ ਕੁਛ ਅਬਰ, ਕੁਛ ਸ਼ਰਾਬ ਆਏ।' (ਫੈਜ਼) ਬਸੰਤ ਰੁੱਤ ਦੇ ਮੇਘ ਨੂੰ ਅਬਰੇ ਬਹਾਰਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਆਬ ਸਪਸ਼ਟ ਝਲਕਦਾ ਹੈ। ਬੱਦਲ ਪਾਣੀ ਵਾਹਕ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਚ ਵੀ ਬੱਦਲ ਲਈ ਅਬ੍ਹ (ਅਪ+ਭ੍ਰ) ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਅਬ੍ਹ ਦਾ ਇਕ ਅਰਥ ਆਕਾਸ਼ ਵੀ ਹੈ ਜੋ ਬੱਦਲ ਦਾ ਹੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਹੈ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਥੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਅਪ ਅਤੇ ਫਾਰਸੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਆਬ ਘੁਸੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਪੁਰਾਣੀ ਫਾਰਸੀ ਅਬਰ ਦਾ ਰੂਪ ਅਵਰ ਸੀ। ਸਕੂਲੇ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਤਿਰਵਰੇ ਉਪਰ ਰੰਗ ਛਿੜਕ ਕੇ ਤੇ ਉਪਰ ਕੋਰਾ ਕਾਗਜ਼ ਰੱਖ ਕੇ ਅਮਰੀ (ਫਾਰਸੀ ਅਬਰੀ) ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਲਦਾਂ 'ਤੇ ਲਾਉਂਦੇ ਸਾਂ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਬਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਥੇ ਬੱਦਲਾਂ ਦੀ ਵੰਨ-ਸਵੰਨਤਾ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੈ। ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਦੇ ਇਕ ਖਣਿਜ ਨੂੰ ਅਬਰਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਬਰਕ ਚਮਕਦਾਰ ਅਤੇ ਪਰਤਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਬੱਦਲ ਦਾ ਇਕ ਰੂਪਕ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਹਿੰਦ-ਇਰਾਨੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਬ ਦੇ ਸੁਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਆਬ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜੰਦ ਵਿਚ ਰੂਪ ਵੀ 'ਅਪ' ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਪਹਿਲਵੀ ਵਿਚ 'ਆਪ' ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਫਾਰਸੀ ਵਿਚ 'ਆਵ'। ਇਹ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ 'ਅਪ' ਦਾ ਤਾਂ ਸਕਾ ਹੈ ਹੀ, ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਹੋਰ ਭਾਰੋਪੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਰੋਪੀ ਮੂਲ Akwa ਨਿਸਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦੇ ਭਾਵ ਹਨ। ਸ਼ਬਦ-ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ਲਾਤੀਨੀ ਸ਼ਬਦ Aqua ਇਸੇ ਦਾ ਭਰਾ ਭਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ

ਆਬਕਾਰੀ ਹੈ, ਸ਼ਰਾਬ ਕੱਢਣ ਦਾ ਧੰਦਾ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਬਖਾਨਾ। ਸ਼ਰਾਬ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਹੀ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਸ਼ਾ-ਪਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ। ਆਮ ਧਾਰਨਾ ਹੈ, ਸ਼ਰਾਬ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਰ+ਆਬ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਐਸਾ ਪਾਣੀ ਜਿਸ ਦੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਮਨ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਰਤ ਉਪਜੇ। ਪਰ ਇਹ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਅਰਬੀ ਮੂਲ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਧਾਤੂ ਸ਼ਰਬ ਦਾ ਅਰਥ ਪੀਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਬ ਨਰੋਆ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਰੋਆ ਅਰਥਾਤ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੰਗਾ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਬੋਦਾਣਾ ਸ਼ਬਦ ਦਾਣਾ-ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਰਿਜ਼ਕ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, "ਆਬਦਾਣਾ ਨਾ ਮਿਰਜੇ ਦਾ ਖੁੱਟਿਆ ਈ॥" (ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਰਿਫ) ਆਬੋ-ਹਯਾਤ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੀਵਨ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ ਅਮਰਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਮਿਥਿਕ ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਆਬੋ-ਹਯਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੀਆਂ ਮੁਹੰਮਦ ਬਖਸ਼ ਨੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਿਆ ਹੈ:

ਜੇ ਤੂੰ ਸ਼ਾਹ ਇਕਬਾਲਾਂ ਵਾਲਾ
ਕੱਛਣ ਲੱਗੇਂ ਸਮੁੰਦਰ।

ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ 'ਆਵਾਸ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸੁਜਾਤੀ ਹੈ ਜੋ ਵਸ ਧਾਤੂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਦੇ ਭਾਵ ਹਨ।

ਆਬ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦ੍ਰਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਸੀਨਾ, ਅੱਬਰੂ, ਅਰਕ, ਖਾਲਸ ਸ਼ਰਾਬ ਆਦਿ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਆਬ ਦੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਲਾਖਣਿਕ ਅਰਥ ਵੀ ਹਨ। ਆਬ ਜਾਂ ਪਾਣੀ ਇਕ ਪਾਰਦਰਸ਼ਕ ਚਮਕਦਾਰ ਹੋਇਆ ਪਦਾਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਚਮਕਣ ਦੇ ਭਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਬਣੇ ਹਨ। ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਆਬ ਤੋਂ ਬੰਦੇ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਪਰਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਜ਼ਤ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ਆਬਰੂ ਸ਼ਬਦ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਕੱਟ ਵਾਂਗੂੰ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਰਾਤ ਏਥੇ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਦੇਸ ਭੁਲਾਵਨਾ ਏਂ। ਜਾਏਂ ਆਬਰੂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਲੱਖ ਪਾਏਂ, ਕਿਸ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ਾਨ ਬਣਾਉਣਾ ਏਂ।' (ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ) ਇੱਜ਼ਤ-ਆਬਰੂ ਸ਼ਬਦ-ਜੁੱਟ ਵੀ ਖੂਬ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਆਬਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਆਬਰੂ ਬਣ ਗਿਆ। ਉਂਜ ਆਬਰੂ ਦੀ ਵਿਉਤਪਤੀ ਇਕ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫਾਰਸੀ ਵਿਚ ਆਬਰੂ ਦਾ ਅਰਥ ਭਰਵੱਟੇ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਅੰਗ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਸੀਸ਼ਾ ਹੁੰਦੇ

ਸ਼ਬਦ
ਝਰੋਖਾ

ਬਲਜੀਤ ਬਾਸੀ

ਫੋਨ: 734-259-9353

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੇ ਵੀ ਅਪਨਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ Aquatic, Aquarium ਆਦਿ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਬਣੇ ਹਨ। ਪੁਰਾਤਨ ਜਰਮੈਨਿਕ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸੁਜਾਤੀ ਸ਼ਬਦ ਸੀ Akhwo ਜਿਸ ਤੋਂ ਦਰਿਆ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਾਲਾ ਪੁਰਾਤਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਬਣਿਆ Ea. ਗੌਥਿਕ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਸਕਾ ਹੈ Ahua ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਦਰਿਆ, ਪਾਣੀ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਨੋਰਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ Aegir ਇਕ ਜਲ-ਦੇਵ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ Leg ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ਦੀਪ, ਟਾਪੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ Island ਵਿਚਲਾ I (ਆਈ) ਵੀ ਇਸੇ ਦਾ ਵਿਕਸਿਤ ਰੂਪ ਹੈ। ਪਰ S (ਐਸ) ਅੱਖਰ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ Island ਦੇ ਅੱਸ Is ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਫਰਾਂਸੀਸੀ Isle ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਸਮਝਦਿਆਂ ਇਸ ਵਿਚ S (ਐਸ) ਵਾਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਦ ਕਿ ਫਰਾਂਸੀਸੀ Isle ਦਾ ਚਰਚਾ ਅਧੀਨ ਭਾਰੋਪੀ ਮੂਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ। ਹਿੰਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ Akwanzi ਦਾ ਮਤਲਬ 'ਉਹ ਪੀਂਦੇ ਹਨ' ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਿਥੂਏਨੀਅਨ ਵਿਚ Uppe ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਦਰਿਆ। ਰੁਮਾਨੀਆ ਦੇ ਮਿਥਿਹਾਸ ਵਿਚ ਇਕ Apa Vie ਸ਼ਬਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਜਿਉਂਦਾ ਪਾਣੀ ਜਾਂ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਕਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕਬਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਰਦੇ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਪਾਣੀ ਛਿੜਕਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪਾਣੀ ਛਿੜਕ ਕੇ ਮੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਟਾਕਰਾ ਕਰੋ ਫਾਰਸੀ ਆਬੋ-ਹਯਾਤ ਨਾਲ।

ਧੰਨ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ

ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਤਲਵੰਡੀ, ਨਾਨਕ ਉਹ ਧਰਤੀ ਐਸੀ ਰੰਗੀ।
ਤਲਵੰਡੀ ਨਨਕਾਣਾ ਬਣਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।
ਨਾਨਕ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਨੂੰ ਪਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਪਾਂਧਾ ਕਹੇ ਕੈਸਾ ਹੈ ਨਾਨਕ ਬਾਲਾ,
ਕਹੇ ਲਿਖ ਮੇਰੀ ਪੱਟੀ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੋਪਾਲਾ।
ਪਾਂਧੇ ਨੂੰ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।...

ਵੈਦਾ ਤੈਨੂੰ ਰੋਗ ਦੀ ਸਮਝ ਨਾ ਕਾਈ,
ਕਾਹਨੂੰ ਜਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਨਬਜ਼ ਦਬਾਈ।
ਤੂੰ ਕਰਕ ਕਲੇਜੇ ਦੀ ਪਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।...

ਫਨੀਅਰ ਸੱਪ ਐਸੀ ਨਜ਼ਰ ਦੁਝਾਈ,
ਨੂਰਾਨੀ ਮੁੱਖ 'ਤੇ ਧੁੱਪ ਕਿਉਂ ਆਈ।
ਸੱਪਾਂ ਤੋਂ ਛਾਂਵਾਂ ਕਰਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।...

ਬਾਬਾ ਚਲਾਵੇ ਮੋਦੀਖਾਨਾ,
ਲੈ ਜਾਏ ਕੋਈ ਜਿੰਨਾ ਲੈ ਜਾਣਾ।
ਤੇਰਾ ਹੀ ਤੇਰਾ ਲਗਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।...

ਸੱਜਣਾ ਸੱਜਣ ਬਣ ਮਾਰੇ ਕਿਉਂ ਨੱਗੀਆਂ,
ਬੁਰੀਆਂ ਇੱਲਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲੱਗੀਆਂ।
ਨੱਗਾਂ ਨੂੰ ਸੱਜਣ ਬਣਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।...

ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਵੱਡਾ ਹੰਕਾਰੀ,
ਚੁਕ ਪਹਾੜੀ ਨਾਨਕ ਵਲ ਮਾਰੀ।
ਪੱਥਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾ ਲਗਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।...

ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਜਾ ਬੈਠੇ ਜਿੱਥੇ,
ਕੋਤੇ ਰੀਠੇ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣ ਮਿੱਠੇ।
ਰੀਠੇ ਦਾ ਰਸ ਬਦਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।...

ਭੇਦ-ਜਾਲ ਸਭ ਪਾ ਲਏਗਾ ਨਾਨਕ,
ਮਰਦਾਨੇ ਤਾਈਂ ਛਡਾ ਲਏਗਾ ਨਾਨਕ।
ਨਾਨਕ ਦੇ ਪਕੜੇ ਛਡਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।...
-ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਨਿੱਕ
ਸੁੱਕ

ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

Sandhugulzar@yahoo.com

ਮੈਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਪਰ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਤੇ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਸੱਦੇ ਨੇ ਹੱਥਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਝੰਜੋੜਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਮਾਹੌਲ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਮੋਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਉਪਜ ਹੈ। ਮਾਤੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਾਂਝ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਸਮਝੌਲਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਵਰਤਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਟਾਹਰਾਂ ਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਨੇ ਖੁਰਦ-ਬੁਰਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹੁਣ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਦੇ ਮੰਤਰ ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਏਸ ਲਈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਮੱਧ ਸ੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਚਲਣ ਇੱਕ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ

ਸਦਭਾਵਨਾ ਬੀਜੋ ਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਕੱਟੋ

ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਤਜ਼ਾਦ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਮੋਦੀ ਦੇ ਕੀਤੇ ਨੂੰ ਜੱਗ ਜਾਹਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ।

ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਤੇ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੱਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਅਣਕੀਤਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਨੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗਰੀਬ ਤੇ ਕੀ ਅਮੀਰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਗੁੱਥਲੀ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਪਸੀਜਦੇ। ਅਨੇਕਤਾ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਦੇ ਬਾਨੀ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਗਰੀਬ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਬੰਦੇ ਵਿਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਤੇ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਬੀਜ ਬੀਜਿਆ ਕਿ ਉਹ ਔਖੀ ਤੋਂ ਔਖੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਗ੍ਰੰਥ: ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਵੱਲੋਂ ਸਮੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਸਿਮ੍ਰਤੀ ਗ੍ਰੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਕਵੀ, ਆਲੋਚਕ ਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਚਾਰ ਸੌ ਪੰਨਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਪੰਜ ਦਰਜਨ ਅਦੀਬਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਰਸੀਆਂ ਦੇ ਲੇਖ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਡੇਢ ਦਰਜਨ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਹਨ ਜੋ

ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲ ਦੀ ਬਾਤ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖੁਦ ਪਸੰਦ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਿਮਰਤੀਆਂ, ਨਿਮਖ ਚਿਤਵੀਏ ਨਿਮਖ ਸੁਲਾਹੀਏ ਤੇ ਸਿਮਰ ਮਨਾਈ ਸਿਰਜਣਾ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ ਨੇ ਇਸ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਉਪ ਕੁਲਪਤੀ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਾਹਨਾ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜਾਏ ਹਨ। ਨਿਸ਼ਚੇ ਹੀ ਇਹ ਗ੍ਰੰਥ ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅੱਧ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਭਰਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਜਸਬੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕਾਲ ਦੀ ਸਿਖਰਲੀ ਉਪਜ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।

ਸਾਹਿਤ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਗੜ੍ਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਮਹਿਫਲਾਂ ਦੀ ਛਹਿਬਰ ਲਗੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਅਦਬ ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਨੇ 5 ਤੋਂ 8 ਨਵੰਬਰ ਤੱਕ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਤਕ ਉਤਸਵ ਮਨਾਇਆ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਿਟਰੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ। ਅਦਬ

ਫਾਉਂਡੇਸ਼ਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਉਤਸਵ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਕਲੱਬ ਵਿਚ ਸੀ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਿਟਰੇਟੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਲੋਕ ਕਲੱਬ ਵਿਚ। ਦੋਨਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮੰਨੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਤੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਸਬੱਬ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨਾਟ ਉਤਸਵਾਂ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਬੜੀ ਤਸੱਲੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ ਅਕਾਡਮੀ ਨੇ ਸਮਾਦਤ ਹਸਨ ਮੰਟੋ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਖੋਲ੍ਹ ਦੋ' ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਵਧੀਆ ਨਾਟਕ ਰਚਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਡਾ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਸੂਰਜ ਦੀ ਕੋਈ ਪਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ' ਉਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਵਧੀਆ ਨਾਟਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਨਾਟਕ ਜਿਹੜਾ ਕੋਕਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀਕਰਨ ਸੀ 'ਮੌਤ ਦੀ ਟੀਸੀ' ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਾਜ਼ਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਸਾਰੇ ਦੁੱਖ ਸੁੱਖ ਭੁੱਲ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਕੋਈ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਸਰੋਤਿਆਂ ਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਅੰਤਿਕਾ: ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਤੇਰੀ ਚਿਣਗ ਲਈ ਵੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਰ ਲਵਾਂਗਾ, ਮੇਰੇ ਅਰਸ ਉੱਭ ਤਾਂ ਅੰਗਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।
ਲਿਆਵੇ ਕੋਈ ਜਾ ਕੇ ਪਰਵਾਨਿਆਂ ਨੂੰ,
ਮੈਂ ਦੀਵੇ ਤਾਂ ਥਾਂ ਥਾਂ ਸਿੰਗਾਰੇ ਬੜੇ ਨੇ।

ਸਲੀਮ ਲੰਗੜੇ ਪੇ ਮਤ ਰੋ

ਸਾਧਾਰਨ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਨਾਬਰੀ ਦੀ ਗੱਲ

ਫਿਲਮ 'ਸਲੀਮ ਲੰਗੜੇ ਪੇ ਮਤ ਰੋ' ਆਪਣੀ ਸਾਦਗੀ ਤੇ ਗਲੀਆਂ-ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਦੀ ਹਕੀਕੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਕੀਲਦੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸਫਦਰ ਹਾਸ਼ਮੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ। ਸਈਦ ਅਖਤਰ ਮਿਰਜ਼ਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਸਲੀਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਨਬਜ਼ ਫੜਦਾ ਹੈ। ਸਲੀਮ ਜਿਸ ਜਗ੍ਹਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਉਥੇ ਜੁਰਮ ਤੇ ਕੰਮ-ਧੰਦੇ ਵਿਚਾਲੇ ਫਰਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਅੱਗੇ ਹਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਲੀਮ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੈ ਜੋ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਮਾਫੀਆ ਲਈ ਚੋਰੀ, ਲੁੱਟ-ਖਸ਼ੂਟ ਅਤੇ ਠੱਗੀ-ਠੱਗੀ ਕਰ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਸ਼ਹਿਰੀ ਪਿੱਠਭਾਮੀ ਵਿਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਜਿਉਣ ਅਤੇ ਉਪਰੋਂ ਗਰੀਬ ਹੋਣ ਦੇ ਦਵੰਦਾ ਬਾਬਤ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦਿਸਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ, ਮੁਹੱਲੇ ਅਤੇ ਚੁਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿਰਦਾਰ ਬਣ ਕੇ ਟੱਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਾਲਤ ਅਤੇ ਗੁਰਬਤ ਨਾਲ ਘੁਲਦਿਆਂ ਤੱਕਿਆ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਿਰਦਾਰ ਸਲੀਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲੀ-ਮੁਹੱਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੈਡ ਕੇ ਜਵਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਉਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ

ਆਵਾਜ਼
ਦੇ ਕਹਾਂ
ਹੈ...
-26-

ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ
ਫੋਨ: +91-98554-04330

ਮਾਣ ਵੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਮਾਫੀਆ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬੰਦਿਆਂ ਲਈ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਹੀ 'ਸਫਲ' ਖੁਦ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਉਦੋਂ ਮੋੜ ਕੱਟਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਦੀ ਭੈਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਅਸਲਮ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਹੈ। ਅਸਲਮ ਸਲੀਮ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਸਮਝਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪੰਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਲਿਖੀ ਇਬਾਰਤ ਪੜ੍ਹਨ ਪਿਛੋਂ ਮਾਫੀਆ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਬਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਿੱਲ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ

ਫਿਲਮ 'ਸਲੀਮ ਲੰਗੜੇ ਪੇ ਮਤ ਰੋ' ਵਿਚ ਪਵਨ ਮਲਹੋਤਰਾ ਤੇ ਹੋਰ।

ਦਾ ਸਵਾਲ ਆਣ ਖੜ੍ਹਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ? ਕੀ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਉਹ ਜੀ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਉਸ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ? ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਧ ਕੇ ਮਕਸਦ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵੱਲ ਲੈ ਤੁਰਦੀ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਕ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚੋਂ 'ਅਲਬਰਟ ਪਿੰਟੋ ਕੋ ਗੁੱਸਾ ਕਿਉਂ ਆਤਾ ਹੈ' ਵਾਲੇ ਪਿੰਟੋ ਦੀਆਂ ਝਲਕਾਂ ਲੱਭ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਹੱਲੇ ਵਿਚ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਅਵਾਰਾ ਘੁੰਮਣਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਦਰੋਂ ਰੜਕਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਘਰ ਉਸ ਲਈ ਪਨਾਹਗਾਹ ਹੈ, ਪਰ ਉਥੇ ਉਹਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿਆਣਪ ਨਹੀਂ। ਇਉਂ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਚਲੀਆਂ ਬੇਵਸਾਹੀਆਂ ਉਤੇ ਉਗਲ ਧਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਿੰਦੇ ਕਿੰਨੇ ਅਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੇ ਸੰਸਿਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਫਿਲਮ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਰਗੇ ਬਹੁ-ਭਾਂਡੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੇਵਸਾਹੀਆਂ ਤੇ ਸੰਸਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? ਇਹ ਸਵਾਲ ਫਿਲਮ ਦਰਸ਼ਕ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ।

ਦਿਲਚਸਪ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਲੀਮ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਠਾਹਰ ਬਣਦਾ ਹੈ ਇਲਾਕੇ ਦਾ ਬਾਣਾ ਜਿਥੇ ਰੋਜ਼ ਉਸ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਰੁਟੀਨ ਉਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਲੈਅ-ਬੱਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਥਾਣੇ ਦਾ ਸਟਾਫ ਉਸ ਦਾ ਜਾਣੂ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਦਾ ਹੀ ਵਾਧਾ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਥਾਣੇ ਨਾਲ ਲਗਾਉ 'ਤੇ ਉਹਨੂੰ

ਬੈਠੇ ਪਿਉ ਦੀ ਤੜਫਾਹਟ, ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਂ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਖਿੜ ਅਤੇ ਅਸਲਮ ਦੀ ਕੀਤੀ ਸਮਾਜਕ ਵਿਆਖਿਆ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਅਸਲਮ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੁਸਲਿਮ ਕੁੜੀਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਲੇਖ ਕਾਰਨ ਉਹ ਮੁਲਾਣਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗ੍ਹਾ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਲੀਮ ਆਪਣੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾਲ ਬਚਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਫਿਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਾਗਰੂਕ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਵੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੜਾਈ ਕਿਸੇ ਓਪਰੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹਤਾ, ਮੁੜ੍ਹਮੱਤ ਅਤੇ ਨਾ-ਅਹਿਲੀਅਤ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਅਸਲਮ ਇਹ ਲੜਾਈ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦ ਨਾਲ ਲੜਦਾ ਹੈ। ਸਲੀਮ ਲਈ ਅਸਲਮ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵੰਗਾਰ ਹੈ। ਸਲੀਮ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਹਾਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਲਮ ਨਾਬਰੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਪਰਾਵਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਸਈਦ ਅਖਤਰ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਿਨੇਮਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਚੁਣਨ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਅੱਖ 'ਤੇ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ- "ਤੁਸੀਂ ਰੋਜ਼ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ, ਗਲੀਆਂ ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੀਝ ਲਾ ਕੇ ਦੇਖੋ... ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਗੁੱਸਾ ਆਏਗਾ, ਰੰਜ ਹੋਏਗਾ। ਬੱਸ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਨੇ ਇਹੀ ਗੁੱਸਾ, ਇਹੀ ਰੰਜ ਪਰਦੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁੱਸਾ ਆਉਣਾ ਹੀ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਬੁੱਢੀ ਮਾਈ ਬਣੇਗੀ ਕੰਗਨਾ

'ਕੁਈਨ', ਤਨੂ ਵੈੱਡਸ ਮਨੂ', 'ਸੂਟਆਊਟ ਐਟ ਵਡਾਲਾ' ਅਤੇ 'ਰੱਜੋ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿਚ ਪੇਂਠ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਕੰਗਨਾ ਰਣਾਵਤ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਅਗਲੀ ਫਿਲਮ ਲਈ 85 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਨਿਭਾਅ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਸ਼ੇਖਰ ਕਪੂਰ ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜੋ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਆਪਣੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਫਿਲਮ 'ਪਾਨੀ' ਲਈ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਗੱਲਬਾਤ ਭਾਵੇਂ ਅਜੇ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਕੰਗਨਾ ਰਣਾਵਤ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਬਾਰੇ ਖੁਲਾਸਾ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਏ ਮੁੰਬਈ ਫਿਲਮ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੰਗਨਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਉਤਸੁਕ ਹੈ। ਉਹ ਉਝ ਦੀ ਨਵੇਂ-ਨਵੇਂ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਕਲੀਆਂ

ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਫੁੱਲੀ ਨਹੀਂ ਸਮਾ ਰਹੀ ਕਿ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੀ ਔਰਤ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਲਈ ਸ਼ੇਖਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਬਜ਼ੁਰਗ ਔਰਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਰੂਰ ਹਾਲਾਤ ਨਾਲ ਜੂਝਣਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ

ਚਿਰਾਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਆਰੰਭ ਹੋਏ ਮੁੰਬਈ ਫਿਲਮ ਮੇਲੇ ਦੌਰਾਨ ਕੰਗਨਾ ਰਣਾਵਤ ਨੇ ਭਰਵੀਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ। ਮੇਲੇ ਦੇ 'ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ' ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਰਵਾਏ ਬਹਿਸ-ਮੁਬਾਹਸੇ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਬਾਨਾ ਆਜ਼ਮੀ, ਵਿਦਿਆ ਬਾਲਨ, ਕਿਰਨ ਰਾਓ ਅਤੇ ਫਿਲਮ 'ਸਲਮਾ' ਦੀ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਐਵਾ ਡੈਵੂਨਰੀ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਿਰਕਤ

ਕੀਤੀ। ਕੰਗਨਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਦਾਕਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਦਾਕਾਰਾਵਾਂ ਹਨ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਜਿਹੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੰਗਨਾ ਰਣਾਵਤ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ 'ਆਈ ਲਵ ਨਿਊਯਾਰਕ' ਤੇ 'ਕੱਟੀ ਬੱਟੀ' ਬਹੁਤੀਆਂ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। 'ਆਈ ਲਵ ਨਿਊਯਾਰਕ' ਤਾਂ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਉੱਤੇ ਫਲਾਪ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ ਤੇ 'ਕੱਟੀ ਬੱਟੀ' ਮਸਾਂ ਹੀ ਖਰਚਾ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਉਹਦੀਆਂ ਦੋ ਫਿਲਮਾਂ 'ਰੰਗੂਨ' ਤੇ 'ਸਿਮਰਨ' ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਲਮ 'ਰੰਗੂਨ' ਚਰਚਿਤ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਵਿਸ਼ਾਲ ਭਾਰਦਵਾਜ ਅਤੇ 'ਸਿਮਰਨ' ਉਘੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਹੰਸਲ ਮਹਿਤਾ ਨੇ ਬਣਾਈ ਹੈ।

‘ਪ੍ਰੇਮ ਰਤਨ ਧਨ ਪਾਇਓ’ ਦੀ ਧੰਨ ਧੰਨ

ਸੋਨਮ ਕਪੂਰ

ਫਿਲਮ 'ਪ੍ਰੇਮ ਰਤਨ ਧਨ ਪਾਇਓ' ਨੇ 12 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਜਿੱਤ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਲਮ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਦਿਨ 40.35 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਉੱਤੇ ਫਿਲਮਸਾਜ਼ ਸੂਰਜ ਆਰ. ਬੜਜਾਤੀਆ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਖਰਚੇ ਹਨ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੋਨਮ ਕਪੂਰ, ਸਵਰਾ ਭਾਸਕਰ, ਨੀਲ ਨਿਤਿਨ ਮੁਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਨੂਪਮ ਖੇਰ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਹਨ।

ਸੂਰਜ ਬੜਜਾਤੀਆ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਮੈਨੇ ਪਿਆਰ ਕੀਆ', 'ਹਮ ਆਪ ਹੋ ਕੋਨ', 'ਹਮ ਸਾਥ ਸਾਥ ਹੈ' ਵਰਗੀਆਂ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਹੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਸਲਮਾਨ ਖਾਨ ਹੀਰੋ ਸੀ। ਹੁਣ 'ਪ੍ਰੇਮ ਰਤਨ ਧਨ ਪਾਇਓ' ਫਿਲਮ ਤੈਲਗੂ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲ ਵਿਚ ਵੀ ਨਾਲੋਂ-ਨਾਲ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਕਮਾਈ ਦੇ ਢੇਰ ਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਆਸਅਰਾਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਉੱਤੇ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਕਰੇਗੀ। ਫਿਲਮ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਤਿੰਨ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 100 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੋਕੜ ਕਮਾ ਲਈ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸਵਰਾ ਭਾਸਕਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਖੂਬ ਤਾਰਫ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕੰਪਨੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਇੰਡੀਅਨਾਪੋਲਿਸ, ਇੰਡੀਆਨਾ ਤੋਂ ਪੈਨਸਿਲਵੇਨੀਆ, ਨਿਊ ਜਰਸੀ, ਨਿਊ ਯਾਰਕ, ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨਾਪੋਲਿਸ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਰੂਟ ਲਈ ਡਰਾਈਵਰ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

*ਸਭ ਡਰਾਈ ਫਰੇਟ, ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
*ਅਦਾਇਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਗੇੜਾ/ਪ੍ਰਤੀ ਮੀਲ ਹਰ ਹਫਤੇ

ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ: ਐਮ ਟੀ ਸੀ: 317-762-0222

Company Drivers Needed

Need Company drivers from Indianapolis, IN to PA, NJ, NY, MD and back to Indianapolis, IN.

*All dry freight no touch *Pay by trip or per/Mile every week

Contact MTC 317-762-0222

CH-NY

Anu Attorney Professional Law Group, PLLC.

*More than 25 years of experience *Internationally Awarded-Extraordinary ability *Served as Legal Advisor to Govt. of India, Embassy of India, Washington, DC

Anu Peshawaria
Attorney at Law

Licensed to practice
Immigration in all 50 states.
More than 20 year experience in
US immigration & Indian law

US IMMIGRATION

*Green Cards (Investor, Employment)
*E-2 investor Visa, L1 (Intra Company)
*Family Green Card, Fiancee Visa
*Deportation Defense, VAWA, U Visa
*Asylum, Appeals, Ninth Circuit Court
*H1B, Computer Engineers, Cooks, Teachers, Students, Doctors, Nurses, Physical Therapist

ਪੰਜਾਬੀ,
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ,
ਹਿੰਦੀ ਤੇ
ਉਰਦੂ ਵਿਚ
ਗੱਲ ਕਰੋ

ਹੁਣ ਸਿਆਟਲ ਵਿਚ ਵੀ
ਦਫਤਰ ਖੁਲ੍ਹ ਚੁਕਾ ਹੈ

Contact numbers:

Seattle, WA

Ph: 206-774-0907

Fremont, California

Ph: 510-353-0102

Cell Phone 510-299-1907

Toll free: 1-866-586-6297

anu@anuattorney.com

www.anuattorney.com

FAMILY LAW (Only In WA)

*Divorce *Annulment
*International Custody

INCORPORATIONS

(Only In WA)

*International Contracts, Mergers
*Attorney Supreme Court of India

46560 Fremont Blvd., STE#205, Fremont, CA 94538

801 Pine Street, Suite 7H, Seattle, WA 98101

Offices: Seattle, WA *Fremont, CA *UK *Canada *India

Evening
Appointments
Available

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਅਸਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਵਾਦ ਦੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ

■ We Ship Canadian Sweets All Over USA From Detroit, MI.

■ Our Sweets Are Original In Punjabi Taste.

■ Over 35 Years In Whole Sale & Retail Business Of Sweets & Grocery.

■ Door To Door Delivery By UPS All Over USA.

■ Minimum Order \$100 Including Delivery Charges.

■ Gift Boxes For Wedding, Birthday, Gurdwara Programs
And All Occasions.

ਵਧੀਆ ਮਠਿਆਈ
ਵਾਜ਼ਬ ਭਾਅ

ਫੋਨ: 313-963-2650

E-mail: asianfoodimports@aol.com

Bhullar Imports Inc.

Fax: 313-887-8792

Website: Bhullarimports.com

1927 Rosa Parks Blvd.,
Detroit, MI 48216

GURDWARA SANT SAGAR

242-25 Braddock Ave., Bellerose NY 11426 Tel : 718-343-1030

10th MAHAAN NAGAR KIRTAN**On Saturday, November 21st, 2015 at 11:30 AM**

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 546 ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖ-ਲੱਖ ਵਧਾਈਆਂ

ਦਸਵਾਂ ਮਹਾਨ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ
ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਸਾਗਰ

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ 25 ਨਵੰਬਰ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੰਤ ਸਾਗਰ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ 21 ਨਵੰਬਰ 2015, ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਛਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਪੰਜ ਪਿਆਰਿਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜ ਨਗਾਰਿਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ 11:30 ਵਜੇ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਇਹ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੋ ਕੇ ਹਿਲ ਸਾਈਡ 263 ਸਟਰੀਟ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ 82 ਐਵੀਨਿਊ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਦੇ 4:00 ਵਜੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਾਗਰ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ।

On Saturday, November 21st 2015, 10th Mahaan Nagar Kirtan will start from Gurudwara Sant Sagar at 11:30 am toward Hillside Ave. to 263rd St. from 263 St. Nagar Kirtan will move toward 82nd Ave Which will take us back to Gurudwara Sahib at 4pm

ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅੱਤ ਵਰਤੇਗਾ**GLOBAL
PUNJAB****ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਉਲੀਕੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਗਲੋਬਲ ਪੰਜਾਬ ਟੀ.ਵੀ. ਤੇ ਚਲੇਗਾ।**

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ
10:30 ਵਜੇ ਤੋਂ 11:30 ਤੱਕ ਗੱਤਕਾ ਪਾਰਟੀਆਂ
ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ
ਹੈਲੀਕਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਪ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਦਾਸ : ਭਾਈ ਸੱਜਣ ਸਿੰਘ (ਸਾਬਕਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ)
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ : 718-347-5659 / 718-343-1030

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ 546 ਵੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਉਦਮ ਸਦਕਾ 25 ਨਵੰਬਰ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 25 ਨਵੰਬਰ ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9:00 ਵਜੇ ਪੈਣਗੇ। ਭੋਗ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਦੁਪਹਿਰ 1:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ। ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 5:00 ਵਜੇ ਪੈਣਗੇ। ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਭੋਗ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ 5:45 ਤੋਂ ਰਾਤ 12:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਥਾ ਅਤੇ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀਏ ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰੰਗੀਲਾ ਦੁਰਗ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਲੇ (ਸਾਬਕਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ, ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ), ਭਾਈ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੇਵੇ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਕੇਟ ਯੂਕੇ ਵਾਲੇ, ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਲੇ, ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਬੀਬੀ ਚੰਚਲਦੀਪ ਕੌਰ ਜੀ (ਪਿੰਡ ਹਰਦਾਸਪੁਰ, ਫਗਵਾੜਾ) ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ। ਆਰਤੀ, ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੀ ਵਰਖਾ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਖੰਡ ਪਾਠਾਂ ਦੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਨਿਰੰਤਰ ਲੜੀ 29 ਨਵੰਬਰ 2015, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਰਹੇ ਰਾਗੀ ਜਥੇ

ਭਾਈ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰੰਗੀਲਾ ਦੁਰਗ ਵਾਲੇ
ਭਾਈ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਲੇ
(ਸਾਬਕਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ))
ਭਾਈ ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੇਵੇ ਵਾਲੇ
ਭਾਈ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਕੇਟ ਯੂਕੇ ਵਾਲੇ
ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਲੇ
ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਬੀਬੀ ਚੰਚਲਦੀਪ ਕੌਰ ਜੀ (ਪਿੰਡ ਹਰਦਾਸਪੁਰ, ਫਗਵਾੜਾ)

ਜ਼ਰੂਰੀ ਬੇਨਤੀ

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਬੱਚੇ ਤੇ ਬੱਚੀਆਂ ਕੋਸਰੀ
ਰੰਗ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ, ਦਸਤਾਰਾਂ ਤੇ ਦੁਪੱਟੇ ਸਜਾ ਕੇ ਆਓ ਜੀ।

ਚੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੀਰਤਨੀਏ
ਭਾਈ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਕੇਟ ਯੂਕੇ ਵਾਲੇ
ਕੀਰਤਨ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।
ਢਾਡੀ ਜਥਾ ਬੀਬੀ ਚੰਚਲਦੀਪ ਕੌਰ ਜੀ ਪਿੰਡ ਹਰਦਾਸਪੁਰ (ਫਗਵਾੜਾ)
ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਿਹਾਲ ਕਰਨਗੇ।
ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਭਾਈ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਾਲੇ)
ਆਪ ਸਭ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੀਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ
ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

Quik Signs
www.quiksigns.us661-703-8795 *661-900-7357
singh_tanjit@yahoo.com or manmit5020@yahoo.com